

Den store polemikken

Dei kinesiske kommunistane avslører den moderne-revisjonistiske leiinga i Sovjetunionens Kommunistiske Parti (1963 - 64)

3

Den store polemikken
3. *band*

Den store polemikken

3. band

Dei kinesiske kommunistane avslører
den moderne-revisjonistiske leiinga
i Sovjetunionens Kommunistiske Parti
(1963—64)

Forlaget Oktober A/S
Oslo 1979

Den store polemikken

3. band

Dei kinesiske kommunistane avslører den moderne-revisjonistiske leiinga i Sovjetunionens Kommunistiske Parti (1963—64)

Omsett etter den offisielle engelske teksten, utgjeve av Foreign Languages Press, Peking 1965.

Originaltittel: The Polemic on the General Line of the International Communist Movement

© Forlaget Oktober A/S, Oslo 1979

1. opplag 1979

Trykt hjå A/S Duplotrykk, Oslo 1979

ISBN 82-7094-190-5

Innhald

Føreord frå forlaget	7
-----------------------------------	----------

Den proletariske revolusjonen og revisjonismen til Khrusjtsjov	9
---	----------

Åttande kommentar til det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP

Av redaksjonen i *Renmin Ribao (Folkets Dagblad)* og *Hongqi (Raude Fane)* (31. mars 1964) .

Ein læresvein av Bernstein og Kautsky	11
Valdeleg revolusjon er ei allmenn lov for den proletariske revolusjonen	16
Striden vår mot Khrusjtsjov-revisjonismen .	18
Sofisteri kan ikkje endra historia.	23
Lygner kan ikkje løyna røyndommen	28
Attendevising av «den parlamentariske vegen»	34
Attendevising av «motstanden mot venstre-opportunismen»	37
To ulike liner, to ulike resultat	43
Frå Browder og Tito til Khrusjtsjov	46
Vonene våre	52

Om den falske kommunismen til Khrusjtsjov og kva historiske lærdommar verda kan dra av han
Niande kommentaren til det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP

Av redaksjonen i *Renmin Ribao (Folkets Dagblad)* og *Hongqi (Raude Fane)* (14. juli 1964). . . 55

Det sosialistiske samfunnet og proletarietets diktatur	58
Det finst antagonistiske klassar og klassekamp i Sovjetunionen	66
Det privilegerte laget i Sovjetunionen og den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken	73
Attendevising av ein såkalla heile folkets stat	79
Attendevising av eit såkalla heile folkets parti	86
Den falske kommunismen til Khrusjtsjov ..	91
Historiske lærdommar av proletarietets diktatur	98

Difor fall Khrusjtsjov

Leiar i <i>Hongqi (Raude Fane)</i> (21. november 1964).....	111
---	-----

Vedlegg

Brevet frå sentralkomiteen i SUKP til sentralkomiteen i KKP (30. mars 1963).....	121
Ope brev frå sentralkomiteen i Sovjetunionens Kommunistiske Parti til alle partiorganisasjonar og alle kommunistar i Sovjetunionen (14. juli 1963).....	147

Føreord frå forlaget

Forlaget Oktober avsluttar med dette bandet ei fullstendig utgåve av den store polemikken dei kinesiske kommunistane førte med den moderne-revisjonistiske leiinga i Sovjetunionens Kommunistiske Parti i 1963 og 1964. Verket er omsett etter den offisielle engelske utgåva frå 1965.

Oktober-utgåva er i tre band.

Det *fyrste* bandet inneheld desse skrifta:

Eit framlegg til generalline for den internasjonale kommunistrørsla, som er eit svarbrev frå sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti på eit ope brev frå sentralkomiteen i Sovjetunionens Kommunistiske Parti dagsett 30. mars 1963, og dei fire fyrste kommentarane frå redaksjonane i dei kinesiske avisene Folkets Dagblad og Raude Fane til brevet frå sentralkomiteen i SUKP:

1. Opphavet til og utviklinga av meiningsskilnadene mellom leiinga i SUKP og oss.
2. Om spørsmålet om Stalin.
3. Er Jugoslavia eit sosialistisk land?
4. Forsvarar av nykolonialismen.

Det *andre* bandet inneheld desse kommentarane til det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP:

5. To ulike liner i spørsmålet om krig og fred.
6. Fredeleg samlivnad — to beint motsette liner.

7. Leiarane for SUKP er dei verste kløyvarane i vår tid.

Det *tredje* bandet inneheld dei to siste kommentarane:

8. Den proletariske revolusjonen og revisjonismen til Khrusjtsjov.
9. Om den falske kommunismen til Khrusjtsjov og kva historiske lærdommar verda kan dra av han.

I det tredje bandet er det vidare med ein artikkel frå Folkets Dagblad frå 21. november 1964:

Difor fall Khrusjtsjov.

Dessutan er det òg eit tillegg med materiale frå sentralkomiteen i SUKP:

Brevet frå sentralkomiteen i SUKP til sentralkomiteen i KKP dagsett 30. mars 1963, og

Ope brev frå sentralkomiteen i SUKP til alle partioorganisasjonar og alle kommunistar i Sovjetunionen, 14. juli 1963.

DEN PROLETARISKE REVOLUSJONEN OG REVISJONISMEN TIL KHRUSJTSJOV

Åttande kommentar til det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP

Av redaksjonen i *Renmin Ribao (Folkets Dagblad)*
og *Hongqi (Raude Fane)*

(31. mars 1964)

Denne artikkelen skal ta føre seg det velkjende spørsmålet om «fredeleg overgang». Spørsmålet er vorte kjent og alle er vortne opptekne av det av di Khrusjtsjov reiste det på det tjuandre landsmøtet i SUKP og utvikla det til eit heilskapleg system i form av eit program på det tjuandre landsmøtet. Der sette han sitt eige revisjonistiske syn opp mot det marxist-leninistiske synet. Det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP av 14. juli 1963 spela opp att med den same gamle melodien.

I sofa til den internasjonale kommunistrørsla har sviket til revisjonistane mot marxismen og proletariatet alltid kome klårast til syne ved at dei har gått mot valdeleg revolusjon og proletariatets diktatur, og ved at dei har gått inn for fredeleg overgang frå kapitalisme til sosialisme. Slik er det med revisjonismen til Khrusjtsjov og. I dette spørsmålet er Khrusjtsjov ein læresvein av Browder og Tito, og likeins av Bernstein og Kautsky.

Etter den andre verdskrigen har vi vore vitne til at Browder-revisjonismen, Tito-revisjonismen og teorien om strukture reformer har vakse fram. Desse utgåvene av revisjonisme er lokale fenomen i den internasjonale kommunistrørsla. Men Khrusjtsjov-revisjonismen har vakse fram og vorte rådande i leiinga i SUKP. Han er eit allment og sær s viktig spørsmål for den internasjonale kommunistrørsla, eit spørsmål som er livsviktig når det gjeld om heile den revolusjonære saka til det internasjonale proletariatet skal ha framgang eller li nederlag.

Dette er grunnen til at vi i denne artikkelen svarer revisjonistane meir rett ut enn vi har gjort før.

EIN LÆRESVEIN AV BERNSTEIN OG KAUTSKY

På det tjuande landsmøtet i SUKP gjorde Khrusjtsjov seg til talsmann for vegen med «fredeleg overgang», dvs. «overgang til sosialismen et-

ter den parlamentariske vegen».¹ Denne er stikk i strid med den vegen Oktoberrevolusjonen følgde.

La oss granska den «parlamentariske vegen» Khrusjtsjov og likemennene hans byr fram.

Khrusjtsjov hevdar at proletariatet kan vinna eit trygt fleirtal i parlamentet under det borgarlege diktaturet og under borgarlege vallover. Han seier at i kapitalistiske land «er arbeidarklassen i ei slik stilling at han kan sigra over dei reaksjonære kreftene som går mot interessene til folket. Han kan vinna eit trygt fleirtal i parlamentet gjennom å fylka rundt seg dei arbeidande bøndene, dei intellektuelle og alle dei patriotiske kreftene, og viljefast slå attende alle opportunistiske element som ikkje evnar å leggja av seg politikken med å gjera kompromiss med kapitalistane og godseigarane.»²

Khrusjtsjov hevdar at dersom proletariatet kan vinna fleirtal i parlamentet, vil det i seg sjølv vera det same som å gripa statsmakta og knusa det borgarlege statsmaskineriet. Han seier at «så framt det finst ei sterk revolusjonær rørsle i landet, vil det å vinna fleirtal i parlamentet og gjera det til eit organ for folkemakta, for arbeidarklassen, seia å knusa den militær-byråkratiske maskinen til borgarskapet og skipa ein ny proletarisk folkestad i parlamentarisk skapnad.»³

Khrusjtsjov påstår at dersom proletariatet kan vinna eit trygt fleirtal i parlamentet, vil dette i seg sjølv gjera proletariatet i stand til å setja i verk ei sosialistisk omforming av samfunnet. Han seier at å vinna eit trygt fleirtal i parlamentet «i ei rad kapitalistiske og tidlegare koloniland kunne skapa dei vilkåra som må til for at arbeidarklassen der skal kunna tryggja grunnleggjande samfunnsendingar».⁴

Vidare,

... stoda i dag byr arbeidarklassen i ei rad kapitalistiske land eit verkeleg høve til å samla det store fleirtalet av folket under si leiing og til å tryggja at dei grunnleggjande produksjonsmidla vert overførte til folket.⁵

1. Khrusjtsjov, Melding til det tjuande partilandsmøtet i SUKP, februar 1956.

2. *Same stad*.

3. Khrusjtsjov, «Fram for nye sigrar for den kommunistiske verdsrørsla» (tale på eit møte for partiorganisasjonane på den høgre partiskulen, Akademiet for samfunnsvitenskap og Instituttet for marxismen-leninismen, sentralkomiteen i SUKP, 6. januar 1961), *Den marxistiske verdsrevyen*, nr. 1 1961, s. 22.

4. Khrusjtsjov, Melding til det tjuande landsmøtet i SUKP, februar 1956.

5. *Same stad*.

Programmet til SUKP hevder at «jamvel før kapitalismen er velta, kan arbeidarklassen i mange land tvinga borgarskapet til å setja i verk tiltak som går ut over grensene for vanlege reformer».⁶ Programmet slår jamvel fast at det under det borgarlege diktaturet er ténkjeleg at det i visse land oppstår ein situasjon der «borgarskapet finn det best ... å gå med på at dei grunnleggjande produksjonsmidla vert kjøpte frå dei».⁷

Det er ikkje noko nytt ved det Khrusjtsjov byr fram. Det er rett og slett ei attgjeving av revisjonismen til Den andre internasjonale, ei gjenoppliving av læra til Bernstein og Kautsky.

Dei viktigaste kjennemerka ved Bernstein sitt svik mot marxismen var at han gjekk inn for den legale parlamentariske vegen og mot valdeleg revolusjon, mot å knusa det gamle statsmaskineriet og mot proletariatets diktatur.

Bernstein meinte at kapitalismen kunne «vekse seg inn i sosialismen» på fredeleg vis. Han sa at det politiske systemet i det moderne borgarlege samfunnet «ikkje bør øydeleggjast, men berre utviklast vidare»,⁸ og «gjennom å røysta, gjennom demonstrasjonar og liknande pressmiddel får vi no til reformer som ville ha kravt blodig revolusjon for hundre år sidan».⁹

Han hevda at den legale parlamentariske vegen var den einaste vegen fram til sosialisme. Han sa at dersom arbeidarklassen har «allmenn og likeverdig røysterett, har ein nådd det samfunnsprinsippet som er det grunnleggjande vilkåret for frigjering».¹⁰

Han påstod at «den dagen vil koma då han (arbeidarklassen) er vorten så stor i tal og så viktig for heile samfunnet at slottet til dei som har makta, om ein så skal seia det, ikkje lenger vil kunna stå imot presset frå han og kjem til å bryta saman halvt av seg sjølv».¹¹

6. «Programmet til Sovjetunionens Kommunistiske Parti», *Dokument frå det tjuandte landsmøtet i SUKP*, engelsk utgåve, Moskva, 1961, s. 482.

7. *Same stad* s. 486

8. Eduard Bernstein, *Føresetnadene for sosialismen og oppgåvene til Det sosialdemokratiske partiet*, tysk utgåve, Berlin 1923, s. 11.

9. *Same stad* s. 197

10. Eduard Bernstein, *Kva er sosialisme?*, tysk utgåve, Berlin 1922, s. 28.

11. Eduard Bernstein, *Den politiske massestreiken og den politiske situasjonen for det sosialdemokratiske partiet i Tyskland*, tysk utgåve, Berlin 1905, s. 37.

Lenin sa:

«Bernsteinianarane godtok og godtek marxismen *minus* den beinveges revolusjonære sida hans. Dei ser ikkje på den parlamentariske striden som eitt av dei våpna som er særskilt høvelege for visse historiske tidbolkar, men som den viktigaste og nesten einaste forma for strid. Denne skulle så gjera 'makt', 'gripa makta', 'diktatur', uturvande.»¹²

Herr Kautsky var ein verdig arvtakar etter Bernstein. På same måten som Bernstein gjekk han aktivt inn for den parlamentariske vegen og mot valdeleg revolusjon og proletariatets diktatur. Han sa at under det borgarlege demokratiske systemet finst det «ikkje lenger noko rom for væpna strid for å løysa klassekonfliktar»,¹³ og at det «ville vera lettleg ... å preika valdeleg politisk omvelting».¹⁴ Han gjekk til åtak på Lenin og bolsjevikpartiet og samanlikna dei med «ei utolmodig jordmor som brukar vald for å få ei gravid kvinne til å føda i den femte måna-den i staden for i den niande».¹⁵

Kautsky var vonlaust nedsokken i parlamentarisk toskeskap. Han kom med denne velkjende utsegna:

«Målet for den politiske striden vår er no som før å vinna statsmakta gjennom å vinna fleirtal i parlamentet og gjera det om til herre over regjeringa.»¹⁶

Han sa og:

«Den parlamentariske republikken — med eit monarki på toppen av den engelske modellen, eller utan — er etter mitt syn det

12. Lenin, «Sigeren til kadettane og oppgåvene til arbeidarpartiet» (1906), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 10, s. 249.

13. Kautsky, *Den materialistiske historieforståinga*, tysk utgåve, Berlin 1927, s. 431—32.

14. Kautsky, *Sosialdemokrati mot kommunisme*, engelsk utgåve, Rand School Press, New York, 1946, s. 117.

15. Kautsky, *Den proletariske revolusjonen og programmet for han*, tysk utgåve, Berlin 1922, s. 90.

16. Kautsky, «Ny taktikk», *Die Neue Zeit*, nr. 46, 1912.

grunnlaget proletarisk diktatur og eit sosialistisk samfunn veks ut av. Ein slik republikk er 'framtidstaten' vi må streva mot.»¹⁷

Lenin kritiserte skarpt desse absurde påstandane til Kautsky. Då Lenin fordømte Kautsky, sa han:

«Berre skurkar eller tomsingar kan tru at proletariatet må vinna fleirtal i val som vert sette i verk *under borgarskapet sitt åk, under åket til lønsslaveriet*, og at det skulle kunna vinna makta etterpå. Dette er toppen av toskeskap eller hykling. Det vil seia å setja røysting under det gamle systemet og den gamle makta i staden for klassekamp og revolusjon.»¹⁸

Lenin kommenterte skarpt at den parlamentariske vegen til Kautsky «ikkje er anna enn rein og simpel opportuniste. Det er å nekta for revolusjonen i gjerning, medan ein vedkjenner seg til han i ord.»¹⁹ Han sa:

«Med å 'tolka' omgrepet 'proletariatets revolusjonære diktatur' på ein slik måte at han fjernar den revolusjonære valdsbruken til den undertrykte klassen mot undertrykkjarane, har Kautsky slege verdsrekorden når det gjeld liberal forvrenging av Marx.»²⁰

Vi har sitert Khrusjtsjov, Bernstein og Kautsky og den kritikken Lenin retta mot desse to vyrde herrane såpass utførleg for å visa at revisjonismen til Khrusjtsjov rett og slett er moderne bernsteinianisme og kautskyianisme. På same måten som hjå Bernstein og Kautsky kjem sviket til Khrusjtsjov overfor marxismen klårast til syne gjennom motstand mot revolusjonær vald, gjennom det han gjer for å «viska bort den revolusjonære valden». I dette stykket har Kautsky og Bernstein no heilt klårt mist tittelen sin til Khrusjtsjov, som har sett ny verdsrekord. Khrusjtsjov er ein verdig læresvein av Bernstein og Kautsky, og no har han vorte flinkare enn lærereistrane sine.

17. Kautsky, Brev til Franz Mehring, 15. juli 1893.

18. Lenin, «Helsing til dei italienske, franske og tyske kommunistane» (1919), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 30, s. 58.

19. Lenin, «Staten og revolusjonen» (1917), *Utvalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1977, band 8, s. 142.

20. Lenin, «Den proletariske revolusjonen og renegaten Kautsky» (1918), *Utvalgte verker i 12 bind*, band 10, Forlaget Oktober 1978, s. 45.

VALDELEG REVOLUSJON ER EI ALLMENN LOV FOR DEN PROLETARISKE REVOLUSJONEN

Heile saga til arbeidarrørsla fortel oss at å godta eller ikkje godta valdeleg revolusjon som ei allmenn lov for den proletariske revolusjonen, at det er naudsynt å knusa den gamle statsmaskinen, at det er naudsynt å setja proletariatets diktatur i staden for borgarskapets diktatur, alltid har vore vass-skiljet mellom marxismen og all slags opportunisme og revisjonisme, mellom proletariske revolusjonære og alle renegatar frå proletariatet.

Ifylgje den grunnleggjande læra i marxismen-leninismen er spørsmålet om statsmakta nøkkelspørsmålet i alle revolusjonar. Og nøkkelspørsmålet i den proletariske revolusjonen er spørsmålet om å gripa statsmakta og knusa den borgarlege statsmaskinen med vald, skipa proletariatets diktatur og setja den proletariske staten i staden for den borgarlege.

Marxismen har alltid gjort det klårt at valdeleg revolusjon er uomgjengeleg. Han peikar på at valdeleg revolusjon er fødselshjelparen for det sosialistiske samfunnet, den einaste vegen å gå for å byta ut borgarskapets diktatur med proletariatets diktatur, og ei allmenn lov for den proletariske revolusjonen.

Marxismen lærer oss at staten sjølv er ei form for vald. Hovuddelane i statsmaskinen er hæren og politiet. Soga syner at alle herskande klassar lit på vald for å halda seg ved makta.

Proletariatet ville sjølvsagt helst vinna makta på fredeleg vis. Men soga gjev rikeleg med prov på at dei reaksjonære klassane aldri gjev slepp på makta friviljug, og at dei alltid er dei fyrste til å bruka vald for å halda nede den revolusjonære masserørsla og til å provosera fram borgarkrig. Slik set dei opp væpna strid på saklista.

Lenin har tala om «borgarkrig, og utan borgarkrig har enno ikkje ein einaste stor revolusjon i soga kome nokon veg, og ingen ærleg marxist kan tenkja seg overgangen frå kapitalisme til sosialisme utan han».²¹

Den borgarlege revolusjonen er med mellom dei store revolusjonane i soga som Lenin viser til. Den borgarlege revolusjonen er ein revolusjon der ein utbytarklasse styrtar ein annan, og likevel kan han ikkje gjennomførast utan borgarkrig. Dette gjeld så endå mykje meir for

21. Lenin. «Profetiske ord» (1918), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 27, s. 496.

den proletariske revolusjonen som er ein revolusjon for å fjerna alle utbytarklassar og utbyttersystem.

Med tanke på den kjensgjerninga at valdeleg revolusjon er ei allmenn lov for den proletariske revolusjonen, peikte Lenin gong på gong på at «mellom kapitalismen og sosialismen ligg det ein lang tidbolc med 'fødselsvear' — vald er alltid fødselshjelparen for det gamle samfunnet»,²² at den borgarlege staten «*kan ikkje* bli etterfylgd av den proletariske staten (proletariatets diktatur) som ein allmenn regel, gjenom ein 'bortvisnings'-prosess, men til vanleg berre ved ein valdeleg revolusjon»,²³ og «*heile* teorien til Marx og Engels kviler på at det er naudsynt å gjera massane systematisk heilt ut innforstått med *dette* og nett dette synet på valdeleg revolusjon».²⁴

Stalin sa og at ein valdeleg proletarisk revolusjon og proletariatets diktatur er «eit uomgjengeleg og ufråvikeleg vilkår for å kunna gå framover mot sosialismen» i alle land der kapitalen har makta.²⁵

Er det råd å gjennomføra ei radikal omskiping av den borgarlege ordninga utan valdeleg revolusjon, utan proletariatets diktatur? Stalin svarte:

«Det er klårt at det ikkje går an. Å tru at ein kan gjennomføra ein slik revolusjon på fredeleg vis, innanfor rammene av det borgarlege demokratiet som er tilpassa borgarskapets herredøme, det tyder anten at ein er gått frå vetet og har mista normale menneskelege omgrep, eller at ein grovt og ope fornektar den proletariske revolusjonen.»²⁶

Kamerat Mao Tsetung bygde på den marxist-leninistiske teorien om valdeleg revolusjon og den nye røynsla frå den proletariske revolusjonen og den folkedemokratiske revolusjonen under leiging av proletaria-

22. Lenin, «Dei som vert skremde av at det gamle bryt saman, og dei som kjempar for det nye» (1918), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 26, s. 401.

23. Lenin, «Staten og revolusjonen» (1917), *Utvalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1977, bind 8, s. 33.

24. *Same stad*, s. 34.

25. Stalin, «Svar i diskusjonen om meldinga om 'Det sosialdemokratiske avviket i partiet vårt'» (1926), *Verk*, engelsk utgåve, band 8, s. 323.

26. Stalin, «Om spørsmåla i leninismen» (1926), *Spørsmål i leninismen*, Forlaget Oktober 1976, s. 114.

tet, då han la fram den velkjende læråsetninga om at «politisk makt veks ut av geværløpet».

Kamerat Mao Tsetung sa:

«... at revolusjonar og revolusjonære krigar ikkje er til å unngå i klassesamfunnet. Utan dette er det uråd å gjennomføra sprang i samfunnsutviklinga og styrta dei reaksjonære herskarklassane slik at folket kan ta den politiske makta.»²⁷

Han slo fast:

«Den sentrale oppgåva for revolusjonen er å ta makta med våpen i hand, å avgjera spørsmålet med krig, og det er den høgaste forma for revolusjon. Dette marxist-leninistiske prinsippet for revolusjon gjeld over heile verda, for Kina og for alle andre land.»²⁸

Vidare slo han fast:

«Røynsler i klassekampen i imperialismens tidbolk lærer oss at arbeidarklassen og dei arbeidande massane berre kan slå det væpna borgarskapet og godseigarane med geværmakt. Slik sett, kan vi seia at verda berre kan formast om med våpen.»²⁹

For å oppsummera; valdeleg revolusjon er ei allmenn lov for den proletariske revolusjonen. Dette er eit grunnleggjande prinsipp i marxismen-leninismen. Det er i dette umåteleg viktige spørsmålet Khrusjtsjov svik marxismen-leninismen.

STRIDEN VÅR MOT KHRUSJTSJOV-REVISJONISMEN

Då Khrusjtsjov fyrste gong gjorde seg til talsmann for «den parlamentariske vegen» på det tjuande landsmøtet i SUKP, såg Kinas Kommunistiske Parti på det som ein grov feil, som ei krenking av dei grunnleg-

27. Mao Tsetung, «Om motsigelsen» (1937), *Verker i utvalg, bind I*, Forlaget Oktober 1978, s. 344.

28. Mao Tsetung, «Problem i krig og strategi» (1938), *Militærskrifter i utvalg*, Forlaget Oktober 1978, s. 309.

29. *Same stad* s. 315 f.

gjande teoriane i marxismen-leninismen, og som noko heilt ut forkasteleg.

Sidan revisjonismen til Khrusjtsjov framleis var på fødselsstadiet, og leiarane i SUKP enno ikkje hadde provosert fram open polemikk, let vi ei stund vera med å avsløra eller kritisera Khrusjtsjov offentleg for feilen med den «parlamentariske vegen». Men mot dei range påstandane hans slo vi fast det marxist-leninistiske synet i positiv form i dokument og artiklar. Samstundes førte vi den striden vi burde og måtte føra mot dei i samtalar mellom partia og på møte mellom systerparti.

Då vi oppsummerte røynsla frå den kinesiske revolusjonen, slo vi dette klårt fast i den politiske meldinga frå sentralkomiteen til den åttande nasjonale partikongressen i september 1956:

«Sjølv om partiet vårt arbeidde for å få til endringar på fredeleg vis, slappa det aldri av på vaktsemda eller gav frå seg våpna folket hadde ...

I motsetnad til dei reaksjonære er folket ikkje krigshuga... Men når folket vart tvinga til å ta til våpen, var dei i sin fulle rett til å gjera det. Å gå mot at folket tok til våpen og be dei om å underkasta seg ein fiende som gjekk til åtak, ville ha vore å fylgja ei opportunistisk line. Her vart spørsmålet om å fylgja ei revolusjonær line eller ei opportunistisk line kjerna i spørsmålet om dei 600 millionar menneska i landet vårt skulle eller ikkje skulle gripa den politiske makta når forholda var mogne for det. Partiet vårt fylgde den revolusjonære lina, og i dag har vi Folkerepublikken Kina.»

I dette spørsmålet står det marxist-leninistiske synet til den åttande nasjonale kongressen til KKP i motstrid til det revisjonistiske synet til det tjuande landsmøtet i SUKP.

I desember 1956 greidde vi på ein positiv måte ut om kva veg Oktoberrevolusjonen står for i artikkelen «Meir om den historiske røynsla frå proletariatets diktatur». Med dette kritiserte vi i røynda den såkalla parlamentariske vegen som Khrusjtsjov sette opp mot vegen til Oktoberrevolusjonen.

I mange private samtalar med leiarane i SUKP kom leiande kamertar frå sentralkomiteen i KKP med alvorleg kritikk mot det range synet til Khrusjtsjov. Vi vona heilhjarta at han skulle retta på feila sine.

Då møtet mellom representantar frå kommunist- og arbeidarpartia

kom saman i 1957, førte sendelaget frå KKP ein skarp debatt med sendelaget frå SUKP om spørsmålet om overgangen frå kapitalisme til sosialisme.

I det fyrste utkastet til fråsegn som sentralkomiteen i SUKP la fram under førebuingane til Moskva-møtet, gjekk dei berre inn på sjansen for fredeleg overgang og sa ikkje noko om sjansen for ein ikkje-fredeleg overgang. Dei gjekk berre inn på den parlamentariske vegen og sa ikkje noko om andre måtar å kjempa på, og samstundes sette dei vona om å vinna statsmakta gjennom den parlamentariske vegen til «samordna handling frå kommunistane og sosialistane». Sentralkomiteen i KKP kunne sjølv sagt ikkje godta at dette range synet skulle skrivast inn i eit programdokument for alle kommunist- og arbeidarpartia, for dette synet fjernar seg frå marxismen-leninismen.

Etter at sendelaget frå KKP hadde kome med kritikken sin, laga sentralkomiteen i SUKP eit nytt utkast til fråsegn. Sjølv om dei hadde lagt til nokre frasar om sjansen for ikkje-fredeleg overgang, var spørsmålet om fredeleg overgang i dette utkastet utforma slik at det framleis spegla av dei revisjonistiske synsmåtane som Khrusjtsjov la fram på det tjuande landsmøtet i SUKP.

Sendelaget frå KKP gjorde det heilt klårt at dei var usamde i dette range synet. Den tiande november 1957 la dei systematisk fram sitt eige syn på spørsmålet om overgang frå kapitalisme til sosialisme for sentralkomiteen i SUKP. Attåt la dei fram ei skriven skisse.

Hovudpoenga i den skrivne skissa er oppsummerte nedanfor:

Taktisk sett er det ei føremon å visa til ynsket om fredeleg overgang, men det ville vera gale å leggja for stor vekt på sjansen for fredeleg overgang. Ein må alltid vera budd på å slå attende kontrarevolusjonære åtak og på å velta borgarskapet med våpenmakt i den kritiske augneblinken når arbeidarklassen er i ferd med å gripa statsmakta, dersom borgarskapet nyttar våpenmakt for å halda revolusjonen til folket nede (allment er det ikkje til å unngå at borgarskapet gjer det).

Den parlamentariske forma for strid må nyttast fullt ut, men rollen ho kan spela er avgrensa. Det viktigaste er å halda fram med det harde arbeidet med å samla revolusjonær styrke — ein må ikkje tolka fredeleg overgang til berre å tyda overgang gjennom fleirtal i parlamentet. Hovudspørsmålet er spørsmålet om statsmaskineriet, nemleg å knusa det gamle statsmaskineriet

(fyrst og fremst dei væpna styrkane) og skipa eit nytt statsmaskineri (fyrst og fremst væpna styrkar).

Dei sosialdemokratiske partia er ikkje sosialistiske parti — dei er ei utgåve av dei borgarlege politiske partia. Unntaket er nokre på venstrefløya. I spørsmålet om den sosialistiske revolusjonen er stillinga vår grunnleggjande ulik stillinga til dei sosialdemokratiske partia. Dette skiljet må ikkje tilsørast.

Dette synet er fullt ut i samsvar med marxismen-leninismen.

Kameratane i sendelaget frå sentralkomiteen i SUKP hadde ikkje noko å føra i marka mot det, men dei ba oss gong på gong om å gje litt etter slik at dei kunne få tilfredsstilt eit indre behov for at utforminga av dette spørsmålet i utkastet til Fråsegn skulle syna ein viss samanheng med måten det tjuande landsmøtet i SUKP hadde utforma spørsmålet på.

Vi hadde vist attende det range synet til leiarane i SUKP og lagt fram ei skriven skisse av våre eigne synspunkt. På grunn av det og for skuld den sams striden mot fienden, vedtok sendelaget frå KKP å koma i møtes med dei ynskja som kameratane i SUKP hadde teke opp att og opp att. Dei gjekk med på at utkastet frå sentralkomiteen i SUKP skulle brukast som grunnlag, og gjorde berre framlegg om endringar nokre få stader.

Vi vona at kameratane i SUKP skulle sjå feila sine og retta på dei etter denne debatten. Men på tvers av vonene våre gjorde ikkje leiarane i SUKP det.

På møtet mellom systerparti i 1960 gjekk sendelaget frå KKP atter inn i ein skarp debatt med sendelaget frå SUKP om spørsmålet om overgang frå kapitalisme til sosialisme, og avslørte og kritiserte revisjonistsynet til Khrusjtsjov grundig. Under møtet heldt den kinesiske og den sovjetiske sida fast på kvart sitt syn, og det var ikkje råd å nå fram til noka semje. Av omsyn til det allmenne ynsket frå systerpartia om at ein skulle meisla ut eit fellesdokument frå møtet, gav sendelaget frå KKP til sist etter i dette spørsmålet endå ein gong. Dei gjekk med på at dei avsnitta det var tale om vart skrivne ordrett over frå 1957-Fråsegna til 1960-Kunngjeringa. Atter var det av omsyn til behova til leiarane i SUKP. Under møtet spreidde vi samstundes «Omriiss av synsmåtar på spørsmålet om fredeleg overgang», lagt fram av Kinas Kommunistiske Parti den 10. november 1957, og vi gjorde det klårt at det var siste gongen vi tok omsyn til leiinga i SUKP når det galdt dette emnet, og at

vi ikkje kom til å gjera det igjen. Dersom kameratar no kritiserer oss for at vi tok dette omsynet til leiarane i SUKP, er vi fullstendig klåre til å godta kritikken.

Utforminga av spørsmålet om fredeleg overgang i Fråsegna og Kunngjeringa var basert på skissene til SUKP, og nokre stader hadde dei halde på formuleringane frå den tjuande partikongressen i SUKP. Difor er det ei rad alvorlege veikskapar og feil i den heilskaplege framlegginga, sjølv om det vart flikka på dette i ei viss mon. Samstundes som dei seier at herskarklassane aldri gjev frå seg makta friviljug, vert det i desse to dokumenta òg hevda at i ei rekkje land kan ein vinna statsmakta utan borgarkrig. Samstundes som det blir slått fast at ein må føra utanomparlamentarisk massekamp for å knusa motstanden frå dei reaksjonære kreftene, blir det òg hevda at ein kan tryggja eit stabilt fleirtal i parlamentet, og at parlamentet slik kan formast om til ein reiskap som tener det arbeidande folket. Samstundes som dei viser til ikkje-fredeleg overgang, understrekar dei ikkje valdeleg revolusjon som ei allmenn lov. Leiinga i SUKP har nytta seg av desse veikskapane i Fråsegna og Kunngjeringa, og dei har bruka dei som eit påskot for å driva som kremhurar for Khrusjtsjovs revisjonisme.

Ein må med alvor slå fast at Kinas Kommunistiske Parti heile tida har hevda synspunkt som vik av frå formuleringa om spørsmålet om overgangen frå kapitalisme til sosialisme i Kunngjeringa frå 1960 og Fråsegna frå 1957. Vi har aldri lagt skjul på kva vi meiner. Vi meiner at det er naudsynt å endra formuleringa av spørsmålet i Kunngjeringa og Fråsegna gjennom at kommunist- og arbeidarpartia samrår seg, slik at dei kjem i samsvar med dei revolusjonære prinsippa i marxismen-leninismen. Vi meiner at dette er i interessene til den revolusjonære saka til det internasjonale proletariatet, og at det er naudsynt for å hindra revisjonistane i å misbruka desse programdokumenta til systerpartia.

For å hjelpa lesarane til å gjera seg kjende med heile synet til Kinas Kommunistiske Parti når det gjeld dette spørsmålet, trykkjer vi omatt den fullstendige teksten til «Omriiss av synsmåtar på spørsmålet om fredeleg overgang» slik sendelaget frå KKP la det fram for sentralkomiteen i SUKP den 10. november 1957, som eit vedlegg til denne artikelen.³⁰

I dei siste åtte åra har den kampen dei marxist-leninistiske partia og

30. Sjå *Tillegg I*, band 1 i denne serien, Forlaget Oktober 1977, s. 90—93.

marxist-leninistar i verda har ført mot Khrusjtsjovs revisjonisme hatt stor framgang. Fleire og fleire har etter kvart skjøna dei sanne draga til Khrusjtsjovs revisjonisme. Likevel tyr leiarane i SUKP til utflukter og ordkløyving, og dei prøver på alle moglege måtar å driva kramhandel med tullet sitt.

Difor er det framleis naudsynt at vi går imot den falske «fredelege overgangen».

SOFISTERI KAN IKKJE ENDRA HISTORIA

Leiarane i SUKP rengjer ope verka til Marx og Lenin, og dei rengjer historia for å dekkja over sviket sitt mot marxismen-leninismen og rettferdiggjera den revisjonistiske lina si.

Dei argumenterer slik: «Vedgjekk» ikkje Marx «at det var mogleg (med fredeleg overgang) i England og i Amerika?»³¹ I røynda er dette argumentet tatt frå renegaten Kautsky som nytta same metoden for å rengja synet til Marx og gå imot den proletariske revolusjonen og proletariatets diktatur.

Det er sant at Marx i 1870-åra sa at i land som USA og Storbritannia «kan arbeidarane nå målet sitt med fredelege middel». Men samstundes understreka han at denne moglege løysinga var eit unntak. Han sa at «sjølv om det kan vera slik, må vi og skjøna at i fleirtalet av landa på kontinentet må makt tena som brekkstonga for revolusjonen vår».

Han peikte dessutan på at:

«Det engelske borgarskapet har alltid synt seg budde på å godta fleirtalsvedtak så lenge dei har monopol på røysteretten. Men tru meg, straks det oppdagar at det er i mindretal i spørsmål som det ser på som livsviktige, kjem vi til å få ein ny slaveeigarkrig her.»³²

Lenin sa fylgjande i kritikken av renegaten Kautsky:

«Argumentet om at Marx i syttiåra vedgjekk at det var mogleg med fredeleg overgang til sosialisme i England og Amerika er eit ordkløyvarargument, eller for å seia det rett ut, eit argument frå ein svindlar som sjonglerer med sitat og tilvisingar. For det fyrste

31. O.V. Kuusinen og andre, *Marxist-leninismens grunnlag*, russisk utgåve, Moskva 1959, s. 526.

32. Referat frå ein samtale mellom K. Marx og ein journalist frå *The World*, Marx Engels *Verk*, tysk utgåve, band 17, s. 643.

såg Marx alt då dette som eit unntakstilfelle. For det andre fanst det ikkje monopolkapitalisme, dvs. imperialism, på den tida. For det tredje fanst det på den tida ikkje — slik det gjer no — noka militærmakt i England og Amerika som tente som den viktigaste reiskapen i den borgarlege statsmaskinen.»³³

Lenin sa at imperialismen ut frå dei grunnleggjande økonomiske draga hans utmerkjer seg med «eit minstemål av godvilje for fred og fridom, og med maksimal og altfemnande utvikling av militarisme». «Å 'oversjå' dette når ein drøftar spørsmålet om fredeleg eller valdeleg endring, er å «søkkja ned til å bli ein vanleg eller ein framdyrka lakei for borgarskapet.»³⁴

I dag har leiarane i SUKP spela opp med den gamle melodien til Kautsky. Kva er det om det ikkje er å søkkja ned til å bli ein vanleg eller framdyrka lakei for borgarskapet?

Atter argumenterer leiarane i SUKP på denne måten: Var det ikkje slik at Lenin «i prinsippet vedgjekk at ein fredeleg revolusjon var tenkjeleg»?³⁵ Dette er jamvel endå verre ordkløyving.

I ei tid etter februarrevolusjonen i 1917 såg Lenin for seg ein situasjon som var slik at «I Russland kan denne revolusjonen, som eit unntak, verta fredelig».³⁶ Han kalla dette «eit unntak» på grunn av dei særskilde omstenda som då rådde: «Det som *verkeleg var viktig*, var at våpna var i hendene på folket, og at det ikkje var nokon tvang mot folket utanfrå.»³⁷ I juli 1917 underkua den kontrarevolusjonære borgarlege regjeringa massane med våpenmakt og gjorde gatene i Petrograd søkkvåte av blod frå arbeidarar og soldatar. Etter denne hendinga

33. Lenin, «Den proletariske revolusjonen og renegaten Kautsky» (1918), *Samla verk*, eng. utg. b. 28, s. 108

34. Lenin, «Den proletariske revolusjonen og renegaten Kautsky», (1918), *Utalgte verker i 12 bind*, bind 10, Forlaget Oktober 1978, s. 42.

35. A. Beljakov og F. Burlatski, «Lenin sin teori om den sosialistiske revolusjonen og dagen i dag», *Kommunist*, nr. 13 1960.

36. Lenin, «Tale om haldninga andsynes den provisoriske regjeringa», halden på den fyrste allrussiske kongressen for sovjet av arbeidar- og soldatrepresentantar (1917), *Utalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1978, band 7, s. 75.

37. Lenin, «Om slagord» (1917), *Utalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1978, band 7, s. 83.

sa Lenin at «all von om ei fredeleg utvikling av den russiske revolusjonen er borte ein gong for alle». ³⁸ I oktober 1917 leidde Lenin og bolsjevikpartiet målmedvite arbeidarane og soldatane i eit væpna opprør og grep statsmakta. Lenin peikte i januar 1918 på at «klassestriden ... er vorten til borgarkrig». ³⁹ Sovjet-staten måtte føra revolusjonær krig i tre og eit halvt år til, og gjera tunge offer før han knuste både det kontrarevolusjonære opprøret heime og den væpna intervensjonen frå utlandet. Fyrst då var sigeren for revolusjonen grunnfest. I 1919 sa Lenin at «den revolusjonære valden vann strålande sigrar i Oktoberrevolusjonen». ⁴⁰

No er leiarane i SUKP uforskamma nok til å seia at Oktoberrevolusjonen var «den mest ublodige av alle revolusjonar» ⁴¹ og at han vart «gjennomført så å seia fredeleg». ⁴² Påstandane deira strir beinveges mot dei historiske kjensgjerningane. Korleis kan dei stå andlet til andlet med dei revolusjonære martyrane som gav blodet sitt og ofra livet for å skapa den fyrste sosialistiske staten i verda?

Når vi peikar på at verdssoga til no ikkje har gjeve eitt einaste døme på fredeleg overgang frå kapitalisme til sosialisme, prøver leiarane i SUKP å snakka seg bort frå det, og seier at «det finst praktisk røynsle for at ein har gjennomført ei sosialistisk revolusjon i fredeleg form». Og så let dei att augo for alle kjensgjerningar og slår fast: «I Ungarn i 1919 vart proletariatets diktatur skipa på fredeleg vis.» ⁴³

Er dette sant? Nei, det er det ikkje. La oss sjå kva Bela Kun, leiaren for den ungarske revolusjonen, sa om dette.

Kommunistpartiet i Ungarn vart skipa i november 1918. Det nyskipa

38. Lenin, «Den politiske stoda» (1917), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 25, s. 179.

39. Lenin, «Folk frå den neste verda» (1918), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 26, s. 432.

40. Lenin, «Framgangane og vanskane for sovjet-makta» (1919), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 29, s. 59.

41. F. Konstantinov, «Lenin og vår eiga tid», *Kommunist*, nr. 5 1960.

42. A.I. Mikojan, «Tale på det tjuande landsmøtet», *Det tjuande landsmøtet i Sovjetunionens Kommunistiske Parti*, russisk utgåve, Moskva 1956, band 1, s. 313.

43. «Marxismen-leninismen — grunnlaget for einskap i den kommunistiske rørsla», redaksjonell artikkel i *Kommunist*, Moskva, nr. 15 1963.

partiet kasta seg straks ut i den revolusjonære striden, og gjorde fylgjande til slagord for den sosialistiske revolusjonen: «Ta våpna frå borgarskapet, væpna proletariatet og opprett sovjet-makt».⁴⁴ Kommunistpartiet i Ungarn arbeidde aktivt på alle felt for å få til eit væpna opprør. Det væpna arbeidarane, streva for å vinna regjeringssoldatane over til seg og for å organisera dei demobiliserte soldatane. Det sette i verk væpna demonstrasjonar, leidde arbeidarane i å kasta sjefane sine og okkupera fabrikkane, leidde landarbeidarane i å ta over storgods, avvæpna dei reaksjonære offiserane i hæren, soldatar og politi, sameinte streikar med væpna opprør, og så bortetter.

I røynda var det rikeleg med væpna strid i ulike former og i ulikt omfang i den ungarske revolusjonen. Bela Kun skreiv:

«Frå den dagen kommunistpartiet vart skipa til det tok makta, kom dei væpna samanstøytane med organa for borgarmakta oftare og oftare. Frå 12. desember 1918, då den væpna garnisonen i Budapest gjekk ut på gata i demonstrasjon mot krigsministeren i den provisoriske regjeringa, ... gjekk det knapt ein einaste dag utan at pressa melde om blodige samanstøytar mellom dei revolusjonære arbeidarane og soldatane og væpna einingar frå regjeringsstyrkane, og særleg då politiet. Kommunistane organiserte tallause oppreistar, ikkje berre i Budapest, men i provinsane òg.»⁴⁵

Leiarane i SUKP lyg så det renn av dei når dei seier at revolusjonen i Ungarn var eit døme på fredeleg overgang.

Det vert påstått i den sovjetiske pressa at den borgarlege regjeringa i Ungarn «overgav seg friviljug».⁴⁶ og dette er sannsynlegvis det einaste grunnlaget leiarane i SUKP byggjer på. Men korleis er kjensgjerningane?

Karolyi, leiaren for den borgarlege regjeringa i Ungarn på denne tida, var heilt uttrykkjeleg på dette punktet. Han sa:

44. Bela Kun, *Lærdommar frå den proletariske revolusjonen i Ungarn*, russisk utgåve, Moskva 1960, s. 46.

45. *Same stad*, s. 57.

46. «Korleis den revolusjonære prosessen i verda utviklar seg», *Sovjetskaja Rossija*, 1. august 1963.

«Eg underteikna ei kunngjering om at eg gjekk av og at makta var overført til proletariatet. I røynda hadde det alt teke over, og hadde tidlegare kunngjort at det hadde teke makta ... *Eg overførte ikkje makta til proletariatet, ettersom det alt hadde vunne ho tidlegare, takk vera at det hadde planlagt og skapt ein sosialistisk hær.*»

Difor peikte Bela Kun på at det var ein falsk «myte» å seia at borgarskapet hadde gjeve den politiske makta til proletariatet friviljug.⁴⁷

Revolusjonen i Ungarn i 1919 vart slegen ned. Då Lenin granska dei viktigaste lærdommene frå dette nederlaget, sa han at det unge kommunistpartiet i Ungarn hadde gjort den fatale feilen at det ikkje var fast nok når det galdt å utøva diktatur over fienden, og vakla i den avgjerande augneblinken. Dessutan gjorde ikkje partiet i Ungarn dei rette tiltaka for å oppfylle kravet frå bøndene om ei løysing på jordproblemet, og såleis skilde det seg frå bøndene. Ein annan viktig grunn til at revolusjonen lei nederlag var samansmeltinga av kommunistpartiet og det opportunistiske sosialdemokratiske partiet.

Det er rein historieforfalskning når leiarane i SUKP påstår at revolusjonen i Ungarn i 1918—1919 er eit døme på «fredeleg overgang».

Vidare påstår dei at arbeidarklassen i Tsjekkoslovakia vann «makta gjennom den fredelige vegen».⁴⁸ Dette er endå ei absurd forvrenging av saga.

Den folkedemokratiske makta i Tsjekkoslovakia vart til under den anti-fascistiske krigen, ho vart ikkje teken frå borgarskapet «på fredelig vis». Under den andre verdskrigen leidde kommunistpartiet folket i geriljakrig og væpna opprør mot fascistane, dei knuste dei tyske fascisttroppane og quisling-styret deira i Tsjekkoslovakia med hjelp av den sovjetiske hæren, og skipa ei koalisjonsregjering frå den nasjonale fronten. Denne regjeringa var i innhald eit folkedemokratisk diktatur under leiing av proletariatet, dvs. ei form for proletariatets diktatur.

I februar 1948 planla dei reaksjonære i Tsjekkoslovakia, med USA-imperialismen i ryggen, eit kontrarevolusjonært statskupp for å velte regjeringa til folket gjennom eit væpna opprør. Men regjeringa, med kommunistpartiet i leiinga, mønstra dei væpna styrkane sine og orga-

47. Bela Kun, *Nemnde verk* s. 49.

48. L.I. Bresjnjev, Tale på den tolvte kongressen til kommunistpartiet i Tsjekkoslovakia, *Pravda*, 4. desember 1962.

niserte væpna-massedemonstrasjonar. Slik knuste dei den borgarlege samansverjinga for å få dei kontrarevolusjonære tilbake til makta. Desse kjensgjerningane vitnar klårt om at innhaldet i februar-hendinga ikkje var at arbeidarklassen tok den politiske makta frå borgarskapet «på fredeleg vis». Det var arbeidarklassen som undertrykte eit kontrarevolusjonært borgarleg statskupp med sitt eige statsapparat, og fyrst og fremst med sine eigne væpna styrkar.

Då Gottwald oppsummerte februar-hendinga sa han:

«Jamvel før februar-hendinga sa vi: Eit av dei grunnleggjande omskifta i høve til det som var før krigen er nettopp at statsapparatet alt tener nye klassar og ikkje dei tidlegare herskarklassane. Februar-hendinga synte at statsapparatet spelte ei framstående rolle ... i dette stykket.»⁴⁹

Korleis kan nokon sjå på dei tilfella som er nemnde ovanfor som døme på fredeleg overgang?

Lenin sa:

«Kautsky var nøydd til å ty til alle desse knepa, sofisteriet og desse skitne forfalskningane berre for å frita seg sjøl frå *valdeleg* revolusjon og for å løyna at han fråseier seg han, at han går over på sida til den *liberale* arbeidarpolitikken, dvs. til borgarskapet.»⁵⁰

Og han la til: «Det er der hunden ligg gravlagd.»

Kvifor har Khrusjtsjov så skamlaust forvrengt verka til Marx og Lenin, dikta opp historie og tydd til falske knep? Atter er det der hunden ligg gravlagd.

LYGNER KAN IKKJE LØYNA RØYNDOMMEN

Kronargumentet til leiarane i SUKP for å rettferdiggjera den anti-revolusjonære lina med «fredeleg overgang» er at dei historiske tilhøva har endra seg.

49. Klement Gottwald, Tale på plenumssesjonen til sentralkomiteen i kommunistpartiet i Tsjekkoslovakia, 17. november 1948.

50. Lenin, «Den proletariske revolusjonen og renegaten Kautsky» (1918), *Utvalgte verker i 12 bind*, band 10, Forlaget Oktober 1978, s. 41.

Når det gjeld vurderinga av endringane i dei historiske tilhøva etter andre verdskrigen og kva slutningar ein kan dra av dei, er synet til marxist-leninistane heilt annleis enn synet til Khrusjtsjov.

Marxist-leninistar meiner at dei historiske tilhøva har endra seg grunnleggjande etter krigen. Endringa kjem fyrst og fremst til uttrykk ved at dei kreftene som arbeider for proletarisk sosialisme har styrkt seg kraftig og at kreftene til imperialismen er svekte mykje. Etter krigen har det vakse fram ein mektig sosialistisk leir og ei heil rad nye og sjølvstendige nasjonaliststatar. Det har vore ei endelaus rekkje med væpna revolusjonære kampar, eit nytt oppsving i masserørslene i dei kapitalistiske landa, og rekkjene til den internasjonale kommunistrørsla har vakse kraftig. Den internasjonale proletariske sosialistiske revolusjonære rørsle og dei revolusjonære nasjonaldemokratiske rørsle i Asia, Afrika og Latin-Amerika har vorte dei to fremste historiske straumdraga i vår tid.

Tidleg i etterkrigstida peikte kamerat Mao Tsetung gong på gong på at maktbalansen i verda tente oss og ikkje fienden, og at denne nye situasjonen «har opna for endå betre høve for at arbeidarklassen og dei undertrykte folka i verda skal vinna frigjerings og opna endå meir realistiske vegar mot dette».⁵¹

Han peikte og på fylgjande:

«Å laga bråk, mislukkast, å laga bråk att, mislukkast att ... til dommedag — slik er logikken til imperialistane og alle reaksjonære i heile verda når dei skal hanskast med folket si sak, og dei kjem aldri til å handla mot denne logikken. Det er ei marxistisk lov. Når vi seier at «imperialismen er rovgrisk», meiner vi at han aldri kjem til å endra karakter, at imperialistane aldri kjem til å leggja frå seg slaktarknivane, at dei aldri kjem til å verta Buddhaer, aldri i verda.»⁵²

51. Mao Tsetung, «Revolusjonære krefter i verda, stå saman og kjemp mot den imperialistiske aggresjonen» (1948), *Verk i utval*, engelsk utgåve, FLP Peking 1961, band 4, s. 284.

52. Mao Tsetung, «Kast frå dykk illusjonane og bu dykk på strid» (1949), *Verk i utval*, engelsk utgåve, FLP Peking 1961, band 4, s. 428.

Marxist-leninistar byggjer på den kjensgjerninga at dei omskifta som har skjedd etter krigen har skapt mykje betre vilkår for revolusjonen, og dei byggjer på lova om at imperialismen og reaksjonen aldri kjem til å endra karakter. Difor sluttar dei at revolusjonen må fremjast, og difor meiner dei at ein må utnytte denne svært gode situasjonen fullt ut og at ein i lys av dei særskilde vilkåra i ulike land aktivt må fremja utviklinga i dei revolusjonære stridane der og bu seg på å sigr i revolusjonen.

På hi sida drar Khrusjtsjov, under påskot av nett dei same endringane i tilhøva etter krigen, den konklusjonen at revolusjonen må motarbeidast og avvissast. Han meiner at endringane i balansen mellom kreftene i verda har ført til at imperialismen og reaksjonen har endra karakter, at lova om klassekampen har endra seg og at den sams vegen som Oktoberrevolusjonen og den marxist-leninistiske teorien om den proletariske revolusjonen strekar opp, har vorte gammaldags.

Khrusjtsjov og likemennene hans spreier eventyr av same slaget som i 1001 natt. Dei hevdar:

«No utviklar det seg gode internasjonale og indre vilkår for at arbeidarklassen i ei rad kapitalistiske land skal kunna gjennomføra den sosialistiske revolusjonen på fredeleg vis.»⁵³

Dei seier:

«I tidbolken mellom den fyrste og den andre verdskrigen undertrykte det reaksjonære borgarskapet i mange europeiske land masserørslene til det arbeidande folket på villmannsvis, og gjorde det uråd å få til ein sosialistisk revolusjon på fredeleg vis. Dette gjorde dei ved å utvikla og perfektionera den politibyråkratiske maskinen sin heile tida.»⁵⁴

Men slik dei ser det, er stoda annleis no.

Dei seier at «grunnleggjande omskifte som tener sosialismen i forholdet mellom krefter på den internasjonale arenaen» no gjer det råd «å lamma den internasjonale reaksjonen når han vil blanda seg inn i

53. A. Butenko, «Krig og revolusjon», *Kommunist*, Moskva, nr. 4 1961.

54. O.V. Kuusinen og andre, *Grunnsteinane i marxismen-leninismen*, russisk utgåve, Moskva 1959, s. 528.

sakene til dei landa som gjennomfører revolusjon»,⁵⁵ og at «dette gjer at sjansane for at borgarskapet skal kunna setja i gong borgarkrig vert mindre». ⁵⁶

Men lygnene til Khrusjtsjov og likemennene hans kan ikkje løyna røyndommen.

Det er to framståande kjensgjerningar frå tida etter andre verdskrigen at imperialistane og dei reaksjonære alle stader styrkjer valdsapparatet for rå underkuing av massane, og at imperialismen, med USA-imperialismen i brodden, gjennomfører kontrarevolusjonære væpna intervensjonar i alle deler av verda.

I dag er USA meir militarisert enn nokon gong før, og har auka talet på soldatar til meir enn 2 700 000 mann. Det vil seia elleve gongar så mange som i 1934, og ni gongar så mange som i 1939. USA har så mange politi- og overvaksingsorganisasjonar at jamvel nokre av dei store kapitalistane i USA har måtta vedgå at dei er på verdstoppen på dette feltet, og langt forbi Hitler-Tyskland.

Den ståande hæren i England er auka frå over 250 000 mann i 1934 til over 420 000 i 1963. Politistyrken er auka frå 67 000 i 1934 til 87 000 i 1963.

Den ståande hæren i Frankrike auka frå 650 000 mann i 1934 til over 740 000 i 1963, og politi- og tryggingstyrkane frå 80 000 i 1934 til 120 000 i 1963.

Andre imperialistland, og jamvel det jamne laget av kapitalistiske land, er ikkje noko unntak. Dei har og styrkt dei væpna styrkane og politiet mykje.

Khrusjtsjov brukar ivrig slagordet om allmenn og full nedrusting for å halda folket i ro. Han har messa om det i mange år alt. Men i røynda finst det ikkje skugge av teikn til allmenn og full nedrusting. I den imperialistiske leiren, og med USA-imperialismen i brodden, ser ein alle stader eit allment og altomfemnande våpenkapplaupe og at valdsapparatet blir utvida og styrkt.

Kvifor styrkar borgarskapet dei væpna styrkane og politiet så ustyrlig i fredstid? Kan det vera at målet deira ikkje er å undertrykkja masserørslene til det arbeidande folket, men tvert om å garantera at det ar-

55. A. Beljakov og F. Burlatski, «Lenin sin teori om den sosialistiske revolusjonen og dagen i dag», *Kommunist*, Moskva, nr. 13 1960.

56. Butenko, *Nemnde verk*.

beidande folket skal kunna vinna statsmakta på fredeleg vis? Har ikkje det herskande borgarskapet gjort nok valdshandlingar i dei nitten åra etter krigen gjennom å bruka soldatar og politifolk til å halda nede streikande arbeidadar og folk som kjempar for dei demokratiske rettane sine?

Dei siste nitten åra har USA-imperialismen skipa militærblokker og gjort militæravtalar med meir enn førti land. Dei har bygt meir enn 2200 militærbasar og militærinstallasjonar i alle deler av den kapitalistiske verda. Dei har meir enn 1 000 000 mann under våpen i utlandet. «Lynåtakskommandoen» deira rår over mobile land- og luftstyrkar som heile tida står klare til å verta sende kvar som helst for å halda folkets revolusjon nede.

Dei siste nitten åra har USA og andre imperialistland ikkje berre gjeve all mogleg støtte til reaksjonære i ulike land og hjelpt dei med å halda dei revolusjonære rørslene til folket nede — dei har òg beinveges planlagt og sett i verk fleire kontrarevolusjonære væpna åtak og intervensjonar. *Det vil seia* at dei har eksportert kontrarevolusjon. USA-imperialismen hjalp til dømes Chiang Kai-shek med å føra borgarkrig i Kina, han sende sine eigne soldatar til Hellas og leidde åtaket på dei frigjorde områda til det greske folket. Han sette i gong aggresjonskrigen i Korea, landsette troppar i Libanon for å truga revolusjonen i Irak, hjalp og stødde dei reaksjonære i Laos då dei utvida borgarkrigen. Han organiserte og leidde ein såkalla FN-styrke for å underkua den nasjonale frigjeringsrørsla i Kongo, og sette i verk kontrarevolusjonære invasjonar på Cuba. Han kjempar framleis for å underkua frigjeringsstriden til folket i det sørlege Vietnam. Nyst nytta han væpna makt for å undertrykkja den rettvise striden til folket i Panama for å verna overherredømet sitt, og han tok del i den væpna intervensjonen på Kypros.

USA-imperialismen arbeider ikkje berre målmedvite for å halda nede og blanda seg inn i alle folkerevolusjonar og nasjonale frigjeringsrørslar. Han prøver òg å kvitta seg med borgarlege styre som syner ein viss nasjonalistisk let. I desse nitten åra har regjeringa i USA stått bak ei mengd kontrarevolusjonære statskupp i ei rad land i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Dei har jamvel nytta vald for å fjerna marionettar dei har fostra fram sjølve, slik som Ngo Dinh Diem, så snart desse ikkje lengre tenér føremålet. Eller som ordtaket seier: «Drep eselet straks du tar det bort frå tredemølla.»

Kjensgjerningane har synt at undertrykte folk og nasjonar som vil

gjera revolusjon og frigjera seg i dag, ikkje berre må hanskast med valdeleg undertrykking frå dei reaksjonære herskarklassane i vedkomande land. Dei må òg bu seg fullt og heilt på å møte væpna intervensjon frå imperialismen, og då særleg USA-imperialismen. Dersom dei ikkje bur seg på dette, og dersom dei ikkje viljefast slår attende kontrarevolusjonær vald med revolusjonær vald når det er naudsynt, kan det ikkje verta snakk om revolusjon, og langt mindre siger.

Dersom land som har vunne sjølvstende ikkje styrkjer dei væpna styrkane sine, dersom dei ikkje bur seg på å møte væpna aggresjon og intervensjon frå imperialistane og dersom dei ikkje held seg til politikken med å føra strid mot imperialismen, kjem dei ikkje til å evna å forsvare det nasjonale sjølvstendet sitt og endå mindre tryggja at revolusjonen går frametter.

Vi vil gjerne spørja leiarane i SUKP om følgjande: Ettersom de snakkar så glatt om dei nye draga ved etterkrigssituasjonen, kvifor har de valt å utelata det viktigaste og mest iaugefallande — at USA og andre imperialistar undertrykkjer revolusjonen alle stader? De vert aldri trøytte av å snakka om fredeleg overgang, men kvifor har de aldri hatt eitt ord å seia om korleis ein skal hanskast med det oppblåste apparatet for valdeleg undertrykking som imperialistane og dei reaksjonære har bygt opp? De dekkjer skamlaust over den blodige røyndommen at imperialistar og reaksjonære driv rå undertrykking av dei nasjonale frigjeringsrørslene og dei folkelege revolusjonære rørslene, og de spreier illusjonar om at dei undertrykte folka og nasjonane kan vinna siger på fredeleg vis. Er det ikkje opplagt at de prøver å svekkja vaktsemda til folket, roa dei rasande massane med tomme lovnader om ei lys framtid, og at de går mot revolusjonen deira? Er det ikkje opplagt at de såleis i røynda handlar som medsamansvorne til imperialismen og dei reaksjonære i alle land?

I dette spørsmålet kan det vera nyttig å la John Foster Dulles, avdød utanriksminister i USA, vera «læraren vår gjennom sitt negative føredøme».

Dulles sa i ein tale den 21. juni 1956 at til no hadde alle sosialistiske land vortne til «gjennom valdsbruk». Han sa at «dei styrande i Sovjet seier no at dei vil gje avkall på valdsbruk» og at «vi ynskjer denne utviklinga velkomen og vil nøra opp under henne».⁵⁷

57. J.F. Dulles, Helsingstale til det 41. årsmøtet for Kiwanis-internasjonalen, 21. juni 1956.

Som ein trufast talsmann for det kapitalistiske systemet var sjølv sagt Dulles fullt klår over den avgjerande rolla makt spelar i klassekampen. Samstundes med at han helsa velkomen at Khrusjtsjov gav avkall på valdeleg revolusjon, la han stor vekt på at borgarskapet må styrkja den kontrarevolusjonære valden for å kunna halda seg ved makta. I ein annan tale sa han: «Av alle oppgåver regjeringa har, er den mest grunnleggjande å verna borgarane (les «dei reaksjonære herskarklassane») mot vald ... Difor må medlemmene i alle siviliserte samfunn yta sitt til å halda oppe ein politistyrke som ein arm for lov og orden».⁵⁸

Her sa Dulles sanninga. Det politiske grunnlaget for styret til imperialismen og all reaksjon er ikkje noko anna enn — «ein politistyrke». Så lenge dette grunnlaget er usvekka er alt anna uviktig, og styret deira kjem ikkje til å verta svekt. Di meir leiarane i SUKP løyner den kjensgjerninga at borgarskapet lit på vald for å halda seg ved makta, og di meir dei spreier eventyret om fredeleg overgang som Dulles tykte så bra om, di meir avslører dei det sanne andletet sitt — at dei er hjartevener med imperialistane når det gjeld å gå mot revolusjonen.

ATTENDEVISING AV «DEN PARLAMENTARISKE VEGEN»

Ideen om den «parlamentariske vegen» som revisjonistane i Den andre internasjonale spreidde så ihuga, vart grundig attendevist og fråteken all ære av Lenin for lenge sidan. Men i augo til Khrusjtsjov har den parlamentariske vegen brått vorte gyldig etter den andre verdskrigen.

Er dette rett? Sjølv sagt ikkje.

Det som har hendt etter andre verdskrigen har endå ein gong prova at den viktigaste delen av den borgarlege statsmaskinen er væpna makt og ikkje parlamentet. Parlamentet er berre ein pynteting og ein skjerm over det borgarlege styret. Å skipa eller avskipa det parlamentariske systemet, å gje parlamentet større eller mindre makt, å vedta den eine eller hi vallova — kva som vert valt av desse alternativa vert alltid diktert av behova og interessene til det borgarlege styret. Så lenge borgarskapet kontrollerer det militær-byråkratiske apparatet, er det anten uråd for proletariatet å skaffa seg «eit trygt fleirtal i parlamentet» gjennom val, eller så er dette «trygge fleirtalet» ikkje til å lita på. Å gjennomføra sosialismen gjennom «den parlamentariske vegen» er heilt ut uråd og berre lausprat.

58. J.F. Dulles, Tale på den årlege lunsjen til Associated Press, 22. april 1957, *New York Times*, 23. april 1957.

Om lag halvdel av kommunistpartia i dei kapitalistiske landa er framleis forbodne. Ettersom desse partia ikkje har nokon legal status, er det sjølvsagt utenkjeleg at dei kan vinna noko fleirtal i parlamentet.

Til dømes lever kommunistpartiet i Spania under kvit terror og kan ikkje stilla til val. Det er patetisk og tragisk at spanske kommunistleiarar som Ibaruri fylgjer Khrusjtsjov og går inn for «fredeleg overgang» i Spania.

I dei kapitalistiske landa der kommunistpartia er legale og kan ta del i val, er det svært vanskeleg for dei å vinna fleirtalet av røystene under det borgarlege styret på grunn av alle dei urettvise avgrensingane dei borgarlege vallovene set for dei. Og jamvel om dei får fleirtal av røystene, kan borgarskapet hindra dei i å få fleirtalet av plassane i parlamentet gjennom at det endrar vallovene eller på andre måtar.

Til dømes har dei franske monopolkapitalistane revidert vallovene to gonger etter andre verdskrigen, og begge gongene har dette ført til at det franske kommunistpartiet har mist mange av plassane i parlamentet. Ved parlamentsvalet i 1946 fekk FKP 182 plassar. Men ved valet i 1951 førte den revideringa av vallovene monopolkapitalen hadde gjort til at FKP kom heilt ned i 103 plassar, dvs. dei miste 79. Ved valet i 1956 fekk FKP 150 plassar. Men før parlamentsvalet i 1958 reviderte monopolkapitalistane atter vallova. Resultatet var at talet på FKP-mandat fall svært drastisk, heilt ned til 10, altså miste dei 140 plassar.

Jamvel om eit kommunistparti under visse omstende skulle vinna fleirtalet av plassane i parlamentet eller verta med i regjeringa på grunn av ein valsiger, ville dette ikkje endra den borgarlege karakteren til parlamentet eller regjeringa. Endå mindre ville det seia at det gamle statsmaskineriet vart knust og eit nytt kom til. Det er absolutt uråd å få til ei grunnleggjande samfunnsending gjennom å lita på borgarlege parlament eller regjeringar. Når det reaksjonære borgarskapet har statsmaskinen under kontroll, kan det omstøyta val, oppløysa parlamentet, kasta kommunistane ut av regjeringa, forby kommunistpartiet og gripa til rå makt for å undertrykkja massane og dei progressive kreftene.

Til dømes støtta Chiles Kommunistiske Parti det borgarlege radikale partiet så det sigra i valet i 1946. Det vart skipa ei koalisjonsregjering der kommunistar var med. På denne tida gjekk leiarane i kommunistpartiet i Chile så langt at dei skildra denne borgar-kontrollerte regjeringa som «ei folkedemokratisk regjering». Men på mindre enn eit år tvinga borgarskapet dei til å gå ut av regjeringa. Dei gjennomførte massearrestasjonar, og i 1948 forbaud dei kommunistpartiet.

Når eit arbeidarparti degenererer og vert ærendssvein for borgarskapet, kan borgarskapet kanskje gje dei lov til å få fleirtal i parlamentet og skipa regjering. Slik er det med dei borgarlege sosialdemokratiske partia i visse land. Men slikt tener berre til å tryggja og grunnfesta borgarskapets diktatur, og det endrar ikkje og kan ikkje endra det minste på at proletariatet er ein undertrykt og utbytta klasse. Slike kjensgjerningar legg berre nye vitnemål til dette at den parlamentariske vegen har spela falitt.

Det som har hendt etter den andre verdskrigen har òg vist at dersom kommunistleiarane trur på den parlamentariske vegen og vert offer for den ulækjelege sjukdommen «parlamentarisk dårskap», er det ikkje berre slik at dei ikkje kjem nokon veg, men òg slik at dei ikkje kan unngå å søkkja ned i den revisjonistiske hengemyra og øydeleggja for den revolusjonære saka til proletariatet.

Det har alltid vore eit grunnleggjande skilje mellom marxist-leninistane på den eine sida og opportunistar og revisjonistar på den andre i synet på kva som er den rette haldninga til borgarlege parlament.

Marxist-leninistane har alltid meint at det proletariske partiet under visse vilkår skal ta del i den parlamentariske striden og gjera seg nytte av parlamentet som talarstol for å avsløra kor reaksjonært borgarskapet er, oppseda massane og hjelpa til med å samla revolusjonær styrke. Det er gale å nekta å gjera seg nytte av denne legale stridsforma når det er naudsynt. Men det proletariske partiet må aldri setja den parlamentariske striden i staden for den proletariske revolusjonen, eller nøra opp under illusjonen om at det går an å gjennomføra overgangen til sosialisme gjennom parlamentet. Det må alltid konsentrera seg om massekampar.

Lenin sa:

«Partiet til det revolusjonære proletariatet må ta del i den borgarlege parlamentarismen for å opplysa massane. Det kan ein gjera under valkampen og i striden mellom partia i parlamentet. Men å avgrensa klassestriden til berre parlamentarisk strid, eller å sjå på denne som den høgste og avgjerande forma for strid som alle andre former er underlagde — det vil i røynda seia å gå over til borgarskapet si side og gå mot proletariatet.»⁵⁹

59. Lenin, «Vala til den grunnlovgjevande forsamlinga og proletariatets diktatur» (1919), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 30, s. 272.

Han fordømte revisjonistane i Den andre internasjonale for at dei ja-ga etter parlamentsskrømtet og gav opp den revolusjonære oppgåva å gripa statsmakta. Dei gjorde det proletariske partiet om til eit valparti, eit parlamentarisk parti, eit vedheng til borgarskapet og ein reiskap for å halda borgardiktaturet ved lag. Når Khrusjtsjov og fylgjesveinane hans går inn for den parlamentariske vegen, kan dei ikkje venta seg annan lagnad enn den revisjonistane i Den andre internasjonale fekk.

ATTENDEVISING AV «MOTSTANDEN MOT VENSTRE-OPPORTUNISMEN»

Det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP vev eit nett av lygner når det tar for seg spørsmålet om den proletariske revolusjonen. Det påstår at Kinas Kommunistiske Parti er for å «fremja slagordet om proletarisk revolusjon straks», jamvel når det ikkje er nokon revolusjonær situasjon, at det står for å gje opp «striden for dei demokratiske rettane og livsviktige interesser for det arbeidande folket i kapitalistiske land»,⁶⁰ og at det gjer den væpna striden «absolutt»,⁶¹ og så vidare. Dei set stadig vekk slike merkelappar som «venstre-opportunisme», «venstre-eventyrpolitikk» og «trotskisme» på Kinas Kommunistiske Parti.

Sanninga er at leiarane i SUKP steller til dette spetakkelet for å dekjka over si eiga revisjonistiske line som går imot og avviser revolusjonen. Det dei går til åtak på som «venstre-opportunisme», er i røynda den revolusjonære marxist-leninistiske lina.

Vi har alltid hevda at ein ikkje kan gjera revolusjon berre på viljen, og at det er uråd å gjera revolusjon dersom det ikkje objektivt sett er ein revolusjonær situasjon. Men om ein revolusjon skal bryta ut og sigra, spørst ikkje berre på om det finst ein revolusjonær situasjon, men og på kva førebuingar og strev dei subjektive revolusjonære kreftene har gjort.

Det er «venstre»-eventyrpolitikk om partiet til proletariatet ikkje vurderer nøye både dei objektive vilkåra og dei subjektive kreftene når det arbeider for revolusjon, og dersom det forhasta set i gong ein revo-

60. Ope brev frå sentralkomiteen i Sovjetunionens Kommunistiske Parti til alle partioorganisasjonar og alle kommunistar i Sovjetunionen, 14. juli 1963.

61. «Marxismen-leninismen — grunnlaget for einskap i kommunistrørsla», redaksjonell artikkel i *Kommunist*, Moskva, nr. 15 1963.

lusjon før vilkåra er mogne til det. Men det er høgre-opportunisme, eller revisjonisme, dersom partiet til proletariatet ikkje bur seg aktivt på revolusjon før vilkåra er mogne, eller om det ikkje tør leia ein revolusjon og gripa statsmakta når det finst ein revolusjonær situasjon og tilhøva er mogne.

I tida før ein kan gripa statsmakta er den grunnleggjande og viktigaste oppgåva til det proletariske partiet å konsentrera seg om det krevjande arbeidet med å samla revolusjonær styrke. Hovudmålet for den aktive leiinga partiet byr i striden frå dag til dag, må vera å byggja opp revolusjonær styrke og bu seg på å vinna siger i revolusjonen når tilhøva er mogne for det. Partiet til proletariatet bør nytta dei ulike formene for dagskamp til å lyfta det politiske medvitnet til proletariatet og massane i folket, til å øva opp sine eigne klassekrefter, til å herda kampevna og bu seg på revolusjonen ideologisk, politisk, organisatorisk og militært. Berre på den måten kan det tryggja seg mot å kasta bort høvet til å sigra når tilhøva er mogne for revolusjon. Om ein ikkje gjer det, kjem det proletariske partiet rett og slett til å sleppa frå seg høvet til å gjera revolusjon, jamvel om det objektivt sett er ein revolusjonær situasjon.

Samstundes som leiarane i SUKP utrøytande understrekar at ein aldri må gjera revolusjon utan at det finst ein revolusjonær situasjon, unngår dei spørsmålet om korleis partiet til proletariatet skal driva dagleg revolusjonær strid og samla revolusjonær styrke i tida før det finst ein revolusjonær situasjon. I røynda fornektar dei oppgåva med å byggja opp revolusjonær styrke og bu seg til revolusjonen under påskot av at det ikkje finst nokon revolusjonær situasjon.

Lenin gav ein gong ei strålende skildring av korleis renegaten Kautsky såg på spørsmålet om ein revolusjonær situasjon. Han sa om Kautsky at dersom det alt er oppstått ei revolusjonær krise, «då er *han* og viljug til å bli ein revolusjonær! Men då må vi og merkja oss at då ville kvar ein skurk ... utropa seg til revolusjonær!» «Men om ho ikkje er oppstått, vil Kautsky venda ryggen til revolusjonen!» Som Lenin peikte på var Kautsky ein typisk spissborgar, og skilnaden mellom ein revolusjonær marxist og ein spissborgar er at den revolusjonære marxisten har mot til «å *førebu* proletariatet og alle dei arbeidande og utbytta massane på han (revolusjonen)». ⁶² Folk kan sjølv dømme om

62. Lenin, «Den proletariske revolusjonen og renegaten Kautsky», (1918), *Utalgte verker i 12 bind*, band 10, Forlaget Oktober 1978, s. 104.

Khrusjtsjov og fylgjesveinane hans liknar spissborgaren Kautsky som Lenin fordømte, eller ikkje.

Vi har alltid meint at dei proletariske partia i dei kapitalistiske landa aktivt må leia arbeidarklassen og det arbeidande folket i strid mot monopolkapitalen for å forsvare dei demokratiske rettane, betra levekåra, mot imperialistisk opprusting og krigsførebuingar, for å forsvare freden i verda og gje kraftig støtte til dei revolusjonære stridane dei undertrykte nasjonane fører.

I dei kapitalistiske landa som er utsette for tyranni, kontroll, intervensjon og aggresjon frå USA-imperialismen, bør dei proletariske partia lyfta den nasjonale fana for motstand mot USA-imperialismen og retta brodden i massestriden fyrst og fremst mot USA-imperialismen ved sidan av at dei rettar han mot monopolkapitalen og andre reaksjonære krefter heime som svik dei nasjonale interessene. Dei bør sameina alle krefter som kan sameinast og skipa ein einskapsfront mot USA-imperialismen og ærendssveinane hans.

Dei siste åra har arbeidarklassen og det arbeidande folket i mange kapitalistiske land ført breie massestridar. Dei rammar ikkje berre monopolkapitalen og andre reaksjonære krefter innanlands, men gjev og kraftfull støtte til dei revolusjonære stridane folka i Asia, Afrika og Latin-Amerika fører og til landa i den sosialistiske leiren. Vi har alltid sett svært stor pris på denne hjelpa.

Samstundes med at kommunistane aktivt leier dagskampen, bør dei òg knyta denne striden til striden for dei langsiktige og allmenne interessene, oppseda massane i ein proletarisk revolusjonær ande, heile tida lyfta det politiske medvitet deira og samla revolusjonær styrke for å kunna sigra i revolusjonen når høvet byr seg. Synet vårt på dette er i fullt samsvar med marxismen-leninismen.

Mot synet til marxist-leninistane spreier leiarane i SUKP ideen om at «i dei høgt utvikla kapitalistiske landa er demokratiske og sosialistiske oppgåver så nær samanvovne at det der, minst av alle stader, er råd å dra noka slag grenseline».⁶³ Dette er å setja dagskamp i staden for langsiktig strid og reformisme i staden for proletarisk revolusjon.

Lenin sa: «ikkje noka reform kan vera varig, ekte og djuptgripande dersom ho ikkje vert støtta av dei revolusjonære metodane for massestrid». Eit arbeidarparti som «ikkje sameiner striden for reformer med

63. A. Beljakov og F. Burlatski, «Lenin sin teori om den sosialistiske revolusjonen og dagen i dag», *Kommunist*, Moskva, nr. 13 1960.

dei revolusjonære metodane til arbeidarrørsla, kan verta omskapt til ei sekt og verta rive laus frå massane, og ... dette er det mest alvorlege trugsmalet mot at den ekte revolusjonære sosialismen skal ha framgang». ⁶⁴

Han sa òg: «for den klassemедvitne arbeidaren er ... alle demokratiske krav ... *underordna* dei høgre interessene til sosialismen». ⁶⁵ I *Staten og revolusjonen* siterer Lenin Engels på fylgjande måte: Å gløyma det store hovudmålet for dei nære dagsinteressene, å stri og streva for å vinna framgang i augneblinken utan å tenkja på fylgjene for det som kjem seinare, å ofra framtida til rørsle for notida, er opportuniste, og jamvel fårleg opportuniste.

Det var nett på dette grunnlaget Lenin kritiserte Kautsky for at han «lovprisa reformismen og underkasta seg det imperialistiske borgarskapet og klandra og forneakta revolusjonen». ⁶⁶ Han sa at «proletariatet kjempar for å velta det imperialistiske borgarskapet gjennom revolusjon» medan Kautsky «kjempar for ei reformistisk 'forbetring' av imperialismen, for å tilpassa seg imperialismen og såleis *underkasta* seg han». ⁶⁷

Lenins kritikk mot Kautsky er ei treffande skildring av dei noverande leiarane i SUKP.

Vi har alltid meint at for å kunna leia arbeidarklassen og massane i folket i revolusjon, må partiet til proletariatet meistra alle former for strid og evna å sameina ulike former. Det må kunna gå raskt over frå ei form til ei anna etter kvart som vilkåra for striden endrar seg. Partiet kjem berre til å kunna verta uovervinneleg under alle slags tilhøve dersom det meistrar alle former for strid, som til dømes fredeleg og væpna strid, open og løynd, legal og illegal, parlamentarisk strid og massestrid, og likeins strid innanlands og internasjonal strid.

Sigeren i den kinesiske revolusjonen var nett eit resultat av at kommunistane i Kina meistra alle former for strid grundig og med dugleik

64. Lenin, «Til sekretæren for 'Det sosialistiske propagandaforbundet'» (1915), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 21, s. 424.

65. Lenin, «Ein karikatur av marxismen og 'imperialistisk økonomisme'» (1916), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 23, s. 57.

66. Lenin, «Den proletariske revolusjonen og renegaten Kautsky (1918), *Utvalgte verker i 12 bind*, band 10, Forlaget Oktober 1978, s. 95.

67. Same stad s. 95

— i samsvar med særdraga ved den kinesiske revolusjonen — og etter det dei hadde lært av den historiske røynsla frå den internasjonale proletariske striden. Væpna strid var hovudforma i den kinesiske revolusjonen, men revolusjonen kunne ikkje ha sigra dersom ein ikkje hadde nytta andre stridsformer.

Gjennom den kinesiske revolusjonen slost Kinas Kommunistiske Parti på to frontar. Det slost mot høgreavviket — legalisme — og det illegalistiske «venstre»-avviket, og knytte saman legal og illegal strid slik det skulle. I landet som heilskap sameinte det strid i dei revolusjonære baseområda med strid i Kuomintang-områda på rett måte. I Kuomintang-områda sameinte det på rett vis ope og løynt arbeid, gjorde seg full nytte av dei legale opningane som fanst, og heldt seg strengt til dei reglane partiet hadde sett for hemmeleg arbeid. Den kinesiske revolusjonen har skapt mangesidige og ulike stridsformer som høver til dei særskilde vilkåra han har hatt.

Frå lang praktisk røynsle veit Kinas Kommunistiske Parti godt at det er gale å avvisa legal strid, å avgrensa partiarbeidet innom tronge grenser og slik gjera seg framand for massane. Men ein må aldri tola den legalismen revisjonistane byr fram. Revisjonistane avviser væpna strid og all annan illegal strid, dei tar berre del i legal strid og legalt arbeid og avgrensar verksemda til partiet og massestridane til dei rammene dei herskande klæssane set. Dei skjemma til og vrakar jamvel det grunnleggjande programmet til partiet, gjev avkall på revolusjonen og innrettar seg heilt etter reaksjonære rettssystem.

I kritikken av Kautsky peikte Lenin heilt rett på at revisjonistar som Kautsky vart korrumperte og sløva av den borgarlege legaliteten.

«Den proletariske retten til revolusjon vart seld for ein rett med linser som vart gjeven til dei organisasjonane som er godkjende etter den gjeldande politilova».⁶⁸ Når leiarane i SUKP og fylgjesveinane deira snakkar om å nytta alle former for strid, står dei i røynda for legalisme, og vrakar den proletariske revolusjonen som mål under påskot av å endra formene for striden. Dette er atter å setja kautskyanisme i staden for leninisme.

Leiarane i SUKP nyttar seg ofte av storverket til Lenin, «'Venstre'-kommunismen — ein barnesjukdom», for å rettferdiggjera den range

68. Lenin, «Samanbrotet til Den andre internasjonalen» (1915), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 21, s. 251.

lina si, og dei har gjort dette verket til «grunnlag» for åtaka mot Kinas Kommunistiske Parti.

Dette er sjølvsagt fåfengt. Som alle andre bøker Lenin har skrive kan denne boka berre tena som eit våpen for marxist-leninistane i striden dei fører mot ulike slag opportunisme, og ho kan aldri tena som reiskap for revisjonistiske apologetar.

Då Lenin kritiserte «venstre»-barnesjukdommen og oppmoda partiet til proletariatet om å vera dugande med å setja den revolusjonære taktikken ut i livet og gjera betre arbeid med å bu seg på revolusjonen, hadde han alt brote med revisjonistane i Den andre internasjonale og skipa Den tredje internasjonale.

I «'Venstre'-kommunismen — ein barnesjukdom» slo han faktisk fast at hovudfienden til den internasjonale arbeidarrørsla på denne tida var opportunisme av Kautsky-slaget. Han understreka gong på gong at dersom ein ikkje braut med revisjonismen, kunne det ikkje verta spørsmål om å meistra revolusjonær taktikk.

Alle dei kameratane Lenin kritiserte for «venstre»-barnesjukdom ynskte revolusjon, medan den seinare revisjonisten Khrusjtsjov er mot revolusjon. Difor må han reknast med i same klassen som Kautsky, og har ingen som helst rett til å uttala seg om spørsmålet om å nedkjempa «venstre»-barnesjukdommen.

Det er heilt absurd når leiinga i SUKP set merkelappen «trotskisme» på Kinas Kommunistiske Parti. I røynda er det Khrusjtsjov som har teke over den trotskistiske kappe og som står saman med dagens trotskistar.

Trotskismen kjem til uttrykk på ulike måtar i ulike spørsmål, og ber ofte ei «ultra-venstre»-maske. Men innhaldet i han er motstand mot revolusjonen og fornektning av revolusjonen.

Så langt det gjeld den grunnleggjande kjensgjerninga at dei gjekk mot den proletariske revolusjonen og proletariatets diktatur, er trotskisme og revisjonismen til Den andre internasjonale faktisk det same. Det er grunnen til at Stalin gong på gong sa at trotskisme er ei utgåve av mensjevismen, at han er kautskyanisme og sosialdemokrati og for-troppen til det kontrarevolusjonære borgarskapet.

Kjernen i Khrusjtsjovs revisjonisme av i dag er at han òg går imot og fornektar revolusjonen. Difor er den einaste logiske slutninga at Khrusjtsjov-revisjonismen ikkje berre er skoren over same lesten som kautskyanismen, men at han òg fell saman med trotskismen når det gjeld motstand mot revolusjonen. Khrusjtsjov burde helst setja merkelappen «trotskist» på seg sjølv.

TO ULIKE LINER, TO ULIKE RESULTAT.

Soga er det mest overtydande vitnet av alle. Etter den andre verdskrigen har ein vunne rik røynsle både i den internasjonale kommunistrørsla og i dei revolusjonære stridane folka har ført. Det har vore både god og dårleg røynsle. Kommunistane og dei revolusjonære i alle land treng å dra dei rette slutningane frå denne historiske røynsla.

Landa i Aust-Europa, Asia og Latin-Amerika som har lukkast med å gjera sosialistisk revolusjon etter krigen, har greidd det av di dei fylgde den revolusjonære marxist-leninistiske lina og den vegen Oktoberrevolusjonen staka ut. No har ein i tillegg til røynsla frå Oktoberrevolusjonen røynsla frå revolusjonen i Kina, i dei sosialistiske landa i Aust-Europa, i Korea, Vietnam og på Cuba. Dei sigerrike revolusjonane i desse landa har utvikla marxismen-leninismen og røynsla frå Oktoberrevolusjonen og gjort dei rikare.

Frå Kina til Cuba vart alle desse revolusjonane utan unntak vunne gjennom væpna strid og gjennom at ein kjempa mot væpna imperialistisk aggresjon og intervensjon.

Det kinesiske folket sigra i revolusjonen sin etter at dei hadde ført revolusjonære krigar i tjueto år. Av desse var det tre år med folkets frigjeringskrig der dei grundig slo Chiang Kai-shek-reaksjonen som vart fullt og heilt støtta opp av USA-imperialismen.

Folket i Korea førte væpna revolusjonær strid mot den japanske imperialismen frå 1930-åra og i femten år frametter. Dei bygde opp og ut dei væpna revolusjonære styrkane, og sigra til sist med hjelp frå Sovjet-hæren. Etter at dei hadde skipa Den demokratiske folkerepublikken Korea, måtte dei føra krig i tre år til mot væpna aggresjon frå USA-imperialismen før sigeren i revolusjonen deira kunne grunnfestast.

Det vietnamesiske folket greip statsmakta gjennom den væpna oppreisten i august 1945. Stutt etter måtte dei ta til med ein åtte års nasjonal frigjeringskrig mot fransk imperialisme, og for å slå ned militær intervensjon frå USA-imperialismen. Fyrst då sigra dei i det nordlege Vietnam. Folket i Sør-Vietnam kjempar frameis ein heltemodig strid mot den væpna aggresjonen frå USA-imperialismen.

Folket på Cuba starta det væpna opprøret sitt i 1953, og deretter tok det meir enn to år med revolusjonær folkekrig før dei velta styret til USA-imperialismen og nikkedokka deira på Cuba, Batista. Då dei hadde sigra i revolusjonen, knuste det kubanske folket væpna invasio-

nar frå leigesoldatane til USA-imperialismen og slo ring om fruktene av revolusjonen.

Også alle dei andre sosialistiske landa vart til gjennom væpna strid.

Kva er så dei viktigaste lærdommane frå dei vellukka proletariske revolusjonane etter krigen i landa som strekkjer seg frå Kina til Cuba?

1. Valdeleg revolusjon er ei allmenn lov for den proletariske revolusjonen. For å kunna gjennomføra overgangen til sosialisme må proletariatet føra væpna strid, knusa den gamle statsmaskinen og skipa proletariatets diktatur.

2. Bøndene er dei mest pålitande allierte proletariatet har. Proletariatet må ha nær tillit til bøndene, byggja ein brei einskapsfront som er bygd på alliansen mellom arbeidarar og bønder, og stå fast på at leiinga i revolusjonen skal liggja hjå proletariatet.

3. USA-imperialismen er erkefienden til folkets revolusjon i alle land. Proletariatet må halda den nasjonale motstandsfana mot USA-imperialismen høgt, og ha mot til å kjempa viljefast mot USA-imperialismen og ærendssveinane hans i sitt eige land.

4. Revolusjonen til dei undertrykte nasjonane er ein naudsynt alliert til den proletariske revolusjonen. Arbeidarane i alle land må gå saman, og dei må sameina seg med alle undertrykte nasjonar og alle krefter som går imot imperialismen og ærendssveinane hans for å kunna byggja ein brei internasjonal einskapsfront.

5. For å gjera revolusjon må ein ha eit revolusjonært parti. Den proletariske revolusjonen og proletariatets diktatur kan ikkje sigra dersom ein ikkje har eit revolusjonært proletarisk parti som er bygt i samsvar med den revolusjonære marxist-leninistiske teorien og på den måten marxismen-leninismen krev. Partiet må vera uforsonleg andsynes revisjonisme og opportuniste, og det må ha ei revolusjonær haldning til dei reaksjonære herskarklassane og statsmakta deira.

Å stå fast på revolusjonær væpna strid er avgjerande viktig, ikkje berre for den proletariske revolusjonen, men òg for den nasjonal-demokratiske revolusjonen til dei undertrykte nasjonane. Sigeren i den nasjonale frigjeringskrigen i Algerie har sett eit godt føredøme i så måte.

Heile saga til dei proletariske partia i tida etter krigen har synt at dei partia som har fylgt den revolusjonære lina og hatt rett strategi og taktikk og aktivt leidd massane i revolusjonær strid, evnar å leia den revolusjonære saka frametter steg for steg fram til sigeren. Dei har òg greidd å veksa kraftig i styrke. Omvendt har alle dei partia som har teke ved ei ikkje-revolusjonær opportunistisk line og godekte Khrusjt-

sjov si line med «fredeleg overgang», skadd den revolusjonære saka mykje og gjort seg sjølv til livlause og reformistiske parti, eller dei har forfalle heilt og tener som reiskapar for borgarskapet mot proletariatet. Det manglar ikkje på døme på dette.

Kameratane i kommunistpartiet i Irak var ein gong fulle av revolusjonær eldhug. Men press utanfrå tvinga dei til å godta den revisjonistiske lina til Khrusjtsjov, og dei gav slepp på vaktsemda mot kontrarevolusjon. I det væpna kontrarevolusjonære statskuppet ofra mange leiande kameratar livet som heltar, tusentals kommunistar og revolusjonære i Irak vart slakta ned med kaldt blod, det sterke Iraks Kommunistiske Parti vart spreidd for alle vindar, og den revolusjonære saka i Irak vart sett alvorleg attende. Dette er ein tragisk lærdom i bøkene til den proletariske revolusjonen, ein lærdom som er skriven i blod.

Leiarane i kommunistpartiet i Algerie dansa etter taktstokken til Khrusjtsjov og leiinga i det franske kommunistpartiet, og dei godtok fullt ut den revisjonistiske lina mot væpna strid. Men folket i Algerie nekta å høyra på slikt tøv. Dei kjempa djervt for nasjonal frigjering mot imperialismen, førte ein meir enn sju år lang nasjonal frigjeringskrig, og tvinga til sist den franske regjeringa til å godkjenna at Algerie vart sjølvstendig. Kommunistpartiet i Algerie fylgde den revisjonistiske lina til leiarane i SUKP. Dei miste difor tilliten i det algirske folket og stillinga det hadde i det politiske livet i Algerie.

Under revolusjonen på Cuba nekta ein del av leiarane i det sosialistiske folkepartiet å fylgja den revolusjonære marxist-leninistiske lina som er den rette lina for væpna revolusjonær strid. Dei fylgde den revisjonistiske lina til Khrusjtsjov, gjekk inn for «fredeleg overgang» og gjekk imot væpna revolusjon. Under desse omstenda oversåg marxist-leninistane i og utanfor partiet på Cuba, med kamerat Fidel Castro som talsmann, heilt rett dei leiarane som gjekk mot valdeleg revolusjon. Dei rekte einannan hendene og gjorde revolusjon saman med det revolusjonære kubanske folket, og til sist vann dei ein viktig historisk siger.

Visse leiarar i kommunistpartiet i Frankrike, med Thorez som talsmann, har lenge fylgt ei revisjonistisk line. Dei har gått ut med «den parlamentariske vegen» i samsvar med Khrusjtsjovs taktstokk. I røynda har dei redusert kommunistpartiet til eit sosialdemokratisk nivå. Dei har slutta å gje aktiv støtte til dei revolusjonære vønene til folket, og rulla saman den nasjonale fana for motstand mot USA-imperialismen. Resultatet av denne revisjonistlina er at kommunistpartiet, som

ein gong hadde stor innverknad hjå folket, er vorte stadig meir isolert frå massane og har forfalle meir og meir.

Visse leiarar i kommunistpartiet i India, med Dange som fremste dømet, har lenge fylgt ei revisjonistisk line. Dei har firt den revolusjonære fana og slutta å leia massane i nasjonale og demokratiske revolusjonære stridar. Dange-banden har glidd lengre og lengre nedover den revisjonistiske vegen, og forfalle til nasjonalsjåvinistar, til reiskapar for den reaksjonære politikken til dei store godseigarane og storborgarskapet i India, og til renegatar i høve til proletariatet.

Lista syner at dei to grunnleggjande ulike linene fører til to grunnleggjande ulike resultat. Alle desse lærdommane fortener å bli studerte nøye.

FRÅ BROWDER OG TITO TIL KHRUSJTSJOV

Khrusjtsjov-revisjonismen har djupe historiske og sosiale røter, og er prega av tida. Som Lenin sa: «Opportunisme er ikkje noko uhell, ikkje noka synd, ikkje noko feilgrep, ikkje noko svik frå einskildpersonar, men eit samfunnsprodukt av ein heil historisk tidbolc.»⁶⁹

Den internasjonale kommunistrørsla har gjort store framsteg etter den andre verdskrigen, men samstundes har ho skapt si eiga motsetning innanfor sine eigne rekkjer — ein motstraum av revisjonisme som står i motsetnad til sosialismen, marxismen-leninismen og den proletariske revolusjonen. Denne motstraumen hadde Browder som sin fyrste hovudtalsmann, seinare kom Tito, og no Khrusjtsjov. Khrusjtsjov-revisjonismen er ikkje noko anna enn eit framhald og ei utvikling av browderismen og titoismen.

Browder tok til å avsløra revisjonismen sin rundt 1935. Han tilbad det borgarlege demokratiet, slutta å koma med den kritikken som måtte til av den borgarlege regjeringa, og såg på borgarskapets diktatur som ein bra ting for kommunistane. Slagordet hans var: «Kommunismen er amerikanisme i det tjuande århundret.»⁷⁰

Då den anti-fascistiske einskapsfronten vart bygd opp internasjonalt og i USA under den andre verdskrigen, vart Browder trollbunden av

69. Lenin, «Samanbrotet til Den andre internasjonalen» (1915), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 21, s. 247.

70. Sitert i William Foster, *Soga til kommunistpartiet i USA*, engelsk utgåve, International Publishers, New York, 1952, s. 337.

borgarleg «demokrati», «framgang» og «fornuft». Han la seg flat for borgarskapet og degenererte til ein gjennomført kapitulasjonist.

Browder spreidde eit heilt nett av revisjonistiske synsmåtar som skjønmaåla borgarskapet og gjekk imot og fornektar revolusjonen.

Han sa at Teheran-Fråsegna frå Sovjetunionen, USA og England bar lovnader om ein tidbolc med «varig tillit og samarbeid» mellom kapitalismen og sosialismen, og at ho kunne garantera «ein trygg fred i fleire generasjonar».⁷¹

Han spreidde ideen om at dei internasjonale avtalane mellom Sovjetunionen, USA og England målbar «dei mest livsviktige interessene til alle nasjonar og alle folk på jorda utan unntak»⁷², og at sjansane for indre kaos «ikkje kan sameinast med sjansane for internasjonal orden». Difor var det naudsynt å gå imot «at klassekonflikten eksploderer» i landet, og «så langt råd avgrensa og setja faste grenser for» den indre klassekampen.⁷³

Han spreidde eit syn som gjekk ut på at ein ny krig ville verta «ei verkeleg katastrofal øydelegging av store deler av verda», og at han «kan koma til å kasta ... mesteparten av verda attende til barbariet i femti eller hundre år». Han hevda òg at ein måtte «leggja vekt på å nå ei semje som gjekk ut over alle klasseskilje»⁷⁴ for å fjerna heilt den ulukka krig er.

Han gjekk inn for å lita «heilt og fullt på demokratisk overtaling og overtiding»⁷⁵ for å gjennomføra sosialismen, og sa at etter den andre verdskrigen har visse land «dei vilkåra som må til for å gjennomføra ein fredeleg overgang til sosialismen».⁷⁶

71. Earl Browder, *Teheran, vegen vår i krig og fred*, engelsk utgåve, International Publishers, New York, 1944, s. 23 og 27.

72. *Same stad* s. 31.

73. Earl Browder, *Teheran og Amerika*, engelsk utgåve, Workers Library Publishers, New York, 1944, s. 17 og 28.

74. Earl Browder, *Kommunistar og nasjonal einskap*, engelsk utgåve, Workers Library Publishers, New York, 1944, s. 9—10.

75. Earl Browder, *Vegen til siger*, engelsk utgåve, Workers Library Publishers, New York, 1941, s. 22.

76. Earl Browder, *Verdskommunismen og utanrikspolitikken til USA*, engelsk utgåve, eige forlag, New York City, 1948, s. 19.

Han forneakta den sjølvstendige rollen til dei proletariske partia, og sa: «I lang tid frametter og på alle viktige punkt vil dei praktiske politiske måla dei (kommunistane) går inn for, vera i samsvar med måla til eit langt større tal ikkje-kommunistar.»⁷⁷

Med desse ideane som rettesnor oppløyste han kommunistpartiet i USA.

For ei tid førte Browders revisjonisme den revolusjonære saka til det amerikanske proletariatet ut på kanten av stupet, og han forgifta dei proletariske partia i mange andre land med likvidasjonisme.

Den revisjonistiske lina til Browder møtte motbør frå mange amerikanske kommunistar med kamerat William Z. Foster i brodden, og ho vart avvist og attendevist av mange systerparti. Men den revisjonistiske retninga Browder sto for vart ikkje grundig kritisert og gjort til inkjes av den internasjonale kommunistrørsla som heilskap. Under dei nye tilhøva etter krigen utvikla den revisjonistiske retninga seg på ny i rekjene til kommunistane i visse land.

I dei kapitalistiske landa kom framvoksteren av den revisjonistiske retninga fyrst til uttrykk i at leiarane i visse kommunistparti gjekk frå den revolusjonære marxist-leninistiske lina og omfamna lina med «fredelig overgang». Denne lina får eit klårt uttrykk i Togliatti-teorien om strukture reformer. Denne teorien går inn for at proletariatet skal vinna styring over staten gjennom legale kanalar i det borgarlege demokratiet, og at ein skal gjera den nasjonale økonomien sosialistisk gjennom slik nasjonalisering og planlegging som monopolkapitalen er tent med. Ifylgje denne lina er det råd å skapa nye sosialistiske produksjonsforhold og gjennomføra overgangen til sosialisme utan å knusa det borgarlege statsapparatet. I praksis vil dette seia å få kommunismen til å degenerera til sosialdemokrati.

I dei sosialistiske landa dukka den revisjonistiske retninga fyrst opp i Jugoslavia. Kapitulasjon i høve til USA-imperialismen er eit viktig kjennemerke ved Tito-revisjonismen. Tito-klikken har selt seg med hud og hår til USA-imperialismen. Dei har ikkje berre gjeninnført kapitalismen i Jugoslavia, men dei har òg vorte ein reiskap for imperialismen ved at dei undergrev den sosialistiske leiren og den internasjonale kommunistrørsla. Dei spelar rollen som spesialtropp for USA-imperialismen i arbeidet for å sabotera verdsrevolusjonen.

77. Earl Browder, *Teheran, vegen vår i krig og fred*, engelsk utgåve, International Publishers, New York, 1944, s. 117.

Tito-klikken strevar etter å tena USA-imperialismen og motarbeida og avskaffa den proletariske revolusjonen, og dei har ope og rett ut påstått at valdeleg revolusjon har vorte «meir og meir overflødig som middel til å løysa sosiale motseiingar». ⁷⁸ Dei har òg påstått at «prosessen med jamn utvikling mot sosialismen» gjennom det borgarlege parlamentet «er ikkje berre mogeleg, det er alt ei kjensgjerning». ⁷⁹ I røynda likestiller dei kapitalisme med sosialisme når dei påstår at verda i dag «som heilskap har 'kasta' seg djupt inn i sosialismen, at ho er vorten sosialistisk». ⁸⁰ Dei seier og at «spørsmålet om sosialisme eller kapitalisme alt er løyst i verdsålestokk». ⁸¹

Browder-revisjonismen, teorien om strukturreformer og Tito-revisjonismen — dette er dei fremste uttrykka for det revisjonistiske straumdraget etter andre verdskrigen.

Mellom det tjuande og det tjuende landsmøtet i SUKP vart den revisjonistiske lina til Khrusjtsjov om «fredeleg overgang», «fredeleg samlivnad» og «fredeleg kappestrid» eit heilskapleg system. Han har fallbydd desse greiene alle stader som ei «nyskaping» frå hans side. Likevel er det ikkje noko nytt, men berre eit lett omrørt og billeg oppkok av Browder-revisjonismen, teorien om strukturreformer og Tito-revisjonisme. I internasjonale tilhøve praktiserer Khrusjtsjov-revisjonismen kapitulasjon for USA-imperialismen. I dei imperialistiske og kapitalistiske landa praktiserer han kapitulasjon for dei reaksjonære herskarklassane, og i dei sosialistiske landa oppmodar han til utvikling av dei kapitalistiske kreftene.

Dersom ein kan seia at Bernstein, Kautsky og dei andre revisjonistane i Den andre internasjonale drog i spann og høyrde til same familien i tida rundt den fyrste verdskrigen, kan ein òg seia det same om Browder, Tito og Khrusjtsjov når det gjeld tida etter andre verdskrigen.

Browder har gjort dette poenget klårt. Han skreiv fylgjande i 1960: «No har Khrusjtsjov teke opp den 'kjettartrua' som gjorde at eg vart

78. Ilja Kosanović, *Historisk materialisme*, russisk utgåve, Moskva 1958, s. 352.

79. Edvard Kardelj, «Sosialistisk demokrati i jugoslavisk utforming», førelesing for tilitsmenn i Det norske Arbeiderparti i Oslo, 8. oktober, 1954.

80. Mialko Todorović, «Om fråsegna om tilhøvet mellom Kommunistforbundet i Jugoslavia og SUKP», *Kommunist*, Beograd, nr. 7—8, 1956.

81. Mirko Perović, *Politička Ekonomija 2*. utgåve, Beograd 1958, s. 466.

sparka ut av kommunistpartiet i 1945.» Og han la til at den nye politikken til Khrusjtsjov «er så å seia ord for ord det same som eg gjekk inn for for femten år sidan. Brotsverket mitt har — i det minste for augneblinken — vorte den nye rette trua.»⁸²

Khrusjtsjov sjølv har vedgått at han og Tito-klikken «tilhøyrer ein og same ide og vert rettleidde av same teorien».⁸³

Slik saka står er Khrusjtsjov-revisjonismen jamvel endå meir skadeleg enn revisjonismen til Bernstein, Kautsky, Browder og Tito. Kvifor? Fordi USSR er den fyrste sosialistiske staten, det er eit stort land i den sosialistiske leiren og det er fedrelandet til leninismen. SUKP er eit stort parti, det vart skapt av Lenin og har stor vyrdnad i den internasjonale kommunistrørsla på grunn av saga si. Khrusjtsjov utnyttar den stillinga han har som leiar for SUKP og Sovjetunionen til å tvinga gjennom den revisjonistiske lina si.

Han skildrar den revisjonistiske lina si som «leninistisk», og for å forvirra og narra folk nyttar han seg av den vyrdnaden folk har for den store Lenin og det store bolsjevikpartiet.

Han utnyttar den nedarva vyrdnaden for SUKP og stillinga til eit stort parti og eit stort land til å svinga med taktstokken og gjera bruk av alle slag politiske, økonomiske og diplomatiske tiltak for å tvinga andre til å godta den revisjonistiske lina si.

Heilt i tråd med den imperialistiske politikken med å kjøpa arbeidararistokratiet over til seg, kjøper han over visse borgarleggjorde kommunistar i den internasjonale kommunistrørsla, slike som har svike marxismen-leninismen. Han overtalar dei til å lovprisa og tena den anti-revolusjonære lina til leiarane i SUKP.

Det er grunnen til at alle andre revisjonistar, anten det er i notid eller fortid, vert dvergar samanlikna med Khrusjtsjov.

Som 1957-Fråsegna peikar på, er det sosiale opphavet til den moderne revisjonismen at ein gjev etter for ytre press frå imperialismen og godtar borgarleg innverknad i sitt eige land.

Nett som dei gamle revisjonistane svarer dei moderne revisjonistane nett til det biletet Lenin gav av dei: «... objektivt sett er dei ei politisk

82. Earl Browder, «Korleis Stalin øydela det amerikanske kommunistpartiet», *Harper's Magazine*, mars 1960.

83. Khrusjtsjov, intervju med utanlandskorrespondentar i Brioni i Jugoslavia, 28. august 1963.

avdeling av borgarskapet ... dei formidlar innverknad frå borgarskapet og er deira agentar i arbeidarrørsla».⁸⁴

For å seia det med Lenin sine ord, er det økonomiske grunnlaget for framvoksteren av den moderne revisjonismen på same viset som for den gamle revisjonismen «ein ørliten del av 'toppen' i arbeidarrørsla».⁸⁵

Den moderne revisjonismen er eit produkt av politikken til imperialismen og den internasjonale monopolkapitalen med USA i brodden. Dei moderne revisjonistane vert vettskremde av politikken med utpresing med atomvåpen, og korrumperte av politikken med å kjøpa folk over. Dei tener som brikker for USA-imperialismen, og er audmjuke fylgjesveinar for han når det gjeld å motarbeida revolusjonen.

Revisjonisten Khrusjtsjov er òg skremd frå vettet av dei hysteriske krigsropa til USA-imperialismen. Han trur at hans «Noas ark», jorda, er truga av øydelegging kva tid som helst, og han har heilt mist tilliten til framtida til menneskeætta. Han tenkjer ut frå nasjonal egoisme, og er redd for at revolusjonane til dei undertrykte klassane og nasjonane kan skapa bråk for han og få han innblanda. Difor prøver han å motarbeida alle revolusjonar på alle moglege vis, og som i tilfellet med Kongo, tar han ikkje to øre for å gå saman med USA-imperialismen for å halda ein folkeleg revolusjon nede. Han trur at han gjennom dette kan unngå fårar, og samstundes samansverja seg med USA-imperialismen for å dela opp verda i innverknadssfærer og slik slå to fluger i ein smekk. Alt dette syner berre at Khrusjtsjov er den største kapitulasjonisten i saga. Vert den skadelege politikken til Khrusjtsjov sett ut i livet, vil det uomgjengeleg verta til uvurderleg skade for den store Sovjetunionen sjølv.

Kva er grunnen til at Khrusjtsjov-revisjonismen voks fram i Sovjetunionen, ein sosialistisk stat med ei søge som spenner over fleire tiår?

I røynda er det ikkje så rart. I alle sosialistiske land kan spørsmålet om kven som skal vinna over kven — sosialismen eller kapitalismen — berre løysast steg for steg gjennom ein lang historisk tidbolk. Så lenge

84. Lenin, «Samanbrotet til Den andre internasjonale» (1915), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 21, s. 251.

85. Lenin, «Opportunismen og samanbrotet til Den andre internasjonale» (1915), *Samla Verk*, engelsk utgåve, band 21 s. 442.

det finst kapitalistkrefter og klassar i samfunnet, finst det òg grobotn for revisjonisme.

Khrusjtsjov hevdar at klassane er avskaffa i Sovjetunionen, at ein har vunne over fåren for at kapitalismen skal verta gjeninnført og at ein driv og byggjer kommunismen. Alle desse påstandane er usanne.

På grunn av at Khrusjtsjov-revisjonismen har makta, av di det ope er kunngjort at Sovjet-staten har skift innhald og ikkje lenger er proletariatets diktatur, og av di det er sett i verk ei heil rad range politiske liner i innanriks- og utanrikspolitikken, har kapitalistkreftene i Sovjet-samfunnet i røynda vorte ei flodbylgje som sveiper over alle område i livet i USSR. Dette gjeld både politikken, økonomien, kulturen og ideologien. Det sosiale opphavet til Khrusjtsjov-revisjonismen ligg nett i desse kapitalistkreftene som heile tida veks seg utover i Sovjetunionen.

Khrusjtsjov-revisjonismen representerer og tener desse kapitalistkreftene. Difor kjem han aldri til å føra kommunismen til folket i Sovjet. Tvert om set han fruktene av sosialismen i alvorleg fåre og opnar slusene for at kapitalismen skal verta gjeninnført. Dette er nett den vegen med «fredeleg utvikling» som USA-imperialismen lengtar etter.

Heile saga til proletariatets diktatur fortel oss at fredeleg overgang frå kapitalisme til sosialisme er uråd. Men frå Jugoslavia har vi alt eit døme på at sosialismen «utviklar seg fredeleg» attende til kapitalisme. No fører revisjonismen til Khrusjtsjov Sovjetunionen same vegen.

Dette er den mest alvorlege lærdommen i saga til proletariatets diktatur. Alle marxist-leninistar, alle revolusjonære og dei generasjonane som kjem etter oss, må aldri gløyma denne viktige lærdommen.

VONENE VÅRE

Det har berre gått åtte år sidan det tjuande landsmøtet i SUKP. I denne særskilte tidbolken har Khrusjtsjov-revisjonismen skadd Sovjetunionen og den revolusjonære saka til det internasjonale proletariatet svært mykje og svært alvorleg.

No er det på tide — no er det på høg tid — å visa attende Khrusjtsjov-revisjonismen og gjera han til inkjes!

Her vil vi gjerne gje dei leiande kameratane i SUKP eit råd: Når så mange opportunistar og revisjonistar har vorte kasta på historia sin skraphaug, kvifor må de då på liv og daude fylgja i deira fotspor?

Vi vil òg uttrykka von om at dei leiande kameratane i andre systerparti som har gjort revisjonistiske feil vil tenkja gjennom fylgjande: Kva har dei vunne gjennom å fylgja den revisjonistiske lina til leiarane

i SUKP? Vi forstår at når ein ser bort frå dei som har falle djupt ned i den revisjonistiske hengemyra, så finst det eit stort tal kameratar som er vortne forvirra og narra eller tvinga til å fylgja den range lina. Vi trur at alle dei som er proletariske revolusjonære til sist kjem til å velja den revolusjonære lina og avvisa den anti-revolusjonære lina, at dei til sist kjem til å velja marxismen-leninismen og vraka revisjonismen. Vi har god von om at dette vil skje.

Revisjonismen kan aldri stogga historia, stogga revolusjonen. Revisjonistleiarar som ikkje gjer revolusjon sjølve, kan aldri hindra dei ekte marxistane og det revolusjonære folket i å reisa seg i revolusjon. I «Den proletariske revolusjonen og renegaten Kautsky» skreiv Lenin at då Kautsky vart renegat, kunne den tyske marxisten Liebknecht berre appellera til arbeidarklassen på fylgjande vis — «skuv bort slike 'leiarar', fri dykk frå den fordummande og øydeleggjande propagandaen deira, reis dykk til opprør *trass* i dei, *utan* dei, og marsjer over hovuda deira *fram mot* revolusjon!»⁸⁶

Då den revisjonismen som Den andre internasjonalen stod for rådde i mange parti i Europa, la Lenin stor vekt på synet til den franske kommunisten Paul Golay. Golay sa:

«Motstandarane våre talar høgt om at sosialismen har spelt fallitt. Det er litt for tidleg. Men kven vil våga å påstå at dei tar heilt i miss? Det som er i ferd med å døy no, er slett ikkje sosialisme, men ei utgåve av sosialismen, ein sukra sosialisme utan idealisme og utan eldhug. Han ter seg som ein feit embetsmann og solid familiefar, det er ein sosialisme utan mot eller brennande glød, ein som berre trur på statistikken og har nasen nedgraven i venskaplege avtalar med kapitalismen, ein sosialisme som berre er oppteken av reformer og som har selt førstefødderetten sin for ein rett linser, ein sosialisme som i augo til borgarskapet er eit lokk på utolmodet til folket og ei automatbremse på det proletariske vågemotet.»⁸⁷

86. Lenin, «Den proletariske revolusjonen og renegaten Kautsky» (1918), *Utvalgte verker i 12 bind*, band 10, Forlaget Oktober 1978, s. 106.

87. *Den sosialismen som døyr og den sosialismen som må verta fødd på ny*, Lausanne 1915.

For ei strålende skildring! Lenin kalla det den ærlege røysta til ein fransk kommunist. Folk spør no: Er ikkje moderne revisjonisme nett den «utgåva av sosialismen» som er i ferd med å døy? Dei skal snart få høyra atterljomen frå dei ærlege røystene til tallause kommunistar i dei partia som er dominerte av revisjonismen.

«Det går tusen segl forbi skipsvraket, ti tusen nye skot skyt fram under det inntørka treet.» Falsk sosialisme døyr medan den vitskaplege sosialismen fløymer over av ungdomskraft og går frametter med lengre steg enn nokon gong før. Den revolusjonære sosialismen har ei livskraft som gjer at han vil vinna over alle vanskar og hindringar og gå mot siger steg for steg til han har vunne heile verda.

Vi skal runda av denne artikkelen med sluttorda i *Det Kommunistiske Manifestet*:

«Kommunistane foraktar å løyna kva dei meiner og dei måla dei har. Dei seier ope at dei berre kan nå måla sine gjennom å velte alle dei rådande samfunnstilhøva med vald. La dei herskande klassane få skjelve for ein kommunistisk revolusjon. Proletarane har ikkje noko anna å missa enn lekkjene sine. Dei har ei heil verd å vinna.

ARBEIDARAR I ALLE LAND, GÅ SAMAN!»

**OM DEN FALSKE KOMMUNISMEN
TIL KHRUSJTSJOV OG KVA HISTORISKE
LÆRDOMMAR VERDA KAN DRA AV HAN**

**Niande kommentaren til det opne brevet
frå sentralkomiteen i SUKP**

Av redaksjonen i *Renmin Ribao (Folkets Dagblad)*
og *Hongqi (Raude Fane)*

(14. juli 1964)

Teoriane om den proletariske revolusjonen og proletariatets diktatur er sjøelve kjernen i marxismen-leninismen. Spørsmålet om ein skal stå fast på eller gå mot revolusjonen og proletariatets diktatur har alltid stått i sentrum for striden mellom marxismen-leninismen og alle slag revisjonisme. Dette spørsmålet er no sentrum for striden mellom marxist-leninistane over heile verda og den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken.

På det tjuandre landsmøtet til SUKP utvikla den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken revisjonismen sin til eit heilskapleg system. Dei ikkje berre fullførte dei anti-revolusjonære teoriane sine om «fredeleg samlivnad», «fredeleg kappestrid» og «fredeleg overgang», men dei kunngjorde òg at proletariatets diktatur ikkje er naudsynt lenger i Sovjetunionen. Dei fremja òg dei absurde teoriane om «ein heile folkets stat» og «eit heile folkets parti».

Programmet den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken la fram på det tjuandre landsmøtet til SUKP er eit program for ein falsk kommunisme. Det er eit revisjonistisk program som går mot den proletariske revolusjonen, og som går inn for å avskaffa proletariatets diktatur og det proletariske partiet.

Den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken avskaffar proletariatets diktatur under dekke av å skapa «ein heile folkets stat», dei endrar den proletariske karakteren til Sovjetunionens Kommunistiske Parti under dekke av å skapa «eit heile folkets parti», og ryddar vegen for at kapitalismen skal verta gjeninnført i løynd av «å byggja kommunismen fullt ut».

I Framlegg til generalline for den internasjonale kommunistrørsla, dagsett 14. juni 1963, peikte sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti på at det teoretisk sett er heilt meningslaust og i praksis umåteleg skadeleg å setja «heile folkets stat» i staden for ein stat med proletaria-

tets diktatur, og «heile folkets parti» i staden for fortroppspartiet til proletariatet. Denne utskiftinga er eit stort historisk tilbakesteg som gjer all overgang til kommunismen umogleg, og som berre hjelper til med å gjeninnføra kapitalismen.

Det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP og pressa i Sovjetunionen tyr til ordkløyving for å rettferdiggjera seg, og påstår at kritikken vår mot «ein heile folkets stat» og «eit heile folkets parti» er klagemål som «ligg langt frå marxismen», «syner botnlaus mangel på kunnskap om livet i Sovjetunionen», og er eit krav om at dei «vender attende til fortida.»

Vel, la oss finna ut kven som i røynda ligg langt unna marxismen-leninismen, korleis livet i Sovjetunionen verkeleg er, og kven som i røynda vil at Sovjetunionen skal venda attende til fortida.

DET SOSIALISTISKE SAMFUNNET OG PROLETARIATETS DIKTATUR

Kva er det rette synet på det sosialistiske samfunnet? Er det framleis klassar og klassekamp gjennom heile det sosialistiske stadiet? Bør ein halda fast på proletariatets diktatur og føra den sosialistiske revolusjonen til endes? Eller bør ein avskaffa proletariatets diktatur for å rydda vegen for at kapitalismen kan bli gjeninnført? Ein må gje rett svar på desse spørsmåla i samsvar med den grunnleggjande teorien i marxismen-leninismen og den historiske røynsla frå proletariatets diktatur.

Å setja eit sosialistisk samfunn i staden for eit kapitalistisk samfunn er eit stort sprang i den historiske utviklinga til menneskesamfunnet. Det sosialistiske samfunnet dekkjer den viktige historiske tidbolken med overgangen frå klassesamfunn til eit klasselaust samfunn. Det er ved å gå gjennom det sosialistiske samfunnet at menneskeætta kjem til å gå inn i det kommunistiske samfunnet.

Det sosialistiske systemet er det kapitalistiske systemet uendeleg overlegent. I det sosialistiske samfunnet kjem proletariatets diktatur i staden for det borgarlege diktaturet, og offentleg eige av produksjonsmidla i staden for privat eige. Proletariatet går over frå å vera ein undertrykt og utbytta klasse til å verta den herskande klassen, og det skjer ei grunnleggjande endring i den samfunnsmessige stillinga til det arbeidande folket. Gjennom staten utøver proletariatets diktatur berre diktatur over nokre få utbytтарar, medan det for massane av arbeidsfolk er breitt demokrati, eit demokrati som det er uråd å få til i det ka-

pitalistiske samfunnet. Nasjonaliseringa av industrien og kollektiviseringa av jordbruket gjev store voner for at dei samfunnsmessige produktivkreftene skal bli utvikla med stor kraft, og dette tryggjar ein voksterrate som er uendeleg mykje større enn i noko eldre samfunn.

Men ein er nøydd til å sjå at det sosialistiske samfunnet er eit samfunn som er fødd av det kapitalistiske samfunnet, og at det berre er det fyrste steget i det kommunistiske samfunnet. Det er enno ikkje eit fullmoge kommunistisk samfunn korkje på det økonomiske området eller på andre område. Det er uunngåeleg merkt av fødselsmerka frå det kapitalistiske samfunnet. Då han definerte det sosialistiske samfunnet, sa Marx:

«Det vi har å gjera med her er eit kommunistisk samfunn, ikkje slik det har *utvikla seg* på sitt eige grunnlag, men tvert om nettopp slik det *sprung ut av* det kapitalistiske samfunnet. Difor er det i alle samanhengar — økonomisk, moralsk og intellektuelt — framleis fullt av føflekkar frå det samfunnet det er fødd av».¹

Lenin peikte òg på at i det sosialistiske samfunnet, som er den fyrste fasen i kommunismen, «*kan ikkje* kommunismen enno vera økonomisk fullmogen og fri frå tradisjonane eller far etter kapitalismen».²

I eit sosialistisk samfunn finst det framleis ulikskapar mellom arbeidarar og bønder, mellom by og land og mellom åndsarbeid og kroppsarbeid. Den borgarlege retten er enno ikkje heilt avskaffa, det er *ikkje råd* «å fjerna den andre uretten med ein gong, den uretten som ligg i at forbruksvarer vert fordelte 'etter den arbeidsmengda som er utført' (og ikkje etter behov)».³ Difor finst det framleis ulikskapar når det gjeld rikdom. Berre steg for steg og over lang tid er det råd å fjerna desse ulikskapane, desse fenomena og den borgarlege retten. Som Marx sa er det fyrst når desse ulikskapane er borte og den borgarlege retten er heilt borte, at det kjem til å verta råd å gjennomføra kommunismen fullt ut i samsvar med prinsippet «frå einkvar etter evne, til einkvar etter behov».

1. Marx, «Kritikk av Gothaprogrammet» (1875), Forlaget Oktober 1977, s. 17 f.

2. Lenin, «Staten og revolusjonen» (1917), *Utalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1977, band 8, s. 120.

3. *Same stad*, s. 114.

Marxismen-leninismen og røynsla frå Sovjetunionen, Kina og andre sosialistiske land fortel oss at det sosialistiske samfunnet dekkjer eit svært, svært langt steg i saga. Gjennom heile dette steget held klassekampen mellom borgarskapet og proletariatet fram. Spørsmålet om «kven som skal vinna» av den kapitalistiske vegen og den sosialistiske vegen står framleis ved lag, og likeins fåren for at kapitalismen skal bli gjeninnført.

I Framlegg til generalline for den internasjonale kommunistrørsla, dagsett 14. juni 1963, slår sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti fast:

«I ein svært lang historisk periode etter at proletariatet har teke makta held klassekampen fram som ei objektiv lov, ubunde av menneskeviljen. Han skil seg berre i form frå klassekampen før maktovertakinga.»

Etter Oktoberrevolusjonen peikte Lenin ei rad gonger på at:

a. Dei styrta utbytтарane prøver alltid på tusen og ein måtar å vinna attende det «paradiset» som er teke frå dei.

b. Nye kapitalistiske element vert heile tida og spontant avla i den småborgarlege atmosfæren.

c. Politisk degenererte og nye borgarlege element kan veksa fram i rekkjene til arbeidarklassen og mellom regjeringsfunksjonærar. Dette er ein fylgje av borgarleg innverknad og den gjenomtrengjande, korrumperande atmosfæren frå småborgarskapet.

d. Dei ytre vilkåra for at klassekampen held fram i eit sosialistisk land er at landet er omringa av den internasjonale kapitalismen, at imperialistane trugar med væpna intervensjon og at dei driv med undergravingsverksemd for å få til fredeleg oppløysing.

Livet har stadfest dei slutningane Lenin drog.»

I eit sosialistisk samfunn vert det styrta borgarskapet og andre reaksjonære klassar verande sterke i nokså lang tid, og på visse felt faktisk svært mektige. Dei har tusen og eitt band til det internasjonale borgarskapet. Dei har ikkje slått seg til ro med at dei har lide nederlag, og gir aldri opp å kasta seg ut i styrkeprøver med proletariatet. Dei fører open og løynd strid mot proletariatet på alle område. Medan dei heile tida stiller seg under slike faner som støtte til sosialismen, sovjet-systemet, kommunistpartiet og marxismen-leninismen, arbeider dei for

å undergrava sosialismen og gjeninnføra kapitalismen. Politisk vert dei i lang tid verande ei kraft som er fiendsleg til proletariatet og som heile tida prøver å styrta proletariatets diktatur. Dei snik seg inn i regjeringsorgan, offentlege organisasjonar, økonomiske institusjonar og institusjonar for kultur og utdanning for å stå imot leiinga til proletariatet eller for å riva henne til seg. Økonomisk tar dei i bruk alle tenkjelege rådgjerder for å skada den sosialistiske eigedomen til heile folket eller den sosialistiske kollektive eigedomen, og for å utvikla dei kapitalistiske kreftene. I ideologi, kultur og utdanning stiller dei det borgarlege verdssynet opp mot det proletariske verdssynet, og prøver å korrumpere proletariatet og andre av det arbeidande folket med borgarleg ideologi.

Kollektiviseringa av jordbruket gjer einskildbøndene til kollektivbønder og gjev gode vilkår for ei gjennomført omforming av bøndene. Men før kollektiveigedommen vert utvikla til eigedom for heile folket, og før leivningane av privat økonomi vert heilt borte, kjem bøndene uomgjengeleg til å halda på ein del av dei innebygde særdragane som småprodusentar har. Under slike omstende er det ikkje til å unngå at det finst spontane kapitalisttendensar, det finst framleis grobotn for at det skal veksa fram nye rikbønder, og det kan framleis verta motsetningar mellom bøndene.

Den verksemda borgarskapet driv er skildra ovanfor. Ho verkar nedbrytande politisk, økonomisk, ideologisk og i kultur og utdanning. Det finst spontane kapitalisttendensar mellom småprodusentar i by og land, og det finst innverknad frå leivningane av den borgarlege retten og vanane frå det gamle samfunnet. Alt dette avlar heile tida fram politisk degenererte i rekkjene til arbeidarklassen og partiet og i regjeringsorganisasjonar. Desse er nye borgarlege element og folk som gjer underslag og snyltar i statsføretak som heile folket eig, og nye borgarlege intellektuelle i kultur- og utdanningsinstitusjonane og i intellektuelle krinsar. Desse nye borgarlege elementa går til åtak på sosialismen i samarbeid med dei gamle borgarlege elementa og element frå andre utbytarklassar som er vortne styrta, men ikkje utrydda. Dei politisk degenererte som har forskansa seg i dei leiande organa, er særleg fårlege av di dei støttar og vernar dei borgarlege elementa i organ på lågare nivå.

Så lenge det finst imperialismen, kjem proletariatet i dei sosialistiske landa til å måtta stri både mot borgarskapet heime og mot internasjonal imperialismen. Imperialismen kjem til å gripa kvart høve som byr seg og prøva å setja i verk væpna intervensjon mot dei sosialistiske lan-

da, eller han vil prøva å få til fredeleg oppløysing i dei. Han kjem til å gjera alt han berre kan for å øydeleggja dei sosialistiske landa eller få dei til å degenerera til kapitalistiske land. Den internasjonale klassekampen kjem alltid til å spegla seg av innanfor dei sosialistiske landa.

Lenin sa:

«Overgangen frå kapitalisme til kommunisme er ein heil historisk epoke. Heilt til denne epoken er over går utbyttarane unngåelig med von om atterreising, og denne *vona* vert til *freistnader* på atterreising.»⁴

Han sa òg:

«Å avskaffa klassane krev langvarig, vanskeleg og uthaldande *klassekamp*. Klassekampen *vert ikkje borte* (slik dei vulgære talsmennene for den gamle sosialismen og det gamle sosialdemokratiet innbiller seg) *etter* at kapitalmakta er styrta, *etter* at den borgarlege staten er knust, *etter* at proletariatets diktatur er skipa. Han endrar berre form, og på mange vis vert han kraftigare enn før.»⁵

Det er ikkje råd å stogga klassekampen mellom proletariat og borgarskap i politikken, økonomien, ideologien eller i kultur og utdanning nokon gong under det sosialistiske stadiet. Det er ein langvarig, heile tida ny, innfløkt og samansett kamp. Som bylgjene på havet veks han stundom til store høgder og stundom stilnar han, no er han relativt roleg, no stormande. Det er denne kampen som avgjer lagnaden til eit sosialistisk samfunn. Om eit sosialistisk samfunn skal utvikla seg fram til kommunisme eller om det skal venda attende til kapitalismen, vert avgjort av utfallet på denne langvarige kampen.

Klassekampen i eit sosialistisk samfunn vert uomgjengeleg spegla att i kommunistpartiet. Borgarskapet og den internasjonale imperialismen skjønar begge at skal ein få eit sosialistisk land til å degenerera til eit kapitalistisk land, er det fyrst naudsynt å få kommunistpartiet til å de-

4. Lenin, «Den proletariske revolusjonen og renegaten Kautsky» (1918), *Utgvalte verker i 12 bind*, band 10, Forlaget Oktober 1978, s. 60.

5. Lenin, «Helsing til arbeidarane i Ungarn» (1919), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 29, s. 389

generera til eit revisjonistisk parti. Dei gamle og dei nye borgarlege elementa, dei gamle og dei nye rikbøndene og degenererte element av alle slag er det sosiale grunnlaget for revisjonismen. Dei nyttar alle rådgjerder som tenkjast kan for å finna agentar innanfor det kommunistiske partiet. At det finst borgarleg innverknad er den indre kjelda til revisjonisme, den ytre kjelda er knefall for imperialistisk press. Gjennom heile det sosialistiske stadiet vil det alltid vera strid mellom marxismen-leninismen og ulike slag opportuniste — i hovudsak revisjonisme — i kommunistpartia i dei sosialistiske landa. Særdraget ved denne revisjonismen er at gjennom å nekta for at det finst klassar og klassekamp, tek han parti for borgarskapet i åtaka på proletariatet, og gjer proletariats diktatur om til borgarskapets diktatur.

I lys av røynsla til den internasjonale arbeidarrørsla og i samsvar med den objektive lova om klassekamp, peikte grunnleggjarane av marxismen på at overgangen frå kapitalisme til kommunisme, frå kelasesamfunn til eit klasselaust samfunn, må gå gjennom proletariats diktatur, og at det ikkje finst nokon annan veg.

Marx sa at «klassekampen er nøydd til å føra til *proletariats diktatur*».⁶ Han sa òg:

«Mellom det kapitalistiske og det kommunistiske samfunnet ligg ein periode med revolusjonær omforming av det eine samfunnet til det andre. Til dette svarer det òg ein politisk overgangsperiode der staten ikkje kan vera noko anna enn *proletariats revolusjonære diktatur*».⁷

Utviklinga av det sosialistiske samfunnet er ein prosess med ubroten revolusjon. Då Marx greidde ut om den revolusjonære sosialismen, sa han:

«Denne sosialismen er *ei kunngjering av at revolusjonen er permanent*, at proletariats *klassediktatur* er eit naudsynt overgangssteg til å kunna *fjerne klasseskilje allment*, til at alle produksjonsforhold som desse kviler på må avskaffast, til at alle

6. «Marx til J. Weydemeyer, 5. mars 1852», Marx Engels *Verk*, tysk utgåve, Berlin 1973, band 28, s. 508.

7. Marx, «Kritikk av Gotha-programmet» (1875), Forlaget Oktober 1977, s. 26

samfunnsforhold som svarer til desse produksjonsforholda må avskaffast, til at alle ideane som spring ut av desse samfunnsforholda må revolusjonerast.»⁸

I striden Lenin førte mot opportunisten til Den andre internasjonale forklarte han og utvikla Marx sin teori om proletariatets diktatur på skapande vis. Han peikte på fylgjande:

«Proletariatets diktatur er ikkje slutten på klassekampen, men eit framhald av han i nye former. Proletariatets diktatur er ein klassekamp som vert ført av eit proletariat som har sigra og teke den politiske makta i sine hender. Denne kampen vert ført mot eit borgarskap som har lide nederlag, men som ikkje er knust, eit borgarskap som ikkje har forsvunne, som ikkje har slutta å gjera motstand, men som har styrkt motstanden.»⁹

Han sa òg:

«Proletariatets diktatur er ein vedvarande kamp — blodig og ublodig, valdeleg og fredelig, militær og økonomisk, i utdanning og administrasjon — mot kreftene og tradisjonane frå det gamle samfunnet.»¹⁰

I det vidjetne arbeidet, *Om den rette behandlinga av motseiingar i folket* og i andre verk, byggjer kamerat Mao Tsetung på dei grunnleggjande prinsippa i marxismen-leninismen og den historiske røynsla frå proletariatets diktatur. Han gjev ein omfattande og systematisk analyse av klassar og klassekamp i det sosialistiske samfunnet. Han utviklar den marxist-leninistiske teorien om proletariatets diktatur på skapande vis.

Kamerat Mao Tsetung granskar dei objektive lovene for det sosialis-

8. Marx, «Klassestridene i Frankrike 1848—1850», Marx Engels *Verk*, tysk utgåve, band 7, s. 89.

9. Lenin, «Føreord til talen 'Om å lura folket med slagord om fridom og likskap'» (1919), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 29, s. 380 f.

10. Lenin, «'Venstre'-kommunismen, ein barnesjukdom» (1920), *Utalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1976, band 11, s. 123.

tiske samfunnet frå ein materialistisk-dialektisk synsstad. Han peiker på at den allmenne lova om einskap og kamp mellom motsetningar som verkar både i naturverda og i menneskesamfunnet, også gjeld i det sosialistiske samfunnet. I eit sosialistisk samfunn finst det framleis klassemotseiingar, og klassekampen døyr ikkje ut etter ei sosialistisk omskiping av eigedomsretten til produksjonsmidla. Striden mellom dei to vegane, den sosialistiske og den kapitalistiske, varer ved gjennom heile det sosialistiske stadiet. For å tryggja at den sosialistiske oppbygginga lukkast, og for å hindra at kapitalismen vert gjeninnført, er det naudsynt å føra den sosialistiske revolusjonen til endes på den politiske, økonomiske, ideologiske og kulturelle fronten. Full siger for sosialismen kan ein berre nå på ein eller to mannsaldrar. Å løysa dette spørsmålet fullt ut tar fem eller ti mannsaldrar, eller jamvel meir.

Kamerat Mao Tsetung understreka at det finst to slag motseiingar i det sosialistiske samfunnet, motseiingar i folket og motseiingar mellom oss og fienden, og at det finst eit utal av det fyrste slaget. Berre gjennom å skilja mellom dei to slaga motseiingar, som er ulike i natur, og gjennom å nytta ulike slag tiltak for å handtera dei på rette måten, er det råd å sameina folket, som er meir enn nitti prosent av folketalet, knusa folket sine fiendar, som berre utgjer nokre få prosent, og grunnfesta proletariatets diktatur.

Proletariatets diktatur er den grunnleggjande trygda for at ein skal kunne grunnfesta og utvikla sosialismen, for at proletariatet skal sigra over borgarskapet og sosialismen sigra i striden mellom dei to vegane.

Berre gjennom å frigjera heile menneskeslekta kan proletariatet frigjera seg endeleg. Den historiske oppgåva til proletariatets diktatur har to sider, den eine gjeld vedkomande land, den andre er internasjonal. Oppgåva innanlands går fyrst og fremst ut på å kvitta seg fullstendig med alle utbytarklassar, utvikla den sosialistiske økonomien så langt det let seg gjera, heva det kommunistiske medvitet til massane, fjerna skiljet mellom kollektiv eigedom og heile folket sin eigedom, mellom arbeidarar og bønder, mellom by og land og mellom åndsarbeid og kroppsarbeid, og fjerna alle tenkjelege opningar for at klassane skal kunne veksa fram att og kapitalismen verta gjeninnført. Ho må og skapa vilkår for å skipa eit kommunistisk samfunn i samsvar med prinsippet for eit slikt samfunn «frå einkvar etter evne, til einkvar etter behov». Den internasjonale oppgåva går fyrst og fremst ut på å hindra åtak frå den internasjonale imperialismen (irekna væpna intervensjon og oppløysing med fredelige middel), og gje støtte til verdsrevolusjo-

nen heilt til folket i alle land til sist har avskaffa imperialismen, kapitalisme og utbyttersystem. Før begge desse oppgåvene er oppfylte, og før det finst eit fullstendig kommunistisk samfunn, er proletariatets diktatur absolutt naudsynt.

Om vi dømmer ut frå situasjonen slik han er i dag, er oppgåvene til proletariatets diktatur så langt frå slutførte i noko sosialistisk land. I alle sosialistiske land, utan unntak, er det klassar og klassekamp, og strid mellom den sosialistiske og den kapitalistiske vegen. Spørsmålet om å føra den sosialistiske revolusjonen til endes og spørsmålet om å hindra at kapitalismen blir gjeninnført står framleis ved lag. Alle sosialistiske land har framleis eit svært langt stykke att før skiljet mellom kollektiv eigedom og heile folket sin eigedom, mellom arbeidarar og bønder, mellom by og land og mellom åndsarbeid og kroppsarbeid er fjerna. Dei har òg svært langt att før alle klassar og alle klasseskilje er avskaffa og eit kommunistisk samfunn etter prinsippet «frå einkvar etter evne, til einkvar etter behov» er røyndom. Difor må alle sosialistiske land halda fast ved proletariatets diktatur.

Under slike omstende er det den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken gjer når han avskaffar proletariatets diktatur, ikkje noko anna enn å svika sosialismen og kommunismen.

DET FINST ANTAGONISTISKE KLASSAR OG KLASSEKAMP I SOVJETUNIONEN

Når den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken ropar ut at proletariatets diktatur skal avskaffast i Sovjetunionen, byggjer dei fyrst og fremst på eit argument om at antagonistiske klassar er avskaffa og at det ikkje lenger finst klassekamp.

Men kva er eigentleg stoda i Sovjetunionen? Er det verkeleg slik at det ikkje finst antagonistiske klassar og klassekamp der?

Etter at den store sosialistiske Oktoberrevolusjonen hadde sigra, vart proletariatets diktatur oppretta i Sovjetunionen. Den kapitalistiske private eigedomsretten vart øydelagt, og sosialistisk eige ved heile folket og kollektiv sosialistisk eige vart gjennomført ved at industrien vart nasjonalisert og jordbruket kollektivisert. Og i fleire tiår vann ein store framgangar i den sosialistiske oppbygginga. Alt dette var ein umåteleg viktig siger ingen kan viska ut av saga, og det var Sovjetunionens Kommunistiske Parti og sovjetfolket under leiing av Lenin og Stalin som vann han.

Men det gamle borgarskapet og andre utbytarklassar som hadde

vorte styrta i Sovjetunionen, var ikkje utrydda. Dei overlevde etter at industrien var nasjonalisert og jordbruket kollektivisert. Den politiske og ideologiske innverknaden frå borgarskapet heldt seg ved lag. Det fanst framleis spontane kapitalistiske tendensar både i byar og på landsbygda. Det utvikla seg heile tida nye borgarlege element og kular. Gjennom heile den mellomliggjande tidbolken har klassekampen mellom proletariat og borgarskap og striden mellom den kapitalistiske og den sosialistiske vegen halde fram på det politiske, økonomiske og ideologiske området.

Sovjetunionen var det fyrste, og på den tida det einaste, landet som bygde sosialismen, og det hadde ikkje noka røynsle frå utlandet å byggja på. Stalin veik av frå den marxist-leninistiske dialektikken når det gjeld å forstå lovene for klassekampen i det sosialistiske samfunnet. Difor kunngjorde han før tida var inne, etter at jordbruket i hovudsak var kollektivisert, at det ikkje fanst «antagonistiske klassar» lenger¹¹ i Sovjetunionen, og at landet var «fritt for klassekonflikter». ¹² Han la einsegn vekt på den indre einskapen i det sosialistiske samfunnet og oversåg motseiingane i det, han leit ikkje på arbeidarklassen og massane i striden mot dei kapitalistiske kreftene og kunne berre tenkja seg at kapitalismen kunne verta gjeninnført som resultat av eit væpna åtak frå den internasjonale imperialismen. Dette var gale både i teori og praksis. Likevel var Stalin ein stor marxist-leninist. Så lenge han stod i leiinga for sovjetpartiet og sovjetstaten, heldt han fast ved proletariats diktatur og den sosialistiske kursen. Han fylgde ei marxist-leninistisk line og tryggja at Sovjetunionen gjekk sigerrikt frametter på den sosialistiske vegen.

Heilt sidan Khrusjtsjov tok leiinga i sovjetpartiet og sovjetstaten, har han tvinga gjennom ei heil rad revisjonistiske politiske liner som har framskunda voksteren til dei kapitalistiske kreftene svært mykje, og som atter har skjerpt klassekampen mellom proletariatet og borgarskapet og mellom den sosialistiske og den kapitalistiske vegen i Sovjetunionen.

Om ein går raskt over meldingar i sovjetpressa dei siste få åra, finn ein tallause døme på at det ikkje berre finst mange element frå dei

11. Jfr. Stalin, «Om utkastet til grunnlov for USSR» (1936), *Spørsmål i leninismen*, Forlaget Oktober 1976. s. 516.

12. Stalin, «Melding til det attande landsmøtet i SUKP(b) om arbeidet til sentralkomiteen» (1939), *Spørsmål i leninismen*, eng. utg., Moskva 1954, s. 777.

gamle utbytarklassane i sovjetsamfunnet, men òg at det veks fram nye borgarlege element i stor målestokk der, og at polariseringa mellom klassane utviklar seg snøggare og snøggare.

La oss fyrst sjå på verksemda til ulike borgarelement i dei sovjetføretaka som heile folket eig.

Leiande funksjonærar i somme statseigde fabrikkar og bandane dei-ra misbrukar stillingane sine til å samla seg opp store formuer ved at dei nyttar utstyr og materialar i fabrikkane til å rigga opp «undergrunnsfabrikkar» som driv med privat produksjon. Dei sel produkta illegalt og deler utbyttet. Her er nokre døme.

Ved ei verksemd i Leningrad som produserer militærutstyr, plasserte dei leiande funksjonærane sine folk i «alle nøkkelstillingar» og «gjorde statsføretaket om til eit privat føretak». Dei dreiv med illegal produksjon av ikkje-militære varer, og berre frå sal av fyllepennar underslo dei 1 200 000 gamle rublar på tre år. Mellom desse folka var det ein mann som «var NEP-mann¹³ ... i 1920-åra» og hadde vore «ein tjuv heile sitt liv».¹⁴

På eit silkeveveri i Uzbekistan slo direktøren seg saman med sjefsingeniøren, hovudbokhaldaren, sjefen for innkjøps- og salsavdelinga, verksmeistrar og andre, og dei vart alle «nyutklekte entreprenørar». Dei kjøpte meir enn ti tonn kunstsilke og natursilke gjennom ulike illegale kanalar for å laga varer som «ikkje gjekk over rekneskapsbøkene». Dei sette arbeidarar i arbeid utan å gå gjennom dei rette prosedyrene, og tvinga gjennom «tolv timars arbeidsdag».¹⁵

Direktøren for ein møbelfabrikk i Kharkov organiserte ein «illegal strikkevarefabrikk» og gjennomførte løynlege tiltak innanfor fabrikkene. Denne mannen hadde «fleire koner, fleire bilar, fleire hus, 176 slips, omlag hundre skjorter og dusintals dressar». Han var og storspelar på hesteveddeløp.¹⁶

Slike folk opererer ikkje heilt åleine. Dei arbeider hand i hand med funksjonærar i statsdepartementa for forsyning, handel og andre departement. Dei har sine eigne folk i politi- og justisdepartementa som

13. NEP-mann blei og brukt som skjellsord på folk som gjekk den kapitalistiske vegen — *Red*.

14. *Krasnaja Zvezda*, 19. mai 1962

15. *Pravda Vostoka*, 8. oktober 1963

16. *Pravda Ukrainij*, 18. mai 1962.

vernar dei og er agentar for dei. Det finst jamvel høgtståande tenestemenn i statsorgana som støttar og dekkjer dei. Her er nokre få døme.

Sjefen for verksemdene som var knytte til eit apotek for psyko-nevrologi og banden hans sette i gong eit «undergrunnsføretak», og gjennom muting «fekk dei tak i 58 strikkemaskinar» og store mengder råvarer. Dei gjekk inn i forretningssamband med «femtito fabrikkar, handverkskooperativ og kollektivbruk» og tente tre millionar rublar på få år. Dei muta funksjonærar i Departementet for å nedkjempa tjueri av sosialistisk eigedom og spekulasjon, kontrollørar, inspektørar, in-struktørar og andre.¹⁷

Direktøren for ein maskinfabrikk i Den Russiske Føderasjonen, vise-direktøren for ein annan maskinfabrikk og andre funksjonærar, til sa-man førtitre personar, stal meir enn ni hundre vevstolar som dei selde til fabrikkar i Sentral-Asia, Kazakstan, Kaukasus og andre stader der dei leiande funksjonærane brukte dei til ulovleg produksjon.¹⁸

I den sosialistiske sovjetrepublikken Kirgisias hadde ein bande på over førti underslagarar og svindlarar skaffa seg kontroll over to fa-brikkar. Dei organiserte undergrunnsproduksjon og plyndra til seg statseigedom for meir enn tretti millionar rublar. I denne banden var formannen i plankommisjonen for republikken, ein vise-handelsminister, sju byråsjefar og avdelingssjefar i ministerrådet i re-publikken, det nasjonale økonomiske rådet og kontrollkommisjonen til staten, og likeins ein «storkulak som hadde rømt frå eksil».¹⁹

Desse døma syner at dei fabrikkane som har falle i klørne på slike forfalne berre er sosialistiske i namnet — i røynda er dei vortne til ka-pitalistiske føretak som desse personane gjer seg rike på. Tilhøvet mel-lom slike personar og arbeidarane er vorte eit tilhøve mellom utbytta-rar og utbytta, mellom undertrykkjarar og undertrykte. Er ikkje slike degenererte som har råderett over og gjer seg nytte av produksjonsmid-del for å utbytta andre si arbeidskraft tvers igjennom borgarlege ele-ment? Er ikkje dei medsamansvorne regjeringsorganisasjonane som ar-beider hand i hand med dei, som tar del i mange slag utbytting, driv med underslag, tar mot muter og deler utbyttet, likeins tvers igjennom borgarlege element?

17. *Izvestia*, 20. oktober 1963 og *Søndagsvedlegg til Izvestia*, nr. 12, 1964.

18. *Komsomolskaja Pravda*, 9. august, 1963.

19. *Sovjetskaja Kirgisias*, 9. januar 1962.

Det er opplagt at alle desse folka tilhøyrrer ein klasse som er fiendsleg til proletariatet — dei tilhøyrrer borgarskapet. Verksemda deira mot sosialismen er så avgjort klassekamp der borgarskapet går til åtak på proletariatet.

La oss så sjå på verksemda til ulike kulak-element på kollektivbruka.

Somme leiande funksjonærar på kollektivbruka og bandane deira stel og spekulerer som dei vil, sløser friff med offentlege midlar og får kollektivbøndene. Her er nokre døme.

Formannen på eit kollektivbruk i Uzbekistan «terroriserte ein heil landsby». Alle dei viktige stillingane på dette bruket «var i hendene på slekta til kona hans og andre slektningar og vener». Han sløste bort «meir enn 132 000 rublar av kollektivbruket sine pengar til sine personlege 'behov'». Han hadde ein bil, to motorsyklar og tre koner, kvar med «sitt eige hus».²⁰

Formannen for eit kollektivbruk i Kursk-regionen såg på bruket som sitt «arvegods». Han rotta seg saman med bokhaldaren, kasseraren, lagersjefen, agronomen, butikkestyraren og andre. Gjennom å dekkja kvarandre, «flådde dei kollektivbøndene» og stakk meir enn 100 000 rublar i lomma på få år.²¹

Formannen på eit kollektivbruk i Ukraina gjorde meir enn 50 000 rublar på bruket sin kostnad gjennom å forfalska innkjøpssetlar og kontant-uttaksordrar. Han samarbeidde med ein kvinneleg bokhaldar som hadde fått ros for å føra «mønsterbøker». Ho hadde også hatt arbeidet sitt utstilt på Moskvautstillinga for storverk i nasjonaløkonomien.²²

Formannen for eit kollektivbruk i Alma Ata-regionen spesialiserte seg på handelsspekulasjon. Han kjøpte «saft av pressa frukt frå Ukraina og Uzbekistan og sukker og alkohol fra Djambul». Han laga vin av det, og selde så vinen til svært høge prisar i mange lokalsamfunn. På bruket sette dei opp ein vinfabrikk med ein kapasitet på meir enn ein million liter i året. Det spekulative handelsnettlet frå han spreidde seg ut over heile den sosialistiske sovjetrepublikken Kazakstan, og handelsspekulasjon vart ei av hovudinntektskjeldene for bruket.²³

20. *Selskaja Shizn*, 26. juni 1962.

21. *Ekonomisjkeskaja Gazeta*, nr. 35, 1963.

22. *Selskaja Shizn*, 14. august 1963.

23. *Pravda*, 14. januar 1962

Formannen for eit kollektivbruk i Kvite-Russland såg på seg sjølv som «ein føydalherre på bruket», og avgjorde «personleg» alle saker. Han budde ikkje på bruket, men i byen eller i sin eigen strålende villa, og han hadde det alltid travelt med «ulike handelsmanipulasjonar» og «illegale forretningar». Han kjøpte storfe utanfrå, synte dei fram som produkt frå sitt eige kollektivbruk og forfalska avlingstala. Og likevel «var det ikkje få rosande avismeldingar» som vart trykte om han, og han hadde vorte kalla ein «mønsterleiar».²⁴

Desse døma syner at kollektivbruk som står under kontroll av slike funksjonærar, i røynda vert privateigedom for dei. Slike menn gjer sosialistiske kollektive økonomiske føretak om til økonomiske føretak for nye kulakar. Ofte er det folk i overordna organ som vernar dei. Tilhøvet mellom dei og kollektivbøndene har på same måten vorte eit tilhøve mellom undertrykkjarar og undertrykte, mellom utbytтарar og utbytta. Er ikkje slike ny-utbytтарar som rir på ryggen til kollektivbøndene hundre prosent ny-kulakar?

Det er opplagt at dei alle høyrer til ein klasse som er fiendsleg til proletariatet og dei arbeidande bøndene, at dei høyrer til kulakklassen eller borgarskapet på landsbygda. Den anti-sosialistiske verksemda dei-ra er nett klassekamp der borgarskapet går til åtak på proletariatet og dei arbeidande bøndene.

Ved sidan av dei borgarlege elementa i statsføretaka og på kollektivbruka finst det mange andre både i byar og på landsbygda i Sovjetunionen.

Ein del av dei set i gong private føretak for privat produksjon og sal, andre organiserer entreprenørfirma og tar ope på seg byggjearbeid for stats- eller kooperativføretak, og endå andre opnar private hotell. Ein «kvinneleg sovjet-kapitalist» i Leningrad leigde arbeidarar til å laga nylonbluser for sal, og «den daglege inntekta hennar kom opp i 700 nye rublar».²⁵ Eigaren av ei verksemd i Kursk-regionen laga filtstøvlar som vart selde til spekulasjonsprisar. Han hadde 540 par med filtstøvlar, åtte kilo gullmyntar, 3000 meter stoff av høg kvalitet, tjue teppe, 1200 kilo ull og mange andre verdisaker.²⁶ Ein privat entreprenør i Gomel-regionen «leigde arbeidarar og handverkarar», og på to år sikra han seg høgpriskontraktar for bygging og overhaling av smelteovnar

24. *Pravda*, 6. februar 1961.

25. *Izvestia*, 9. april 1963.

26. *Sovjetskaja Rossija*, 9. oktober 1960.

på tolv fabrikkar.²⁷ I Orenburg-regionen er det «hundretals private hotell og transittknutepunkt», og «pengane frå kollektivbruka og staten fløymer jamt ned i lommene på vertshuseigarane».²⁸

Ein del driv med handelsspekulasjon og får svære profittar gjennom å kjøpa billeg og selja dyrt, eller gjennom å få tak i varer langvegs frå. I Moskva er det store mengder spekulantar som driv med vidaresal av jordbruksprodukt. Dei «fraktar tonnevis med sitrusfrukt, eple og grønsaker til Moskva og sel det vidare til speulasjonsprisar». «Desse profitttrøvarane har skaffa seg alt dei treng, marknadsvertshus, lagerrom og andre tenester».²⁹ Ein spekulant i Krasnodar-området starta sitt eige agentur, og «hadde tolv seljarar og to stuarar i arbeid». Ho frakta «tusentals grisar, hundretals tønner korn og hundretals tonn frukt» frå landsbygda til Don-bassenget, og flytta «store mengder stolne slaggblokker, heile vognglass med glas» og andre bygningsmaterialar frå byen til landsbyane. Ho gjorde enorme profittar på slikt vidaresal.³⁰

Andre spesialiserer seg som meklarar og mellommenn. Dei har kontaktar over alt, og gjennom dei kan ein få alt for muter. Ein meklar i Leningrad «kontrollerte alle lager trass i at han ikkje er handelsminister», og «trass i at han ikkje har noka stilling ved jarnbanen, sel han vogner». Han kunne skaffa «ting frå lagra sjølv om lagra er strengt kontrollerte, og utan å ha noko med lagra å gjera». «Alle lager i Leningrad står til teneste for han». For å levera varer fekk han svære «bonusar» — i 1960 fekk han 700 000 rublar berre frå eitt trelastkombinat. I Leningrad finst det «ei heil gruppe» med slike meklarar.³¹

Desse private føretaksmennene og spekulantane driv med naken kapitalistisk utbytting. Er det ikkje klårt at dei tilhøyrrer borgarskapet, den klassen som er fienden til proletariatet?

Faktisk kallar sovjet-pressa sjølv desse folka for «sovjetkapitalistar», «nyutklekte føretaksmenn», «private føretaksmenn», «nyframvaksne kulakar», «spekulantar», «utbytтарar», osb. Motseier ikkje Khrusjtsjov-klikken seg sjølv når dei påstår at det ikkje finst antagonistiske klassar i Sovjetunionen?

27. *Izvestia*, 18. oktober 1960.

28. *Selskaja Shizn*, 17. juli 1963.

29. *Ekonomisjkeskaja Gazeta*, nr. 27, 1963

30. *Literaturnaja Gazeta*, 27. juli og 17. august 1963.

31. *Sovjetskaja Rossija*, 27. januar 1961.

Dei kjensgjerningane som er refererte ovanfor, er berre ein del av dei som er offentleggjorde i sovjet-prensa. Det er nok til å skaka folk, men det finst mykje meir som det ikkje er offentleggjort noko om, mange større og meir alvorlege saker som vert haldne løynde og tildekte. Vi har referert desse opplysningane for å svara på spørsmålet om det finst antagonistiske klassar og klassekamp i Sovjetunionen. Desse opplysningane kan alle skaffa seg, og ikkje eingong den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken kan forneakta dei.

Desse opplysningane er nok til å syna at borgarskapet driv omfattande og styrlaus verksemd mot proletariatet i Sovjetunionen, både i byar og på landsbygda, i industri og jordbruk, i produksjonssfæren på same måten som i sirkulasjonssfæren, gjennom heile spektret frå dei økonomiske avdelingane til partiet og regjeringsorganisasjonane, og frå gras-rotta til dei høgre leiande organa. Denne anti-sosialistiske verksemda er ikkje noko anna enn ein skarp klassekamp borgarskapet fører mot proletariatet.

Det er ikkje rart at nye og gamle borgarlege element i eit sosialistisk land driv med slike åtak på sosialismen. Det er ikkje noko skremmande med dette så lenge partiet og staten har ei marxist-leninistisk leiing. Det alvorlege ved stoda i Sovjetunionen i dag er at den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken har rana til seg leiinga i sovjetpartiet og -staten, og at det har vakse fram eit privilegert lag i sovjet-samfunnet.

Vi skal ta føre oss dette problemet i neste del.

DET PRIVILEGERTE LAGET I SOVJETUNIONEN OG DEN REVISJONISTISKE KHRUSJTSJOV-KLIKKEN

Det privilegerte laget i Sovjetunionen i dag er sett saman av degenererte element mellom dei leiande kadrane i parti- og regjeringsorganisasjonar, i føretak og på bruk, og likeins av borgarlege intellektuelle. Dette laget står i motsetnad til arbeidarane, bøndene og det overveldande fleirtalet av intellektuelle og kadrar i Sovjetunionen.

Rett etter Oktoberrevolusjonen peikte Lenin på at borgarleg og småborgarleg ideologi og vaner omringa og påverka proletariatet frå alle kantar, og korrumperte visse delar av det. Dette førte til at det mellom sovjet-tenestemennene og funksjonærane voks fram både byråkratar som hadde fjerna seg frå massane, og nye borgarlege element. Dei borgarlege tekniske ekspertane som vart verande for å arbeida for sovjetstyret, fekk høge løner. Lenin peikte på at sjølv om desse lønene var naudsynte, verka dei likevel nedbrytande på sovjet-styret.

Difor la Lenin stor vekt på at ein måtte føra vedvarande strid mot påverknad frå borgarleg og småborgarleg ideologi, og at ein måtte kveikja dei breie massane til å ta del i arbeidet med å styra landet. Han la òg stor vekt på at ein utan stogg måtte avsløra og reinska ut byråkratar og nye borgarlege element frå sovjetorgana, og at ein måtte skapa vilkår som kunne stengja vegen for at det kunne finnast eit borgarskap og for at det produserte seg. Lenin understreka skarpt: «dersom det ikkje vert ført systematisk og målmedviten strid for å gjera apparatet betre, kjem vi til å omkoma før grunnlaget for sosialismen er skapt».³²

Samstundes la han stor vekt på at ein måtte halda seg til prinsippet frå Paris-kommunen i lønspolitikken, dvs. at alle offentlege tenestemenn skulle ha ei løn som svarte til arbeidarlønene, og at berre borgarlege spesialistar skulle ha høge løner. Frå Oktoberrevolusjonen og fram til tida med økonomisk gjenreising i Sovjetunionen heldt ein seg i hovudsak til direktiva frå Lenin — leiande personell i parti- og regjeringsorganisasjonane og i føretak og dessutan dei spesialistane som var partimedlemmer, fekk løner som grovt sett svarte til det arbeidarane fekk.

På denne tida gjennomførte kommunistpartiet og regjeringa i Sovjetunionen ei rad tiltak på det politiske og ideologiske området og i distribusjonssystemet for å hindra at leiande kadrar i noko departement skulle kunna misbruka makta si eller degenerera moralsk eller politisk.

Sovjetunionens Kommunistiske Parti, med Stalin i leiinga, heldt fast ved proletariatets diktatur og den sosialistiske vegen, og det førte ein skarp strid mot dei kapitalistiske kreftene. Den striden Stalin førte mot trotskistane, sinovjevittane og tilhengarane til Bukharin var inst inne ei gjenspegling av klassekampen mellom proletariat og borgarskap, og mellom den sosialistiske og kapitalistiske vegen innanfor partiet. Sigren i desse stridane knuste den fåfengde planen borgarskapet hadde om å gjeninnføra kapitalismen i Sovjetunionen.

Det let seg ikkje nekta at det alt før Stalin døydde vart betalt høge løner til visse grupper, og at visse kadrar alt hadde degenerert og vorte borgarlege element. I meldinga til det nittande partilandsmøtet i oktober 1952 peikte sentralkomiteen i SUKP på at det hadde synt seg degenerering og korrupsjon i visse partiorganisasjonar. Leiarane for desse

32. Lenin, «Plan for skriftet 'Om naturalskatten'» (1921), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 32, s. 322f.

organisasjonane hadde gjort dei om til småsamfunn der berre deira eigne folk sat, og desse «sette sine gruppeinteresser over interessene til partiet og staten». Ein del direktørar i industriføretak «gløymer at føretaka dei er tiltrudde leiinga over er statsføretak, og prøver å gjera dei om til sine eigne private område». «I staden for å tryggja fellesstyring over kollektivbruka» driv nokre parti- og sovjetfunksjonærar og nokre kadrar i jordbruksdepartementa «og stel kollektivbrukseigedom». Li-keeins hadde det òg kome fram verk i kulturen, kunsten og vitskapen som gjekk til åtak på det sosialistiske systemet og sverta det, og mellom vitskapsmennene hadde det vakse fram eit monopolistisk «Araktsjejevstyre».³³

Etter at Khrusjtsjov rana til seg leiinga i sovjetpartiet og i staten, har det skjedd ei grunnleggjande endring når det gjeld klassekampen i Sovjetunionen.

Khrusjtsjov har sett ut i livet ei rad revisjonistiske politiske liner som tener interessene til borgarskapet, og som fører til at dei kapitalistiske kreftene i Sovjetunionen veks snøgt.

Under påskot av å «kjempa mot persondyrkinga» har Khrusjtsjov kasta skam over proletarietets diktatur og det sosialistiske systemet. Såleis har han i røynda brulagt vegen for at kapitalismen skal verta gjeninnført i Sovjetunionen. Gjennom å forneakta Stalin fullt og heilt har han i røynda forneakta marxismen-leninismen som Stalin heldt fast ved, og opna slusene for den revisjonistiske syndfloda.

Khrusjtsjov har sett «materielle tildriv» i staden for det sosialistiske prinsippet «frå kvar etter evne, til kvar etter arbeid». Han har auka, ikkje minska, kløfta mellom inntektene til eit lite mindretal og inntektene til arbeidarane, bøndene og vanlege intellektuelle. Han har støtta dei degenererte som sit i leiande stillingar, oppmuntra dei til å verta endå meir samvitslause når det gjeld å misbruka makta si og tileigna seg fruktene av arbeidet til sovjet-folket. Såleis har han sett fart i klassepolariseringa i Sovjetunionen.

Khrusjtsjov saboterer den sosialistiske planøkonomien, nyttar det kapitalistiske profittprinsippet, utviklar kapitalistisk frikonkurranse og undergrev den sosialistiske eigedomen til heile folket.

Khrusjtsjov går til åtak på systemet med sosialistisk jordbruksplanlegging, og seier det er «byråkratisk» og «unødvendig». Ivrig som han

33. Araktsjejevstyre — tyrannstyre. Aleksej Araktsjejev (1769 — 1834) var den brutale og mektige krigsministeren til tsar Aleksander I — *Red.*

er etter å lære av dei amerikanske storbøndene, oppmuntrar han til kapitalistisk styring, alar fram ein kulak-økonomi og undergrev den sosialistiske kollektive økonomien.

Khrusjtsjov fallbyr borgarleg ideologi, borgarleg fridom, brorskap og humanisme, han podar inn borgarleg idealisme og metafysikk og dei reaksjonære ideane i den borgarlege individualismen, humanismen og pasifismen i sovjet-folket, og skitnar til den sosialistiske moralen. Den rotne borgarlege vestlege kulturen er no mote i Sovjetunionen, og den sosialistiske kulturen vert vraka og utsett for åtak.

Under skiltet «fredeleg samlivnad» har Khrusjtsjov samansverja seg med USA-imperialismen, brote sund den sosialistiske leiren og den internasjonale kommunistrørsla, gått imot den revolusjonære striden dei undertrykte nasjonane og folka fører, praktisert stormaktssjåvinisme og nasjonal egoisme og sveike den proletariske internasjonalsismen. Alt dette vert gjort for å verna dei hevdvunne interessene til ei handfull folk, interesser han set over dei grunnleggjande interessene til folka i Sovjetunionen, den sosialistiske leiren og i heile verda.

Den lina Khrusjtsjov held seg til er tvers gjennom revisjonistisk. Med denne lina som rettesnor har ikkje berre dei gamle borgarlege elementa vakse vilt. Det har og vakse fram nye borgarlege element i store mengder blant dei leiande kadrane i sovjet-partiet og regjeringa, blant leiarane for statsføretaka og kollektivbruka, og blant dei høgre intellektuelle i kultur, kunst, vitenskap og teknologi.

I dag har ikkje berre dei nye borgarlege elementa i Sovjetunionen auka i tal som aldri før. Den sosiale statusen deira har òg endra seg grunnleggjande. Før Khrusjtsjov kom til makta hadde dei ikkje noka herskarstilling i sovjet-samfunnet. Verksemda deira var avgrensa på mange vis, og dei var skyteskive for åtak. Men etter at Khrusjtsjov tok over og rana til seg leiinga i partiet og staten steg for steg, har dei nye borgarlege elementa litt etter litt kara seg fram i førarskapen for partiet og regjeringa, i økonomi- og kulturdepartementa og i andre departement. Dei har vorte til eit privilegert lag i sovjet-samfunnet.

Dette privilegerte laget er den fremste delen av borgarskapet i Sovjetunionen i dag, og det viktigaste sosiale grunnlaget for den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken. Den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken er dei politiske talsmennene for sovjet-borgarskapet, og særskilt for det privilegerte laget i det.

Den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken har gjennomført den eine utreinskinga etter den andre, og bytt ut den eine gruppa av kadrar etter

hi over heile landet, frå sentrale til lokale organ, frå leiande parti- og regjeringsorganisasjonar til departementa for økonomi, kultur og utdanning. Dei har sparka dei som dei ikkje lit på og sett inn yndlingane sine i leiande stillingar.

Ta sentralkomiteen i SUKP til dømes. Tala syner at nesten sytti prosent av dei medlemmene i sentralkomiteen i SUKP som vart valde på det nittande landsmøtet i 1952, vart utreinska under det tjuande og tjuetre landsmøtet i 1956 og 1961. Og nesten femti prosent av dei medlemmene i sentralkomiteen som vart valde på det tjuande landsmøtet, var utreinska då det tjuetre landsmøtet vart halde.

Eller ta dei lokale organisasjonane. Ifylgje ufullstendige taloppgåver har den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken, under påskot av å «fjerne kadrane», fjerna førtifem prosent av medlemmene i sentralkomiteane i partiet i unionsrepublikkane og i partiutvala i territoria og regionane. Dei har og fjerna førti prosent av medlemmene i partiutvala i kommunane og distrikta. Dette hende rett før det tjuetre landsmøtet. I 1963 skifta dei vidare ut meir enn halvparten av medlemmene i sentralkomiteane i republikkane og i dei regionale partiutvala under påskot av at ein skulle dela opp partiet i partiutval for «industrien» og «jordbruket».

Gjennom denne rekkja med omskifte har det privilegerte laget i Sovjetunionen vunne kontroll over partiet, regjeringa og andre viktige organisasjonar.

Medlemmene i dette privilegerte laget har vendt funksjonen med å tena massane til å bli ein særrett til å herska over dei. Dei misbrukar makta si over produksjonsmidla og ting folk treng for å leva, til privat føremon for sin eigen vesle klikk.

Medlemmene i dette privilegerte laget tileignar seg fruktene av arbeidet til folket i Sovjetunionen, og stikk i lomma inntekter som er fleire dusin eller jamvel hundre gongar så store som inntekta til ein gjennomsnittsarbeidar eller gjennomsnittsbonde i Sovjetunionen. Og ikkje berre tryggjar dei seg høge inntekter i form av høge løner, høge godtgjersler, høge bonusar og eit stort utval personlege tilskot, men nyttar òg den privilegerte stillinga si til å tileigna seg offentleg eigedom gjennom svindel og muting. Dei er heilt skilde frå det arbeidande folket i Sovjetunionen og lever det snyltande og degenererte livet til borgarskapet.

Medlemmene i dette privilegerte laget har degenerert fullstendig ideologisk, dei har sagt fullt og heilt farvel til dei revolusjonære tradisjon-

nane til Bolsjevikpartiet og vraka dei høgvyrde ideala til arbeidarklassen i Sovjetunionen. Dei er mot marxismen-leninismen og sosialismen. Dei svik revolusjonen og forbyr andre å gjera revolusjon. Det einaste dei bryr seg om er å grunnfesta den økonomiske stillinga si og det politiske herredømet sitt. Alt dei gjer dreier seg om dei private interessene til deira eige privilegerte lag.

Etter fyrst å ha rana til seg leiinga i sovjetpartiet og -staten, gjer no Khrusjtsjov-klikken det marxist-leninistiske Sovjetunionens Kommunistiske Parti med si strålende revolusjonære historie om til eit revisjonistisk parti — dei gjer sovjet-staten under proletarietets diktatur om til ein stat under diktaturet til den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken, og steg for steg gjer dei sosialistisk eige ved heile folket og sosialistisk kollektiv eige om til eige for det privilegerte laget.

Folk har sett at etter at Tito-klikken tok til å gå den revisjonistiske vegen, og, sjølv om han viftar med den «sosialistiske» fana, har det steg for steg vakse fram eit byråkratborgarskap som står i motsetnad til folket i Jugoslavia. Klikken har skapt den jugoslaviske staten om frå å vera proletarietets diktatur til å verta eit diktatur ved byråkratborgarskapet, og den sosialistiske offentlege økonomien om til statskapitalisme. No ser folk at Khrusjtsjov-klikken vandrar same vegen som Tito-klikken alt har gått. Khrusjtsjov ser på Beograd som sitt Mekka, og seier atter og atter at han ynskjer å læra av røynsla til Tito-klikken. Han ropar ut at han og Tito-klikken «tilhøyrer ein og same ide og vert rettleidde av same teorien».³⁴ Dette er slett ikkje til å undra seg over.

Som fylgje av revisjonismen til Khrusjtsjov står no det fyrste sosialistiske landet i verda, som det store sovjet-folket bygde med sin eigen sveitte og sitt eige blod, andsynes ein større fåre enn nokon gong for at kapitalismen skal verta gjeninnført.

Khrusjtsjov-klikken spreier ei eventyrforteljing om at «det ikkje lenger finst antagonistiske klassar og klassestrid i Sovjetunionen» for å dekkja over den nådelause klassestriden dei sjølve fører mot folket i Sovjetunionen.

Det privilegerte laget i Sovjetunionen, representert ved den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken, utgjer berre nokre få prosent av folketallet i Sovjetunionen. Mellom sovjetkadrane er dei òg i fåtal. Dei står i grunnleggjande motsetning til folket i Sovjetunionen, som utgjer meir

34. Khrusjtsjov, Intervju med utanlandskorrespondentar i Brioni i Jugoslavia, 28. august 1963.

enn nitti prosent av heile folketalet, og til det store fleirtalet av sovjet-kadRAR og kommunistar. Motseiinga mellom sovjet-folket og dette privilegerte laget er no hovudmotseiinga i Sovjetunionen, og dette er ei uforsonleg og antagonistisk klassemotseiing.

Det strålande Sovjetunionens Kommunistiske Parti, bygt av Lenin, og det store sovjet-folket synte epokegjerande revolusjonært tiltak i den sosialistiske Oktoberrevolusjonen. Dei synte heltemot og evne til å halda ut då dei slo ned kvitegardistane og den væpna intervensjonen frå meir enn eit dusin imperialistland. Dei gjorde uliknelege strålande bragder i striden for industrialisering og for kollektivisering av jordbruket, og dei vann ein umåteleg siger i den patriotiske krigen mot dei tyske fascistane og berga heile menneskeætta. Jamvel under styret til Khrusjtsjov-klikken fører massen av medlemmer i SUKP vidare dei strålande revolusjonære tradisjonane Lenin og Stalin fostra fram, og dei står framleis for sosialisme og ynskjer kommunisme.

Dei breie massane av sovjet-arbeidarar, kollektivbønder og intellektuelle kokar av misnøye med den undertrykkinga og utbyttinga det privilegerte laget gjennomfører. Dei har byrja å sjå stendig meir klårt dei revisjonistiske draga ved Khrusjtsjov-klikken som svik sosialismen og gjeninnfører kapitalismen. I rekkjene mellom sovjet-kadrane er det mange som framleis held fast på det revolusjonære standpunktet til proletariatet, som held seg til den sosialistiske vegen og som går fast mot revisjonismen til Khrusjtsjov. Dei breie massane i sovjet-folket, kommunistar og kadRAR nyttar ulike rådgerder til å stå mot og motarbeida den revisjonistiske lina til Khrusjtsjov-klikken, slik at den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken ikkje så lett skal kunna gjeninnføra kapitalismen. Det store sovjet-folket kjempar for å forsvara dei strålande tradisjonane til den store Oktoberrevolusjonen, for å verna dei store vinningane sosialismen har gjeve, og for å knusa samansverjinga for å gjeninnføra kapitalismen.

ATTENDEVISING AV EIN SÅKALLA HEILE FOLKETS STAT

På det tjuandre landsmøtet i SUKP heiste Khrusjtsjov ope opprørsfana mot proletariatets diktatur, og kunngjorde at det skulle bytast ut med «ein heile folkets stat». I programmet til SUKP står det at proletariatets diktatur «ikkje lenger er ufråvikeleg naudsynt i Sovjetunionen», og at «staten, som vart til som ein stat med proletariatets diktatur, på det nye samtidige stadiet har vorte ein heile folkets stat».

Alle som kjenner litt til marxismen-leninismen veit at statsomgrepet er eit klasseomgrep. Lenin peikte på at «det som særmerkjer staten er at det finst ein særskilt klasse av folk som har *makta* samla i sine hender».³⁵ Staten er eit våpen i klassekampen, ein maskin ein klasse nyttar til å undertrykkja ein annan. Alle statar er diktaturet til ein viss klasse. Så lenge det finst ein stat, kan han ikkje på nokon måte stå over klassane eller tilhøra heile folket.

Proletariatet og det politiske partiet til proletariatet har aldri løynt kva dei meiner — dei seier rett ut at sjølv målet med den proletariske sosialistiske revolusjonen er å styrta det borgarlege styret og skipa proletariatets diktatur. Etter at den sosialistiske revolusjonen har sigra, må proletariatet og partiet til proletariatet utrøytande streva for å setja ut i livet dei historiske oppgåvene til proletariatets diktatur og gjera klassar og klasseskilje til inkjes, slik at staten visnar bort. Det er berre borgarskapet og partia til borgarskapet som freistar å bløffa massane på alle moglege måtar og prøver å dekkja over klasseinnhaldet i statsmakta ved å skildra det statsmaskineriet dei har under sin kontroll som noko som «tilhøyrer heile folket» og står «over klassane».

Den kjensgjerninga at Khrusjtsjov har kunngjort at proletariatets diktatur er avskaffa i Sovjetunionen og lagt fram tesen om «ein heile folkets stat», syner at han har bytta ut den marxist-leninistiske læra om staten med borgarleg falskneri.

Når marxist-leninistar kritiserte feila til den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken, skunda dei seg med å forsvare seg og streva hardt for å finna på eit såkalla teoretisk grunnlag for «ein heile folkets stat». Dei påstår no at den historiske bolken med proletariatets diktatur som Marx og Lenin nemner, berre viser til overgangen frå kapitalisme til det fyrste steget i kommunismen, og ikkje til det høgare steget. Dei påstår vidare at «proletariatets diktatur kjem til å slutta å vera naudsynt før staten visnar bort»,³⁶ og at det etter at proletariatets diktatur er slutt, finst endå eit steg, «ein heile folkets stat».

Dette er gjennomført ordkløyving.

I «Kritikk av Gotha-programmet» la Marx fram den velkjende læresetninga om at proletariatets diktatur er staten i overgangsperioden frå

35. Lenin, «Det økonomiske innhaldet i narodnismen og kritikken av det i boka til herr Struve» (1895), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 1, s. 419.

36. «Program for bygginga av kommunismen», redaksjonell artikkel i *Pravda*, 18. august 1961.

kapitalisme til kommunisme. Lenin gav ei klår utgreiing om denne marxistiske læresetninga.

Han sa:

«I 'Kritikk av Gotha-programmet' skreiv Marx: 'Mellom det kapitalistiske og det kommunistiske samfunnet ligg perioden med revolusjonær omforming av det eine til det andre. Til dette svarer det òg ein politisk overgangsperiode der staten ikkje kan vera noko anna enn *proletariatets revolusjonære diktatur*.'

Fram til i dag har denne læresetninga aldri vorte motsagt av sosialistar, jamvel om ho inneber at ein godtar at det må finnast ein *stat* heilt fram til då den sigerrike sosialismen har vakse seg til fullstendig kommunisme.»³⁷

Lenin sa vidare:

«Kjernen i Marx si lære om staten har berre dei gripe som innser at diktaturet til ein *einskild* klasse er naudsynt, ikkje berre for kvart klassesamfunn allment, ikkje berre for *proletariatet* som har styrta borgarskapet, men og for heile den *historiske perioden* som skil kapitalismen frå 'det klasselause samfunnet', frå kommunismen.»³⁸

Det er klinkande klart at ifylgje Marx og Lenin er den historiske perioden der ein har staten til proletariatets diktatur, ikkje berre perioden med overgang frå kapitalisme til det fyrste steget i kommunismen, slik den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken påstår, men heile overgangsperioden frå kapitalisme til «fullstendig kommunisme», dvs. til den tida då alle klasseskilje er gjorde til inkjes og det «klasselause samfunnet» er vorte til røyndom, dvs. til det høgste steget i kommunismen.

Det er like klart at staten i den overgangsperioden Marx og Lenin viser til er proletariatets diktatur og ikkje noko som helst anna. Proletariatets diktatur er den forma staten har i heile perioden med overgang frå kapitalisme til det høgste steget i kommunismen, og det er og den siste statsforma i menneskesoga. At proletariatets diktatur visnar bort, vil seia at staten visnar bort. Lenin sa:

37. Lenin, «Oppsummering av diskusjonen om sjølvråderetten» (1916), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 22, s. 323.

38. Lenin, «Staten og revolusjonen» (1917), *Utvalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1977, band 8, s. 49.

«Marx avleidde frå heile saga til sosialismen og den politiske kampen at staten måtte forsvinna, og at overgangsforma for denne forsvinninga (overgangen frå stat til ikkje-stat) måtte vera 'proletariatet organisert som herskarklasse'.»³⁹

Historisk kan proletariatets diktatur ta mange ulike former frå eitt land til eit anna og frå ein periode til ein annan, men kjernen i det kjem til å vera den same. Lenin sa:

«Overgangen frå kapitalisme til kommunisme vil utan tvil koma til å syna ein veldig rikdom og variasjon av politiske former, men kjernen er nøydd til å vera den same: *proletariatets diktatur*.»⁴⁰

Slik kan ein sjå at det slett ikkje er synet til Marx og Lenin, men ei oppfinning av revisjonisten Khrusjtsjov, at slutten på proletariatets diktatur kjem før staten visnar bort, og at det etter proletariatets diktatur kjem endå eit steg, «ein heile folkets stat».

Når den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken skulle argumentera for det anti-marxist-leninistiske synet sitt, har dei streva fælt for å finna ei setning av Marx. Dei har forvrengt ho gjennom å riva ho ut av samanhengen. Dei har eigenrådlig skildra den framtidige *naturen til staten* (*Staatswesen* på tysk) i det kommunistiske samfunnet som Marx omtalar i «Kritikk av Gothaprogrammet» som «'staten i kommunistisamfunnet' (russisk tekst), som ikkje lenger er proletariatets diktatur». ⁴¹ Skadefro kunngjorde dei at kinesarane ikkje ville våga å sitera dette frå Marx. Det ser ut til at den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken trur at dette sitatet er til stor hjelp for dei.

No er det slik at Lenin ser ut til å ha tenkt seg på førehand at revisjonistar ville gjera bruk av denne setninga for å forvrenge marxismen. I *Marxismen om staten* gav Lenin ei strålende utgreiing om ho. Han sa: «... proletariatets diktatur er 'ein politisk overgangsperiode' ... Men Marx går vidare og talar om 'den framtidige *naturen til staten*'

39. Lenin, «Staten og revolusjonen» (1917), *Utvalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober, 1977 band 8, s. 72.

40. *Same stad* s. 49

41. M.A. Suslov, Melding til plenumsmøtet i sentralkomiteen i SUKP, februar 1964, *Ny Tid*, engelsk utgåve, nr. 15, 1964, s. 62.

(государственность på russisk, *Staatswesen* på tysk) i det kommunis-
tiske samfunnet'!! Det kjem altså til å vera ein stat jamvel i 'det kom-
munistiske samfunnet'!! Er det ikkje ei motseiing i dette?» Lenin svar-
te «Nei». Han skisserte så dei tre stega i utviklingsprosessen frå den
borgarlege staten til staten visnar bort:

Det fyrste steget — i det kapitalistiske samfunnet treng borgarskapet
staten — den borgarlege staten.

Det andre steget — i overgangsperioden frå kapitalisme til kommu-
nisme treng proletariatet staten — staten til proletariatets diktatur.

Det tredje steget — i det kommunistiske samfunnet er ikkje staten
naudsynt, han visnar bort.

Han slutta av slik: «Fullstendig konsekvens og klårleik.»

Slik Lenin sette det opp finn ein berre den borgarlege staten, staten
til proletariatets diktatur og bortvisninga av staten. Nettopp gjennom
dette oppsettet gjorde Lenin det klårt at når ein når kommunismen,
visnar staten bort og vert ikkje-eksisterande.

Ironisk nok siterer Khrusjtsjov-klikken òg nett dette avsnittet frå
Marxismen om staten av Lenin når dei skal forsvara feilen sin. Og så
held dei fram med fylgjande idiotiske utsegn:

«I landet vårt høyrer dei to fyrste stega Lenin viser til alt til saga.
I Sovjetunionen har det grodd fram ein heile folkets stat — *eit
kommunistisk statssystem*, staten i den *fyrste fasen i kommunis-
men*, og han utviklar seg.»⁴²

Om dei to fyrste periodane Lenin viser til alt høyrer fortida til i Sovjet-
unionen, då skulle staten vera ved å visna bort, og kvar skulle då «ein
heile folkets stat» koma frå? Dersom staten ikkje visnar bort enno, då
burde han vera proletariatets diktatur, og visseleg ikkje under nokon
omstende «ein heile folkets stat».

Når den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken skal argumentera for
«ein heile folkets stat», strevar dei livet av seg for å skjella ut proleta-
riatets diktatur som udemokratisk. Dei påstår at demokratiet berre kan
utviklast vidare og verta til «ekte demokrati for heile folket» dersom
ein byter ut proletariatets diktatur med «ein heile folkets stat». Khrusjtsjov
er så storlåten at han seier at å avskaffa proletariatets dik-

42. «Frå eit parti for arbeidarklassen til eit parti for heile folket i Sovjetunionen», re-
daksjonell artikkel i *Partijnaja Shizn*, nr. 8, 1964.

tatur er eit føredøme på «ei line for å utvikla demokratiet energisk», og at «proletarisk demokrati er ved å verta sosialistisk demokrati for heile folket».⁴³

Slike utsegner syner berre at opphavsmennene anten ikkje veit noko som helst om den marxist-leninistiske læra om staten, eller at dei forvengjer ho med vond vilje.

Alle som veit det minste om marxismen-leninismen veit at demokratiomgrepet som statsform er eit klasseomgrep på same måten som diktaturomgrepet er det. Det kan berre finnast klassesdemokrati, det kan ikkje finnast «demokrati for heile folket».

Lenin sa:

«Demokrati for det store fleirtalet av folket, og undertrykking med makt, dvs., utestenging frå demokratiet, av dei som utbyt-
tar og held folket nede — dette er den endringa som skjer med demokratiet gjennom *overgangen* frå kapitalisme til kommunisme.»⁴⁴

Diktatur over utbytarklassane og demokrati for det arbeidande folket — det er dei to sidene ved proletariatets diktatur. Det er berre under proletariatets diktatur at demokrati for massane av det arbeidande folket kan utviklast og utvidast i ein målestokk som er ukjent til no. Utan proletariatets diktatur kan det ikkje finnast noko ekte demokrati for det arbeidande folket.

Der det er borgarleg demokrati er det ikkje proletarisk demokrati, og der det er proletarisk demokrati er det ikkje noko borgarleg demokrati. Det eine utelet det andre. Dette er uomgjengeleg, og det finst ikkje noko rom for kompromiss. Di meir gjennomført det borgarlege demokratiet vert gjort til inkjes, di meir kjem det proletariske demokratiet til å bløma. I augo til borgarskapet manglar det demokrati i alle land der dette går føre seg. Men i røynda er dette å fremja proletarisk demokrati og å fjerna borgarleg demokrati. Etter kvart som det proletariske demokratiet utviklar seg, vert det borgarlege demokratiet fjerna.

Denne grunnleggjande marxist-leninistiske tesen vert motsagt av den

43. Khrusjtsjov, Melding til det tjuandre landsmøtet i SUKP, oktober 1961, og Melding om programmet til SUKP, lagt fram på landsmøtet.

44. Lenin, «Staten og revolusjonen» (1917), *Utvalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1977, band 8, s. 109.

revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken. I røynda seier dei at all den tid fiendane vert underlagde diktatur, finst det ikkje noko demokrati, og at den einaste måten å utvikla demokratiet på er å avskaffa diktaturet over fiendar, slutta å undertrykkja dei og innsetja «demokrati for heile folket».

Synet deira er støypt i same form som renegaten Kautsky sitt omgrep om «det reine demokratiet».

Då Lenin kritiserte Kautsky, sa han:

«... 'reint demokrati' er ikkje berre ein *fåkunnig* frase som avslører at ein korkje har skjont klassekampen eller karakteren til staten, men det er og ein trefald tom frase, for i det kommunistiske samfunnet kjem demokratiet til å *visna bort* i omformingsprosessen og verta ein vane, men aldri verta «reint» demokrati.»⁴⁵

Han peikte òg på fylgjande:

«Dialektikken (retninga) i utviklinga er slik: frå einevelde til borgarleg demokrati, frå borgarleg til proletarisk demokrati, frå proletarisk demokrati til ikkje-demokrati.»⁴⁶

Det vil seia at det proletariske demokratiet kjem til å visna bort saman med at klassane vert borte, og proletariatets diktatur visnar bort i det høgste steget i kommunismen.

For å seia det rett ut er «demokrati for heile folket» slik Khrusjtsjov ropar det ut ein bløff, nett som «ein heile folkets stat» er det. Det einaste målet Khrusjtsjov har med å leita fram att dei fillete kledda til borgarskapet og dei gamle revisjonistane, lappa på dei og setja på dei sin eigen merkelapp, er å narra sovjet-folket og dei revolusjonære i heile verda og å dekkja over sitt eige svik mot proletariatets diktatur og motstanden sin mot sosialismen.

Kva er kjernen i Khrusjtsjovs «heile folkets stat»?

Khrusjtsjov har avskaffa proletariatets diktatur i Sovjetunionen og oppretta revisjonist-klikken sitt diktatur med seg sjølv i leiinga, dvs. diktaturet til det privilegerte laget i sovjet-borgarskapet. I røynda er ikkje Khrusjtsjovs «heile folkets stat» ein stat under proletariatets diktatur, men ein stat der den vesle revisjonist-klikken hans utøver diktatur

45. Lenin, «Den proletariske revolusjonen og renegaten Kautsky» (1918), *Utalgte verker i 12 bind*, band 10, Forlaget Oktober 1978, s. 45.

46. Lenin, *Marxismen om staten*, russisk utgåve, Moskva 1958, s. 42.

over massane av arbeidarar, bønder og revolusjonære intellektuelle. Under Khrusjtsjov-klikken sitt styre finst det ikkje noko demokrati for det arbeidande folket i Sovjetunionen, det finst berre demokrati for den handfullen folk som tilhøyrrer den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken, for det privilegerte laget og for dei borgarlege elementa, gamle som nye. Khrusjtsjovs «demokrati for heile folket» er ikkje noko anna enn eit tvers igjennom borgarleg demokrati, dvs. eit despotisk diktatur som Khrusjtsjov-klikken utøver over sovjet-folket.

I Sovjetunionen i dag vert alle som held fast ved det proletariske standpunktet, som står fast på marxismen-leninismen og har mot til å seia frå, gjera motstand eller kjempa, overvaka, skugga, stilt for retten og jamvel arrestert, sett i fengsel eller diagnostisert som «sinnssjuk» og sendt til «sinnssjukehus». Sovjet-pressa har nyst kunngjort at det er naudsynt å «kjempa mot» dei som syner den minste misnøye, og oppmodar til «nådelaus kamp» mot dei «rotne jekarane»⁴⁷ som er så vågale at dei kjem med spydige merknader om jordbrukspolitikken til Khrusjtsjov. Særskilt er det grunn til å merkja seg at Khrusjtsjov-klikken meir enn ein gong skal ha gjennomført blodig undertrykking mot streikande arbeidarar og massar som gjer motstand.

Formelen om å avskaffa proletariatets diktatur og samstundes halda på ein heile folkets stat, avslører løyndommen til den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken, dvs. at dei går konsekvent mot proletariatets diktatur, men at dei ikkje vil gje frå seg statsmakta før dommedag. Den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken veit kor overlag viktig det er å ha herredøme over statsmakta. Dei treng statsmaskineriet for å undertrykja det arbeidande folket og marxist-leninistane i Sovjetunionen. Dei treng det for å rydda vegen for å gjeninnføra kapitalismen i Sovjetunionen. Det er dei verkelege måla til Khrusjtsjov når han heiser fana for «ein heile folkets stat» og «demokrati for heile folket».

ATTENDEVISING AV EIT SÅKALLA HEILE FOLKETS PARTI

På det tjuende landsmøtet i SUKP heiste Khrusjtsjov ope ei anna fane — for å endra den proletariske karakteren til Sovjetunionens Kommunistiske Parti. Han kunngjorde at partiet til proletariatet skulle bytast ut med «eit heile folkets parti». Programmet til SUKP slår fast:

47. *Izvestia*, 10. mars 1964.

«Som eit resultat av at sosialismen har sigra i USSR og at einskapen i det sovjetiske samfunnet er grunnfest, har kommunistpartiet til arbeidarklassen vorte fortroppen til sovjet-folket, eit heile folkets parti.»

Det opne brevet frå sentralkomiteen i SUKP seier at SUKP «har vorte ein politisk organisasjon for heile folket».

Noko så meningslaust!

Elementær kjennskap til marxismen-leninismen fortel oss at eit politisk parti på same vis som staten er ein reiskap i klassekampen. Alle politiske parti har klassekarakter. Partia er eit konsentrert uttrykk for klassekarakteren. Det finst ikkje noko slikt som eit politisk parti som ikkje er knytt til ein viss klasse eller som står over klassane. Det har aldri funnest, og det kan heller ikkje finnast noko slikt som «eit heile folkets parti» som ikkje målber interessene til ein særskilt klasse.

Partiet til proletariatet vert bygt i samsvar med den revolusjonære teorien og dei revolusjonære metodane i marxismen-leninismen. Det er det partiet dei framskridne elementa, dei som er grenselaust trufaste andsynes den historiske oppgåva til proletariatet, skaper. Det er den organiserte fortroppen til proletariatet og den høgste forma for organisering proletariatet har. Partiet til proletariatet målber interessene til proletariatet og uttrykkjer den samla viljen til proletariatet.

Dessutan er partiet til proletariatet det einaste partiet som kan evna å målbera interessene til folket, som utgjer meir enn nitti prosent av det samla folketalet. Grunnen til dette er at interessene til proletariatet er nett dei same som interessene til dei arbeidande massane, at det proletariske partiet kan nærma seg problema i lys av den historiske oppgåva proletariatet har, og i samsvar med dei noverande og framtidige interessene til proletariatet og dei arbeidande massane, og i samsvar med det som tener det overveldande fleirtalet i folket best, og at det kan gje rette slaget leiing i samsvar med marxismen-leninismen.

Ved sida av medlemmer med arbeidarklasse-bakgrunn har partiet til proletariatet medlemmer med annan klassebakgrunn. Men dei sistnemnde går ikkje inn i partiet som representantar for andre klassar. Frå den dagen dei går inn i partiet må dei gje avkall på det klassestandpunktet dei hadde før, og ta proletariatet sitt standpunkt. Marx og Engels sa:

«Om folk av dette slaget frå andre klassar går med i den proleta-

riske rørsla, må det fyrste vilkåret vera at dei ikkje tar med seg nokon leivningar av borgarlege, småborgarlege, osb. fordommar, men heilhuga gjer det proletariske synet til sitt eige.»⁴⁸

Dei grunnleggjande prinsippa vedrørande karakteren til det proletariske partiet vart for lenge sidan greidde ut for i marxismen-leninismen. Men slik den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken ser det er desse prinsippa «stereotype vendingar», medan deira «heile folkets parti» samsvarar med «den verkelege dialektikken i utviklinga til kommunistpartiet».⁴⁹

Den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken har vridd hjernen for å finna på argument som kan rettferdiggjera «eit heile folkets parti». Under samtalan mellom partia i Sovjetunionen og Kina i juli 1963, og i sovjet-prensa, har dei hevda at dei har gjort om Sovjetunionens Kommunistiske Parti til «eit heile folkets parti» av di:

(1) SUKP uttrykkjer interessene til heile folket.

(2) Heile folket har godteke det marxist-leninistiske verdssynet til arbeidarklassen, og målet til arbeidarklassen — å byggja kommunismen — har vorte målet til heile folket.

(3) I rekkjene til SUKP finst dei beste representantane for arbeidarene, kollektivbøndene og dei intellektuelle. SUKP samlar representantar for meir enn hundre nasjonalitetar og folk i rekkjene sine.

(4) Den demokratiske metoden partiet nyttar er òg i samsvar med karakteren det har som eit heile folkets parti.

Ved berre eit lite augekast på dei argumenta den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken fører fram er det klart at ikkje eitt av dei nærmar seg noko alvorleg problem på alvorleg vis.

Då Lenin kjempa mot dei opportunistiske rotehovuda, sa han fylgjande:

48. «Marx og Engels til A. Bebel, W. Liebknecht, W. Bracke og andre ('Rundskriv'), 17—18. sept. 1879», Marx Engels *Verk*, tysk utgåve, band 34, s. 407.

49. «Frå eit parti for proletariatet til eit parti for heile folket i Sovjetunionen», redaksjonell artikkel i *Partijnaja Shizn*, nr. 8, 1964.

«Kan folk som så openberrt ikkje evnar å ta alvorlege problem alvorleg, bli tekne alvorleg sjølv? Det er vanskeleg kameratar, svært vanskeleg! Men det spørsmålet visse folk ikkje kan ta føre seg på alvorleg vis er i seg sjølv så alvorleg at det ikkje vil vera så dumt å granska sjølv opplagt lettbeinte svar på det».⁵⁰

Heller ikkje i dag vil det vera så dumt å granska dei opplagt lettbeinte svara Khrusjtsjov-klikken gjev på slike alvorlege spørsmål som spørsmålet om partiet til proletariatet.

Ifylgje den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken skulle kommunistpartiet verta «eit heile folkets parti» av di det uttrykkjer interessene til heile folket. Fylgjer det ikkje av dette at partiet heilt frå byrjinga skulle ha vore «eit heile folkets parti» i staden for eit parti for proletariatet?

Ifylgje den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken skulle det kommunistiske partiet verta eit «heile folkets parti» av di «heile folket har godteke det marxist-leninistiske verdssynet til arbeidarklassen». Men korleis kan ein seia at alle har godteke det marxist-leninistiske verdssynet i sovjet-samfunnet der det er skarp klasses polarisering og skarp klassekamp? Er det råd å seia at alle dei titusentals gamle og nye borgarlege elementa i landet dykkar er marxist-leninistar? Dersom marxismen-leninismen verkeleg har vorte verdssynet til heile folket, slik de påstår, fylgjer det då ikkje av dette at det ikkje er nokon skilnad på parti og ikkje-parti i samfunnet dykkar og at det såleis slett ikkje trengst noko parti? Kva skilnad gjer det om det finst «eit heile folkets parti» eller ikkje?

Ifylgje den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken skulle kommunistpartiet verta eit «heile folkets parti» av di medlemsstokken er sett saman av arbeidarar, bønder og intellektuelle frå alle nasjonalitetar og folk. Vil dette seia at ingen av medlemmene i SUKP kom frå andre klassar enn arbeidarklassen før ideen om «eit heile folkets parti» vart sett fram på det tjuende landsmøtet? Vil det seia at alle medlemmene i partiet tidlegare kom berre frå ein nasjonalitet, at andre nasjonalitetar og folk var utestengde? Dersom karakteren til eit parti vert avgjort av den sosiale bakgrunnen til medlemmene, fylgjer det då ikkje av dette at alle dei mange politiske partia i verda med medlemmer frå ulike klassar, nasjonalitetar og folk er «parti for heile folket»?

Ifylgje den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken skulle partiet vera eit

50. Lenin, «Fyrst og fremst klårleik!» (1914), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 20, s. 544.

«heile folkets parti» av di metodane det nyttar i arbeidet sitt er demokratiske. Men eit kommunistisk parti er heilt frå starten bygt på prinsippet om demokratisk sentralisme og bør alltid nytta masselina og den demokratiske metoden med overtaling og oppseding når det arbeider mellom folk. Fylgjer det ikkje av dette at eit kommunistisk parti er «eit heile folkets parti» alt frå skipingsdagen?

Stutt sagt, ingen av dei argumenta den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken listar opp held mål.

Ved sidan av at han har laga masse oppstyr om «eit heile folkets parti», har Khrusjtsjov òg delt partiet i eit «parti for industrien» og eit «parti for jordbruket», under påskot av å «byggja partiorganana på produksjonsprinsippet». ⁵¹

Den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken seier at dei har gjort dette på grunn av at «økonomien er overordna politikken under sosialismen», ⁵² og av di dei ynskjer å setja «problema i økonomien og produksjonen som er vortne skuva i framgrunnen gjennom sjølve retninga i den kommunistiske oppbygginga, i sentrum for verksemda til partiorganisasjonane» og gjera dei «til hjørnesteinen i alt arbeidet». ⁵³ Khrusjtsjov sa: «vi seier rett ut at produksjonen er hovudsaka i arbeidet til partiorganana. ⁵⁴ Og attpå alt har dei tilskrive Lenin dette synet og hevdar at dei handlar i samsvar med hans prinsipp.

Det er no likevel slik at alle som i det heile kjenner soga til SUKP veit at dette så langt frå er Lenins syn, det er eit anti-leninistisk syn, det er Trotskys syn. I dette spørsmålet er Khrusjtsjov atter ein verdig læresvein av Trotsky.

Då Lenin kritiserte Trotsky og Bukharin, sa han:

«Politikk er det konsentrerte uttrykket for økonomien ... Politikken må ha forrang over økonomien. Å hevda noko anna vil seia at ein har gløymt ABC-en i marxismen».

51. Khrusjtsjov, Melding på plenumsrådet i sentralkomiteen i SUKP i november 1962.

52. «Studer, vit, gå til handling», leiar i *Ekonomisjjeskaja Gazeta*, nr. 50, 1962.

53. «Kommunisten og produksjonen», leiar i *Kommunist*, Moskva, nr. 2, 1963.

54. Khrusjtsjov, Tale på valmøte i Kalinin-valkrinsen i Moskva, 27. februar 1963.

Han heldt fram:

«... utan ei skikkeleg politisk tilnærming til emnet kan ikkje den klassen det gjeld halda på herredømet, og *fylgjeleg* kan han heller ikkje løysa *sine egne produksjonsproblem*.»⁵⁵

Kjensgjerningane er klåre som glas — det verkelege føremålet den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken hadde då dei gjorde framlegg om «eit heile folkets parti», var å endra den proletariske karakteren til SUKP fullstendig og gjera det marxist-leninistiske partiet om til eit revisjonistisk parti.

Det store Sovjetunionens Kommunistiske Parti står andsynes ein alvorleg fåre for å degenerera frå å vera eit parti for proletariatet til å verta eit parti for borgarskapet, og frå å vera eit marxist-leninistisk til å verta eit revisjonistisk parti.

Lenin sa:

«Eit parti som ynskjer å leva, kan ikkje tillata seg å vakla det minste i spørsmålet om det skal finnast eller å gjera nokon avtale med dei som kan koma til å gravleggja det».⁵⁶

I dag stiller den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken den breie medlemsmassen i det store Sovjetunionens Kommunistiske Parti andsynes nett dette alvorlege spørsmålet.

DEN FALSKE KOMMUNISMEN TIL KHRUSJTSJOV

På det tjuandte landsmøtet i SUKP kunngjorde Khrusjtsjov at Sovjetunionen alt hadde gått inn i perioden med å byggja kommunismen i stort omfang. Han kunngjorde òg at «I all hovudsak kjem vi til å ha bygt eit kommunistisk samfunn innan tju år».⁵⁷ Dette er rein svindel.

55. Lenin, «Endå ein gong om fagforeiningane, stoda i dag og mistaka til Trotsky og Bukharin» (1921), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 32, s. 83 f.

56. Lenin, «Korleis Vera Zasulitsj knuser likvidasjonismen» (1913), *Samla verk*, engelsk utgåve, band 19, s. 414.

57. Khrusjtsjov, Melding om programmet til SUKP, lagt fram på det tjuandte landsmøtet i SUKP i oktober 1961.

Korleis kan det vera tale om å byggja kommunismen når den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken leier Sovjetunionen inn på vegen med å gjeninnføra kapitalismen, og når sovjet-folket står i alvorleg fære for å missa fruktene av sosialismen?

Når Khrusjtsjov set opp skiltet «å byggja kommunismen», er det verkelege målet hans å løyna det verkelege andletet til revisjonismen hans. Men det er ikkje vanskeleg å avsløra dette knepet. Nett som eit fiskeauge ikkje kan gå for å vera ei perle, kan heller ikkje revisjonisme framstilla seg som kommunisme.

Vitskapleg kommunisme vil seia noko heilt visst og fast. Ifylgje marxismen-leninismen er eit kommunistisk samfunn eit samfunn der klassar og classeskilje heilt ut er gjorde til inkjes. Heile folket har eit høgt nivå i kommunistisk medvit og moral, og likeins ein grenselaus glød og eit grenselaut tiltak i arbeidet. Det finst stor rikdom av samfunnsmessige produkt, prinsippet «frå einkvar etter evne, til einkvar etter behov» er sett ut i livet, og staten har visna bort.

Marx sa:

«I den høgare fasen i det kommunistiske samfunnet, etter at den slavebindande underordninga av einskildmennesket under arbeidsdelinga og med dette antitesen mellom åndsarbeid og fysisk arbeid har forsvunne, etter at arbeidet ikkje berre er eit middel til å halda oppe livet, men den fremste trongen i livet, etter at produktivkreftene har auka med den allsidige utviklinga til einskildmennesket og alle kjeldene til kooperativ rikdom flyt meir rikt — fyrst då kan ein gjera fullt og heilt opp med det tronge synsfeltet den borgarlege retten skaper, og då kan samfunnet skriva inn på fanene sine: «Frå einkvar etter evne, til einkvar etter behov!»»⁵⁸

Ifylgje den marxist-leninistiske teorien er føremålet med å halda ved lag proletariatets diktatur i perioden med sosialisme nett å tryggja at samfunnet utviklar seg i retning kommunisme. Lenin sa at «utvikling frametter, dvs. mot kommunisme, går gjennom proletariatets diktatur, og må gjera det».⁵⁹ Ettersom den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken

58. Marx, «Kritikk av Gotha-programmet» (1875), Forlaget Oktober 1977, s. 19

59. Lenin, «Staten og revolusjonen» (1917), *Uvalgte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1977, band 8, s. 109.

har gått frå proletariatets diktatur i Sovjetunionen, går dei bakover og ikkje frametter, dei går bakover til kapitalismen, og ikkje frametter mot kommunismen.

Å gå frametter mot kommunismen vil seia å gå fram mot at alle klassar og klasseskilje skal avskaffast. Eit kommunistisk samfunn som held på klassar i det heile, for ikkje å tala om utbytarklassar, er utenkjeleg. Likevel alar Khrusjtsjov fram eit nytt borgarskap, byggjer opp att og utvidar utbyttingssystemet og set fart i klassepolariseringa i Sovjetunionen. Eit privilegert lag som står i motsetnad til sovjetfolket sit no med førarskapen i partiet og regjeringa, og i departementa for økonomi, kultur og i andre departement. Er det råd å finna det minste fnugg av kommunisme i alt dette?

Å gå frametter mot kommunismen vil seia å arbeida mot eit einskapleg system der heile folket eig produksjonsmidla. Eit kommunistisk samfunn der det finst fleire slag eige av produksjonsmidla ved sidan av kvarandre er utenkjeleg. Likevel skaper Khrusjtsjov ein situasjon der føretak som heile folket eig litt etter litt degenererer til kapitalistiske føretak, og der kollektivt eigde bruk litt etter litt degenererer til einingar i ein kulakøkonomi. Nok ein gong, finst det eit grann kommunisme i alt dette?

Å gå frametter mot kommunismen vil seia å gå fram mot stor rikdom av samfunnsmessige produkt og fram mot at prinsippet «frå ein kvar etter evne, til ein kvar etter behov» vert gjennomført. Eit kommunistisk samfunn som er bygt på at ein handfull personar gjer seg rike og at massane vert utarma, er utenkjeleg. Under det sosialistiske systemet utvikla det store sovjet-folket dei samfunnsmessige produktivkreftene i ein fart utan like. Men dei vonda i Khrusjtsjov-revisjonismen ber i seg skaper no eit samanbrot i den sosialistiske sovjet-økonomien. Omringa som han heile tida er av tallause motseiingar, endrar Khrusjtsjov stadig den økonomiske politikken. Han går ofte attende på sine eigne ord, og kastar såleis den sovjetiske nasjonaløkonomien ut i kaos. Khrusjtsjov er verkeleg eit øydeland det ikkje finst botevon for. Han har øydd bort kornreservane som vart bygde opp under Stalin, og har skapt store vanskar for livet til sovjet-folket. Han har forvrengt og krenkt det sosialistiske systemet om fordeling «frå ein kvar etter evne, til ein kvar etter arbeid», og sett ein handfull folk i stand til å tileigna seg fruktene av arbeidet til dei breie massane i sovjet-folket. Desse punkta er åleine nok til å prova at den vegen Khrusjtsjov har slått inn på fører bort frå kommunismen.

Å gå frametter mot kommunismen vil seia å arbeida fram mot å au-
ka det kommunistiske medvitet til massane. Eit kommunistisk sam-
funn der borgarlege idear flyt vilt omkring, er utenkjeleg. Likevel arbei-
der Khrusjtsjov ivrig for å gjenoppliva borgarleg ideologi i Sovjetunio-
nen, og han gjer teneste som misjonær for den dekadente amerikanske
kulturen. Gjennom å ivra for materielle tildriv gjer han alle forhold
mellom menneske til pengeforhold, og oppmuntrar individualisme og
egoisme. På grunn av han vert kroppsarbeid igjen rekna for å vera frå-
støytande, og nyting på kostnad av andre folk sitt arbeid vert rekna for
ærefullt. Det er visseleg slik at den samfunnsmoralen og den atmosfæ-
ren Khrusjtsjov fremjar står langt frå kommunismen, så langt som ber-
re råd.

Å gå frametter mot kommunismen vil seia å gå fram mot at staten
visnar bort. Eit kommunistisk samfunn med eit statsapparat for å un-
dertrykkje folket, er utenkjeleg. Staten til proletarietets diktatur er i
røynda ikkje nokon stat i den opphavelige meininga lenger, ettersom
han ikkje lenger er ein maskin dei få utbytтарane nyttar til å undertryk-
kja det overveldande fleirtalet av folket. I staden er han ein maskin for
å utøva diktatur over eit lite fåtal utbytтарar, medan det vert gjennom-
ført demokrati for det overveldande fleirtalet av folket. Khrusjtsjov
endrar karakteren til den sovjetiske statsmakta og endrar proletarietets
diktatur attende til å vera ein reiskap som ein handfull privilegerte bor-
garlege element nyttar til å utøva diktatur over massen av arbeidarar,
bønder og intellektuelle i Sovjetunionen. Han styrkjer heile tida det
diktatoriske statsapparatet sitt og skjerpar undertrykkinga av sovjet-
folket. Det er i sanning litt av eit narrespel å tala om kommunisme un-
der slike forhold.

Om ein samanliknar dette med prinsippa i den vitskaplege kommu-
nismen, syner det seg straks at den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken
på alle felt fører Sovjetunionen bort frå den sosialistiske vegen og inn
på den kapitalistiske. Fylgjeleg fører dei han lenger og lenger bort frå,
og ikkje nærare, det kommunistiske målet «frå einkvar etter evne, til
einkvar etter behov».

Khrusjtsjov har løynde motiv når han spikrar opp det kommunisti-
ske skiltet. Han nyttar det for å narra sovjet-folket og dekkja over
freistnaden på å gjeninnføra kapitalismen. Han nyttar det for å narra
det internasjonale proletariet og det revolusjonære folket verda over,
og for å svika den proletariske internasjonalismen. Under dette skiltet
har Khrusjtsjov-klikken sjølv gått frå den proletariske internasjonalis-

men, og dei freistar å få til kompaniskap med USA-imperialismen for å dela verda mellom seg. Dessutan vil dei at dei sosialistiske systerlanda skal tena dei private interessene til Khrusjtsjov-klikken og ikkje gå imot imperialismen eller støtta revolusjonane til dei undertrykte folka og nasjonane, og dei vil at dei sosialistiske systerlanda skal gå med på politisk, økonomisk og militær kontroll fra Khrusjtsjov-klikken og i røynda vera underbruk og koloniar for dei. Dessutan vil Khrusjtsjov-klikken at alle dei undertrykte folka og nasjonane skal tena hans private interesser og gje opp den revolusjonære striden så dei ikkje forstyrrar den søte draumen Khrusjtsjov-klikken har om kompaniskap med imperialismen for å dela verda mellom seg. I staden skal dei underlegga seg slavebinding og undertrykking under imperialismen og ærendssveinane hans.

Stutt sagt er slagordet til Khrusjtsjov om i all hovudsak å «byggja eit kommunistisk samfunn i Sovjetunionen innan tjue år» ikke berre falskt — det er reaksjonært.

Den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken seier at kinesarane «går så langt at dei stiller spørsmålsteikn ved sjølve retten partiet og folket vårt har til å byggja kommunismen».⁶⁰ Dette er ein avskyeleg freistnad på å narra sovjet-folket og forgifta venskapen mellom det kinesiske og det sovjetiske folket. Vi har aldri hatt den minste tvil om at det store sovjet-folket til sist kjem til å gå inn i det kommunistiske samfunnet. Men nett no øydelegg den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken fruktene av sosialismen for sovjet-folket og tar frå dei retten til å gå frametter mot kommunismen. Under slike omstende er spørsmålet sovjet-folket står andsynes ikkje korleis ein skal byggja kommunismen, men heller korleis ein skal stå imot og motarbeida den freistnaden Khrusjtsjov gjer på å gjeninnføra kapitalismen.

Den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken seier òg at «KKP-leiarane ymtar frampå om at sovjetsamfunnet vert 'borgarleggjort', at det 'degenererer' av di partiet vårt har sett seg som mål at folket skal få eit betre liv».⁶¹ Dette knepet til Khrusjtsjov-klikken for å avleia misnøyet til sovjet-folket er både ynkeleg og toskete. Vi ynskjer ærleg at sovjet-folket skal få eit betre liv. Men når Khrusjtsjov skryt av «omsut for at massane har det bra» og «eit betre liv for kvart einaste menneske», så

60. M.A. Suslov, Melding på plenumsøtet til sentralkomiteen i SUKP, februar 1964.

61. Ope brev frå sentralkomiteen i Sovjetunionens Kommunistiske Parti til alle partioorganisasjonar og alle kommunistar i Sovjetunionen, 14. juli 1963.

er det berre falskspel og demagogi. Livet er alt ille nok for sovjet-folket slik det er under Khrusjtsjov. Khrusjtsjov-klikken arbeider berre for eit «betre liv» for medlemmene i det privilegerte laget og for dei borgarlege elementa, gamle og nye, i Sovjetunionen. Desse folka tileignar seg fruktene av arbeidet til sovjet-folket og lever livet som borgarherrar. Dei er sanneleg vortne tvers igjennom borgarleggjorde.

«Kommunismen» til Khrusjtsjov er i innhald ei utgåve av borgarleg sosialisme. Han ser ikkje på kommunismen som det å avskaffa klassane og klasseskilja fullstendig, men skildrar han som «eit fat der alle kan koma til, og som er breiddfullt av produkta av kroppsarbeid og åndsarbeid».⁶² Han ser ikkje på striden arbeidarklassen fører for kommunismen som ein strid for full frigjerung av heile menneskeslekta og seg sjølv, men skildrar han som ein strid for «ein porsjon god gulasj». Det finst ikkje eit grann vitskapleg kommunisme i hovudet hans, berre eit bilete av eit samfunn med borgarlege filistrar.

«Kommunismen» til Khrusjtsjov har USA som førebilete. Khrusjtsjov har opphøgja etteraping av styringsmetodane i USA-kapitalismen og den borgarlege levemåten til å verta staten sin politikk. Han seier at han «alltid har høge tankar» om det USA har oppnådd. Han «gler seg svært over det dei har oppnådd, og er av og til litt misunneleg».⁶³ Han rosar opp i skyene eit brev frå Roswell Garst, ein storbonde i USA, eit brev som prisar det kapitalistiske systemet.⁶⁴

I røynda har han gjort det til sitt eige jordbruksprogram. Han ynskjer å herma etter USA både når det gjeld industri og jordbruk, og særleg ynskjer han å etterapa profittmotivet til dei kapitalistiske føretaka i USA. Han ovundrar den amerikanske levemåten og påstår at det amerikanske folket «ikkje har det så ille»⁶⁵ under styret og slaveriet til monopolkapitalen. Khrusjtsjov går endå lengre og vonar å byggja kommunismen med lån frå USA-imperialismen. Då han vitja USA og Ungarn, sa han mange gonger at han var budd på å «ta i mot kredittar frå djevelen sjølv».

62. Khrusjtsjov, Tale i austerrikkisk radio og fjernsyn, 7. juli 1960.

63. Khrusjtsjov, Intervju med leiarane i den amerikanske kongressen og medlemmer av utanrikskomiteen i senatet, 16. september 1959.

64. Khrusjtsjov, Tale på plenumsøtet i sentralkomiteen i SUKP, februar 1964.

65. Khrusjtsjov, Tale på eit møte med forretningsfolk og offentlege leiarar i Pittsburg, USA, 24. september 1959.

Slik kan ein sjå at «kommunismen» til Khrusjtsjov sanneleg er «gulasjkommunisme», «kommunismen til den amerikanske levemåten», «ein kommunisme som ber om kredittar frå djevelen sjølv». Det er ikkje rart at han ofte seier til talsmenn for den vestlege monopolkapitalen at straks denne «kommunismen» er gjennomført i Sovjetunionen, «kjem de til å gå frametter mot kommunismen utan noka oppmøding frå meg». ⁶⁶

Det er ikkje noko nytt med denne «kommunismen». Han er heilt enkelt eit anna namn på kapitalismen. Det er berre ein borgarleg merkelapp, eit skilt eller ei kunngjering. Då Lenin gjorde narr av dei gamle revisjonistpartia når dei spikra opp det marxistiske skiltet, sa han:

«Kvarhelst marxismen er populær mellom arbeidarane, kjem dette politiske straumdraget, dette 'borgarlege arbeidarpartiet' til å sverja ved Marx sitt namn. Ein kan ikkje forby dei å gjera det, nett som ein ikkje kan forby eit handelsfirma å nytta den eller den merkelappen, skiltet eller annonsen». ⁶⁷

Det er såleis lett å skjønna grunnen til at «kommunismen» til Khrusjtsjov vert sett så høgt av imperialismen og monopolkapitalen. Utanriksminister Dean Rusk har sagt:

«... i den mon gulasj og eit ekstra par bukser og spørsmål av dette slaget vert viktigare i Sovjetunionen, i den mon har det etter mitt syn kome eit element med modererande innverknad inn på dagens scene». ⁶⁸

Den britiske statsministeren Douglas Home har sagt:

«Herr Khrusjtsjov sa at den russiske utgåva av kommunisme set utdanning og gulasj fyrst. Det er bra — gulasj-kommunisme er betre enn krigs-kommunisme, og eg er glad for å få stadfest det

66. Khrusjtsjov, Samtale med franske parlamentarikarar, 25. mars 1960.

67. Lenin, «Imperialismen og kløyvinga i sosialismen» (1916), Forlaget Oktober 1977, s. 16.

68. Dean Rusk, Intervju med BBC-fjernsyn, 10. mai 1964.

synet vi har om at feite og makelege kommunistar er betre enn magre og svoltne kommunistar». ⁶⁹

Revisjonismen til Khrusjtsjov er heilt og fullt i samsvar med politikken med «fredeleg utvikling» som USA-imperialismen fører andsynes Sovjetunionen og andre sosialistiske land. John Foster Dulles sa:

«... det var teikn til krefter som arbeidde for større liberalisme i Sovjetunionen, og dersom dei heldt fram å arbeida, kunne dei få fram ei grunnleggjande endring i Sovjetunionen». ⁷⁰

Dei liberale kreftene Dulles tala om er kapitalistiske krefter. Den grunnleggjande endringa Dulles vona på er at sosialismen skal degenerera til kapitalisme. Khrusjtsjov set ut i livet nett den «grunnleggjande endringa» Dulles drøymde om.

Kor imperialistane vonar at kapitalismen skal verta gjeninnført i Sovjetunionen! Kor dei gler seg!

Vi vil gjerne gje dei imperialistiske herrane det rådet at dei ikkje skal gleda seg for tidleg. Trass i alle tenestene den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken har ytt, kan ikkje noko berga imperialismen frå dommedag. Den herskande revisjonist-klikken lir av same sjukdommen som den imperialistiske herskarklikken — dei står i ein umåteleg antagonisme i høve til massane i folket som utgjer meir enn nitti prosent av folketalet i verda, og difor er dei og veike og makteslause, og dei er papirtigrar. På same måten som leir-buddhaen som prøvde å vassa over elva, er ikkje den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken i stand til å redda seg sjølv. Så korleis kan han gje imperialismen eit langt liv?

HISTORISKE LÆRDOMMAR AV PROLETARIATETS DIKTATUR

Revisjonismen til Khrusjtsjov har gjort stor skade i den internasjonale kommunistiske rørsla, men gjennom sitt negative føredøme har han samstundes oppseda marxist-leninistane og dei revolusjonære verda over.

Dersom det kan seiast at den store Oktoberrevolusjonen gav

69. A. Douglas Home, Tale i Norwich, England, 6. april 1964.

70. J.F. Dulles, Pressekonferanse, 15. mai 1956.

marxist-leninistar i alle land den viktigaste positive røynsla og opna vegen for at proletariatet skulle gripa den politiske makta, må ein kunna seia om Khrusjtsjov-revisjonismen at han har gjeve dei den viktigaste negative røynsla. Denne røynsla har sett marxist-leninistar i alle land i stand til å dra dei rette lærdommane for å kunna hindra at det proletariske partiet og den sôsialistiske staten degenererer.

Historisk sett har alle revolusjonar hatt sine tilbakeslag og sine krikar og krokar. Lenin spurde ein gong:

«... dersom vi grip fatt i kjernen i saka, har det nokon gong i historia hendt at ein ny produksjonsmåte har slege rot med ein gong, utan ein lang serie tilbakeslag, feil og tilbakefall?»⁷¹

Den internasjonale proletariske revolusjonen har ei søge på mindre enn eitt hundreår om vi reknar frå 1871 då proletariatet i Pariskommunen gjorde den fyrste heltemodige freistnaden på å gripa den politiske makta, eller knapt eit halvt hundreår om vi reknar frå Oktoberrevolusjonen. Den proletariske revolusjonen, den største revolusjonen i menneskesoga, byter ut kapitalisme med sosialisme og privat eige med offentlig eige, og han riv opp alle utbyttersystem og alle utbytarklassar med rota. Då er det svært naturleg at ein slik revolusjon som skakar jorda må gå gjennom alvorlege og harde klassekampar, og at han ikkje kan unngå å måtta gå ein lang og innfløkt veg som er full av tilbakeslag.

Soga gjev oss fleire døme på at det proletariske styret lei nederlag på grunn av væpna undertrykking frå borgarskapet, til dømes Pariskommunen og den ungarske sovjet-republikken i 1919. I vår eiga tid har vi det kontra-revolusjonære opprøret i Ungarn i 1956, då styret til proletariatet mest vart velta. Folk ser lett denne forma for gjeninnføring av kapitalismen, og er meir vakne og på vakt mot det.

Men dei ser ikkje så lett, og er ofte ikkje påpasselege eller på vakt mot ei anna form for gjeninnføring av kapitalismen. Denne er difor ein større fære. Staten til proletariatets diktatur går den revisjonistiske vegen eller vegen med «fredelig utvikling» som fylgje av at leiinga i partiet og staten degenererer. Ein lærdom av dette slaget fekk ein for nokre år sidan gjennom at den revisjonistiske Tito-klikken fekk det sôsialistiske Jugoslavia til å degenerera til eit kapitalistisk land. Men lær-

71. Lenin, «Ein stor oppakt» (1919), *Utvählte verker i 12 bind*, Forlaget Oktober 1978, band 10, s. 246.

dommen frå Jugoslavia aleine har ikkje vore nok til å få folk til å vakna skikkeleg. Nokre vil kanskje seia at det var eit uhell.

Men no har den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken rana til seg leiinga i partiet og staten, og det er ein alvorleg fåre for at kapitalismen skal verta gjeninnført i Sovjetunionen, landet til den store Oktoberrevolusjonen med ei søge frå bygging av sosialismen som spenner over fleire tiår. Og dette er eit alarmsignal for alle sosialistiske land, irekna Kina, og alle kommunist- og arbeidarparti, irekna Kinas Kommunistiske Parti. Det er nøydd til å vekkja svært stor merksemd og tvingar marxist-leninistar og revolusjonære verda over til å gå djupt ned i sakene og verta meir årvåkne.

At Khrusjtsjov-revisjonismen har vakse fram er ille, men det er òg bra. All den tid dei sosialistiske landa, og dessutan dei landa som seinare kjem til å leggja ut på den sosialistiske vegen, alvorleg studerer lærdommane av den «fredelege utviklinga» den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken har fremja og gjer dei rette tiltaka, kjem dei til å evna å hindra denne typen «fredeleg utvikling» og knusa dei væpna åtak frå fienden. Då vert sigeren for verdsrevolusjonen meir viss.

Kinas Kommunistiske Parti har ei søge på førtitre år. Under den langvarige revolusjonære striden det har ført kjempa partiet både mot høgre og «venstre»-opportunistiske feil, og det fekk oppretta den marxist-leninistiske leiinga til sentralkomiteen med Mao Tsetung i spissen. Kamerat Mao Tsetung har sameint den allmenne sanninga i marxismen-leninismen med den konkrete gjennomføringa av revolusjon og oppbygging i Kina, og han har leidd det kinesiske folket frå siger til siger. Sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti og kamerat Mao Tsetung har lært oss å føra nådelaus strid på det teoretiske, politiske og organisatoriske området, og likeins i praktisk arbeid, slik at vi kan nedkjempa revisjonismen og hindra at kapitalismen blir gjeninnført. Det kinesiske folket har gjennomlevd langvarige væpna revolusjonære kampar og har ein ærerik revolusjonær tradisjon. Frigjeringshæren til det kinesiske folket er væpna med Mao Tsetungs tenking og er uløseleg knytt til massane. Dei mange kadrane i Kinas Kommunistiske Parti er oppseda og herda i korrigeringsrørsler og skarp klassekamp. Alle desse faktorane gjer det svært vanskeleg å føra kapitalismen inn att i landet vårt.

Men la oss sjå på kjensgjerningane. Er samfunnet vårt heilt reint i dag? Nei, det er det ikkje. Det finst framleis klassar og klassekamp, dei styrta reaksjonære klassane arbeider framleis med å planleggja kor-

leis dei skal koma seg attende til makta, og vi ser framleis spekulasjonsverksemd frå gamle og nye borgarlege element, og desperate framstøytar frå underslagarar, svindlarar og degenererte. Det finst òg døme på degenerering i nokre få grunnorganisasjonar, og dessutan gjer desse degenererte sitt beste for å finna agentar og folk som kan verna dei i høgare, leiande organ. Vi må ikkje slappa det minste av på vaktsemda mot slike fenomen, men halda oss heilt vakne.

Striden mellom den sosialistiske og den kapitalistiske vegen — mellom dei kapitalistiske kreftene som vil freista å koma seg til makta att, og dei kreftene som motarbeider dei — er ikkje til å unngå i eit sosialistisk samfunn. Men det er visseleg råd å unngå at kapitalismen vert innført att i dei sosialistiske landa og at dei degenerer til kapitalistiske land. Så lenge vi har ei rett leiing og ei rett forståing av problemet, så lenge vi held oss til den revolusjonære marxist-leninistiske linja, gjer dei rette tiltaka og fører ein langvarig og nådelaus strid, kan vi hindra at kapitalismen vert gjeninnført. Striden mellom den sosialistiske og den kapitalistiske vegen kan verta ei drivkraft til framsteg i samfunnet.

Korleis kan ein hindra at kapitalismen vert gjeninnført? Kamerat Mao Tsetung har forma ut eit sett med teoriar og politiske liner i dette spørsmålet. Det gjorde han etter at han hadde oppsummert den praktiske røynsla med proletariatets diktatur i Kina og granska den positive og negative røynsla frå andre land, særleg Sovjetunionen, i samsvar med dei grunnleggjande prinsippa i marxismen-leninismen. Såleis har han utvikla og gjort den marxist-leninistiske teorien om proletariatets diktatur rikare.

Hovudinnhaldet i teoriene og dei politiske linene kamerat Mao Tsetung har lagt fram i denne samanhengen er som fylgjer:

For det fyrste er det naudsynt å nytta den marxist-leninistiske lova om einskap mellom motsetningar når ein studerer det sosialistiske samfunnet. Lova om motseiingar i alle ting, dvs. lova om einskap mellom motsetningar, er den grunnleggjande lova i den materialistiske dialektikken. Ho gjeld alle stader, anten det er i naturverda, i menneskesamfunnet eller i mennesketanken. Motsetningane i ei motseiing er både i einskap og strid med kvarandre, og det er dette som tvingar ting til å koma i rørsle og endra seg. Det sosialistiske samfunnet er ikkje noko unntak. I det sosialistiske samfunnet finst det to slag motseiingar, motseiingane i folket og motseiingane mellom oss og fienden. Desse to slag motseiingar i samfunnet er heilt ulike i innhald, og metodane for å

løysa dei må òg vera ulike. Om ein handterer dei rett, vil dette føra til at proletariatets diktatur vert grunnfest og til at det sosialistiske samfunnet styrkjer og utviklar seg. Mange menneske godtar lova om ein-skap mellom motsetningar, men er ikkje i stand til å nytta ho i praksis når dei studerer og skal ta seg av problem i det sosialistiske samfunnet. Dei nektar å gå med på at det finst motseiingar i det sosialistiske samfunnet — at det ikkje berre finst motseiingar mellom oss og fienden, men òg motseiingar i folket — og dei veit ikkje korleis dei skal skilja mellom desse to slaga motseiingar i samfunnet og korleis dei skal handtera dei rett. Difor evnar dei ikkje å ta seg av spørsmålet om proletariatets diktatur på rette viset.

For det andre dekkjer det sosialistiske samfunnet ein svært lang historisk periode. Klassar og klassekamp finst framleis i dette samfunnet, og det går framleis føre seg ein strid mellom den sosialistiske og den kapitalistiske vegen. Den sosialistiske revolusjonen i økonomien (når det gjeld eigedomsretten til produksjonsmidla) er i seg sjølv ikkje nok og kan ikkje grunnfestas. Det må òg til ein gjennomgripande sosialistisk revolusjon i politikken og ideologien. Her trengst det svært lang tid for å avgjera «kven som skal vinna» i striden mellom sosialisme og kapitalisme. Fleire tiår er ikkje nok, skal ein lukkast, trengst det frå eitt til fleire hundreår. Når det gjeld kor lang tid som må til, er det betre å bu seg på ein lang, heller enn på ein kort periode. Når det gjeld kor mykje strev som må til, er det betre å sjå på det som ei vanskeleg, heller enn ei lett oppgåve. Det er til større gagn og til mindre skade å tenkja og handla på dette viset. Alle som ikkje forstår dette eller som ikkje ser det som viktig, kjem til å gjera utmåteleg store feil. Gjennom den historiske perioden som sosialismen dekkjer, er det naudsynt å halda ved lag proletariatets diktatur og føra den sosialistiske revolusjonen til endes om ein skal kunna hindra at kapitalismen skal verta gjeninnført, om ein skal føra bygginga av sosialismen frametter og skapa vilkår for å gå over til kommunismen.

For det tredje vert proletariatets diktatur leidd av arbeidarklassen og har alliansen mellom arbeidarar og bønder som grunnlag. Dette vil seia at arbeidarklassen og folket under leing av arbeidarklassen utøver diktatur over dei reaksjonære klassane og einskildmenneska, og dei elementa som motarbeider sosialistisk omforming og sosialistisk oppbygging. I folket vert det praktisert demokratisk sentralisme. Demokratiet vårt er det breiaste demokrati, og går langt ut over grensene for det som er tenkjeleg for ein borgarleg stat.

For det fjerde er det naudsynt å halda seg til masselina både i den sosialistiske revolusjonen og i bygginga av sosialismen. Ein må vera djerv med å reisa massane og kalla fram masserørsler i stor målestokk. Masselina, «frå massane, til massane», er den grunnleggjande lina i alt det arbeidet partiet gjer. Ein er nøydd til å ha full tillit til fleirtalet i folket, og framfor alt til fleirtalet av massane av arbeidarar og bønder. Vi må vera flinke til å spørja massane til råds i arbeidet vårt, og aldri gjera oss framande for dei. Vi må kjempa både mot stilen med å kommandera og haldninga med at det er nokon som set andre i gunst. At meiningar kjem til uttrykk fullt ut og heilt ope, og at det går føre seg store diskusjonar, er viktige former for revolusjonær strid som er skapte av folket i landet vårt gjennom den lange revolusjonære striden det har ført. Dei er stridsformer som lit på massane når det gjeld å få løyst motseiingar i folket og motseiingar mellom oss og fienden.

For det femte, anten det no gjeld den sosialistiske revolusjonen eller bygginga av sosialismen, er det naudsynt å løysa spørsmålet om kven ein kan lita på, kven ein må vinna over til seg, og kven ein må motarbeida. Proletariatet og fortroppen til proletariatet må gjera ein klasseanalyse av det sosialistiske samfunnet, lita på dei verkeleg pålitande kreftene som stadig fylgjer den sosialistiske vegen, vinna over til seg alle dei allierte ein kan vinna over til seg, og sameina seg med massane i folket som utgjer meir enn nittifem prosent av folketallet, i ein sams strid mot dei som er fiendar av sosialismen. Etter at jordbruket er kollektivisert, er det på landsbygda naudsynt å lita på fattigbøndene og lågare mellombønder for å kunna grunnfesta proletariatets diktatur og alliansen mellom arbeidarane og bøndene. Ein må knusa dei spontane kapitalistiske tendensane og heile tida styrkja og utvida stillingane til sosialismen.

For det sjette er det naudsynt å gjennomføra omfattande sosialistiske oppsøplingsrørsler gong på gong både i byane og på landsbygda. I desse samanhengande rørsleane for å oppseda folket må vi vera flinke til å organisera dei revolusjonære klassekreftene, auka klassemedvitet deira, handtera motseiingar i folket på rette måten og sameina alle dei som kan sameinast. I desse rørsleane er det naudsynt å føra ein skarp, like for like-strid mot dei anti-sosialistiske, kapitalistiske og føydale kreftene — godseigarane, rike bønder, kontrarevolusjonære og dei borgarlege høgrefolka, underslagarane, svindlarane og dei degenererte — for å knusa åtaka deira mot sosialismen og støypa om fleirtalet av dei til nye menneske.

For det sjuande er ei av dei grunnleggjande oppgåvene til proletariats diktatur å byggja ut den sosialistiske økonomien. Det er naudsynt å få gjennomført modernisering av industri, jordbruk, vitenskap og teknologi og det nasjonale forsvaret litt etter litt. Rettesnora må vera den allmenne politikken med å utvikla den nasjonale økonomien med jordbruket som grunnlaget og industrien som den leiande faktoren. På grunnlag av produksjonsvoksteren er det naudsynt å lyfta levestandarden til folket steg for steg og i brei målestokk.

For det åttande er eige ved heile folket og kollektiv eige dei to formene for sosialistisk økonomi. Overgangen frå kollektiv eige til eige ved heile folket, frå to former for eige til ei einskapleg eigeform ved at heile folket eig, er ein nokså langdryg prosess. Kollektiv eige sjølv utviklar seg frå lågare til høgare nivå og frå mindre til større målestokk. Folkekommunen som folket i Kina har skapt, er ei høveleg organisasjonsform for å løysa problema med denne overgangen.

For det niande, «la hundre blommar bløma og hundre tankeretningar stridast» er ein politikk for å stimulera voksteren i kunsten og framgang for vitenskapen, og for å fremja ein blømande sosialistisk kultur. Utdanning må tena den proletariske politikken og må sameinast med produktivt arbeid. Kroppsarbeidarar må samstundes vera intellektuelle, og intellektuelle må vera kroppsarbeidarar. Mellom dei som driv med vitenskap, kultur, kunst og utdanning er striden for å fremja proletarisk ideologi og knusa borgarleg ideologi ein langdryg og skarp klassekamp. Det er naudsynt å byggja opp ei stor avdeling intellektuelle frå arbeidarklassen, folk som tener sosialismen og som er både «raude og ekspertar», dvs. folk som både er politisk medvitne og flinke i faget sitt. Dette må ein gjera gjennom kulturrevolusjonar og revolusjonær praksis i klassekampen, gjennom striden for produksjonen og vitenskaplege eksperiment.

For det tiande er det naudsynt å halda på systemet med at kadrane tar del i kollektivt produktivt arbeid. Kadrane i partiet og staten vår er vanlege arbeidarar, og ikkje høge herrar som rir på ryggen til folket. Gjennom å ta del i kollektivt produktivt arbeid held kadrane ved lag vide, varige og nære band til det arbeidande folket. Dette er eit hovudtiltak som er grunnleggjande viktig for eit sosialistisk system. Det hjelper til med å vinna over byråkrati og hindra revisjonisme og dogmatisme.

For det ellefte bør ein aldri nytta systemet med høge løner til ei lita gruppe. Kløfta mellom inntekta til det arbeidande personellet i partiet,

regjeringa og folkekommunane på den eine sida, og inntektene til massane i folket på den andre, bør gjerast mindre litt etter litt og med forstand, og ikkje aukast. Ein må hindra alt arbeidande personell i å misbruka makta si eller i å nytta godt av særskilde privileg.

For det tolvte er det alltid naudsynt at dei væpna styrkane til folket i eit sosialistisk land står under leiing av partiet til proletariatet og under tilsyn av massane, og dei må alltid halda ved lag den strålende tradisjonen til ein folkehær, med einskap mellom hæren og folket og mellom offiserar og menige. Ein må halda på systemet med at offiserar med jamne mellomrom gjer teneste som vanlege soldatar. Det er naudsynt å ha militært demokrati, økonomisk demokrati og politisk demokrati. Dessutan bør ein organisera og trenar opp militseiningar over hele landet slik at alle vert soldatar. Geværa må alltid vera i hendene på partiet og folket, og må aldri få lov til å verta reiskapar for karrieristar.

For det trettande må dei offentlege tryggingssystema til folket alltid stå under leiing av partiet til proletariatet og under tilsyn av massane i folket. I striden for å forsvara fruktene av sosialismen og interessene til folket må ein nytta politikken med å lita på sameint strev frå dei breie massane og tryggingssystema, slik at ikkje ein einaste illgjerningsmann slepp unna eller eit einaste skikkeleg menneske lir urett. Kontrarevolusjonære må undertrykkjast kvar ein enn finn dei, og feil må retast når ein enn oppdagar dei.

For det fjortande må ein i utanrikspolitikken halda fast på den proletariske internasjonalsismen og gå mot stormaktssjåvinisme og nasjonal egoisme. Den sosialistiske leiren er eit produkt av den striden det internasjonale proletariatet og det arbeidande folket i heile verda har ført. Han tilhøyrer proletariatet og det arbeidande folket i heile verda, og likeins folket i dei sosialistiske landa. Vi må trufast setja ut i livet kampslagorda «Arbeidarar i alle land, gå saman!» og «Arbeidarar og undertrykte nasjonar i verda, gå saman!». Vi må målmedvite nedkjempa den anti-kommunistiske, anti-folkelege og kontrarevolusjonære politikken til imperialismen og reaksjonen, og stø dei revolusjonære stridane til alle undertrykte klassar og nasjonar. Tilhøvet mellom sosialistiske land må byggjast på prinsippa om sjølvstende, full likskap og det proletarisk-internasjonalsistiske prinsippet om gjensidig støtte og hjelp. Kvart sosialistisk land må fyrst og fremst lita på seg sjølv når det byggjer sosialismen. Dersom noko sosialistisk land praktiserer nasjonal egoisme i utanrikspolitikken, eller det som verre er, om det arbeider

ihuga saman med imperialismen for å dela verda, er slik framferd roten og eit svik mot den proletariske internasjonalsmen.

For det femtande må det kommunistiske partiet, ettersom det er fortroppen til proletariatet, finnast så lenge proletariatets diktatur finst. Kommunistpartiet er den høgste forma for organisering av proletariatet. Den leiande rollen til arbeidarklassen vert gjort til røyndom gjennom leiinga til kommunistpartiet. Systemet med partiutval som utøver leiing, må setjast ut i livet på alle område. Under tidbolken med proletariatets diktatur må det proletariske partiet halda ved lag og styrkja dei nære banda det har til proletariatet og dei breie massane i det arbeidande folket. Det må halda ved lag og utvikla den livskraftige revolusjonære stilen, halda fast ved prinsippet med å sameina den allmenne sanninga i marxismen-leninismen med den konkrete røyndommen i sitt eige land, og kjempa uthaldande mot revisjonisme, dogmatisme og opportuniste av alle slag.

I lys av dei historiske lærdommane frå proletariatets diktatur, slo kamerat Mao Tsetung fast:

«Klassekampen, striden for produksjonen og vitskaplege eksperiment er dei tre store revolusjonære rørsleane som skal til for å byggja eit mektig sosialistisk land. Desse rørsleane er ein trygg garanti for at kommunistane skal halda seg frie for byråkrati og immune mot revisjonisme og dogmatisme, og at dei vert verande uovervinnelege til evig tid. Dei er ein pålitande garanti for at proletariatet skal kunna evna å sameina seg med dei breie massane av arbeidsfolk og gjennomføra eit demokratisk diktatur. Om desse rørsleane ikkje fanst og godseigarane, rikbønder, kontrarevolusjonære og dårlege element og uhyre av alle slag fekk lov til å krypa fram, medan kadrane våre samstundes let att augo for alt dette og i mange høve ikkje ein gong greidde å skilja mellom oss og fienden og samarbeidde med fienden og vart korrumperte og demoraliserte, dersom kadrane våre vart dregne inn i fiendeleiren på dette viset eller at fienden skulle greia å snika seg inn i rekkjene våre, og dersom mange av arbeidarane, bøndene og dei intellektuelle stod der forsvarslause mot både den harde og den mjuke taktikken til fienden, ja då ville det ikkje ta lang tid, kanskje berre nokre få år eller eit tiår, eller toppen nokre tiår, før dei kontrarevolusjonære heilt visst hadde kome seg til makta att i nasjonal målestokk. Det marxist-leninistiske partiet ville utan

tvil koma til å verta eit revisjonistisk eller fascistisk parti, og heile Kina ville ha skifta farge.»⁷²

Kamerat Mao Tsetung har peikt på at skal vi få ein garanti for at partiet vårt og landet vårt ikkje skiftar farge, må vi ikkje berre ha ei rett line og ein rett politikk, men òg læra opp og fostra fram millionar av arvtakarar som vil føra den proletariske revolusjonen vidare.

I siste omgang er spørsmålet om å læra opp arvtakarar for den revolusjonære saka til proletariatet eit spørsmål om det skal eller ikkje skal finnast folk som kan føra vidare den marxist-leninistiske revolusjonære saka den eldre generasjonen av proletariske revolusjonære byrja på. Det er eit spørsmål om leiinga i partiet og staten vår skal liggja i hendene på dei proletariske revolusjonære eller ikkje. Det er òg eit spørsmål om etterkomarane våre skal eller ikkje skal halda fram å gå etter den rette vegen marxismen-leninismen stakar ut, eller, med andre ord, om vi kan lukkast i å hindra at det veks fram Khrusjtsjov-revisjonisme i Kina. Stutt sagt, det er eit umåteleg viktig spørsmål, eit spørsmål om liv og daude for partiet og landet vårt. Det er eit grunnleggjande viktig spørsmål for den proletariske revolusjonære saka for hundre, tusen, nei, ti tusen år. Dei imperialistiske profetane byggjer på omskifta i Sovjetunionen og vonar på «fredeleg utvikling» i tredje eller fjerde generasjon i det kinesiske partiet. Vi må knusa desse imperialistiske spådommane. Frå den høgaste organisasjonen vår og ned til grasrota må vi overalt og heile tida syna omsut for at det vert lært opp og fostra fram arvtakarar for den revolusjonære saka.

Kva krav må ein stilla til dei som skal vera verdige arvtakarar for den revolusjonære saka til proletariatet?

Dei må vera ekte marxist-leninistar og ikkje revisjonistar av same slaget som Khrusjtsjov som berre har på seg ein marxist-leninistisk frakk.

Dei må vera revolusjonære som tener fleirtalet av folket i Kina og i heile verda heilhuga, og ikkje som Khrusjtsjov som tener interessene til ein handfull medlemmer i eit privilegert borgarleg lag og interessene til den utanlandske imperialismen og reaksjonen.

Dei må vera proletariske statsmenn som evnar å sameina seg med og arbeida saman med det overveldande fleirtalet. Dei må ikkje berre

72. Mao Tsetung, Notat om «Dei sju velskrivne dokumenta om kaderdeltaking i fysisk arbeid i Chekiang-provinsen», 9. mai 1963.

sameina seg med dei som er samde med dei, dei må og vera flinke til å sameina seg med dei som er usamde, og jamvel med dei som tidlegare gjekk mot dei og som det har synt seg tok feil. Men særskilt må dei vera på vakt mot karrieristar og konspiratørar som Khrusjtsjov, og hindra slike dårlege element i å rana til seg leiinga i partiet og regjeringa på noko nivå.

Dei må vera føredøme når det gjeld å setja den demokratiske sentralismen til partiet ut i livet, meistra den metoden for leiing som byggjer på prinsippet «frå massane, til massane», og dei må dyrka fram ein demokratisk stil og vera flinke til å lytta til massane. Dei må ikkje vera despotiske som Khrusjtsjov og krenkja den demokratiske sentralismen til partiet, gå til overraskingsåtak på kameratar eller handla vilkårleg og diktatorisk.

Dei må vera smålatne og varsame, og vera på vakt mot høgmod og bråhast. Dei må vera gjennomsyra av ein sjølvkritisk ande og ha mot til å retta opp feil og veikskapar i arbeidet sitt. Dei må ikkje løyna feila sine slik Khrusjtsjov gjer og ta all ros sjølv og leggja all skuld på andre.

Arvtakarar til den revolusjonære saka til proletariatet veks fram i massestridar og vert herda i dei store revolusjonære stormane. Det er avgjerande viktig å prøva kadrar og læra dei å kjenna, og å velja og læra opp etterkomarar på den lange vegen med massestrid.

Den prinsipprikkja kamerat Mao Tsetung har lagt fram er ei skapande utvikling av marxismen-leninismen. Ho legg nye våpen til det marxist-leninistiske våpenlageret, og er avgjerande viktig for oss så vi skal kunna hindra at kapitalismen vert gjeninnført. Så lenge vi held oss til desse prinsippa, kan vi grunnfesta proletariatets diktatur. Vi kan få visse for at partiet og staten vår aldri kjem til å skifta farge, og gjennomføra den sosialistiske revolusjonen og byggja sosialismen med framgang. Vi kan hjelpa alle dei revolusjonære rørslene til folka så imperialismen og ærendssveinane hans kan styrtast, og få garanti for ein framtidig overgang frå sosialisme til kommunisme.

* * *

Når det gjeld framvoksteren til den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken i Sovjetunionen, er haldninga vår som marxist-leninistar den same som vi har i forhold til alle slag «forstyrringar» — for det fyrste er vi mot han, for det andre er vi ikkje redde han.

Vi ynskete han ikkje og vi går mot han, men når no den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken alt finst, er det ikkje noko skremmande ved han, og det er ingen grunn til uro.

Jorda kjem til å halda fram med å gå rundt, saga kjem til å halda fram med å gå frametter, folket i verda kjem som alltid til å gjera revolusjon, og imperialistane og ærendssveinane deira går uomgjengeleg dommedag i møte.

Dei historiske tilskota frå det store sovjet-folket kjem til å halda seg lysande til all tid — sviket til den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken kan ikkje få dei til å falma. Dei breie massane av arbeidarar, bønder, revolusjonære intellektuelle og kommunistar i Sovjetunionen kjem til sist til å overvinna dei hindringane som ligg i vegen for dei, og marsjere mot kommunismen.

Sovjet-folket, folket i alle dei sosialistiske landa og dei revolusjonære i heile verda kjem heilt visst til å dra lærdommar av sviket til den revisjonistiske Khrusjtsjov-klikken. Gjennom striden mot Khrusjtsjov-revisjonismen har den internasjonale kommunistiske rørsla vakse, og ho kjem til å halda fram med å veksa seg mektigare enn nokon gong før.

Marxist-leninistar ser alltid på framtida for den proletariske revolusjonen med revolusjonær optimisme. Vi er djupt overtydde om at det strålende lyset frå proletariatets diktatur, frå sosialismen og frå marxismen-leninismen, kjem til å halda fram med å skina over sovjetlandet. Proletariatet kjem heilt visst til å vinna heile verda, og kommunismen kjem heilt visst til å nå fullstendig og endeleg siger på jorda.

DIFOR FALL KHRUSJTSJOV

Leiar i *Hongqi (Raude Fane)*

(21. november 1964)

Khrusjtsjov har falle.

Denne erke-renkesmeden som rana til seg leiinga i sovjetpartiet og sovjetstaten, denne fremste talsmannen for den moderne revisjonismen, er endeleg driven bort frå den historiske skodeplassen.

Dette er svært bra og til føremon for den revolusjonære saka til folket i verda.

Fallet til Khrusjtsjov er ein stor siger for den uthaldande striden marxist-leninistane verda over har ført mot den moderne revisjonismen. Det markerer at den moderne revisjonismen har spelt falitt og er mislukka.

Korleis hadde det seg at Khrusjtsjov fall? Kva var grunnen til at han ikkje kunne virra vidare?

Dette spørsmålet har kalla fram ulike kommentarar frå ulike politiske grupper over heile verda.

Imperialistane, dei reaksjonære og opportunistar og revisjonistar av alle slag, om dei var samde med Khrusjtsjov eller hadde interessekonflikter med han, har gjeve uttrykk for mange slags syn på det bråe fallet til den tilsynelatande så «sterke mannen», Khrusjtsjov.

Mange kommunist- og arbeidarparti har òg gjeve ut artiklar eller dokument som gjev uttrykk for deira syn på Khrusjtsjovs fall.

I denne artikkelen vil vi òg gjerne ta føre oss spørsmålet om Khrusjtsjovs fall.

For marxist-leninistar er ikkje dette fallet så vanskeleg å skjøna. Ja, ein kan gjerne seia at det var fullt ut venta. Marxist-leninistar hadde for lenge sidan spådd at det måtte gå slik med Khrusjtsjov.

Folk kan rekna opp hundretals, eller for den del tusentals klagemål mot Khrusjtsjov, som kunne forklara at han fall. Men det viktigaste av alle klagemåla er at han fåfengt har prøvt å hindra at historia går

frametter, at han ope har trassa lova for historisk utvikling slik ho er oppdaga av marxismen-leninismen og den revolusjonære viljen til folket i Sovjetunionen og i heile verda. Alt som hindrar folket i marsjen frametter må fjernast. Det var visst at folket kom til å avvisa Khrusjtsjov, anten han og likemennene hans likte det eller ikkje. At Khrusjtsjov fall, måtte bli resultatet av den stødige anti-revisjonistiske striden folket i Sovjetunionen og revolusjonære over heile verda har ført.

Vår tidsalder er ein tidsalder der verdskapitalismen og imperialismen går mot dommedag medan sosialismen og kommunismen marsjerer mot siger. Den historiske oppgåva denne tidsalderen har lagt på folket er at dei gjennom eige strev og i samsvar med dei konkrete vilkåra i kvar sine land, steg for steg skal føra den proletariske verdsrevolusjonen fram mot full siger og skipa ei ny verd utan imperialismen, utan kapitalisme og utan at menneske utbytter menneske. Dette er den nådelause retninga i den historiske utviklinga, og eit sams krav frå dei revolusjonære menneska i verda. Denne historiske retninga er ei objektiv lov som verkar ubunde av menneskeviljen, og ho er uimotståeleg. Men Khrusjtsjov, denne klovn på dagens politiske scene, valde å gå mot denne retninga med ei fåfengt von om å snu hjulet i saga attende til den gamle kapitalistiske vegen, og slik forlengja livet til dei døyande utbytarklassane og det døyande utbyttersystemet deira.

Khrusjtsjov samla saman alle anti-marxistiske synsmåtar frå opportunistar og revisjonistar i saga, og av desse tråkla han saman ei fullt utvikla revisjonistisk line. Innhaldet i ho er «fredeleg samlivnad», «fredeleg kappestrid», «fredeleg overgang», «ein heile folkets stat» og «eit heile folkets parti». Han fylgde ei knefallslinje andsynes imperialismen, og nytta teorien om klasseforsoning for å motarbeida dei revolusjonære kampane til folka og gjera dei til inkjes. I den internasjonale kommunistiske rørsle tvinga han fram ei kløyvarline og sette stormaktssjåvinisme i staden for den proletariske internasjonalsismen. I Sovjetunionen arbeidde han hardt for å oppløysa proletariatets diktatur og prøvde å byta ut det sosialistiske systemet med borgarleg ideologi, politikk, økonomi og kultur, og gjeninnføra kapitalismen.

Dei siste elleve åra har Khrusjtsjov utnytta vyrdnaden for Sovjetunionens Kommunistiske Parti og for det fyrste sosialistiske landet som vart bygt opp under leiing av Lenin og Stalin. Han har gjort alt det galne han berre kunne, på tvers av den verkelege viljen til sovjetfolket. Desse dårlege tinga kan oppsummerast slik:

1. Under påskot av «å kjempa mot persondyrkinga» og med så tar-

veleg språkbruk som tenkjast kan, rasa han mot Stalin, leiaren for Sovjetunionens Kommunistiske Parti og sovjet-folket. Ved å gå imot Stalin gjekk han imot marxismen-leninismen. Med eitt einaste slag prøvde han å avskriva alle dei store framgangane sovjet-folket vann gjennom heile den tidbolken Stalin stod ved roret. Slik ville han van-æra proletariatets diktatur, det sosialistiske systemet, det store kommunistpartiet i Sovjetunionen, den store Sovjetunionen og den internasjonale kommunistiske rørsla. Då han gjorde dette, gav Khrusjtsjov imperialistane og dei reaksjonære i alle land det skitnaste av alle våpen til den anti-sovjetiske og anti-kommunistiske verksemda deira.

2. Ope i strid med 1957-Fråsegna og 1960-Kunngjeringa prøvde han å få til «samarbeid på alle felt» med USA-imperialismen, og med urette hevda han at leiarane i Sovjetunionen og USA skulle «avgjera lagnaden til menneskeætta». Heile tida roste han hovdingane for USA-imperialismen for å «ha eit ærleg ynskje om fred». Ein augneblink fylgde han ein eventyrpolitikk og sende fjernstyrte rakettar til Cuba, den neste augneblinken fylgde han ein knefallspolitikk og drog lydig attende rakettane og bombeflya frå Cuba etter ordre frå sjørøvarane frå USA. Han godtok tilsyn frå den amerikanske marinen, og prøvde jamvel å selja suvereniteten til Cuba bak ryggen på den kubanske regjeringa ved å gå med på at FN, som er kontrollert av USA, skulle ha «tilsyn» med Cuba. Då han gjorde dette, førte Khrusjtsjov ei audmjukande skam over det store sovjet-folket, ei skam som saknar like i dei meir enn førti åra sidan Oktoberrevolusjonen.

3. For å gjera den imperialistiske politikken til USA til lags og hindra det sosialistiske Kina i å byggja opp ein eigen atomstyrke til sjølvforsvar, tok han ikkje to øre for å skada forsvarsevna til Sovjetunionen. I samarbeid med dei to imperialismaktene USA og England gjorde han den såkalla avtalen om delvis forbod mot prøvesprengingar med atomvåpen. Kjensgjerningane har synt at denne avtalen er rein svindel. Då Khrusjtsjov underteikna avtalen, prøvde han på rakkarvis å selja interessene til sovjet-folket, folket i alle dei sosialistiske landa og alle dei fredskjære folka på jorda.

4. I namnet til den «fredelige overgangen» prøvde han på alle moglege vis å leggja kjelkar i vegen for dei revolusjonære rørslene til folka i dei kapitalistiske landa, og kravde at dei skulle gå den såkalla legale, parlamentariske vegen. Denne range lina lammar den revolusjonære viljen til proletariatet og avvæpnar det revolusjonære folket ideologisk, og fører til alvorlege tilbakeslag for den revolusjonære saka i somme

land. Ho har gjort kommunistpartia i ei rad kapitalistiske land om til livlause, sosialdemokratiske parti av ny type, og har fått dei til å degenerera til lydige reiskapar for borgarskapet.

5. Under plakaten «fredelig samlivnad» gjorde han alt han kunne for å motarbeida og sabotera dei nasjonale frigjeringsrørslene, og gjekk så langt at han arbeidde hand i hand med USA-imperialismen for å halda dei revolusjonære stridane til dei undertrykte nasjonane nede. Han påla sovjetutsendingen i FN å røysta for at det skulle sendast åtaksstyrkar til Kongo, noko som hjelpte USA-imperialistane til å underkua folket i Kongo. Og han nytta sovjetiske transportmiddel til å få frakta desse såkalla FN-soldatane til Kongo. Han gjekk i røynda mot den revolusjonære striden til folket i Algerie, og skildra den nasjonale frigjeringsstriden i Algerie som eit «indre spørsmål» for Frankrike. Han var vågal nok til å «heva seg over» hendingane i Bac Bo-bukta som USA-imperialismen sette i verk andsynes Vietnam, og vrei hjernen for å finna måtar å hjelpa USA-provokatørane ut or knipa og reinvaska den kriminelle aggresjonen til sjørøverane frå USA.

6. Skamlaut i strid med 1960-Kunngjeringa sparte han ikkje på kreftene for å få omstøytt den dommen ho hadde om renegatklikken til Tito. Han skildra Tito, som hadde degenerert til ærendssvein for USA-imperialismen, som «marxist-leninist», og Jugoslavia, som hadde degenerert til eit kapitalistisk land, som eit «sosialistisk land». Gong på gong kunngjorde han at han og Tito-klikken hadde «same ideologien» og vart «rettleidde av den same teorien», og han uttrykte ynskje om å læra litt av denne renegaten som har svike interessene til folket i Jugoslavia og undergrave den internasjonale kommunistiske rørsle.

7. Han såg på Albania, som er eit sosialistisk systerland, som ein svoren fiende. Han pønska ut alle slags rådgjerder for å skada og undergrava det, og ynskje berre at han kunne sluka det i ein munnfull. Han braut skamlaut alt økonomisk og diplomatisk samband med Albania, tok eigenrådige frå landet dei lovfesta rettane det hadde som medlemsstat i Warszawapakt-organisasjonen og Rådet for innbyrdes økonomisk hjelp⁷. Han oppmoda òg offentleg til at ein skulle styrta parti- og statsleiinga i Albania.

8. Han nærte eit usløkkjande hat mot Kinas Kommunistiske Parti som held ved marxismen-leninismen og ei revolusjonær line. Han hata det av di Kinas Kommunistiske Parti var ei stor hindring for han i stre-

7. COMECON — *Red.*

vet for å gå vidare med revisjonismen og knefallspolitikken. Han spreidde tallause rykte og slarv om Kinas Kommunistiske Parti og kamerat Mao Tsetung, og greip til all slags illgjerningar då han fåfengd freista å undergrava det sosialistiske Kina. Svikefullt braut han fleire hundre avtalar og kontraktar, og drog eigenrådig attende meir enn tusen sovjetekspertar som arbeidde i Kina. Han stelte til grensetvistar mellom Kina og Sovjetunionen, og sette jamvel i verk undergravingsverksemd i stor målestokk i Sinkiang. Han støtta dei reaksjonære i India då dei gjekk til væpna åtak på det sosialistiske Kina, og saman med USA kveikte han og hjelpte dei til å setja i gong væpna provokasjonar mot Kina ved å gje dei militærhjelp.

9. I openberr motstrid til prinsippa for tilhøvet mellom systerland, krenkte han sjølvstendet og suvereniteten til desse landa og blanda seg sjølvrådig inn i dei indre tilhøva deira. I namnet til den «innbyrdes økonomiske hjelpa» gjekk han imot at systerlanda skulle utvikla økonomien sin sjølvstendig, og han tvinga dei til å verta ei kjelde for råvarer og avtak for ferdigvarer. Slik reduserte han industrien deira til underbruk. Han skrytte av at alt dette var nye teoriar og læresetningar som han sjølv hadde funne på — i røynda var det jungellova til den kapitalistiske verda han hadde teke i bruk på tilhøva mellom dei sosialistiske landa. Førebiletet hans var Fellesmarknaden mellom monopolkapitalistblokkene.

10. Stikk i strid med prinsippa for tilhøvet mellom systerparti pønska han ut alle slags planar for å gjennomføra undergravingsverksemd og nedbrytande verksemd mot dei. Ikkje berre brukte han sesjonane i sentralkomiteen og landsmøta i sitt eige parti, og likeins landsmøta til ein del systerparti, for å setja i verk opne og ustyrlege åtak i stor målestokk mot dei systerpartia som heldt fast på marxismen-leninismen. Han kjøpte òg, slik tilfellet var med mange systerparti, skamlaust opp politisk forfalne, renegatar og verhanar for at dei skulle støtta den revisjonistiske lina hans og gå til åtak på og jamvel ekskludera marxist-leninistar frå desse partia på ulovleg vis. Såleis skapte han kløyving utan tanke for fylgjene.

11. Han braut grovt prinsippet om å koma fram til full semje gjennom samråding mellom systerparti. Han spelte rollen som det «patriarkalske faderpartiet», og avgjorde eigenrådig at det skulle kallast saman til eit illegalt internasjonalt møte mellom systerpartia. I ein note, datert 30. juli 1964, gav han ordre til at det skulle kallast saman til møte i den såkalla førebuingskomiteen til dei 26 systerpartia den femtande de-

semer i år, for slik å skapa ei open kløyving i den internasjonale kommunistiske rørsla.

12. For å oppfylle behovet til imperialistane og dei kapitalistiske kreftene heime, førte han ut i livet ei rad revisjonistiske politiske liner som fører attende til kapitalismen. Under skiltet «ein heile folkets stat» avskaffa han proletariatets diktatur. Under skiltet «eit heile folkets parti» endra han den proletariske karakteren til Sovjetunionens Kommunistiske Parti og delte partiet i eitt parti for «industrien» og eitt for «landbruket», stikk i strid med det marxist-leninistiske prinsippet for partiorganisering. Under skiltet «fullstendig kommunistisk oppbygging» prøvde han på tusen og ein måtar å få vendt den fyrste sosialistiske staten i verda attende på den kapitalistiske vegen, den staten sovjet-folket under leiing av Lenin og Stalin hadde skapt med sitt eige slit og blod. Den blinde styringa han gjennomførte over jordbruket og industrien i Sovjetunionen valda store øydeleggingar i den sovjetiske nasjonaløkonomien og førte med seg store vanskar for livet til sovjet-folket.

Alt Khrusjtsjov har gjort dei siste elleve åra provar at politikken han førte var ein politikk for å få til allianse med imperialismen mot sosialismen, allianse med USA mot Kina, allianse med dei reaksjonære alle stader mot dei nasjonale frigjeringsrørslene og revolusjonane til folka, og allianse med Tito-klikken og renegatar av alle slag mot alle marxist-leninistiske systerparti og alle revolusjonære som kjempar mot imperialismen. Denne politikken har sett dei grunnleggjande interessene til sovjet-folket, folka i landa i den sosialistiske leiren og dei revolusjonære i heile verda i fåre.

Slik er dei såkalla fortенestefulle gjerningane til Khrusjtsjov.

At ein kar som Khrusjtsjov fell, kjem sanneleg ikkje av at han er gammal, eller at han er ved dårleg helse. Grunnen er heller ikkje berre at han har gjort feil når det gjeld arbeidsmetodane og måten å leia på. At Khrusjtsjov har falle er ei fylgje av den revisjonistiske generallina hans og dei mange range linene han fylgde heime og ute.

Khrusjtsjov såg på massane i folket som berre-luft. Han trudde at han kunne manipulera med lagnaden til sovjet-folket etter eige godtykke, og at «leiarane» og dei to stormaktene, Sovjetunionen og USA, kunne avgjera lagnaden til folka i alle land. For han var folket ikkje noko anna enn idiotar, og han, og berre han, var «helten» som skapte historia. Han prøvde fåfengt å tvinga sovjet-folket og folket i andre land til å leggja seg nasegrus for revisjonist-taktstokken hans. Såleis

sette han seg beinveges opp mot sovjet-folket, folket i landa i den sosialistiske leiren og proletariatet og dei revolusjonære i heile verda. Slik kom han ut i eit uføre — hans eigne fylgjesveinar gjekk frå han, og han greidde ikkje å vri seg ut av vanskane innanlands og utanlands. Han la lykkja rundt sin eigen hals, han grov si eiga grav.

Soga har sett mange klovnar som nærte ei fåfengd von om å venda tidevatnet i sogas, men dei har alle lide ei syrgjeleg endelikt. Tallause tilfelle har synt at ein illgjerningsmann som set seg opp mot behova til samfunnsutviklinga og viljen til folket, må enda opp som ei lâtteleg dugløyse same kva slag «helt» han har vore, same kor stor på det han har vore. Når ein startar opp med det for augo å skada andre, fører det berre til at ein sjølv til slutt vert øydelagt — det er den allmenne lova for slike folk.

«Personlegdommar» som til dømes Bakunin i tida under Den fyrste internasjonale var stormodige anti-marxistiske «heltar» på si tid, men dei vart snart kasta på historia sin søppelhaug. Anti-marxistiske «heltar» som Bernstein og Kautsky i tida under Den andre internasjonale var ein gong «ofselege kjempar» forskansa i leiande stillingar, men til sist avskreiv sogas dei som gjennomførte renegatar. Trotsky, bandeleiareren til opposisjonsfraksjonen, kledde seg ut som «helt» etter at Lenin døydd, men kjensgjerningane stadfester at Stalin hadde rett då han sa: «... han liknar meir ein skodespelar enn ein helt, og ein må aldri ta feil av ein skodespelar og ein helt».

«Men framsteg er den evige lova for menneskeverda.» Soga har lært oss at den som ynskjer å stogga sogehjulet, vert malen til støv. Som kamerat Mao Tsetung gong på gong har peikt på, er imperialismen og alle reaksjonære papirtigrar, og det er revisjonistane òg. Same kor truande og overveldande dei ser ut, er «heltar» som representerer reaksjonære klassar og reaksjonære krefter i røynda papirtigrar, dei er sterke berre å sjå til. Dei er berre døgnfluger som snart kjem til å verta slukte av dei brusande bylgjene til historia. Khrusjtsjov er ikkje noko unntak. Berre tenk på kor grenselaust stor på det han var den gongen han gjekk til hatske åtak på Stalin og marxismen-leninismen på det tjuande og det tjuandre landsmøtet, og den gongen på Bucuresti-møtet då han sette i gong overraskingsåtaket sitt på Kinas Kommunistiske Parti som held fast ved marxismen-leninismen. Men det tok ikkje lange tida før denne anti-sovjetiske, anti-kommunistiske og anti-kinesiske «helten» møtte same lagnaden som dei revisjonistiske føregjengarane sine. Same kor mykje folk enn snakka fornuft til han og ba han om å

venda attende til flokken, brydde han seg ikkje det minste om det, og til sist møtte han sin dommedag.

Khrusjtsjov har falle, og den revisjonistiske lina han fylgde med slik glød er komen i vanry. Marxisme-leninisme kjem til å halda fram med å vinna over den revisjonistiske retninga og bryta seg veg frametter, og den revolusjonære rørsla til folket i alle land kjem til å halda fram med å feia unna hindringar og brusa frametter.

Likevel kjem gangen i soga til å halda fram med å vera krokut. Sjølv om Khrusjtsjov har falle, kjem ikkje dei som stør han — USA-imperialistane, dei reaksjonære og dei moderne revisjonistane — til å gje opp dette feilslaget. Desse uhyra held fram å be for Khrusjtsjov og prøver å «vekkja han til live att» med maninga si. Dei skrik og skrålar om «tilskota» frå han og om dei «fortenestefulle gjerningane» hans, i von om at ting kjem til å utvikla seg etter dei linene Khrusjtsjov føreskreiv, slik at det kan bli «ein khrusjtsjovisme utan Khrusjtsjov». Ein kan slå kategorisk fast at dei er på ein blindveg.

Ulike ideologiske retningar og talsmennene for dei strir alltid om å koma seg fram i rampelyset og syna seg fram. Det er heilt og halde dei sjølve som avgjer kva retning dei vil ta. Men det er eitt poeng vi ikkje er det minste i tvil om. Soga kjem til å utvikla seg i samsvar med love- ne marxisme-leninisme har oppdaga, ho kjem til å marsjera frametter etter vegen til Oktoberrevolusjonen. Det er ikkje det minste tvil om at det store Sovjetunionens Kommunistiske Parti og det store sovjet-folket med sine revolusjonære tradisjonar fullt ut evnar å yta nye tilskot for å verna dei store bragdene som er gjorde under sosialisme. Dei evnar å verna det særst høge ryet til den fyrste sosialistiske makta som Lenin grunnla, og halda marxisme-leninisme rein. Dei evnar å hegna om sigerrik framgang for den revolusjonære saka til proletaria-tet.

Måtte den internasjonale kommunistrørsla stå saman med grunnlag i marxisme-leninisme og den proletariske internasjonale marxisme!

VEDLEGG

**Brevet frå sentralkomiteen i SUKP
til sentralkomiteen i KKP**

(30. mars 1963)

30. mars 1963

Til sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti

Kjære kameratar,

Sentralkomiteen i Sovjetunionens Kommunistiske Parti helsar med glede at sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti har gjeve positivt svar på framlegga våre til tiltak for å styrkja einskapen og samholdet i rekkjene til den kommunistiske rørsla. Vi er glade for at de er samde i at det skal haldast eit møte mellom talsmenn for SUKP og KKP. Dette møtet får ei viktig rolle når det gjeld å skapa ein god atmosfære i tilhøvet mellom systerpartia, og når det gjeld å få sett ein strek over den usemja som har vakse fram i den kommunistiske verdsrørsla den siste tida. Vi vonar at resultatet av dette møtet blir at det vert råd å setja ut i livet ei rad konstruktive tiltak for å vinna over dei vanskane som finst no.

I brevet sitt inviterer sentralkomiteen i KKP kamerat N. S. Khrusjtsjov til å vitja Peking på vegen til Kambodsja. Sentralkomiteen i SUKP og kamerat N.S. Khrusjtsjov seier takk for denne invitasjonen. Kamerat N. S. Khrusjtsjov ville svært gjerne vitja Folkerepublikken Kina og møta leiinga i Kinas Kommunistiske Parti for å drøfta viktige spørsmål i den internasjonale situasjonen og i den kommunistiske rørsla, med det for augo å nå fram til ei sams forståing av oppgåvene, og styrkja samholdet mellom partia våre. Men no er det slik at det ikkje er planlagt at kamerat N. S. Khrusjtsjov skal reisa til Kambodsja, slik de seier i brevet dykkar. Som vi alle veit skal kamerat L. I. Bresjnev, presidenten i presidiet i det øvste sovjet i USSR, i samsvar med vedtaket som vart gjort i dei leiande organa våre den 12. februar 1963, reisa til Kambodsja. Dette har alt regjeringa i Kambodsja fått melding om, og det er kunngjort i pressa. Kamerat N. S. Khrusjtsjov, som alt har vitja Folkerepublikken Kina tre gonger, har ikkje gitt opp vona om å gjera

seg nytte av den venlege invitasjonen dykkar om å vitja Kina ein gong seinare og møta dei kinesiske kameratane.

Vi hugsar at då han var i Moskva i 1957, sa kamerat Mao Tsetung at han berre hadde vore i Sovjetunionen to gonger, og at han berre hadde vitja Moskva og Leningrad. Han uttrykte ynskje om å få vitja Sovjetunionen fleire gonger for å gjera seg betre kjend med landet vårt. Han sa då at han gjerne ville reisa frå grensene våre i Det fjerne austen til grensene i vest, og frå grensene i nord til grensene i sør. Vi helsa dette ynskjet frå kamerat Mao Tsetung velkome.

Sentralkomiteen i SUKP sende eit brev til kamerat Mao Tsetung 12. mai 1960 og inviterte han til å koma på ferie i Sovjetunionen og gjera seg kjend med livet til sovjetfolket. Diverre kunne ikkje kamerat Mao Tsetung ta mot invitasjonen vår då. Sentralkomiteen i SUKP ville helsa ei vitjing frå kamerat Mao Tsetung velkomen. Den beste tida for ei slik vitjing ville vera komande vår eller sommar, for dette er dei beste årstidene i landet vårt. Vi er òg budde på når som helst elles å gje ei verdig mottaking til kamerat Mao Tsetung som talsmann for eit systerparti og for det kinesiske systerfolket. Kamerat Mao Tsetung skulle sjølvsagt ikkje reisa rundt i landet vårt åleine. Kameratar frå leiinga i partiet vårt skulle reisa saman med han, og dette ville vera eit godt høve til å få utveksla synspunkt på ulike spørsmål. Kamerat Mao Tsetung ville då få høve til å sjå korleis sovjet-folket arbeider, og kva framgangar dei har vunne i bygginga av kommunismen og når det gjeld å setja partiprogrammet vårt ut i livet.

Dersom kamerat Mao Tsetung ikkje kan vitja Moskva no, er vi budde på å godta framlegg frå dykk om eit toppmøte mellom talsmenn for SUKP og KKP i Moskva. Vi meiner at eit møte av dette slaget kunne haldast rundt 15. mai 1963, dersom denne datoen høver for dykk.

Vi er svært nøgde med at dei kinesiske kameratane på same måten som oss ser det komande møtet mellom talsmenn for KKP og SUKP som eit «naudsynt steg i førebuinga av møtet mellom talsmenn for kommunist- og arbeidarparti frå alle land». Eit slikt møte må visseleg, utan at ein krenkjer prinsippet om likskap eller set til sides interessene til andre systerparti, kunna letta førebuinga og gjennomføringa av møtet. Utan eit slikt møte, og utan at det vert slutt på den opne polemikken i pressa og kritikken innanfor partiet av andre systerparti, vert det vanskeleg å førebu møtet og nå hovudmålet med det — å styrkja ein-skapen i den internasjonale kommunistiske rørsla. Nett dette var grunnen til at sentralkomiteen i SUKP i byrjinga av 1962, samstundes med

at han sa seg samd i framlegga frå kameratane i Vietnam, Indonesia, England, Sverige og andre stader når det galdt å kalla saman til eit møte mellom systerparti frå alle land, understreka behovet for tiltak som kunne skapa ein god atmosfære for arbeidet i det kommunistiske verdsforumet.

I brevet frå sentralkomiteen i SUKP, dagsett 22. februar 1962, oppmoda sentralkomiteen sterkt til at «unødvendig strid om spørsmål vi har ulike meiningar om må stogkast, og offentlege utsegner som heller skjerpar enn fjernar usemja mellom oss må stogkast». I brevet til sentralkomiteen i KKP, dagsett 31. mai 1962, skreiv vi:

«Som de vel kjenner til, har partiet vårt alltid gått inn for, og går framleis inn for, å ha kollektive drøftingar om avgjerande spørsmål i den kommunistiske verdsrørsla. Sentralkomiteen i SUKP gjorde opptaket til møta mellom systerparti i 1957 og 1960. I begge desse tilfella hadde møta samanheng med alvorlege endringar i den internasjonale situasjonen og det behovet den kommunistiske rørsla hadde for å utarbeida ein taktikk som var i samsvar med desse endringane. I dag stør vi likeins fullt ut framlegget om å kalla saman eit møte mellom alle systerpartia.»

Vi meinte at det ville vera nyttig for førebuinga til eit slikt møte at systerpartia kunne gjera ein djup og grundig analyse av dei nye fenomenen i den internasjonale livet og si eiga verksemd når det gjeld å setja ut i livet dei kollektive vedtaka til rørsla. Sentralkomiteen i SUKP syntte, som alle kommunistar lett forstår, omsut for at møtet ikkje skulle utdjupa motseiingane, men gjera så mykje som råd for å vinna over dei.

Mange leiarar i systerparti har i utsegner den siste tida gjeve uttrykk for same synet — at det før møtet er naudsynt å gjera ei rad tiltak for å skapa ein normal situasjon i den kommunistiske rørsla og for å halda meningsstriden innanfor det som er rimelege rammer for ein kameratsleg partidiskusjon. No går det fram av brevet dykkar at de òg er samde i dette, og ein kan seia at det er gjort eit visst framsteg i førebuinga av det møtet som står for døra.

Det er opplagt at når dei to partia våre drøftar spørsmål som gjeld alle systerpartia, så kan drøftinga berre vera førebels. Møta i 1957 og 1960 syntte at vi berre kan lukkast med å utarbeida ein politikk for den internasjonale kommunistrørsla dersom alle systerpartia kollektivt er

med på å utarbeida han, og dersom ein tek skikkeleg omsyn til den store røynsla alle avdelingane i ho sit inne med.

Vi har sett oss nøye inn i synet dykkar i heile den rekkja med spørsmål som skulle kunne drøftast på møtet mellom talsmenn for Sovjetunionens Kommunistiske Parti og Kinas Kommunistiske Parti. Det er viktige spørsmål, og vi er budde på å diskutera dei.

For vår del vil vi gjerne ta opp ein del prinsippspørsmål i dette brevet, spørsmål som etter vår meining står i sentrum for merksemda til systerpartia og striden deira for den sams saka. Vi meiner sjølvstøtt ikkje uttømmende framstillingar av synet vårt i desse spørsmåla. Vi ynskjer berre å leggja fram det aller viktigaste, det som er rettesnora for politikken vår på den internasjonale arenaen og i tilhøvet til systerpartia.

Vi vonar at ei slik framstilling av synet vårt kan vera til hjelp for å finna ut kva spørsmål som krev drøfting på tolands-møtet, og at ho kan yta sitt til at vi vinn over den usemja som finst no. Vi gjer dette for å understreka endå ein gong at vi er fastrådde på å halda stødig og konsekvent fast ved det ideologiske standpunktet til heile den kommunistiske verdsrørsla, generallina hennar, slik ho er uttrykt i Fråsegna og Kunngjeringa.

I den tida som har gått sidan Kunngjeringa vart vedteken, har ikkje røynsla motprova ei einaste av hovudslutningane i ho. Tvert om har ho fullt ut stadfest at kursen til den kommunistiske verdsrørsla er rett, slik han er utarbeidd av systerpartia saman gjennom generaliseringar av røynsla frå vår tid, og gjennom skapande utvikling av marxismen-leninismen.

Sovjetunionens Kommunistiske Parti går ut frå fylgjande grunnlag. Hovudinnhaldet i vår tidsalder er overgang frå kapitalisme til sosialisme, og opptaket til dette var den store sosialistiske Oktoberrevolusjonen. Denne tidsalderen er ein tidsalder med strid mellom to motsette samfunnssystem, ein tidsalder med sosialistiske revolusjonar og nasjonale frigjerings-revolusjonar, ein tidsalder der imperialismen bryt saman og kolonisystemet vert avskaffa, ein tidsalder der stadig fleire nasjonar går over til sosialismen, der sosialismen og kommunismen sigrar i verdsmålestokk.

Situasjonen som har utvikla seg i verda, og endringane i utviklinga til klassekreftene på den internasjonale arenaen, opna nye høve for rørsla vår. Han kravde at det vart utarbeidd ei generalline for den kommunistiske verdsrørsla, ei generalline som svarte til den grunnleggjande oppgåva ho har på det steget vi står på i dag.

Etter den andre verdskrigen slo ei rad land i Europa inn på den sosialistiske vegen, den sosialistiske revolusjonen sigra i Kina og andre land i Asia, og eit sosialistisk verdssystem vart til. Det nye systemet voks seg sterkt i dei folkedemokratiske landa og evna å tryggja snøgg økonomisk, politisk og kulturell utvikling i dei landa som gjekk den sosialistiske vegen. Det sosialistiske fellesskapet var nært sameint politisk og militært. Takk vera framgangane i Sovjetunionen og andre systerland, endra styrketilhøvet i verda seg monaleg til fordel for sosialismen, og til skade for imperialismen. I dette stykket spelte det ein viktig rolle at det vart slutt på det amerikanske monopolet på atomvåpen og hydrogenvåpen, og at Sovjetunionen skaffa seg eit mektig krigspotensial.

Skipinga av det sosialistiske verdssystemet er ein historisk bragd av den internasjonale arbeidarklassen og det arbeidande folket i alle land. Denne bragden er levandegjeringa av draumane til menneskeætta om eit nytt samfunn. Produksjonsvokstene og dei umåtelege framgangane i vitenskap og teknologi i dei sosialistiske landa har hjelpt det sosialistiske fellesskapet til å skaffa seg ei økonomisk og militær makt som ikkje berre er eit pålitande forsvar for fruktene av sosialismen, men som òg tener som ein mektig skanse for fred og tryggleik for folka i verda.

Den radikale endringa i styrketilhøvet heng òg saman med ei vidare skjerping av den allmenne krisa i kapitalismen og skjerping av alle motseiingane i kapitalismen. Etter den andre verdskrigen endra styrkefordelinga innanfor den imperialistiske leiren seg. Som fylgje av at det økonomiske sentret flytte seg frå Europa til USA, flytte òg det politiske og militære sentret for imperialismen seg. Monopolborgarskapet i USA har vorte hovudskansen for den internasjonale reaksjonen, og det har teke på seg rollen som frelsingsmann for kapitalismen. Dei amerikanske imperialistane utøver no funksjonen som internasjonal politimann. Dei amerikanske imperialistane nyttar politikken med militærblokker og freistar med dette å underordna andre kapitaliststatar sitt styre. Dette vekker motstand mot USA i Frankrike, Vest-Tyskland, Japan og andre store kapitalistiske statar. Gjenoppbygginga av økonomien til dei kapitalistiske landa som hadde lide under verdskrigen, og utviklingstakta der, som er snøggare enn i USA, styrkjer ynsket til ei rad europeiske land om å frigjera seg frå det amerikanske diktatet. Alt dette fører til at kappestriden og konfliktane mellom imperialistane vert skjerpa, til at det oppstår nye konfliktar, og til at det kapitalistiske systemet som heilskap vert svekt.

Imperialismen har ikkje endra seg, han er framleis anti-folkeleg og rovgrisk. Men ved at det er skipa eit sosialistisk verdssystem og at dette har vakse i økonomisk og militær styrke, har evna imperialismen har til å verka inn på kursen i den historiske utviklinga vorte monaleg mindre, samstundes med at formene og metodane hans i striden mot dei sosialistiske landa og den revolusjonære rørsle og den nasjonale frigjeringsrørsle i verda har endra seg. Imperialistane er skremde av den stormliknande voksteren til dei sosialistiske kreftene og den nasjonale frigjeringsrørsle. Dei samlar styrkane og gjer febrilske freistnader på å halda fram striden for utbytarmåla sine, og alle stader strevar dei for å undergrava stillinga til dei sosialistiske landa og den nasjonale frigjeringsrørsle og svekkja deira innverknad.

Det er heilt opplagt at hovudinnhaldet og hovudretninga i den historiske utviklinga av menneskesamfunnet i vår tid ikkje lenger vert avgjort av imperialismen, men av det sosialistiske verdssystemet, av alle dei progressive kreftene som strir mot imperialismen for å omorganisera samfunnet etter sosialistiske liner. Motseiinga mellom kapitalisme og sosialisme er hovudmotseiinga i vår tid. Lagnaden til freden, demokratiet og sosialismen heng i stor mon saman med resultatet av striden mellom dei to verdssystema. Og styrketilhøvet i verda endrar seg heile tida til fordel for sosialismen.

Striden til folka i Asia, Afrika og Latin-Amerika for nasjonal og sosial frigjering og framgangane som alt er vunne på dette feltet, den veksande striden til arbeidarklassen, til alle arbeidande folk i dei kapitalistiske landa, mot monopola og mot utbytting og til beste for sosiale framsteg, er umåteleg viktige for den historiske utviklinga til menneskeætta. Sosialistiske revolusjonar, nasjonale frigjeringsrevolusjonar, anti-imperialistiske og anti-koloniale revolusjonar, dei folkedemokratiske revolusjonane, breie bonderørsler, striden massane fører for å styrta fascistiske og andre tyranniske regime, allmenne demokratiske rørsler mot nasjonal undertrykking — i vår tidsalder smeltar alle desse saman til ein einaste revolusjonær verdsstraum som undergrev og øydelegg kapitalismen.

Ettersom den kommunistiske verdsrørsle utarbeider politikken sin i samsvar med dei nye vilkåra, måtte ho ta alvorleg omsyn til ein så viktig faktor som den radikale kvalitative endringa i dei militær-tekniske midla for å føra krig. Desse er resultatet av at det er kome til og hopar seg opp kjernevåpen med ei øydeleggingskraft som har vore ukjend til no. Før det er sett i verk nedrusting, må det sosialistiske fellesskapet

alltid vera imperialistane overlegne i militær styrke. Vi skal aldri la imperialistane få lov til å gløyma at dersom dei set i gong ein krig med det for augo å avgjera med våpen om menneskeætta skal utvikla seg etter den kapitalistiske eller den sosialistiske vegen, så kjem det til å verta den siste krigen, den krigen der imperialismen lir endeleg nederlag.

Under vilkåra i dag er det ein skyldnad for alle som arbeider for fred og sosialisme å nytta fullt ut dei gode sjansane som no finst for at sosialismen skal sigra, og ikkje la imperialistane få lov til å setja i gong ein verdskrig.

Den rette analysen av styrketilhøvet mellom klassekreftene i verda og den rette marxist-leninistiske politikken som vart utvikla på Moskva-møta, gjorde det råd for systerpartia å vinna store framgangar når det gjeld å utvikla det sosialistiske verdssystemet. Han har òg letta voksteren i den revolusjonære klassekampen i dei kapitalistiske landa og rørsla for nasjonal frigjering.

Det sosialistiske systemet har heile tida veksande innverknad på retninga av utviklinga i verda. Heile den revolusjonære prosessen i verda i dag utviklar seg under beinveges innverknad frå det store føredømet frå det nye livet i dei sosialistiske landa. Di meir ein lukkast med å få dei kommunistiske ideane til å trengja inn i hjernane og hjarta til dei breie massane, di større og viktigare framgangar når vi når det gjeld å byggja sosialismen og kommunismen. Difor er det klårt at den som vil at sigeren for sosialismen i heile verda skal koma nærare, fyrst og fremst må syna omsut for å styrkja det store sosialistiske fellesskapet og den økonomiske styrken det har, han må prøva å lyfta levestandarden til folka der, utvikla vitskap, teknologi og kultur, grunnfesta einskapen og samhaldet i fellesskapet og styrkja den internasjonale autoriteten det har. Kunngjeringa frå Moskva-møtet legg ansvaret overfor den internasjonale arbeidarrørsla for å byggja sosialismen og kommunismen med framgang på dei marxist-leninistiske partia og folka i dei sosialistiske landa.

Ved utrøytande å styrkja det sosialistiske verdssystemet, gjev systerpartia og folka i landa våre sitt tilskot til den store striden den internasjonale arbeidarklassen, det arbeidande folket i alle land og heile frigjeringsrørsla fører for å løysa dagens grunnleggjande problem til beste for fred, demokrati og sosialisme.

Styrketilhøvet mellom kreftene i verda gav for fyrste gong i saga dei sosialistiske landa og alle fredskjære krefter høve til å sjå på det å hin-

dra ein ny verdskrig og tryggja fred og tryggleik for folka i verda som ei fullt ut gjennomførleg oppgåve.

Åra som har gått sidan denne Kunngjeringa vart vedteken, har til fulle stadfest at denne tesen var rett. At dei aggressive kreftene ikkje har greidd å skuva menneskeætta over stupet til ein øydeleggjande atomkrig, er eit svært viktig resultat av at dei sosialistiske landa er vortne mektigare. Han er òg eit resultat av den fredskjære utanrikspolitikken dei fylgjer utan å vakla, og som heile tida får tilslutning og støtte frå hundretals millionar menneske, og som får overtaket på den imperialistiske aggresjons- og krigspolitikken.

Ingen marxist tvilar på at imperialismen, som taper den eine stillinga etter den andre, på alle vis prøver å halda ved lag det herredømet han har over folka og vinna attende dei stillingane han har tapt. I dag gjennomfører dei internasjonale imperialistane den største samansverjinga i saga mot dei sosialistiske landa og frigjeringsrørsla i verda. Sjølv sagt finst det ingen garanti for at imperialistane ikkje vil prøva å setja i gong ein verdskrig. Kommunistar må sjå denne faren klårt.

Men stillinga aggressoren har i dag skil seg radikalt frå den stillinga han hadde før den andre verdskrigen, og endå meir frå stillinga hans før den fyrste verdskrigen. Før i tida slutta krigar gjerne med at nokre kapitalistiske land slo andre, men dei som hadde tapt levde vidare, vann attende styrken etter ei tid, og synt seg jamvel i stand til å starta ny aggresjon, slik særleg dømet Tyskland syner. Ein atomkrig gjev ikkje voner om noko slikt for nokon aggressor, og imperialistane er nøydd til å ta dette med i rekninga. Redsle for motstøytar og hemntiltak held dei frå å utløysa ein verdskrig. Det sosialistiske samfunnet er vorte så sterkt at imperialismen ikkje lenger kan tvinga på folka sine vilkår og diktera viljen sin over dei som før. Dette er ein historisk framgang som den internasjonale arbeidarklassen og folka i alle land har vunne.

Ettersom imperialismen sin karakter er rovgrisk, kan han ikkje fri seg frå ynsket om å løysa internasjonale motseiingar med krig. Men på den andre sida kan han ikkje setja i gong ein atomkrig utan å skjønna at han då set seg sjølv i fære for å verta knust.

Ein slik verdskrig som imperialismen trugar menneskeætta med, er ikkje lagnadsbunden til å måtta koma. Balansen mellom kreftene utviklar seg heile tida til fordel for sosialismen og mot imperialismen, og fredskreftene veks heile tida i styrke og vert sterkare enn krigskreftene. Difor kjem det til å verta verkeleg mogleg å sjå heilt bort frå sjansen

for ein verdskrig i samfunnslivet, jamvel før sosialismen har sigra fullt ut i verda og medan kapitalismen framleis lever i ein del av verda.

Skal ein kunna hindra ein slik krig, er det sjølvstundtidskjært å halda fram med å styrkja det sosialistiske systemet så langt som berre råd, og fylka alle kreftene til den internasjonale arbeidarklassen og den nasjonale frigjeringsrørsle, fylka alle demokratiske krefter. Dei som set sosialismen og freden høgt, må gjera alt dei kan for å stagga dei kriminelle planane til verdsreaksjonen og hindra han frå å setja i gong ein atomkrig og dra hundretals millionar menneske med seg i grava. Ei nøktern vurdering av dei fylgjene ein atomkrig må få for heile menneskeætta og sosialismen, stiller alle marxist-leninistar andsynes eit behov for å gjera alt som står i vår makt for å hindra ein ny verdskonflikt.

Sentralkomiteen i SUKP står fast ved tesen i 1960-Kunngjeringa om at «Det einaste rette og fornuftige prinsippet for internasjonale samband i ei verd som er delt i to system, er prinsippet om fredeleg samlivnad mellom statar med ulike samfunnssystem, slik Lenin la det fram og slik det er vidareutvikla i Moskva-Fråsegna og Fredsmanifestet frå 1957, i vedtaka til det tjuande og tjuetruande landsmøtet i SUKP og i dokument frå andre kommunist- og arbeidarparti».

Partiet vårt, som den store Lenin oppseda i ein ande med nådelaus kampf mot imperialismen, held i tankane åttvåninga frå Lenin om at døydande kapitalisme framleis er i stand til å føra umåtelege ulukker over menneskeætta. Sovjetunionen gjer alt han kan for å utvikla økonomien sin og betra forsvaret med dette som grunnlag — vi byggjer opp den militære styrken og held dei væpna styrkane budde heile tida. Men vi har ikkje brukt, og kjem ikkje til å bruka, den aukande makta til landet vårt til å truga nokon eller ala fram krigshug, men til å grunnfesta freden, hindra ein ny verdskrig og forsvara vårt eige land og dei andre sosialistiske landa.

Politikken med fredeleg samlivnad er i samsvar med dei grunnleggjande interessene til alle folk — han tener til å styrkja stillinga til sosialismen, auka den internasjonale innverknaden til dei sosialistiske landa og til å auka autoriteten og innverknaden til kommunistane.

Fredeleg samlivnad inneber ikkje forsoning mellom borgarleg og sosialistisk ideologi. Ein slik politikk ville seia at ein gjekk frå marxismen-leninismen og hindra bygginga av sosialismen. Borgarleg ideologi er ein trojansk hest som imperialismen prøver å lura inn i rekjene til kommunist- og arbeidarrørsle. Fredeleg samlivnad mellom statar med ulike samfunnssystem har som føresetnad ein endelaus

ideologisk, politisk og økonomisk strid mellom dei to samfunnssystema og klassekamp frå det arbeidande folket innanfor landa i det kapitalistiske systemet, irekna væpna strid dersom folka finn at det er naudsynt, og jamn framgang for den nasjonale frigjeringsrørsla mellom folka i kolonilanda og dei usjølvtendige landa.

Kjensgjerningane syner at freistnadene på å hindra verdskrig på ingen måte svekkjer den kommunistiske verdsrørsla eller dei nasjonale frigjeringsrørslene, men at dei tvert om fylkar breie massar rundt kommunistane. Det var nett under tilhøve med fredeleg samlivnad mellom statar med ulike samfunnssystem at den sosialistiske revolusjonen sigra på Cuba, at det algirske folket vann nasjonalt sjølvstende, at meir enn førti land vann nasjonalt sjølvstende, at systerpartia voks i tal og styrke, og at innverknaden til den kommunistiske verdsrørsla auka.

Gjennom å gjera seg nytte av tilhøve med fredeleg samlivnad, vinn dei sosialistiske landa fleire og fleire sigrar i den økonomiske kappestriden med kapitalismen. Motstandarane våre skjønar at dei vanskeleg kan rekna med å vinna kappestriden med oss. Dei evnar ikkje å halda tritt med den snøgge økonomiske framgangen i dei sosialistiske landa, og dei står makteslause andsynes den tildragingskrafta føredømet frå dei sosialistiske landa har på folka som lever under det kapitalistiske åket.

Etter kvart som økonomien i det sosialistiske samfunnet utviklar seg, kjem det til å syna seg meir og meir tydeleg at sosialismen er kapitalismen overlegen, at han har føremoner framfor han, og at det arbeidande folket under sosialismen har mykje betre høve til å skaffa seg materielle og andeleg rikdommar. Den veksande levestandarden i dei sosialistiske landa er ein stor magnet for arbeidarklassen i alle kapitalistiske land. Bragdene det sosialistiske samfunnet har gjort kjem til å verta ein slag katalysator, ein revolusjonær faktor når det gjeld å utvida klassekampen i dei kapitalistiske landa og setja arbeidarklassen i stand til å sigra over kapitalismen.

Folka som legg ut på den sosialistiske vegen, ber med seg ein arv frå tidlegare økonomiske system og kulturar på ulike nivå. Trass i dette vekkjer sosialismen likevel mektige produktivkrefter. Døme på dette er Sovjetunionen og folkedemokratia. Sovjetunionen har alt gått forbi dei leiande kapitalistlanda i Europa når det gjeld økonomisk utvikling, og har teke andre plassen i verda — den tida er ikkje langt unna då Sovjetunionen har fyrsteplassen i verda. På same måte har dei andre sosialistiske landa vunne store framgangar. Det sosialistiske systemet

er så progressivt i innhald at det set folka i stand til å gjera det snøgt slutt på at dei er tilbakeleggjande. Det set dei i stand til å nå att dei landa som er komne lengre i utviklinga og kjempa for å byggja kommunismen medan dei marsjerer side ved side med dei.

Alt dette kveikjer folka, overtøyer dei om at dei kan leggja ut på den sosialistiske vegen og vinna framgang, uansett kva nivå dei står på i historisk utvikling i dag. Det vert lettare for folka å gå frametter mot eit nytt liv av di dei har høve til å velja ut det beste frå røynsla med å byggja sosialismen i verda og ta omsyn til både storverk og veikskapar i bygginga av sosialismen.

Di snøggare produktivkreftene i dei sosialistiske landa utviklar seg, dei meir vil det økonomiske potensialet deira auka, og di sterkare innverknad kjem det sosialistiske samfunnet til å få på takten og retninga i heile den historiske utviklinga til fordel for fred og full siger for sosialismen.

Di snøggare produktivkreftene i dei sosialistiske landa utviklar seg, di meir vil det økonomiske potensialet deira auka, og di sterkare innverknad kjem det sosialistiske samfunnet til å få på takten og retninga i heile den historiske utviklinga til fordel for fred og full siger for sosialismen.

Partiet vårt går ut frå tesen om at det i vår tidsalder er gode vilkår både internasjonalt og i landa sjølve for at fleire og fleire land skal gå over til sosialismen. Dette gjeld dei utvikla kapitalistiske landa, og likeins dei landa som nett har vunne nasjonalt sjølvstende.

Den revolusjonære prosessen i verda utviklar seg i stadig større målestokk og femnar om alle kontinenta. Den striden arbeidarklassen i dei utvikla kapitalistiske landa fører og striden for nasjonal frigjering heng nært saman, og hjelper einannan. Gangen i samfunnsutviklinga har ført til ein situasjon der den revolusjonære striden, uansett kva land han går føre seg i, er retta mot den sams hovudfienden, imperialismen og monopolborgarskapet.

Dei marxist-leninistiske partia over heile verda har eit sams endeleg mål, å mobilisera alle krefter i striden for at arbeidarane og dei arbeidande bøndene skal vinna makta og byggja sosialismen og kommunismen. Når ein skal leggja opp taktikken for striden, må kvart kommunistparti ta omsyn til røynsla til heile den kommunistiske verdsrørsla, til dei interessene, måla og oppgåvene rørsla har sett seg som heilskap, generallina hennar på den tida det gjeld.

Men samstundes er det å utarbeida former og metodar for kampen

for sosialismen i kvart einskilt land eit indre spørsmål for arbeidarklassen i vedkomande land og for den kommunistiske fortroppen hans. Ikkje noko anna systerparti, uansett medlemstal, røynsle og autoritet, kan fastleggja taktikken, formene og metodane for den revolusjonære striden i andre land. Revolusjon er massane si eiga sak. Ein nøyaktig analyse av den situasjonen ein står i og ei rett vurdering av styrketilhøvet, er mellom dei viktigaste vilkåra for ein revolusjon. Entusiasmen til dei revolusjonære massane for at ein sosialistisk revolusjon skal sigra må ikkje haldast attende når dei objektive og subjektive vilkåra er mogne. Det ville vera einstyddande med dauden. Men ein må heller ikkje framskunda ein revolusjon kunstig dersom tilhøva ikkje er mogne for revolusjon enno. Eit for tidleg opprør er nøydd til å li nederlag, det lærer røynsla frå den revolusjonære klassekampen oss. Kommunistane fylkar det arbeidande folket under den raude fana for å vinna i striden for eit betre liv på jorda, og ikkje for å omkoma, same kor heltemodig. Heltemod og sjølvofring er naudsynt i revolusjonære slag, men er ikkje til noka nytte i seg sjølv. Dei er berre nyttige for at dei store sosialistiske ideane skal sigra.

SUKP har alltid fagna og kjem til å halda fram med å fagna den revolusjonære arbeidarklassen og det arbeidande folket i kva som helst land som med den kommunistiske fortroppen i brodden på dugande vis gjer seg nytte av ein revolusjonær situasjon til å slå eit knusande slag mot klassefienden og oppretta eit nytt samfunnssystem.

Politikken og taktikken til kommunistpartia i dei kapitalistiske landa har viktige sams drag som har samanheng med det steget den allmenne krisa i kapitalismen står på i dag, og styrketilhøvet som har utvikla seg internasjonalt. Ved sidan av at det skjerpar dei motseiingane i det kapitalistiske samfunnet som fanst frå før, har utviklinga av statsmonopolkapitalismen også skapt nye motseiingar. Han har ført til at det sosiale grunnlaget for imperialismen i kvart land vert trongare, til at makta vert samla i hendene på ei lita gruppe av dei sterkaste monopolistane. Dette fører på den andre sida til at det oppstår ei samla anti-monopolistisk rørsle. Denne femner om arbeidarklassen, bøndene, småborgarskapet, dei arbeidande intellektuelle og visse andre lag i det kapitalistiske samfunnet som ynskjer å frigjera seg frå herredømet til monopola og frå utbytting og gå over til sosialismen.

Særdraget ved den tida vi lever i er at dei demokratiske rørslene får større vekt — striden for verdsfred, for å hindra ein atomkatastrofe i verdsmlæstokk, for å halda på det nasjonale sjølvstendet, rørsler til

forsvar for demokrati, mot åtak frå fascismen, for innføring av jordbruksreformer, den humanistiske rørsla for å forsvare kulturen, osb.

Partiet vårt står heilt og fullt fast ved dei leninistiske prinsippa og prinsippa i Kunngjeringa når det seier at ein sosialistisk revolusjon ikkje nødvendigvis er knytt til krig. Om verdskrigar fører til sigerrike revolusjonar, er revolusjonar likevel fullt moglege utan krig.

Dersom kommunistar skulle byrja å binda siger for den sosialistiske revolusjonen saman med verdskrig, ville ikkje dette vekke nokon godvilje for sosialismen, men driva massane bort frå sosialismen. Ettersom dei moderne krigsvåpna har slike uhyggjelege øydeleggjande fylgjer, ville eit slikt opprop berre tena fiendane våre.

Arbeidarklassen og fortroppen hans, dei marxist-leninistiske partia, freistar å gjennomføra sosialistiske revolusjonar på fredeleg vis, utan borgarkrig. Greier ein dette, er det i samsvar med interessene til arbeidarklassen og heile folket og med dei nasjonale interessene til vedkomande land. Samstundes er det ikkje berre arbeidarklassen som vel midla til å utvikla revolusjonen. Dersom utbytarklassane tyr til vald mot folket, vert arbeidarklassen tvinga til å bruka ikkje-fredelege midlar for å gripa makta. Alt avheng av dei særskilde tilhøva og av forholdet mellom klassekreftene i vedkomande land og i verda.

No er det sjølv sagt at same kva middel som vert nytta i overgangen frå kapitalisme til sosialisme, er ein slik overgang berre mogleg gjennom ein sosialistisk revolusjon og proletariatets diktatur i ulike former. Ettersom SUKP verdset høgt den usjølviske striden arbeidarklassen med kommunistane i brodden fører i dei kapitalistiske landa, ser vi det som ei plikt å gje dei all slag hjelp og støtte.

Partiet vårt ser på rørsla for nasjonal frigjering som ein uskiljeleg del av den revolusjonære prosessen i verda, som ei mektig kraft som knuser fronten til imperialismen. Folk i dei tidlegare koloniane reiser seg i dag i sin fulle skapnad som sjølvstendige historieskaparar, og leitar etter måtar å fremja den nasjonale økonomien og kulturen sin på. Voksteren i styrken til det sosialistiske systemet hjelper aktivt frigjeringa av dei undertrykte folk. Han er ei hjelp for at dei skal nå økonomisk sjølvstende, for at rørsla for nasjonalt sjølvstende skal utviklast og utvidast, og for striden folk fører mot alle former for gammal og ny kolonialisme.

Den nasjonale frigjeringsrørsla har gått inn i det avgjerande steget for å få avskaffa koloniregima. Den tida er ikkje langt unna då alle folk som enno i dag lever under koloniåket, kjem til å vinna fridom

og sjølvstende. Dei folka som har frigjort seg, står no overfor problemet med å grunnfesta det politiske sjølvstendet, vinna over at dei er økonomisk og kulturelt tilbakeleggjande og gjera til inkjes alt som gjer dei avhengige av imperialismen.

Dei landa som har kasta av seg koloniåket, kan berre gjennomføra den viktige oppgåva med nasjonal gjenreiseing i hard strid mot imperialismen og leivningane av føydalismen, ved å sameina alle dei patriotiske kreftene i nasjonen i ein einaste nasjonal front — arbeidarklassen, bøndene, det nasjonale borgarskapet og dei demokratiske intellektuelle.

Folka som kjempar for nasjonal frigjering og som alt har vunne politisk sjølvstende, har stogga, eller er ved å stogga, å tena som ein reserve for imperialismen. Med den støtta dei får frå dei sosialistiske statane og alle progressive krefter, fører dei oftare og oftare nederlag over imperialismaktene og koalisjonane mellom imperialistane.

Dei unge nasjonalstatane utviklar seg på ei tid då det er kappestrid mellom dei to samfunnssystema i verda. Dette forholdet har svært stor innverknad på den politiske og økonomiske utviklinga deira, på kva veg dei vel å fylgja i framtida. Dei statane som nyst har vunne nasjonal frigjering, høyrer korkje til i systemet av sosialistiske statar eller i systemet av kapitalistiske statar. Men fleirtalet av dei har enno ikkje brote ut av krinslaupet til den kapitalistiske verdsøkonomien, sjølv om dei har ein særskilt plass i det. Denne delen av verda vert framleis utbyttar av dei kapitalistiske monopola.

No når dei har vunne nasjonalt sjølvstende, er det striden desse unge suverene statane fører mot imperialismen, for endeleg nasjonal gjenfødning, for økonomisk sjølvstende, som kjem i framgrunnen. Om utviklingslanda vinn fullt sjølvstende, vil dette vera ei vidare alvorleg svekking av imperialismen. For då ville heile det røvarsystemet vi har i dag med ulik internasjonal arbeidsdeling verta øydelagt, og grunnlaget for at dei kapitalistiske monopola utbyttar «landsbygda» i verda ville verta undergrave. Utviklinga av ein sjølvstendig nasjonal økonomi i utviklingslanda, ein økonomi som lit på effektiv hjelp frå det sosialistiske systemet, kjem til å slå endå eit hardt slag mot imperialismen.

Det er naudsynt å mønstra alle kreftene nasjonen har, og bu dei til å kjempa mot imperialismen for å vinna og grunnfesta sjølvstendet. I ein freistnad på å styrkja den dominerande stillinga si etter at sjølvstendet er vunne, greier det nasjonale borgarskapet på høgresida av og til å skipa reaksjonære politiske styre for ei tid, og tar til å forfylgja kom-

munistar og andre demokratar. Men slike styre har stutt levetid. Grunnen til dette er ganske enkelt at dei står i vegen for framgang og for å løysa viktige nasjonale problem — fyrst og fremst det å vinna økonomisk sjølvstende og utvikla produktivkreftene. Det er grunnen til at desse styra, trass i den aktive støtta dei får frå imperialistane, kjem til å verta velta som fylgje av den striden massane fører.

SUKP ser på brorskapleg allianse med dei folka som har kasta av seg koloniåket, og med folka i dei halvkoloniale statane, som ein av hjørnesteinane i den internasjonale politikken sin. Partiet vårt ser det som ei internasjonalistisk plikt å hjelpe dei folka som har lagt ut på vegen med å vinna og grunnfesta nasjonalt sjølvstende, alle dei folka som kjempar for å avskaffa kolonisystemet fullt ut. Sovjetunionen har alltid støtta dei heilage krigane folka har ført for fridom, og gjeve all slags moralsk, økonomisk, militær og politisk støtte til den nasjonale frigjeringsrørsla.

Sovjet-folket gav stor støtte til folket i Algerie då dei kjempa mot dei franske kolonialistane. Då folket i Jemen reiste seg til opprør mot slavebindinga i landet sitt, var vi dei fyrste som rekte dei ei hjelpande hand. Vi gav ulike former for hjelp til folket i Indonesia då dei kjempa for frigjering av Vest-Irian*, mot dei hollandske imperialistane som fekk støtte frå USA-imperialistane. Vi helsar striden folket i Indonesia fører for å frigjera Nord-Kalimantan*.

Både gamle og nye koloniherrar er travelt opptekne med å fletta eit nett av intriger og samansverjingar mot frigjeringsrørsla til folka i Sørøst-Asia. Vår sympati og støtte ligg alltid hjå dei som kjempar for nasjonal fridom og nasjonalt sjølvstende. Vi er djupt overtydde om at folka i Sør-Vietnam og Sør-Korea kjem til å sigrast i striden dei fører, og at dei kjem til å få sameint fedrelanda sine att trass i strevet til dei amerikanske imperialistane og nikkedokkene deira.

Partiet vårt er mot å eksportera revolusjon, og har alltid gjort alt det har kunna for å hindra eksport av kontra-revolusjon. Vi er fast overtydde om at samsvar og einskap i handling mellom dei tre store revolusjonære kreftene i vår tid — folka som byggjer sosialismen og kommunismen, den internasjonale revolusjonære arbeidarrørsla og den nasjonale frigjeringsrørsla — er grunnlaget for den striden folka fører mot imperialismen og ein garanti for at dei kjem til å sigrast.

Heile gangen i utviklinga i verda dei siste åra har til fulle stadfest at politikken til den kommunistiske rørsla er rett. Og han har ført til iau-

* Irian — det indonesiske namnet på Ny-Guinea — *Red.*

* Kalimantan, det indonesiske namnet på Borneo — *Red.*

gefallande praktiske resultat. Takk vera at denne politikken er sett ut i livet, har dei kreftene som kjempar mot imperialismen, for fred, nasjonalt sjølvstende og sosialisme, vunne nye framgangar. SUKP ser det som ei plikt å setja denne politikken konsekvent og stødig ut i livet.

Vi er fast overtydde om at det ikkje er noko grunnlag for å endra denne politikken.

Dessutan meiner sentralkomiteen i SUKP at det ville vera til det beste om vi både under førebuinga til møtet og på sjølv møtet mellom talsmenn for kommunist- og arbeidarpartia drøftar dei nye sidene som i dei siste åra er tilført politikken til den kommunistiske verdsrørsla, slik denne er nedlagt i Fråsegna og Kunngjeringa.

I brevet dykkar seier de heilt rett, kjære kameratar, at det som kan tryggja alle framgangane våre, er at einskapen i den kommunistiske rørsla og samhaldet mellom dei sosialistiske landa vert styrkt. Den siste tida har SUKP på landsmøta sine og på internasjonale kommunistmøte gong på gong gjeve uttrykk for sitt syn på prinsippa for tilhøvet mellom marxist-leninistiske parti. Vi understreka for heile verda at det må vera full likskap mellom alle kommunist- og arbeidarpartia i kommunistrørsla, på same vis som alle dei sosialistiske landa i det sosialistiske fellesskapet alltid har vore heilt likeverdige. Det finst ingen «overordna» eller «underordna» parti i den kommunistiske rørsla, og heller ikkje kan det finnast. At eitt parti har herredøme eller at det manifesterer noko som helst form for hegemoni, tener ikkje den internasjonale kommunist- og arbeidarrørsla. Tvert om kan det gjera skade. Alle kommunistparti er sjølvstendige og likeverdige. Alle har ansvar for lagnaden til den kommunistiske rørsla, for sigrar og tilbakeslag, alle må byggja på proletarisk internasjonalisme og innbyrdes hjelp i tilhøvet til andre.

Vi går og ut frå at den proletariske internasjonalismen stiller like krav til alle parti, store og små, og ikkje gjer noko unntak for nokon. Alle systerparti må syna same omsuta for at dei byggjer verksemda si på marxist-leninistiske prinsipp, i samsvar med interessene for å styrkja einskapen mellom dei sosialistiske landa og i heile kommunist- og arbeidarrørsla i verda.

Skipinga av og utviklinga til det sosialistiske verdssystemet gjer at spørsmålet om eit rett tilhøve mellom dei marxist-leninistiske partia vert særskilt viktig. Kommunist- og arbeidarpartia i dei sosialistiske landa er herskande parti. Dei har ansvaret for lagnaden til statar, for lagnaden til folka sine. Under slike omstende kan det å krenkja dei

marxist-leninistiske prinsippa for tilhøvet mellom parti ha verknad både på partiinteresser og på interessene til dei breie massane i folket.

Med dei høgste interessene til saka vår som rettesnor, har SUKP gjort til inkjes fylgjene av persondyrkinga til Stalin, og gjort alt for å gjeninnføra fullt ut dei leninistiske prinsippa for likskap i tilhøvet mellom systerpartia og vyrdnad for suvereniteten til sosialistiske land. Dette har spelt ein stor og positiv rolle når det gjeld å styrkja einskapen i heile det sosialistiske fellesskapet. Det er skapt ein god situasjon for å kunna styrkja venskapen mellom oss på grunnlag av likskap, vyrdnad for suvereniteten til kvar stat, innbyrdes hjelp og kameratsleg samarbeid, friviljug oppfylling av den internasjonale plikta kvart einskilt land har. Samstundes vil vi gjerne understreka at sosialistisk likskap ikkje berre vil seia at alle har lik rett til å vera med på å utarbeida den sams politikken kollektivt — det inneber òg at kvart av systerpartia i dei sosialistiske landa har likt ansvar for lagnaden til heile samfunnet.

Kunngjeringa frå Moskva-møtet mellom systerpartia understreka at det trengst ein nær allianse mellom dei landa som bryt ut av kapitalismen, dei må sameina strevet sitt for å byggja sosialismen og kommunismen. Nasjonale interesser og interessene til det sosialistiske systemet som heilskap harmonerer fullt ut. Livet har på overtydande vis synt at kvart land best kan løysa dei nasjonale oppgåvene sine berre gjennom eit nært samarbeid med dei andre sosialistiske landa, og med grunnlag i ekte likskap og innbyrdes hjelp.

Einskapen mellom oss, dei godt samstemte handlingane våre, kjem ikkje av seg sjølv. Dei vert dikterte av objektivt naudsyn, dei er eit resultat av medvite arbeid, av den målmedvitne internasjonalistiske politikken til dei marxist-leninistiske partia og den utrøyyttande omsuta dei-ra for å samla rekkjene våre.

Vi let ikkje att augo for at det kan koma opp ulike tolkingar av visse spørsmål når det gjeld den indre oppbygginga og den internasjonale kommunistiske rørsle, ulike tolkingar av formene og metodane for samarbeidet mellom oss når det gjeld tilhøvet mellom sosialistiske land. Dette er mogleg av di landa som utgjer det sosialistiske verdssystemet står på ulike steg i bygginga av det nye samfunnet, og av di røynsle dei-ra med å utvikla samband med verda utanfor ikkje er den same på alle vis. Ein bør heller ikkje sjå bort frå at usemja kan koma av at dei einskilte systerpartia ser ulikt på korleis visse spørsmål i marxismen-leninismen skal løysast. Å overdriva den rollen nasjonale særdrag spelar, kan føra til at ein går bort frå marxismen-leninismen.

Å sjå bort frå nasjonale drag, kan føra til at ein skil seg frå livet og massane og skadar sosialismen.

Alt dette gjer det naudsynt at vi heile tida strevar for å finna middel og metodar som kan gjera oss i stand til å løysa dei motseiingane som reiser seg, ut frå eit prinsipielt standpunkt og med minst mogleg skade for den sams saka.

Vi kommunistar kan stridast innbyrdes. Men den heilage plikta vår er under alle omstende å oppseda folka i landa våre i ein ande av djup solidaritet med alle folka i det sosialistiske fellesskapet. Kommunistar må ikkje berre poda inn i folka kjærleik til sitt eige land, men òg kjærleik til heile det sosialistiske fellesskapet, kjærleik til alle folk. Dei må fostra forståing for brorskapsskyldnaden andsynes det arbeidande folket i verda hjå kvar einaste mann og kvinne som bur i noko sosialistisk land. Dersom ein ikkje gjer dette, har ein ikkje fylgt den fyrste regelen til kommunistane — denne krev at dei marxist-leninistiske partia og folka som byggjer sosialismen står saman, at ein set einskapen mellom oss over alt anna.

Ein må ikkje under nokon omstende nytta meiningsskilnader i taktiske og ideologiske spørsmål til å tenna nasjonalistiske kjensler og fordommar, mistillit og usemje mellom dei sosialistiske folka. Vi kunn-gjer at vi kan svara fullt og heilt for at Sovjetunionens Kommunistiske Parti aldri har gjort, og aldri kjem til å gjera, noko som kunne så fiendskap mellom folka i landet vårt andsynes systerfolket i Kina eller andre folk. Tvert om har partiet vårt under alle omstende stødig og konsekvent spreidd internasjonalsisme og varm venskap med folka i dei sosialistiske landa og med alle folka i verda. Vi meiner det er viktig å understreka dette, og vi vønar at sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti ser det på same måte som oss.

Det er naudsynt å sameina alt strev i den internasjonale kommunist-, arbeidar- og frigjeringsrørsla, og mobilisera folka til strid mot imperialismen. Det militante oppropet «Arbeidarar i alle land, gå saman!», som Marx og Engels forma ut, vil seia at grunnlaget for denne einskapen ligg i anti-imperialistisk klassesamhald og ikkje i noko prinsipp om nasjonalitet, hudfarge eller geografisk plassering. Å sameina massane i striden mot imperialismen berre på grunnlag av at dei høyrer heime på eit visst kontinent — om det er Afrika, Asia, Latin-Amerika eller Europa — kan vera til skade for dei kjempande folka. Dette ville ikkje vera å sameina, men i røynda å kløyva kreftene i den anti-imperialistiske einskapsfronten.

Styrken til den kommunistiske verdsrørsla ligg i at ho er trufast mot marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsismen. Sovjetunionens Kommunistiske Parti har kjempa mot, og kjem til å halda fram å kjempa mot, alle avvik frå marxismen-leninismen og all opportuniste. Vi står fullt og heilt fast ved prinsippa i 1960-Kunngjeringa som peikar på at det er naudsynt å kjempa på to frontar — mot høgre- og «venstre»-opportuniste. Kunngjeringa seier heilt rett at hovudfåren i den kommunistiske verdsrørsla er revisjonisme, og samstundes peikar ho på at det er naudsynt å føra ein målmedviten strid mot sektarisme og dogmatisme av di dette når som helst kan verta hovudfåren i utviklinga til einskildparti dersom det ikkje vert konsekvent nedkjempa.

Partiet vårt ynskjer å grunnfesta einskapen i den kommunistiske verdsrørsla på grunnlag av prinsippa i marxismen-leninismen, og det kjem til å halda fram med å kjempa viljefast både mot høgre- og venstre-opportuniste. I dag er ikkje dei nokon mindre fåre enn revisjonisme. Men samstundes som vi er uforsonlege når det gjeld grunnleggjande prinsippspørsmål i teorien og taktikken til den kommunistiske rørsla, samstundes med at vi strir mot revisjonisme og sektarisme, kjem vi ikkje til å spare oss for å få greidd ut spørsmål det er ulike syn på, gjennom tolmodig og kameratsleg diskusjon. Då skal vi kunna rydda bort alle unødvendige hindringar som står i vegen for einskapen vår. Når vi gjer dette, går vi ut frå den føresetnaden at når systerpartia og internasjonale konferansar i den kommunistiske rørsla kritiserer denne eller hin feilen som knyter seg til prinsippspørsmål i marxismen-leninismen, bør dei setja seg som oppgåve å peika på fåren ved slike feil og hjelpa til med å få retta dei. Dei bør ikkje kverna opp att og opp att om desse feila til evig tid. Vi strevar for å gjera det lettare å sameina dei revolusjonære kreftene fullt og heilt, og ikkje for å kløyva dei eller skjera bort den eine eller andre delen av rørsla vår. Sjølv sagt kan ikkje kommunistar gje konsesjonar i prinsippspørsmål i den marxist-leninistiske teorien.

Som eit internasjonalistisk parti studerer SUKP nøye den røynsla som er samla opp gjennom den striden dei marxist-leninistiske partia i alle land har ført. Vi verdset høgt den striden arbeidarklassen og kommunistpartia, den revolusjonære fortroppen til arbeidarklassen, fører i Frankrike, Italia, USA, England og dei andre kapitalistlanda. Likeins verdset vi den heltemodige striden kommunistpartia i landa i Asia, Afrika og Latin-Amerika fører for nasjonal og sosial frigjering frå her-

redømet til dei imperialistiske monopola, frå kolonialisme og ny-kolonialisme.

Kommunistpartia har utvikla seg til krefter som har mykje å seia i nasjonane, til framskridne avdelingar av stridsmenn som kjempar for lukke for folka sine. Det er ikkje rart at dei reaksjonære slår slag etter slag mot kommunistane for å freista å bryta ned viljen deira. I kampen mot den kommunistiske rørsla kjem dei reaksjonære med den utslitne løgna om «Moskvas arm», og påstår at kommunistpartia ikkje er ei nasjonal kraft, men eit middel for politikken til eit anna land, ein reis-kap for eit anna land. Imperialistane gjer dette med vondt for augo — for å motverka den aukande innverknaden kommunistpartia har, for å få massane til å mistru dei, for å rettferdiggjera politiforfylgjing av kommunistane.

Likevel veit alle ærlege menn og kvinner at det er kommunistane som verkeleg står for nasjonale interesser og er talsmenn for dei, at dei er stødige patriotar som sameiner kjærleik til landet sitt og proletarisk internasjonalisme i striden sin for at folket skal vinna lukke. SUKP ser det som ein skyldnad å gje all mogleg støtte til brørne sine i den helte-modige striden dei fører i dei kapitalistiske landa, og styrkja den inter-nasjonale solidariteten med dei.

Dette er i allmenne drag ein del av tankane vi har om viktige prinsippsspørsmål i tida, om strategien og taktikken til den internasjonale kommunistiske rørsla som vi meinte det var viktig å ta opp i dette bre-vet.

Ettersom vi er fast overtydde om at den politikken den internasjonale kommunistiske rørsla har i dag — uttrykt i Fråsegna og Kunngjerin-ga frå systerpartia — er den einaste rette, meiner vi at på det komande møtet mellom talsmenn for SUKP og KKP ville det vera føremålstenleg å drøfta fylgjande særskild viktige spørsmål:

a. Spørsmål som gjeld striden for å gjera det sosialistiske verdssystemet endå sterkare og for å gjera det til den avgjerande faktoren i utvik-linga til menneskesamfunnet, som er hovudkjenneteiknet ved vår tid. Saman bør vi diskutera korleis vi snøggare og betre skal kunna tryggja at dei sosialistiske landa sigrar i fredeleg økonomisk kappestrid med kapitalismen.

b. Spørsmål som gjeld striden for fred og fredeleg samlivnad. Beho-vet for å sameina strevet til alle fredskjære krefter i striden for å hin-dra ein verdskrig med atomvåpen. Å skapa og styrkja ein breiast mog-leg einskapsfront av dei som er for fred. Å avsløra dei reaksjonære

innhaldet i imperialismen, auka vaktsemda og mobiliseringa av dei breie massane for å kjempa mot dei førebuingane imperialistane gjer til ein ny verdskrig, hindra dei aggressive planane deira og isolera dei kreftene som står for reaksjon og krig. Halda fast på det leninistiske prinsippet om fredeleg samlivnad mellom statar med ulike samfunnssystem i internasjonale samband. Striden for allmenn og full nedrusting og for å fjerna spora etter den andre verdskrigen.

c. Spørsmål som gjeld striden mot imperialismen, med USA-imperialismen i brodden. Å nytta den svekka stillinga til kapitalismen og den aukande ustabiliteten i heile det kapitalistiske verdsøkonomiske systemet, skjerpinga av motseiingane i kapitalismen, og framfor alt, motseiinga mellom arbeid og kapital, og den alvorlege krisa i borgarleg ideologi og politikk til å tena vår sak. Å støtta den revolusjonære striden og klassekampen det arbeidande folket i dei kapitalistiske landa fører mot monopola, for sosial frigjering, for å avskaffa utbytting av menneske ved menneske, for å utvida dei demokratiske rettane og fri domen til folka.

d. Spørsmål som gjeld den nasjonale frigjeringsrørsla. Å støtta og utvikla den nasjonale frigjeringsrørsla til folka så langt som råd. Striden for å få fullt og heilt slutt på kolonialisme og ny-kolonialisme i alle former. Å gje støtte til folk som kjempar mot kolonialisme, og likeins til land som har vunne nasjonal frigjering. Utvikling av økonomisk og kulturelt samarbeid med desse landa.

e. Spørsmål som gjeld å grunnfesta einskapen og samhaldet i det sosialistiske fellesskapet og i rekkjene til den kommunistiske rørsla. Behovet for å konsolidera den internasjonale kommunistiske rørsla på alle vis, den politiske krafta som har mest å seia i vår tid, særskilt under tilhøve då dei imperialistiske reaksjonære har slutta seg saman i striden mot kommunismen. Hindra alle handlingar som kan undergrava denne einskapen, som består i at kvart systerparti held fast ved vurderingane og slutningane ein er komne fram til saman. Halda fram striden mot revisjonisme og dogmatisme av di dette er eit ufråvikeleg vilkår for å kunna forsvara marxismen-leninismen og halda han rein, for å kunna utvikla han på skapande vis, og for at den kommunistiske rørsla skal kunna vinna nye framgangar. Utvikla sambandet mellom systerpartia på grunnlag av prinsippa om proletarisk internasjonalisme og innbyrdes hjelp og støtte. Utarbeida sams tiltak for å skjerpa den ideologiske og politiske striden mot imperialismen og reaksjonen.

I samtalanene vil det verta råd å drøfta alle spørsmåla de nemner i bre-

vet dykkar, spørsmål som har sams interesse og spring ut av oppgåvene som reiser seg i striden for å setja ut i livet vedtaka frå Moskva-møta. Diskusjonen av spørsmål som knyter seg til å få grunnfesta einskapen mellom Sovjetunionen og Folkerepublikken Kina, kan koma til å spela ei viktig rolle.

I brevet dykkar reiser de spørsmålet om Albania og Jugoslavia. Vi har alt skrive til dykk om desse spørsmåla, men jamvel om dei er grunnleggjande, kan og bør dei ikkje få skugga over hovudproblema i vår tid. Det er dei som må diskuterast på møtet vårt.

Partiet vårt har fordømt kløyvingsverksemda til dei albanske leiarane, men har samstundes gjort ei rad tiltak for å normalisera sambandet mellom Arbeidets Parti i Albania og SUKP og andre systerparti. Trass i at leiarane i det albanske partiet nett har gått ut med slarveåtak på partiet vårt og sovjet-folket, har vi, leidde av høgre interesser, ikkje gjeve opp vona om at sambandet mellom SUKP og Arbeidets Parti i Albania skal verta betre. I slutten av februar i år gjorde sentralkomiteen i SUKP endå ein gong eit opptak, og gjorde framlegg overfor sentralkomiteen i Arbeidets Parti i Albania om at det skulle haldast eit tolandsmøte mellom talsmenn for dei to partia. Men dette kameratslege steget frå vår side møtte ikkje noka rimeleg forståing hjå leiarane i Albania. Leiarane i Arbeidets Parti i Albania tykte ikkje ein gong det var naudsynt å ta mot brevet med framlegget frå sentralkomiteen i SUKP om tolandsmøtet. Dei albanske leiarane har tydeleg nok kome til vitet seinare, og har sendt oss eit brev der dei etter ein del atterhald og vilkår talar om eit slikt møte. Dersom dei verkeleg syner eit ekte ynskje om det, er vi budde til å halda eit slikt møte.

Når det gjeld Jugoslavia, hevdar vi, ut frå ein analyse og ei vurdering av dei objektive økonomiske og politiske tilhøva i dette landet, at det er eit sosialistisk land, og i sambandet vi har med det strevar vi for å få til nærare samband mellom Den føderative folkerepublikken Jugoslavia og det sosialistiske samveldet. Dette er i samsvar med den politikken systerpartia har for å smelta saman alle anti-imperialistiske krefter i verda. Vi tar òg omsyn til dei klåre positive tendensane som i det siste har synt seg i det økonomiske og samfunnspolitiske livet i Jugoslavia. Samstundes veit vi at det finst alvorlege meiningsskilnader mellom SUKP og Kommunistforbundet i Jugoslavia i fleire ideologiske spørsmål, og vi meiner det er naudsynt å tala beint ut til dei jugoslaviske kameratane og kritisera dei synspunkta deira som vi meiner er range.

I brevet frå sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti, dagsett 9. mars 1963, seier dei seg samde med oss når vi seier at den kommunistiske verdsrørsla står framfor ei avgjerande tid. Det spørst på oss, på partia våre, på om politikken vår er rett, om vi skal halda fram med å gå frametter i ei rekkje, eller om vi skal verta blanda inn i ein strid som er til skade for arbeidarklassen, folka våre og alle arbeidande folk, ein strid som berre kan føra til at vi blir framande for kvarandre, til at dei sosialistiske kreftene vert svekka, og til at einskapen i den kommunistiske verdsrørsla vert undergraven.

Ettersom Sovjetunionens Kommunistiske Parti og Kinas Kommunistiske Parti er store og sterke parti, kjem dei naturleg nok til å koma ut av denne situasjonen med små tap. Men dei andre systerpartia, og særskilt dei som arbeider under innfløkte tilhøve, kjem til å møta store og dessutan unødvendige vanskar, og det er sjølvsagt ikkje målet vårt.

Alt er avhengig av korleis vi ter oss i denne alvorlege og innfløkte situasjonen. Skal vi halda fram med polemikk, skal vi falla som offer for kjenslene våre, skal vi venda argument til bitter krangel og ugrunna skuldingar og utfall mot systerpartia? Eller kjenner vi det store ansvaret vi har for lagnaden til den store saka vår, for å leia utviklinga inn i eit anna spor, syna mot nok til å lyfta oss over alt det som skil oss i dag, stogga med ukameratsleg polemikk og konsentrera oss om å finna måtar for å grunnfesta det militante samarbeidet mellom Sovjet og Kina og grunnfesta venskapen mellom alle systerpartia?

Vi veit at ei rørsle utan strid er utenkjeleg. Dette gjeld òg kommunistrørsla. Men det finst ikkje noka usemje, noka misnøye med framferda til eit særskilt parti som kan rettferdiggjera stridsformer som er til skade for den internasjonale kommunistiske rørsla. Di djupare og breiare forståinga vår av måla og oppgåvene til den internasjonale arbeidarklassen er, di større krefter må vi leggja i å analysera usemja mellom oss roleg og sakleg, same kor alvorleg ho kan sjå ut i dag, og hindra ho i å skada det positive arbeidet vi gjer, i å desorganisera den revolusjonære verksemda til den internasjonale arbeidarklassen.

La oss kjempa saman for at den internasjonale kommunistiske rørsla skal halda seg konsekvent til den marxist-leninistiske kursen, mot revisjonisme og dogmatisme, for nærare einskap i den internasjonale kommunistiske rørsla, for vyrdnad for den kollektivt utarbeidde politikken, og mot all krenking eller sjølvrådlig tolking av denne.

Partiet vårt gjev seg ikkje den polemiske striden i vald. Vi kjenner det sams ansvaret vårt overfor den kommunistiske verdsrørsla, og

ynskjer å få slutt på den fårlege prosessen med å gli inn i ein ny diskusjonsserie. Det er opplagt for alle at vi kunne ha mykje vi skulle ha sagt til forsvar for den leninistiske politikken til SUKP, til forsvar for den sams lina til den internasjonale kommunistiske rørsle, som svar på dei grunnlause åtaka i artiklar som er trykte i den kinesiske pressa den siste tida. Og om vi ikkje gjer det no, er det berre av di vi ikkje ynskjer å gleder fiendane til den kommunistiske rørsle. Vi vonar at det skal verta forstått kva skade den skjerpa polemikken har gjort, og einskapen i det sosialistiske systemet og den internasjonale kommunistiske rørsle må setjast over alt anna. Difor gjer vi framlegg for dykk om eit møte, ikkje for å skjerpa striden, men for å nå fram til ei sams forståing av viktige problem som har reist seg i den internasjonale kommunistiske rørsle.

Vi veit at venene våre i alle land i verda ser fram til eit slikt møte, og at dei har store voner til det. Det spørst på oss, på viljen og fornuften vår, om vi skal nå fram til resultat som gleder venene våre og uroar fiendane våre. Dette vil vera eit sams tilskot frå oss til striden for frigjering av alle undertrykte folk, til at freden og sosialismen skal sigra på jorda, til at den store marxist-leninistiske læra skal sigra.

Med kommunistisk helsing,

Sentralkomiteen i Sovjetunionens Kommunistiske Parti

**OPE BREV FRÅ SENTRALKOMITEEN I
SOVJETUNIONENS KOMMUNISTISKE PARTI
TIL ALLE PARTIORGANISASJONAR OG
ALLE KOMMUNISTAR I SOVJETUNIONEN**

(14. juli 1963)

Kjære kameratar,

Sentralkomiteen ser det som naudsynt å senda dykk dette opne brevet for å klargjera haldninga si til dei grunnleggjande spørsmåla i den internasjonale kommunistrørsla i samband med brevet frå sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti dagsett 14. juni 1963.

Sovjet-folket veit vel at partiet vårt og regjeringa, som uttrykkjer viljen til heile sovjet-folket, ikkje sparer seg noko strev for å styrkja den broderlege venskapen med folka i alle dei sosialistiske landa, med folket i Kina. Vi er sameinte gjennom sams kamp for kommunismens siger, vi har same mål, dei same mål og voner.

I mange år var tilhøvet mellom partia våre godt. Men for ei tid sidan kom det fram i dagen alvorlege meiningskilnader mellom KKP på den eine sida og SUKP og dei andre systerpartia på den andre. For tida er utsegnene og handlingane til leiarane i KKP, som undergrev sambandet mellom partia våre og venskapen mellom folka våre, årsak til aukande uro i sentralkomiteen i SUKP.

For sin del har sentralkomiteen i SUKP gjort alt som er mogleg for å vinna over dei meiningskilnadene som har dukka opp, og i januar i år gjorde han framlegg om at ein skulle stoppa open polemikk i den kommunistiske rørsla, slik at sakene kan bli drøfta roleg og på forretningsmessig måte og bli løyste på eit prinsipielt marxist-leninistisk grunnlag. Dette framlegget frå SUKP vart støtta varmt av systerpartia. Deretter var det semje om eit møte mellom representantar frå SUKP og KKP. Dette finn no stad i Moskva.

Sentralkomiteen i SUKP vona at dei kinesiske kameratane på same vis som oss sjølve ville syna godvilje og gjera det lettare å få møtet vellukka, til bate for styrkinga av einskapen i den kommunistiske rørsla. Til vår sorg, då ein hadde kome fram til semje om Moskvamøtet med representantar frå SUKP og KKP, etter at delegasjonane var peik-

te ut og møtedatoen fastsett, fann dei kinesiske kameratane det plutseleg mogleg ikkje berre å kunngjera dei gamle meiningsskilnadene ope, for heile verda, men dei kom òg med nye åtak på SUKP og dei andre kommunistpartia. Dette gjorde dei i staden for å la desse meiningsskilnadene vera eit diskusjonsemne for dette møtet. Dette kom til uttrykk gjennom at brevet frå sentralkomiteen i KKP av 14. juni vart offentliggjort. Dette gjev ei vilkårleg tolking av Kunngjeringa og Fråsegna frå Moskvamøta med representantar frå kommunist- og arbeidarpartia, og rengjer grunnprinsippa i desse historiske dokumenta. Brevet frå sentralkomiteen i KKP inneheld grunnlause, ondsinna åtak på partiet vårt og på andre kommunistparti, og på vedtaka frå den 20., 21. og 22. kongressen til SUKP og på SUKPs program.

Som de kjenner til frå kunngjeringa frå sentralkomiteen i SUKP som var trykt i Pravda 19. juni, har presidiet i sentralkomiteen i SUKP, etter at det har studert 14. juni-brevet frå sentralkomiteen i KKP, kome fram til at det ikkje ville ha vore tilrådeleg å kunngjera det i sovjetpressa på den tida. Om det hadde vorte kunngjort, ville det naturlegvis ha kravd eit offisielt svar frå vår side. Dette ville ha gjort usemja djupare, tend kjenslene, og det ville difor ha gjort tilhøvet mellom partia våre verre. Å kunngjera brevet frå sentralkomiteen i KKP ville ha vore dess meir uhøveleg ettersom det skulle haldast eit møte mellom representantar frå SUKP og KKP med det føremålet, slik vi ser det, gjennom kameratslege undersøkingar av dei eksisterande meiningsskilnadene. å yta sitt til å betra gjensidig forståing mellom dei to partia våre når det gjeld dei livsviktige spørsmåla om utviklinga i verda i dag, og for å skapa ein gunstig atmosfære for å førebu og halda eit møte med representantar frå alle kommunist- og arbeidarpartia.

Samstundes såg presidiet i sentralkomiteen i SUKP det som naudsynt å gjera medlemene i sentralkomiteen i SUKP og alle dei som var med på plenums møtet, kjende med brevet frå sentralkomiteen i KKP og informera dei om innhaldet i meiningsskilnadene mellom leiarane i KKP og SUKP og dei andre marxist-leninistiske partia.

I eit samrøystes vedtak støtta plenum i sentralkomiteen fullt ut den politiske verksemda til presidiet i sentralkomiteen i SUKP og til fyrstessekretæren i sentralkomiteen i SUKP og formannen i ministerrådet i Sovjetunionen, N. S. Khrusjtsjov, som hadde som mål å sameina kreftene i den kommunistiske verdsrørsla endå betre. Likeins vart alt presidiet i sentralkomiteen hadde gjort i samband med tilhøvet til sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti godkjent fullt ut.

Plenum i sentralkomiteen i SUKP påla presidiet i sentralkomiteen å fylgja lina frå det tjuande, tjuetyrste og tjuetre landsmøtet i partiet vårt fullt og fast på møtet med talsmennene for KKP. Dette er ei line som er godkjent på møta mellom talsmenn for kommunistpartia, og som er innebygd i Fråsegna og i Kunngjeringa, ei line som livet har stadfest fullt ut, som er stadfest fullt ut av gangen i den internasjonale utviklinga. Med stor styrke viste plenum i sentralkomiteen attende åta-ka frå sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti på partiet vårt og andre kommunistparti, åtaka på vedtaka frå det tjuande, tjuetyrste og tjuetre landsmøtet og på programmet til SUKP, og sa at dei var grunnlause og slarvete. Det uttrykte viljen til heile partiet då det kunn-gjorde at det er budd på og fastrådd på å konsekvent fylgja ein kurs for å få sameint systerpartia og vinna over den usemja som finst no. Plenum kunnngjorde at partiet vårt ville halda fram med å streva for å styrkja einskapen med grunnlag i prinsippa i marxismen-leninismen og den sosialistiske internasjonalismen, i brorskapleg venskap mellom SUKP og KKP, til beste for striden for den sams saka.

Diverre har det som har hendt i det siste synt at dei kinesiske kame-ratane tolkar den kjensgjerninga at vi har lagt band på oss på sin eigen måte. Dei skildrar det ærlege strevet vårt for å unngå at tvisten i den kommunistiske rørsle vert skjerpt som ikkje noko mindre enn eit yn-skje om å løyna synet til dei kinesiske leiarane for kommunistane og folket i Sovjetunionen. Dei kinesiske kameratane tolka det at vi legg band på oss som veikskap, og stadig meir hardnakka og uthaldande og i strid med normene for venskaplege tilhøve mellom sosialistiske syster-land, tok dei til å spreia brevet av 14. juni frå sentralkomiteen i KKP illegalt i Moskva og andre byar i Sovjetunionen. Ein stor del av eksem-plara var trykte på russisk. Då dei ikkje var nøgde med dette, byrja dei kinesiske kameratane med stor iver å popularisera og spreia dette bre-vet og endre dokument som er retta mot partiet vårt, over heile verda. Og dei veik ikkje tilbake for å nytta imperialistiske forlag og byrå for å få spreidd dei.

Stillinga har vorte verre ved at dei kinesiske talsmennene slett ikkje slutta med dette då utanriksdepartementet i Sovjetunionen gjorde den kinesiske ambassadøren i Sovjetunionen merksam på at slikt ikkje kunne tillatast, og at slike **handlingar er ei grov krenking av suverenite-ten til landet vårt.** Dei kunnngjorde på ein demonstrativ måte at dei såg seg i sin rett til å halda fram med å spreia brevet i Sovjetunionen.

Den sjuande juli, etter at Moskva-møtet alt hadde teke til, vart det

halde eit masse møte i Peking der dei kinesarane som vart utviste frå Sovjetunionen for å ha spreidd materiale som inneheldt åtak på partiet vårt og sovjetregjeringa ulovleg, vart hylla som heltar av offisielle kinesiske talsmenn. På møtet prøvde dei å kveikja uvenlege haldningar og kjensler mot Sovjetunionen hjå det kinesiske systerfolket, og dei prøvde å prova at dei hadde rett til å krenkja suvereniteten til staten vår og normene for internasjonale samband. Den tiande juli sende sentralkomiteen i KKP ut endå ei fråsegn der dei rettferdiggjør desse handlingane og i røynda prøver å ta seg rett til å blanda seg inn i dei indre sakene til Sovjetunionen. Det kjem sovjetregjeringa sjølv sagt aldri til å tillata. Slike handlingar tener berre til å gjera tilhøva verre, og kan ikkje gjera anna enn skade.

I leiaren den trettande juli kom Folkets Dagblad i Peking med nye åtak på partiet vårt, og la fram ei forvrengd tolking av at sovjetpressa ikkje trykte brevet frå sentralkomiteen i KKP av 14. juni.

Dei beintfram uvenlege handlingane til leiarane i KKP, det uthaldande strevet deira for å skjerpa tvisten i den internasjonale kommunistiske rørsla, den medvitne forvrenginga av stillinga til partiet vårt og mistolkinga av motiva våre då vi mellombels heldt oss frå å trykkja brevet, tvingar oss til å trykkja brevet frå sentralkomiteen i KKP av 14. juni 1963, og gje vår vurdering av det.

Alle som les brevet frå sentralkomiteen i KKP, kan sjå at bakom dei fine orda om einskap og samhald ligg det uvenlege, slarvete åtak på partiet vårt og Sovjetunionen, eit strev for å underslå den historiske rollen til striden folket vårt har ført for at kommunismen skal sigra i Sovjetunionen og for at freden og sosialismen skal sigra over heile verda. Dokumentet inneheld alle slag skuldingar, beinveges eller løynde, mot SUKP og Sovjetunionen. Dei som har skrive det, tar seg lov til å koma med upassande og for kommunistar fornærmande utsegner om «svik mot interessene til det internasjonale proletariatet og alle folka i verda», om «avvik frå marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsismen», dei ymtar frampå om «reddhug andsynes imperialistane», «eit steg bakover i den historiske utviklinga», og dei ymtar jamvel om «organisatorisk og moralsk avvæpning av proletariatet og heile det arbeidande folket», som er noko nær det same som å «hjelpa til med å få gjeninnført kapitalismen» i landet vårt. Korleis kan dei seia slikt om partiet til den store Lenin, om fedrelandet til sosialismen, om det folket som var det fyrste i verda som gjennomførte ein sosialistisk revolusjon, som tok vare på dei store vinningane sine i harde slag mot inter-

nasjonal imperialisme og heimleg kontrarevolusjon, som legg for dagen mirakel av heltemot og offervilje i strevet for å byggja kommunismen, og som trufast oppfyller den internasjonalistiske plikta si andsynes det arbeidande folket i verda.

I

Sovjetunionen har i mest eit halvt hundreår, og under leiing av kommunistpartiet, kjempa for at ideane i marxismen-leninismen skal sigra, for fridom og lukke for det arbeidande folket i heile verda. Frå dei aller fyrste dagane sovjetstaten fanst, då den store Lenin sto i brodden for han og heilt fram til i dag, har folket vårt gjeve og gjev umåteleg stor og usjølvisk hjelp til alle folk som kjempar for frigjerung frå det imperialistiske og koloniale åket for å byggja eit nytt liv.

Verdssoga kan ikkje gje noko døme på eit land som har gjeve så stor hjelp til andre land for å utvikla økonomien, vitskapen og teknologien deira.

Det arbeidande folket i Kina og dei kinesiske kommunistane fekk i fullt mon oppleva den brorskaplege solidariteten frå sovjet-folket, frå partiet vårt, både i den revolusjonære striden dei førte for å frigjera landet sitt, og i åra med bygging av sosialismen. Straks etter at Folkerepublikken Kina var skipa, undertekna sovjetregjeringa ei pakt om venskap, allianse og innbyrdes hjelp med regjeringa i Folkets Kina. Denne er eit mektig våpen mot åtak frå imperialistane, ein faktor som er med på å grunnfesta freden i Det fjerne austen og i heile verda.

Sovjet-folket var gjevsmildt og let dei kinesiske brørne sine få del i røynsla frå bygginga av sosialismen. Dette var ei røynsle som var samla opp over mange år, og likeins fekk dei del i det dei hadde nådd fram til i vitskap og teknologi. Landet vårt har gjeve og gjev framleis monaleg hjelp til den økonomiske utviklinga i Folkerepublikken Kina. Med aktiv hjelp frå Sovjetunionen bygde Folkets Kina 198 fabrikkar, fabrikkavdelingar og andre industrieiningar som er utstyrte med moderne maskinar. Med hjelp frå landet vårt har Kina sett i gong nye industrigreiner som til dømes bil-, traktor-, flyindustri og anna. Sovjetunionen leverte meir enn 21 000 sett med vitskaplege og tekniske utgreiingar, irekna planar for meir enn 1400 større prosjekt, til Folkerepublikken Kina. Heile tida har vi hjelpt Kina med å styrkja forsvarsevna si og med å skapa ein moderne forsvarsindustri. Tusentals kinesiske spesialistar og arbeidarar har fått opplæring på dei høgre skulane og i industrien i Sovjetunionen. I dag held òg Sovjetunionen fram med å gje teknisk

hjelp til Folkerepublikken Kina i bygginga av 88 industriføretak og tiltak. **Vi nemner ikkje alt dette for å skryta, men berre av di leiarane i KKP i det siste har prøvt å underkjenna den rollen hjelpa frå Sovjetunionen har spelt. Vi gløymer heller ikkje at Sovjetunionen for sin del har fått varer vi trong frå Folkerepublikken Kina.**

For ikkje så lenge sidan tala dei kinesiske leiarane rett og godt om venskapen mellom det kinesiske folket og folket i Sovjetunionen, om einskapen mellom SUKP og KKP og om den store verdien av hjelpa frå Sovjetunionen. Dei oppmoda folket til å læra av røynsla frå Sovjetunionen.

Kamerat Mao Tsetung sa fylgjande i 1957: «I striden det kinesiske folket førte for nasjonal frigjering hadde det godvilje og støtte frå sovjet-folket. Eiter at den kinesiske revolusjonen hadde sigra, har Sovjetunionen på same måten gjeve allsidig og umåteleg stor hjelp til bygginga av sosialismen i Kina. Det kinesiske folket kjem aldri til å gløyma dette».

Ein kan berre seia seg lei for at dei kinesiske leiarane har teke til å gløyma dette. .

Partiet vårt og heile sovjet-folket gledde seg over og var byrge over framgangane det kinesiske folket vann i bygginga av det nye livet. Då kamerat N. S. Khrusjtsjov tala på ei mottaking i Peking i høve tiårsdagen til Folkerepublikken Kina, sa han: «Det heltemodige og arbeidssame kinesiske folket synte, under leiing av det strålende kommunistpartiet sitt, kva eit folk evnar når det tar makta i sine eigne hender. ... Alle sannkjenner no dei framgangane det kinesiske folket og kommunistpartiet i Kina har vunne. Folka i Asia og Afrika ser kva veg det er og kva system det er som kan utvikla evnene og skaparkrafta til folket fullt ut, slik at ein nasjon kan syna kor brei og djup den mektige skaparkrafta hans er.»

Slik var det heilt til dei kinesiske leiarane tok til å vika av frå den allmenne kursen til den kommunistiske verdsrørsla.

I april 1960 avslørte dei kinesiske kameratane ope at dei var usamde med den kommunistiske verdsrørsla ved å gje ut artikkelsamlinga «Lenge leva leninismen!» Denne samlinga inneheldt i hovudsak forvrengde, sundlema og rangt tolka utdrag frå velkjende verk av Lenin. Ho inneheldt påstandar som i innhald var retta mot grunnideane i Fråsegna frå Moskva-møtet i 1957 som vart undertekna av kamerat Mao Tsetung på vegne av KKP, påstandar mot den leninistiske politikken med fredeleg samlivnad mellom statar med ulike samfunnssystem, mot

at det er råd å hindra verdskrig i vår tidsalder, mot å sannkjenna både den fredelege og den ikkje-fredelege vegen i utviklinga til den sosialistiske revolusjonen. Leiarane i KKP prøvde å tvinga sitt syn på alle systerpartia. Under Peking-møtet til Generalrådet for verdssamskipnaden av fagforeiningar i juni 1960, skipa dei kinesiske leiarane, utan at leiinga i systerpartia visste noko om det, til eit møte mellom talsmenn for fleire parti som då var i Peking. Her kom dei med open kritikk mot standpunktta til SUKP og andre marxist-leninistiske parti og mot Fråsegna som vart vedteken på Moskva-møtet i 1957. Dessutan la dei kinesiske kameratane fram meiningsskilnadene mellom seg og SUKP og dei andre systerpartia for open sal i ein ikkje-partiorganisasjon.

At leiinga i KKP har gått til slike steg har skapt uro i systerpartia. I lys av dette vart det gjort ein freistnad på å få drøfta usemja som hadde vakse fram med leiarane for KKP på Bucuresti-møtet mellom kommunistpartia i 1960. Talsmenn for 50 kommunist- og arbeidarparti kom med kameratsleg kritikk av synet og handlingane til dei kinesiske leiarane, og oppmoda dei til å venda attende til vegen med einskap og samarbeid med den internasjonale kommunistiske rørsla i samsvar med prinsippa i Moskva-fråsegna. Diverre oversåg leiinga i KKP denne kameratslege hjelpa. Dei heldt fram med å fylgja den range kursen sin, og gjorde usemja mellom seg og systerpartia djupare.

Sentralkomiteen i SUKP var huga på å hindra at utviklinga gjekk denne vegen, og kom difor med framlegg om samtalar mellom seg og sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti. Desse gjekk føre seg i Moskva i september 1960. Men heller ikkje denne gongen var det råd å få greidd opp i usemja av di sendelaget frå KKP var så einvist uviljug til å bry seg med kva eit systerparti meinte. På møtet mellom talsmenn for 81 kommunist- og arbeidarparti i november 1960 gjekk eit absolutt fleirtal av systerpartia mot det range synet og den range haldninga til leiinga i KKP. Sendelaget frå Kina heldt einvist fast ved sitt eige særskilde syn, og underteikna fyrst Kunngjeringa då det vart klårt at det var fåre for at dei skulle verta heilt isolerte.

Det er no heilt klårt at då leiarane i KKP sette namna sine på 1960-Kunngjeringa, så var det berre ein manøver. Stutt etter møtet tok dei til å propagandera for lina si att. Som talerøyr nytta dei leiinga i Arbeidets Parti i Albania. Bak ryggen på partiet vårt sette dei i gong ein kampanje mot sentralkomiteen i SUKP og sovjetregjeringa.

I oktober 1961 gjorde sentralkomiteen i SUKP nye freistnader på å få normalisert sambandet med KKP. Kameratane N. S. Khrusjtsjov,

R. R. Kozlov og A. I. Mikojan hadde samtalar med kameratane Chou En-lai, Peng Chen og andre leiande talsmenn for KKP som var til stades på det tjuende landsmøtet. Kamerat N. S. Khrusjtsjov greidde detaljert ut for det kinesiske sendelaget kva syn sentralkomiteen i SUKP hadde på dei prinsippspørsmåla som vart drøfta på det tjuende landsmøtet. Han understreka at vi hadde eit fast ynskje om å styrkja venskapen og samarbeidet med Kinas Kommunistiske Parti.

I breva som er dagsette 22. februar og 31. mai 1961, gjorde sentralkomiteen i SUKP sentralkomiteen i KKP merksam på at det kunne få farlege fylgjer for den sams saka om einskapen i den kommunistiske rørsla vart svekt. Vi gjorde så framlegg for dei kinesiske kameratane om at det måtte gjerast tiltak for å unngå at imperialistane skulle få høve til å utnytta vanskaner som hadde vakse fram i tilhøvet mellom Kina og Sovjet til fordel for seg. Sentralkomiteen i SUKP gjorde og framlegg om meir effektive tiltak når det galdt slikt som å utveksla indre politiske opplysningar, samordna standpunkt til systerpartia i internasjonale demokratiske organisasjonar og i andre saker.

Men desse breva og dei andre praktiske tiltaka som hadde som mål å betra tilhøvet til KKP og Folkerepublikken Kina på alle område, fekk ikkje nokon respons i Peking.

I fjor haust hadde presidiet i sentralkomiteen i SUKP ein lang samtale med kamerat Liu Hsiao, som då var Folkerepublikken Kinas ambassadør i Sovjetunionen, før han reiste frå Moskva. Under denne samtalen gjorde medlemmene i presidiet i sentralkomiteen atter opptak til å styrkja venskapen mellom Kina og Sovjet. Kamerat N. S. Khrusjtsjov ba kamerat Liu Hsiao om å bera bod til kamerat Mao Tsetung om framlegget vårt: «La oss leggja til sides alle tvistar og all usemje, ikkje prøva å slå fast kven som har rett og kven som tar feil, ikkje grava i fortida, men ta til på nytt i tilhøvet mellom oss.» Vi fekk ikkje ein gong svar på denne ærlege oppmodinga.

Leiarane i KKP utdjupa den ideologiske usemja med systerpartia og tok til å føra ho over på regjeringsplanet. Kinesiske regjeringsorgan tok til å skjera over økonomiske samband og handelssamband med Sovjetunionen og andre sosialistiske land. Etter tiltak frå Folkerepublikken Kina vart den samla handelen mellom Kina og Sovjetunionen skoren ned til nesten ein tredel dei siste tre åra, og leveringa av ferdige industriføretak gjekk ned til ein førtidel av det ho hadde vore før. Dette vart gjort etter tiltak frå dei kinesiske leiarane. Vi seier oss leie for at leiinga i Folkerepublikken Kina har slått inn på ein slik veg. Vi meiner

no som alltid at det er naudsynt å halda fram med å utvikla tilhøvet mellom Kina og Sovjetunionen og utvida samarbeidet. Dette ville vera til føremon for begge partar, og framfor alt for Kina som har fått stor hjelp frå Sovjetunionen og andre sosialistiske land. Tidlegare utvikla Sovjetunionen omfattande samband med Kina og ynskjer at dei skal utvidast no òg, ikkje innskrenkast. Ein skulle venta at leiarane i KKP var dei fyrste til å syna omsut for utviklinga av det økonomiske sambandet med dei sosialistiske landa. Men dei har gjort det motsette og sett bort frå skaden slike handlingar fører med seg for økonomien til Folkerepublikken Kina.

Dei kinesiske leiarane fortalde ikkje folket sitt sanninga om kven som hadde ansvaret for at dette sambandet vart innskrenka. Det vart sett i gong ein stor propagandakampanje med det for augo å sverta utanriks- og innanrikspolitikken til SUKP og kveikja anti-sovjetiske kjensler mellom dei kinesiske kommunistane og jamvel i folket.

Sentralkomiteen i SUKP peikte på desse urette handlingane for dei kinesiske kameratane. Vi sa til dei kinesiske kameratane at folket ikkje måtte kveikjast til å rosa eller forbanna det eine eller hitt partiet alt ettersom det kom opp tvistar og usemje. Alle kommunistar veit at usemje mellom systerparti berre er tidsavgrensa episodar ettersom det no vert utvikla evige band mellom folka i dei sosialistiske landa.

Men kvar einaste gong har dei kinesiske leiarane oversett dei kameratslege åtvaringane frå SUKP og lagt endå større vanskar i vegen for sambandet mellom Kina og Sovjetunionen.

Frå slutten av 1961 har dei kinesiske talsmennene i dei internasjonale demokratiske organisasjonane ope pressa fram det range synet sitt. På Stockholm-møtet i Verdsfredsrådet i desember 1961 gjekk det kinesiske sendelaget mot at det skulle kallast inn til møte i Verdiskongressen for fred og nedrusting. I 1962 vart arbeidet til Verdsføderasjonen av fagforeiningar, Verdsfredsrørsla, Solidaritetsrørsla for Afrika og Asia. Verdsføderasjonen av demokratisk ungdom, Den internasjonale demokratiske kvinneføderasjonen og mange andre organisasjonar sette i fåre på grunn av kløyvingsverksemda til dei kinesiske representantane. Dei gjekk mot at talsmenn for Solidaritetsrørslene for Afrika og Asia i dei europeiske sosialistlandene skulle få ta del på den tredje solidaritetskonferansen for folka i Afrika og Asia i Moshi. Leiaren for det kinesiske sendelaget sa til dei sovjetiske talsmennene at «kvite har ikkje noko her å gjera». På journalistkonferansen i Djakarta fylgde dei kinesiske representantane ei line som gjekk ut på å nekta journalistar frå Sovjet-

unionen full status som utsendingar på grunn av at Sovjetunionen ... ikkje er eit asiatisk land.

Når ein ser at berre to av dei 110 landa som var med der — Kina og Albania — røysta mot appellen til kvinner i alle verdsdelar, er det merkeleg og til å undrast over at dei kinesiske kameratane skuldar det overveldande fleirtalet på den siste Verdiskvinnekongressen for kløyvingsverksemd og for å fylgja ei rang politisk line. Er det slik å forstå at heile hæren av mange millionar fredskjære kvinner skulle vera ute av takt medan det berre er to som marsjerer i rette takta og held rekjene?

Slik er, stutt fortalt, saga om usemja mellom leiinga i Kina og SUKP og dei andre systerpartia. Ho syner at leiarane i KKP set si eiga særskilde line opp mot generallina til kommunistrørsla, at dei prøver å tvinga på ho sitt diktat, sitt djupt range syn på nøkkelproblema i vår tid.

II

Kva er innhaldet i usemja mellom KKP på den eine sida og SUKP og den internasjonale kommunistiske rørsla på den andre? Alle som les brevet frå sentralkomiteen i KKP av 14. juni må utan tvil stilla seg det spørsmålet.

Ved fyrste augnekast kan mykje av det som står der få ein til å undrast — kven er det eigenleg dei kinesiske kameratane argumenterer mot? Finst det til dømes kommunistar som går mot den sosialistiske revolusjonen eller som ikkje ser det som si plikt å kjempa mot imperialismen eller støtta den nasjonale frigjeringsrørsla? Kvifor står leiarane i KKP så hardt på slike påstandar?

Fylgjande spørsmål kan òg reisa seg: Kvifor er det ikkje råd å seia seg samd med det dei kinesiske kameratane seier om mange hovudproblem i brevet sitt? Sjå til dømes på eit hovudproblem som spørsmålet om krig og fred. Sentralkomiteen i KKP talar i brevet sitt om fred og fredeleg samlivnad.

Kjernen i saka er at dei kinesiske kameratane har starta ein offensiv mot synet til dei marxist-leninistiske partia på hovudproblema i vår tid. For det fyrste tilskriv dei SUKP og andre marxist-leninistiske parti syn dei aldri har gjeve uttrykk for og som er framande for dei. For det andre prøver dei å løyndet range synet og den urette haldninga si ved i ord å godta formuleringar og prinsipp som er tekne frå dokumenta til den kommunistiske rørsla. Dersom dei gjekk ope ut mot den striden

folka fører for fred, mot fredeleg samlivnad mellom statar med ulike samfunnssystem, mot nedrusting, osv., ville dei ha avslørt seg i augo til kommunistane og dei fredskjære folka i heile verda, og dei ville støyta dei frå seg. Di lengre polemikken utviklar seg, di klårare vert det kor veikt leiarane i KKP står, og di ivrigare vert dei til å ty til slik kamuflasje. Dersom ein ikkje har metoden til dei kinesiske kameratane i hovudet, kan det frå utsida sjå ut til at tvisten er vorten til ordkløyving, at han gjeld einskildformuleringar som ligg langt borte frå det som er viktig.

Men i røynda gjeld tvisten spørsmål som rører ved dei grunnleggjande interessene til folka.

Det gjeld spørsmålet om krig og fred, spørsmålet om rollen og utviklinga til det sosialistiske verdssystemet, det gjeld spørsmålet som striden mot ideologien og praksisen med «persondyrkinga», det gjeld spørsmål om strategien og taktikken til den internasjonale arbeidar-rørsla og striden for nasjonal frigjering.

Dette er spørsmål som livet sjølv stiller, som vert stilte av dei djuptgåande endringane som har gått føre seg i dei sosialistiske landa og i heile verda, endringane i styrkeforholdet mellom sosialismen og imperialismen dei siste åra, dei nye sjansane rørsla vår har. Kommunistrørsla måtte gje, og gav, svar på desse spørsmåla, og ho utarbeidde ei generalline som er tilpassa vilkåra og krava på det steget i verdsutviklinga vi står på no.

Alle kommunistpartia var samde om at det tjuande landsmøtet til SUKP spelte ein sær stor rolle på dette feltet. Dette var innleiinga til ein ny bolk i utviklinga av heile den kommunistiske rørsla. Denne vurderinga er innskriven i 1957-Fråsegna og 1960-Kunngjeringa — dei dokumenta som kommunistpartia utarbeidde kollektivt og som formulerte den allmenne politiske kursen til den kommunistiske rørsla i vår tid.

Men no har leiarane i KKP lagt fram ein annan kurs som motvekt. Det dei står for skil seg meir og meir frå generallina til den kommunistiske rørsla når det gjeld grunnleggjande spørsmål.

Dette gjeld framfor alt spørsmålet om krig og fred.

Når ein vurderer problema som gjeld krig og fred, når ein skal finna vegen til å løysa dei, kan det ikkje finnast noko som er uklårt eller nokon atterhald. For dette er eit spørsmål som gjeld lagnaden til folka, framtida til heile menneskeætta.

Sentralkomiteen i SUKP meiner det er vår plikt å seia rett ut til partiet og folket at når det gjeld spørsmålet om krig og fred, er det prinsi-

piell og grunnleggjande usemje mellom leiinga i KKP og oss og den kommunistiske verdsrørsla. Kjernen i usemja ligg i at vi har heilt motsette syn på slike viktige problem som om det er råd å hindra ein atomverdskrig, fredeleg samlivnad mellom statar med ulike samfunnssystem, samanhangen mellom striden for fred og utviklinga til den revolusjonære verdsrørsla.

I vedtaka på det tjuande og det tjuandre landsmøtet påla partiet vårt kommunistane, og då som ei framståande og viktig oppgåve, å stri for fred og for å hindra ein atomkatastrofe i verda. Det same gjorde den kommunistiske verdsrørsla i Fråsegna og Kunngjeringa. Vi har ei realistisk vurdering av styrkeforholdet i verda og drar fylgjande slutning: Jamvel om imperialismen ikkje har endra karakter og ein ikkje har greidd å hindra at det er fåre for krig, så kan fredskreftene i vår tid — med det mektige verdssamfunnet av sosialistiske statar som den fremste skansen — med sams strev hindra ein ny verdskrig.

Vi har òg ei sakleg vurdering av den radikale kvalitative endringa som har skjedd når det gjeld midla for å føra krig og fylgjeleg av kva fylgjer dei kan ha. **Atom- og rakettvåpna som vart oppfunne midt i dette hundreåret har endra tidlegare oppfatningar av kva krig er.** Desse våpna har ei øydeleggingskraft som har vore ukjent til no. Det må vera nok å fortelja at ei sterk atombombe har større eksplosjonsstyrke enn all ammunisjon som er brukt i alle tidlegare krigar, irekna fyrste og andre verdskrigen. Og no er det lagra opp fleire tusen slike bomber.

Har kommunistar rett til å oversjå ein slik fåre? Må vi fortelja folket heile sanninga om fylgjene av ein atomkrig? Vi er ikkje i tvil om at vi må det. Dette vil ikkje ha ein «lammande» verknad på massane, slik dei kinesiske kameratane påstår. Tvert om kjem sanninga om moderne krigføring til å kveikja viljen og styrken til massane i striden for fred og mot imperialismen — kjelda til fåren for krig.

Den historiske oppgåva til kommunistane er å organisera og leia den striden folka fører for å hindra ein verdskrig med atomvåpen.

Det er fullt mogleg og gjennomførleg å hindra ein ny verdskrig. **Det tjuande landsmøtet i partiet vårt kom til ei umåteleg viktig slutning — i vår tid er det ikkje lagnadsbunde at krig mellom statar er uunngåeleg.** Denne slutninga er ikkje berre bygd på fromme ynskje — ho er resultatet av ein realistisk og strengt vitenskapleg analyse av styrketilhøvet mellom klassekreftene i verda, ho er bygd på den umåtelege styrken til verdssosialismen. Heile den kommunistiske verdsrørsla deler vårt syn på dette spørsmålet. Fråsegna understrekar at «det er råd å hindra

verdskrig», «det kan verkeleg verta råd å sjå bort frå verdskrig i samfunnslivet, jamvel før sosialismen har vunne full siger på jorda, og medan det framleis er kapitalisme i ein del av verda».

Dei kinesiske kameratane har òg underteikna denne Fråsegna.

Men kvar står så leiinga i KKP? Kva meiner dei med dei utsegnene dei kjem med, dvs., at vi ikkje kan få slutt på krig så lenge det finst imperialismen, at fredeleg samlivnad er ein illusjon, at fredeleg samlivnad ikkje er det allmenne prinsippet for utanrikspolitikken til dei sosialistiske landa, at striden for fred hindrar revolusjonær strid?

Desse utsegnene vil seia at dei kinesiske kameratane handlar i strid med generallina til den kommunistiske verdsrørsla i spørsmålet om krig og fred. Dei trur ikkje det er råd å hindra ein ny verdskrig, dei undervurderer dei kreftene som arbeider for fred og sosialisme, og overvurderer kreftene til imperialismen. Dei overser i røynda mobiliseringa av massane for å kjempa mot krigsfåren.

Det syner seg at dei kinesiske kameratane ikkje trur at folka i dei sosialistiske landa, den internasjonale arbeidarklassen og alle dei demokratiske og fredskjære kreftene har evne til å knusa planane til krigshissarane og vinna fred for vår eigen og komande generasjonar. Kva ligg bak dei høglydde revolusjonære frasane til dei kinesiske kameratane? Mistru til styrken til arbeidarklassen og den revolusjonære evna hans, mistru til at fredeleg samlivnad er mogleg eller at proletariatet kjem til å sigra i klassekampen. Striden for å hindra krig sameiner alle fredskjære krefter. Dei har ulik klassesamansetting og ulike klasseinteresser. Men dei kan sameinast i striden for fred, for å hindra krig, av di atombomba dreg ingen klasseskilje — ho drep alle som er innafor det området ho har øydeleggingskraft.

Dersom ein skulle fylgja den vegen dei kinesiske kameratane gjer framlegg om, ville det vera det same som å støyta massane bort frå kommunistpartia som har vunne godvilje frå folka ved å stri uthaldande og djervt for fred.

I tankane til dei breie massane høyrer sosialisme og fred uskiljeleg saman!

Det er opplagt at dei kinesiske kameratane undervurderer alle fårane ved ein atomkrig. «Atombomba er ein papirtiger», «ho er ikkje skræmeleg i det heile», hevdar dei. Hovudsaka er, seier dei, å gjera ende på imperialismen så snøgt som råd. Korleis, og kva tap dette kan føra med seg, ser ut til å vera underordna spørsmål. Underordna for kven, kan ein spørja — for dei hundretals millionar menneske som ville vera

dømde til dauden om ein atomkrig vart utløyst? For dei landa som vil-
le verta utrydda frå jordoverflata dei aller fyrste timane i ein slik krig?

Ingen, ikkje ein gong ein stor stat, har rett til å leika med lagnaden
til milliontals menneske. Dei som ikkje vil streva hardt for å få bort
verdskrig frå livet til folka, hindra masseutrydding og øydelegging av
verdiane i menneskesivilisasjonen, fortener å verta fordømte.

Brevet frå sentralkomiteen i KKP av 14. juni seier mykje om «uunn-
gælege offer» i revolusjonens namn, som det heiter. Nokre ansvarlege
kinesiske leiarar har òg sagt at det er mogleg å ofra hundretals millio-
nar menneske i ein krig. Dessutan står fylgjande påstand i samlinga
«Lenge leva leninismen!» som vart godkjend av sentralkomiteen i
KKP: «På ruinane av den øydelagde imperialismen kjem dei sigerrike
folka utruleg snøgt til å skapa ein sivilisasjon som er tusen gongar høg-
re enn under det kapitalistiske systemet, og dei kjem til å byggja seg ei
verkeleg strålende framtid.»

Det må vera lov å spørja dei kinesiske kameratane: Forstår dei kva
slag «ruinar» det ville verta etter ein verdskrig med atom- og rakettvå-
pen?

Sentralkomiteen i SUKP — og vi er overtydde om at heile partiet og
heile sovjet-folket støttar oss fullt ut i dette — kan ikkje dela synet til
den kinesiske leiinga om at det kjem til å verta skapt «ein tusen gonger
høgre sivilisasjon» på lika til hundretals millionar menneske. Eit slikt
syn står i grunnleggjande motstrid til ideane i marxismen-leninismen.

Det må vera lov å spørja dei kinesiske kameratane: Kva middel har
dei tenkt å knusa imperialismen med? Vi er fullt og heilt for å knusa
imperialismen og kapitalismen. Ikkje berre trur vi at kapitalismen er
dømt til å gå under, men vi gjer òg alt vi kan for å få til dette gjennom
klassekampen, og så snart som råd. Kven skal avgjera dette historiske
spørsmålet? Fyrst og fremst arbeidarklassen, med fortroppen sin, det
marxist-leninistiske partiet i leiinga, og det arbeidande folket i kvart
land.

Dei kinesiske kameratane gjer framlegg om noko anna. Dei seier
beint fram «På ruinane av den øydelagde imperialismen», med andre
ord som fylgje av at det er utløyst ein krig «kjem det til å verta bygt ei
strålende framtid». Dersom vi skal godta det, så finst det i røynda ik-
kje noko behov for prinsippet om fredeleg samlivnad, for striden for å
styrkja freden. Vi kan ikkje slå inn på ein slik eventyrveg — det står i
motstrid til kjernen i marxismen-leninismen.

Alle veit at under dei rådande tilhøva ville ein verdskrig vera ein

atomkrig. Imperialistane kjem aldri til å gå med på å forlata scenen friviljug, å gå i grava av eigen, fri vilje, utan å gripa til dei ekstreme midla dei har til rådvelde.

Det er tydeleg at dei som skildrar atomvåpna som ein «papirtiger» ikkje til fulle kjenner øydeleggingskrafta dei har.

Vi tar dette med i rekninga på ein nøktern måte. Vi lagar sjølv atomvåpen og har produsert tilstrekkeleg av dei. Vi kjenner øydeleggingskrafta deira fullt ut. Og dersom imperialismen set i gong ein krig mot oss, kjem vi ikkje til å nøla med å nytta dette uhyggjelege våpenet mot aggressoren. Men dersom vi ikkje vert utsette for åtak, skal vi ikkje vera dei fyrste til å bruka det.

Marxist-leninistar strevar for å tryggja varig fred, ikkje ved å be imperialistane audmjukt om det, men ved å fylka dei revolusjonære marxist-leninistiske partia, ved å fylka arbeidarklassen i alle land, ved å fylka folka som kjempar for fridom og nasjonalt sjølvstende, ved å lita på den økonomiske styrken og forsvarsstyrken til dei sosialistiske statane.

Vi skulle gjerne spørja dei kinesiske kameratane som tilbyr seg å byggja ei strålende framtid på ruinane av den gamle verda som er øydelagt av atomkrig: Har dei i dette spørsmålet rådført seg med arbeidarklassen i dei landa der imperialismen har makta? Arbeidarklassen i dei kapitalistiske landa ville heilt visst ha fortalt dei fylgjande: Ber vi dykk om å starta krig og øydeleggja landa våre i prosessen med å knusa imperialistane. Trass alt er monopolistane, imperialistane, berre ei nokså lita gruppe, medan storparten av folkesetnaden i dei kapitalistiske landa er arbeidarklassen, dei arbeidande bøndene, dei arbeidande intellektuelle. Atombomba skil ikkje mellom imperialistar og arbeidsfolk, ho råkar område. Då kjem milliontals arbeidarar til å verta drepne for kvar monopolist som vert utrydda. Arbeidarklassen, det arbeidande folket, kjem til å spørja slike «revolusjonære»: Kva rett har de til å avgjera på våre vegner spørsmål som gjeld sjølve livet vårt og klassekampen — vi òg ynskjer sosialisme, men vi ynskjer å vinna sosialismen gjennom klassekamp, ikkje ved at det vert sett i gong ein verds-krig med atomvåpen.

Måten dei kinesiske kameratane legg fram spørsmålet på kan vekkje rettkomen mistanke om at dei ikkje ser striden for å avskaffa kapitalismen frå ein classesynsstad lenger, men at dei har heilt andre mål. Dersom både utbytтарar og utbytta vert gravlagde under ruinane av den gamle verda, kven skal så byggja den «strålende framtida»?

I denne sammenhengen kan ein heller ikkje la det gå umerka at dei kinesiske kameratane i staden for ei klassebunden, internasjonalistisk haldning som er uttrykt i slagordet «Arbeidarar i alle land, gå saman!», einvist propaganderer eit slagord som ikkje har det minste klasseinnhald: «Vinden frå aust er sterkare enn vinden frå vest».

I spørsmål som gjeld den sosialistiske revolusjonen, held partiet vårt fast ved eit marxist-leninistisk klassesyn. Vi trur at revolusjonen i alle land vert gjennomført av arbeidarklassen, det arbeidande folket, og utan militær innblanding utanfrå.

Det er sjølv sagt opplagt at dersom dei imperialistiske galningane startar ein krig, så kjem folka til å feia bort kapitalismen og gravleggja han. Men kommunistane, talsmennene for folka, dei som verkeleg står for sosialistisk humanisme, må gjera alt dei kan for å hindra ein ny verdskrig der hundretals millionar ville omkoma.

Ikkje noko parti som ber interessene til folket i hjartet, kan la vera å vedgå det ansvaret det har i striden for å unngå ein ny verdskrig og tryggja fredeleg samlivnad mellom statar med ulike samfunnssystem.

Då kamerat N. S. Khrusjtsjov uttrykte politikken til partiet vårt, sa han: «Det kjem til å vera frigjeringskrigar så lenge det finst imperialism, så lenge det finst kolonialisme. Dette er revolusjonære krigar. Det er ikkje berre slik at slike krigar kan tillatast. Dei er ikkje til å unngå, for kolonialistane gjev ikkje sjølvstende til nasjonar friviljug. Difor er det berre ved strid, irekna væpna strid, at folka kan vinna fridom og sjølvstende». Sovjetunionen gjev brei støtte til den nasjonale frigjeringsrørsla. Alle veit kva praktisk hjelp landet vårt har gjeve til folka i Vietnam, Egypt, Irak, Algerie, Jemen, Cuba og i andre land.

Sovjetunionens Kommunistiske Parti har utropt det leninistiske prinsippet om fredeleg samlivnad til generallina i utanrikspolitikken sin, og det fylgjer denne lina utan å vakla. Etter 1953, og særleg etter det tjuande landsmøtet i SUKP, har fredspolitikken vår og den innverknaden han har på utviklinga av internasjonale samhøve til beste for massane fått svært mykje meir å seia.

Dei kinesiske kameratane påstår at vi forstår omgrepet «fredeleg samlivnad» slik at alle prinsippa for tilhøvet vårt, ikkje berre til imperialistiske land, men òg til sosialistiske land og landa som nett har brote ut frå koloniåket, vert verdilause. Dei veit svært så godt at dette ikkje er sant, at vi var dei fyrste som utropte prinsippet om venskap og kameratsleg innbyrdes hjelp som det viktigaste prinsippet i tilhøvet mellom sosialistiske land, og at vi held fast ved dette prinsippet, at vi

gjev allsidig og mangfaldig hjelp til frigjorde nasjonar. Og likevel synest dei av ein eller annan grunn at det er til føremon for dei å leggja fram alt dette i eit heilt forvrengt lys.

Den uthaldande striden Sovjetunionen har ført for fred og internasjonal tryggleik, for allmenn og full nedrusting, striden for å fjerna leivningane etter den andre verdskrigen, for å løysa internasjonale spørsmål ved forhandlingar, har gjeve resultat. Vyrnaden for landet vårt er høgere enn nokon gong før. Den internasjonale stillinga vår er sterkare enn nokon gong. Grunnen til dette er den stadig veksande økonomiske og militære styrken til Sovjetunionen og dei andre sosialistiske landa, og den fredelege utanrikspolitikken dei fører.

Sentralkomiteen i SUKP kunngjer at vi har fylgt, følgjer og kjem til å fylgja den leninistiske lina med fredeleg samlivnad mellom statar med ulike samfunnssystem. I dette ligg plikta partiet vårt har både andsynes sovjet-folket og folka i alle andre land. Å tryggja freden vil seia å gjera det beste ein kan for å grunnfesta det sosialistiske systemet, og fylgjeleg, for at innverknaden det har på heile gangen i frigjeringsstriden, på den revolusjonære prosessen i verda, skal auka.

Den djupe meiningskilnaden når det gjeld synet på krig, fred og fredeleg samlivnad mellom SUKP og andre marxist-leninistiske parti på den eine sida og leiarane i KKP på den andre, kom særskilt klårt fram under Cuba-krisa i 1962. Det var ei skarp internasjonal krise — aldri før hadde menneskeætta vore så nær ein atomkrig som i oktober i fjor.

Dei kinesiske kameratane hevdar at vi gjorde ein «eventyrpolitisk» feil under Cuba-krisa då vi sende rakettar til Cuba og så «kapitulerte» for den amerikanske imperialismen då vi trekte raketane attende frå Cuba.*

Slike påstandar er heilt i motstrid med kjensgjerningane.

Korleis var stoda eigenleg? Sentralkomiteen i SUKP og sovjetregjeringa hadde pålitande opplysningar om at USA-imperialismen var ved å setja i verk væpna aggresjon mot Cuba. Det var heilt klårt for oss at skulle ein kunna slå attende aggresjonen og forsvara den kubanske revolusjonen effektivt, ville dette krevja særst drastiske tiltak. **Forbanningar og åtvaringar — jamvel om dei vert kalla «alvorlege åtvaringar» og vert tekne opp att 250 gonger — har ikkje nokon verknad på imperialistar.**

* Slike påstandar kom fram i leiarartikkelen i Folkets Dagblad, 8. mars 1963, «Om kunngjeringa frå Kommunistpartiet i USA». (Note i originalen)

Sovjetregjeringa og regjeringa på Cuba hadde som utgangspunkt at det var naudsynt å forsvare den kubanske revolusjonen, og dei vart samde om at det skulle stasjonere rakettar på Cuba av di dette var den einaste realistiske måten å hindra amerikansk imperialistisk aggresjon på. Då vi leverte rakettar til Cuba, var dette eit uttrykk for at eit åtak på Cuba ville verta møtt med skarpe mottiltak og at det ville verta brukt rakettvåpen mot dei som organiserte aggresjonen. Det kom som eit sjokk på dei amerikanske imperialistane at Sovjetunionen og Cuba tok eit slikt viljefast steg — for fyrste gong i saga fekk dei kjensla av at eit væpna åtak på Cuba ville verta møtt med eit knusande slag mot dei-
ra eige territorium.

Sidan dette ikkje berre var ein konflikt mellom USA og Cuba, men ein samanstøyt mellom dei to store atommaktene, ville Cuba-krisa ha utvikla seg til ei verdskrise. Det var ein verkeleg fære for ein verdskrig med atomvåpen.

I denne situasjonen kunne ein gjera to ting. Anten kunne ein leggja seg på same lina som «villmennene» (nemninga på dei mest aggressive og reaksjonære representantane for den amerikanske imperialismen) og utløysa ein verdskrig med atomvåpen, eller så kunne ein nytta det høvet som baud seg på grunn av leveringa av rakettane og gjera alt ein kunne for å nå fram til semje om ei fredeleg løysing på krisa og hindra aggresjon mot republikken Cuba.

Vi valde, som ein veit, den andre vegen, og vi er overtydde om at vi handla rett. Vi er visse på at folket vårt er fullt ut samde med oss. Sovjet-folket har meir enn ein gong synt at det evnar å forsvare seg, forsvare revolusjonen og sosialismen. Det er ingen som veit betre enn dei kor mykje sorg og liding krig fører med seg, kva tyngsler og offer det krev av folka.

Semja om å fjerna rakettvåpna frå Cuba som svar på at regjeringa i USA batt seg til ikkje å invadere Cuba og halda sine allierte frå å gjera det, den heltemodige striden til det kubanske folket, støtta dei fekk frå dei fredskjære nasjonane, gjorde det råd å stagga planane til dei yttarleggåande, eventyrlystne krinsane mellom dei amerikanske imperialistane. Dei var budde på å gå heile lina til endes. Resultatet var at vi greidde å verna det revolusjonære Cuba og berga freden.

Når vi seier at Kennedy-regjeringa òg synte ein viss fornuft, ei realistisk tilnærming til Cuba-krisa, ser dei kinesiske kameratane det som «ei skjønnmåling av imperialismen». Trur dei verkeleg at alle borgarle-
ge regjeringar manglar fornuft i alt dei gjer?

Takk vera den djerve og framsynte politikken til Sovjetunionen, takk vera at det heltemodige kubanske folket og regjeringa deira sto fast og synte måtehald, fekk dei sosialistiske kreftene og fredskreftene synt at dei evna å stagga dei aggressive imperialistiske kreftene og tvinga fred på talsmennene for krig. Dette var ein stor siger for ein fornuftspolitik, for fredskreftene og dei sosialistiske kreftene. Det var eit nederlag for dei imperialistiske kreftene, for politikken med krigsevenstyr.

Resultatet var at det revolusjonære Cuba no lever i fred og byggjer sosialismen under leiing av Det sameinte partiet for den sosialistiske revolusjonen og leiaren for det kubanske folket, kamerat Fidel Castro Ruz.

Då det vart nådd semje med den amerikanske presidenten og det såleis vart gjort eit opptak til å få slutt på Cubakrisa, var dei kinesiske kameratane særskilt oppfinnsame når det galdt å fornærma Sovjetunionen og koma med klagemål mot han, og dei argumenterte med at ein ikkje kunne tru på det imperialistane seier.

Vi lever i ein tidsalder der det er to verder, to system — sosialisme og imperialisme. Det ville vera galskap å tru at alle dei spørsmåla som må oppstå i tilhøvet mellom land frå desse to systema berre kan løysast ved våpenmakt, at ein kan utelata samtalar og avtalar. Om det var slik, ville det aldri bli nokon ende på krigane. Vi går imot eit slikt syn.

Dei kinesiske kameratane argumenterer med at ein ikkje kan tru på imperialistane i noka sak, dei driv alltid med narrespel. Det er ikkje spørsmål om tru, men om sakleg vurdering. Det er gått åtte månader sidan Cuba-krisa var over, og regjeringa i USA held framleis ord — det har ikkje kome nokon invasjon på Cuba. Vi har òg oppfylt vår skyldnad, som var å fjerna rakettane frå Cuba.

Men ein må òg hugsa at vi har teke på oss ein skyldnad andsynes det kubanske folket òg. Dersom USA-imperialistane bryt lovnaden sin og invaderer Cuba, skal vi koma det kubanske folket til hjelp. Alle vituge personar skjønar at dersom det kjem ein amerikansk imperialistisk invasjon, skal vi koma det kubanske folket til hjelp frå russisk territorium, nett som vi ville ha hjelpt dei frå kubansk territorium. Det er sant at rakettane då ville vera i lufta i litt lenger tid, men dei ville treffa like godt.

Kvifor overser då dei kinesiske kameratane så einvist den vurderinga leiara for den kubanske revolusjonen sjølve kjem med om politikken til sovjetregjeringa? Dei kallar han ein politikk med samhald mellom

brør og ekte internasjonalsisme. Kva er det dei kinesiske kameratane er så misnøgde med? Kanskje at det var råd å hindra invasjon på Cuba og at det vart utløyst ein verdskrig?

Og korleis tedde leiinga i KKP seg under Cuba-krisa? I denne kritiske augneblinken sette dei kinesiske kameratane sitt eige syn opp mot den realistiske og faste haldninga til sovjetregjeringa. Leidde av sine eigne særskilde synsmåtar retta dei hovudskytset i kritikken sin mot SUKP, og ikkje så mykje mot den aggressive USA-imperialismen.

Ved denne avgjerande krossvegen tok leiarane i KKP, som hadde argumentert med at imperialismen når som helst kunne setja i gong ein verdskrig, på seg rollen som kritiskar, og ikkje som kampbrør og kamerat. I dei dagane høyrde ingen noko frå dei kinesiske leiarane om kva dei hadde gjort av praktiske ting for å forsvara den kubanske revolusjonen. I staden arbeidde dei kinesiske leiarane heilt klårt for å skjerpa den allereie kritiske situasjonen i området rundt Det karibiske havet, og bar ved til det ulmande bålet konflikten var.

Den haldninga leiinga i KKP verkeleg har til spørsmålet om krig og fred er at dei grovt undervurderer — ja, medvite overser — striden for nedrusting. Det er kome klårt og tydeleg fram. Dei kinesiske kameratane går jamvel mot at kommunistar reiser dette spørsmålet, og hevdar jamvel at dei held seg til marxismen-leninismen. Dei prøver på alle vis å prova at nedrusting er «ugjennomførleg» på den eine sida, og unødvendig på den andre. Dei sjonglerer med sitat, og prøver med dette å prova at allmenn nedrusting berre er mogleg når sosialismen har sigra i heile verda.

Må marxistane sitja og venta på at sosialismen skal sigra i heile verda, no når verda vert kvelt i våpenkapplauget, når imperialistane lagrar opp mengder med atomvåpen og trugar med å kasta menneskeætta ut over stupet til ein verdskrig?

Nei, det ville vera kriminelt å sitja med hendene i fanget når ein ser på kva bydande krav tida stiller.

Alle verkelege marxist-leninistar har kjent denne sanninga i lang tid. Dei kjenner det ansvaret dei har overfor folka, og har i mange år kjempa — og kjem til å halda fram med å kjempa — ein hard og ut-haldande strid for allmenn og full nedrusting, for å forby atomvåpen og prøver med atomvåpen.

Når vi kjempar for fred, når vi fremjar parolen om allmenn nedrusting, går vi ut frå dei livsviktige interessene til folka. Vi tar omsyn til stoda slik ho er og let ikkje att augo for vanskan. Imperialistane gjer

sjølvsagt alt dei kan for å seinka og hindra at det vert nådd semje om nedrusting — det tener dei på. Dei nyttar våpenkapplauget for å gjera seg sjølv rikare og for å halda folket i dei kapitalistiske landa i age. Men må vi symja med straumen, må vi fylgja i kjølvatnet til imperialismen og nekta å mobilisera alle krefter for å kjempa for fred og nedrusting?

Nei. Det ville vera det same som å overgje seg til dei aggressive kreftene, til militaristane og imperialistane. Vi trur at arbeidarklassen og det arbeidande folket i alle land kan tvinga dei imperialistiske regjeringane til å gå med på nedrusting, at dei kan hindra krig. For å kunna dette, må dei framfor alt verta medvitne om styrken sin og gå saman.

Den organiserte styrken til arbeidarklassen i verda må setjast opp mot imperialist- og krigskreftene. Dei har no den føremonen at dei kan lita på den materielle styrken og forsvarsevna til dei sosialistiske landa som står i motsetnad til imperialismen. Den tida då imperialismen hadde all makt, er over for alltid. Situasjonen har òg endra seg særskilt mykje samanlikna med dei fyrste tiåra etter Oktoberrevolusjonen, då landet vårt sto åleine og var mykje veikare enn det er i dag. Styrketilhøvet i verda er eit heilt anna no. Det er grunnen til at **det å hevda at krig ikkje er til å unngå er det same som å ha mistru til dei sosialistiske kreftene, å gje etter for vonløyse og nederlagsstemningar.**

Ein kan ta opp att i det endelausa at krig ikkje er til å unngå og leggja fram dette synet som prov på «den revolusjonære anden» sin. I røynda viser dette synet at ein ikkje lit på sin eigen styrke, at ein er redd imperialismen.

Det finst framleis sterke krefter i den imperialistiske leiren som går imot nedrusting. Men det er nett for å tvinga desse kreftene til å vika att, vi må vekkja vreden til folka mot dei, vi må tvinga dei til å handla i samsvar med viljen til folka.

Folka vil ha nedrusting, og trur at kommunistane er fortroppen og dei som organiserer striden for å få dette til.

Striden vår for nedrusting er ikkje ein taktisk manøver. Vi har eit ærleg ynskje om nedrusting. Og i dette står vi heilt og halde på marxismen-leninismen. Alt ved slutten av førre hundreåret peikte Friedrich Engels på at nedrusting var mogleg, og han skildra det som «garantien for fred». I vår tid vart slagordet om nedrusting fyrst sett fram som praktisk mål av V. I. Lenin, og dei fyrste framlegga frå Sovjetunionen om full eller delvis nedrusting vart lagde fram så tidleg som

i 1922, på Genovakonferansen. Dette var medan Lenin levde, og han formulerte framlegga om nedrusting.

Striden for nedrusting er ein hovudfaktor for å hindra krig. Det er ein verknadsfull strid mot imperialismen. Det absolutte fleirtalet av menneskeætta står på same sida som den sosialistiske leiren i denne striden.

Dei kinesiske kameratane la fram parolen om «å setja hardt mot hardt», som motvekt til den politikken dei andre sosialistiske landa fører for å betra den internasjonale situasjonen og få slutt på den kalde krigen. Denne parolen er i røynda vatn på mølla til den imperialistiske politikken med å driva ting så langt råd, og han hjelper dei som er for våpenkapplauget. Ein får inntrykk av at leiarane i KKP ser det som ein føremøn for seg at den internasjonale spenninga vert halden ved lag og skjerpt, særleg når det gjeld tilhøvet mellom Sovjetunionen og USA. Dei meiner tydelegvis at Sovjetunionen skulle svara på provokasjonar med provokasjonar, falla i dei fellene dei imperialistiske «villmennene» set opp, ta imot den imperialistiske utfordringa om å kappast i eventyrtiltak og aggressivitet, dvs. å kappast om å utløysa krig, ikkje om å tryggja fred.

Å gå denne vegen ville vera å setja freden og tryggleiken til nasjonane i fåre. Kommunistane set interessene til folka høgt og kjem difor aldri til å fylgja denne vegen.

Striden for fred, for å få sett prinsippet om fredeleg samlivnad mellom statar med ulike samfunnssystem ut i livet, er ei av dei viktigaste formene for folkestrid mot imperialismen, mot dei nye krigane dei førebør, mot aggressive imperialistaksjonar i koloniland, mot imperialistiske militærbasar på framand jord, mot våpenkapplauget, osb. Denne striden er til gagn for arbeidarklassen og heile det arbeidande folket, og er i så måte klassekamp.

Partiet vårt og alle systerpartia hugsar og vert leidde av slutninga i Fråsegnen om at striden mot fåren for ein ny verdskrig må utviklast utan at ein ventar til det vert sleppt atom- og hydrogenbomber. Det er no vi må føra denne striden, og vi må skjerpa han dag for dag. Hovudsaka er å stagga aggressorane i god tid, hindra krig, ikkje la det få lov til å bryta ut krig. Å kjempe for fred i dag inneber at ein må halda vaktsemda høgt, utrøytande avsløra den imperialistiske politikken, halda nøye auge med kva manøvrar og samansverjingar krigshissarane driv med, vekkja vreiden til folka mot dei som fører ein politikk for krig, betra organiseringa av fredskreftene, heile tida auka massearbeidet for

fred og styrkja samarbeidet med alle statar som ikkje er interesserte i nye krigar.

Striden for fred og fredeleg samlivnad svekkjer den imperialistiske fronten, isolerer dei mest aggressive krinsane i han frå folket, og hjelper til med å fremja den revolusjonære striden til arbeidarklassen og den nasjonale frigjeringsstriden folka fører.

Striden for fred og fredeleg samlivnad er organisk knytt til den revolusjonære striden mot imperialismen. Fråsegna frå dei 81 kommunistpartia seier fylgjande: «Under tilhøve med fredeleg samlivnad er det gode vilkår for å utvikla klassestriden i dei kapitalistiske landa og den nasjonale frigjeringsrørsla til folka i kolonilanda og dei usjølvstendige landa. I sin tur fremjar framgangane i den revolusjonære klassestriden og striden for nasjonal frigjering fredeleg samlivnad.»

Under tilhøve med fredeleg samlivnad har proletariatet vunne nye viktige sigrar i klassestriden dei siste åra. Det same gjeld striden folka fører for nasjonal frigjering. Den revolusjonære prosessen i verda utviklar seg med framgang.

Difor er det å skilja kampen for fredeleg samlivnad mellom land med ulike samfunnssystem frå den revolusjonære kampen mot imperialismen og kolonialisme, for sjølvstende og sosialisme — og setja dei opp mot einannan, slik dei kinesiske kameratane gjer — det same som å redusera prinsippet om fredeleg samlivnad til ein tom frase, å riva ålt verkeleg innhald ut av det, og i røynda oversjå at det må førast viljefast strid mot imperialismen, for fred og fredeleg samlivnad. Det ville berre imperialistane tena på.

I brevet sitt frå 14. juni skuldar sentralkomiteen i KKP kommunistpartia for å utvida fredeleg samlivnad mellom statar med ulike samfunnssystem til å gjelda tilhøvet mellom utbyttrar og utbytta, mellom dei undertrykte klassane og undertrykkjarklassane, mellom det arbeidande folket og imperialistane. Dette er løgn frå ende til annan og baktaling av systerparti som leier proletariatet i klasseslaga mot kapitalen, og som alltid støttar den revolusjonære striden og dei rettferdige frigjeringskrigane mot imperialismen.

Argumenta leiarane i KKP legg fram i striden sin mot SUKP og dei andre systerpartia er så veike at dei må ty til all slags skarveferd. Dei byrjar med å tilskriva oss heilt grunnlause utsegner dei sjølv har funne på, og så går dei vidare til å koma med klagemål mot oss, kjempa mot oss og avsløra desse utsegnene. Dette er tilfelle med den absurde påstanden deira om at SUKP og dei andre systerpartia har forkasta revo-

lusjonen og sett fredeleg samlivnad i staden for klassekamp. Jamvel studentar i ei studiegruppe i politikk veit at fredeleg samlivnad gjeld statstilhøve mellom sosialistiske og kapitalistiske statar. Prinsippet om fredeleg samlivnad kan sjølvsaft ikkje på nokon måte utvidast til å gjelda tilhøvet mellom antagonistiske klassar i kapitalistiske statar. Heller ikkje kan ein utvida det til å gjelda striden arbeidarklassen fører mot borgarskapet for klasseinteressene sine, eller til å gjelda striden dei undertrykte folka fører mot kolonialistane. SUKP går sterkt imot fredeleg samlivnad når det gjeld ideologi. Dette er sjølvinnlysande sanningar som alle som reknar seg som marxist-leninistar skulle ha kunna.

III

Det er alvorleg usemje mellom KKP og SUKP og dei andre marxist-leninistiske partia når det gjeld spørsmålet om å kjempa mot fylgjene av persondyrkinga av Stalin.

Leiarane i KKP har teke på seg rollen med å forsvara persondyrkinga og spreia dei range ideane til Stalin. Dei prøver å tvinga inn på andre parti den ordninga, ideologien og moralen, formene og metodane for leiing som blømde i perioden med persondyrking. Vi seier rett ut at vi ikkje misunner dei denne rollen. Han kjem korkje til å gje dei ære eller ros. Ingen kjem til å greia å overtala marxist-leninistar, eller progressive allment, til å forsvara persondyrkinga.

Sovjet-folket og den kommunistiske verdsrørsla veit å verdsetja det motet, djervskapen og den sanne leninistiske prinsippfaste haldninga partiet vårt og sentralkomiteen med N. S. Khrusjtsjov i leiinga synte i arbeidet for å gjera fylgjene av persondyrkinga til inkjes.

Alle veit at partiet vårt gjorde dette for å lyfta bort den tunge børa som la dei store kreftene til folket i lekkjer, og med dette ville det skunda på utviklinga av sovjetsamfunnet. Partiet vårt gjorde dette for å halda reine dei sosialistiske ideala som Lenin gav oss i arv, og for å reinsa dei for dei flekkane dei hadde fått gjennom misbruk av personleg makt og vilkårleg maktbruk. Det gjorde dette for å hindra at dei tragiske hendingane som fylgde med persondyrkinga skulle ta seg opp att, for å hjelpa alle sosialistiske stridsmenn til å dra lærdom av røynsla vår.

På rett måte forstod og støtta heile kommunistrørsla striden mot persondyrkinga, som er framand for marxismen-leninismen, og mot dei skadelege fylgjene av ho. **Dei kinesiske leiarane sa seg og samde i dette. Dei tala om at det tjuande landsmøtet i SUKP var umåteleg viktig internasjonalt.**

I opningstalen til det åttande landsmøtet i Kinas Kommunistiske Parti i september 1956, sa kamerat Mao Tsetung:

«Kameratane i Sovjetunionen, sovjet-folket, har handla i samsvar med pålegga frå Lenin. Dei har vunne strålende framgangar på stutt tid. Likeins utarbeidde det tjuande landsmøtet som nett er halde, mange rette politiske formuleringar og fordømte veikskapar i arbeidet til partiet. Ein kan trygt seia at arbeidet deira i framtida òg kjem til å utvikla seg uvanleg sterkt».

I den politiske meldinga frå sentralkomiteen i KKP som vart lagt fram på landsmøtet av kamerat Liu Shao-shi, kom denne vurderinga endå tydelegare fram:

«Det tjuande landsmøtet i Sovjetunionens Kommunistiske Parti som vart halde i februar i år, er ei svært viktig politisk hending for heile verda. Ikkje berre la det opp ein storslått plan for den sjette femårsbolken og fleire sær sære viktige politiske direktiv for å fremja sosialismen og fordømma persondyrkinga som hadde fått alvorlege fylgjer i partiet, men det kom òg med framlegg for å vidareføra fredeleg samlivnad og internasjonalt samarbeid, og gav eit framståande tilskot til å svekkja den internasjonale spenninga.»

På det same åttande landsmøtet i KKP sa kamerat Teng Hsiao-ping fylgjande i meldinga om endringar i partivedtektene:

«Leninismen krev at partivedtak i alle viktige spørsmål skal gjerast av det rette kollektivet, og ikkje av nokon einskildperson. Det tjuande landsmøtet i SUKP gav eit overtydande døme på at det er sær sære viktig å halda seg til prinsippet om kollektiv leiing utan å vakla, og stri mot persondyrkinga. Dette har hatt ein umåteleg stor innverknad ikkje berre i SUKP, men òg i kommunistparti i alle land i verda».

I den velkjende leiaren i Folkets Dagblad, «Endå ein gong om den historiske røynsla frå proletariatets diktatur» (desember 1956), skreiv dei kinesiske kameratane:

«Det tjuande landsmøtet i Sovjetunionens Kommunistiske Parti syn-te overlag sterk vilje og stort mot ved å fjerna Stalin-dyrkinga, avsløra dei alvorlege feila til Stalin, og gjera fylgjene av feila til Stalin til in-kjes. Over heile verda støttar marxist-leninistane og dei som sympatiser med kommunismen, strevet til Sovjetunionens Kommunistiske Parti for å retta opp feila, og dei ynskjer kameratane i Sovjetunionen all framgang i arbeidet sitt.»

Og nett slik var det det var.

Fordomsfrie folk som samanliknar desse utsegnene frå dei kinesiske

leiarane med brevet frå sentralkomiteen i KKP av 14. juni, kan sjå at dei har snudd heilt om på vurderinga si av det tjuande landsmøtet i partiet vårt.

Men er det lov å vakla og vera inkonsekvent i slike prinsippsspørsmål? Sjølv sagt ikkje. Anten er det slik at dei kinesiske leiarane ikkje var usamde med sentralkomiteen i SUKP i desse prinsippsspørsmåla tidlegare, eller så er alle desse utsegnene falske.

Det er velkjent at praksis er det beste kriteriet på sanning.

Og praksis har på overtydande vis synt at gjennomføringa av lina frå det tjuande, tjuetyrste og tjuetre landsmøtet i SUKP har gjeve strålende resultat i livet til landet vårt. I dei ti åra som er gått sidan partiet vårt gjorde ei skarp vending for å setja inn att dei leninistiske prinsippa og normene i partilivet, har sovjetsamfunnet nådd utrulege resultat i økonomisk, vitskapleg og kulturell utvikling, når det gjeld å auka levestandarden, grunnfesta forsvarsevna og setja utanrikspolitikken sin ut i livet med framgang.

Redsla, mistrua og uvissa som forgifta livet til folket i tidbolken med persondyrking er no fortid. Ingen kan nekta for at sovjet-folket byrja å få eit betre liv og hausta føremonene av sosialismen. Spør arbeidarene (og det finst millionar av dei!) som har flytta inn i nytt husvære, spør pensjonisten som har fått ein trygg alderdom, kollektivbonden som no er velstående, spør dei tusen på tusen menneska som vart urettvist undertrykte i perioden med persondyrking og som har fått fridomen sin og det gode namnet sitt att. Då får de vita kva praktisk innhald sigeren for den leninistiske kursen på det tjuande landsmøtet i SUKP har hatt for sovjet-folket.

Spør dei som har fedrer og mødrer som var offer for undertrykking i perioden med persondyrking, kva det hadde å seia for dei at fedrene, mødrene og brørne deira vart godtekne som ærlege folk, at dei sjølve veit at dei ikkje er utstøytte i samfunnet vårt, men verdige og fullverdige søner og døtrer av det sovjetiske fedrelandet.

Industri, jordbruk, kultur, vitskap og kunst — same kvar vi vender oss, ser vi snøgg framgang. Romskipa våre pløgjer dei umåtelege viddene i verdsrommet, og dette er òg ei strålende stadfesting på at den kursen partiet vårt leier sovjet-folket på er rett.

Sjølv sagt påstår vi ikkje at vi har gjort alt for sovjetmennesket, alt for å betra livet hans. Sovjet-folket forstår at det å gjennomføra dette prinsippet ikkje berre er avhengig av kva vi ynskjer. Vi må byggja eit kommunistisk samfunn og skapa overflod på materielle gode. Det er

grunnen til at folket vårt arbeider med slik eldhug for å skunda på produksjonen av materielle og andelegje rikdommar og få sigeren til kommunismen nærare. Alle kan sjå at vi fylgjer rette kursen, at vi ser framtidsvonene for utviklinga vår klårt for oss.

Programmet til SUKP skisserer opp ein konkret plan for bygginga av kommunismen. Når dette vert sett ut i livet, kjem det til å tryggja at sovjet-folket får ein sær sers høg levestandard, og det kjem til å vera byrjinga på ein stegvis overgang til det inspirerande kommunistiske prinsippet: «Frå kvar etter evne, til kvar etter behov».

Sovjet-folket tykkjer det er rart og fantastisk når dei kinesiske kameratane prøver å vanæra programmet til SUKP, denne majestetiske planen for å byggja det kommunistiske samfunnet.

Leiarane i KKP ymtar om at sovjetsamfunnet vert «borgarleggjort», at det «degenererer», av di partiet vårt har sett seg som mål å skapa eit betre liv for folket. Etter logikken deira er kommunisme at folket har bastsandalar og et tynn suppe frå ein felles bolle, og dersom ein arbeidar har det godt og gjerne vil ha det endå betre i morgon, så er det noko nær gjeninnføring av kapitalismen.

Denne filosofien er det dei vil leggja fram for oss som den siste openberringa i marxismen-leninismen! Dette avslører fullt og heilt opphavsmennene til slike «teoriar» som folk som ikkje har noka tiltru til styrken og evnene til ein arbeidarklasse som har teke makta i sine egne hender og skapt sin eigen, sosialistiske stat.

Dersom vi ser på saga til vårt eige land og på programmet til SUKP, ser vi snøgt kva utgangspunkt vi hadde då vi under leiing av Lenin tok makta i våre egne hender, og kva høgder sovjet-folket har nådd. Landet vårt er skapt om til ei sosialistisk stormakt. Den samla industriproduksjonen i Sovjetunionen er den største i Europa og den nest største i verda. Vi kjem snart til å passera USA og gå fram til fyrsteplass. Arbeidarklassen, kollektivbøndene og intelligensiaen i Sovjetunionen har skapt alle sigrane vi har vunne.

Vi er overtydde om at ikkje berre sovjet-folket, men òg folka i dei andre sosialistiske landa, evnar å vinna store framgangar på arbeidsfronten — alt ein treng er rett leiing av arbeidarklassen og bøndene, og at dei som er ansvarlege for denne leiinga tenkjer realistisk og tar avgjerder som leier styrken og krafta til folket etter rette vegen.

I ein freistnad på å rettferdiggjera persondyrkinga har dei kinesiske leiarane overlesst brevet sitt med påstandar om klassekamp i Sovjetunionen, og dei påstår at programformuleringane om ein heile folkets stat

og eit heile folkets parti er range. Desse påstandane ligg langt frå marxismen.

Vi har ikkje tenkt å analysere alle argumenta deira i alle enkeltdetaljar i dette brevet. Alle som les 14. juni-brevet frå sentralkomiteen i KKP, kjem utan tvil til å merka seg at **argumenta deira er heilt hjelpe-lause og syner at dei ikkje kjenner sovjetlivet i det heile.** Vi vert under-viste i at det framleis finst klassar som er fiendslege til kvarandere i sovjetsamfunnet, og vi vert fortalde at det fylgjeleg er behov for proletarietets diktatur. Kva for klassar? Frå brevet frå KKP kan ein slutta at det er «borgarlege snikar, snyltarar, svartebørshaiar, tjuvar, dagdri-varar, bøller og underslagarar».

Dei kinesiske kameratane har sanneleg ei eineståande oppfatning av klassar og klassekamp. Når vårt desse snyltarelementa rekna som ein klasse? Og kva slag klasse? Ein klasse av dagdrivarar, ein klasse av bøller, ein klasse av underslagarar eller ein klasse av snyltarar? Det finst ikkje noko samfunn der brotsmenn utgjer ein eigen klasse. Jam-vel skuleungar veit det. Og sjølv sagt utgjer ikkje desse elementa nokon klasse i eit sosialistisk samfunn. Dei er uttrykk for at det finst leivnin-gar av kapitalismen.

Du treng ikkje proletarietets diktatur for å nedkjempa slike element. Staten til heile folket greier godt å ta seg av, og tar seg av, denne opp-gåva. Vi veit frå eiga røynsle at di betre oppsødingsarbeidet til partiet, fagforeiningane og andre offentlege organisasjonar er, di større rolle får ålmenta, di betre vert arbeidet til sovjetmilitsen og di meir effektiv vert striden mot kriminaliteten.

Det er ikkje råd å nekta for at sovjetsamfunnet no er samansett av to hovudklassar — arbeidarar og bønder, og dessutan intelligensiaen, og heller ikkje for at ingen klasse i sovjetsamfunnet har ei stilling som gjer at han kan utbytta andre klassar. Diktatur er eit klasseomgrep. Kven er det dei kinesiske kameratane meiner det skal utøvast proleta-riatets diktatur over i Sovjetunionen — over kollektivbøndene eller folkets intellektuelle? Ein må ta med i rekninga at arbeidarklas-sen og bondeklassen i det sosialistiske samfunnet har endra seg mo-naleg frå tidlegare, at skilnaden og skilja mellom dei vert meir og meir utviska.

Etter at sosialismen har sigra fullt og heilt, utøver ikkje arbeidar-klassen den leiande rollen sin gjennom proletarietets diktatur. Arbei-darklassen er framleis den fremste klassen i samfunnet under tilhøve der kommunismen vert bygd i full målestokk. Det er den økonomiske

stillinga til arbeidarklassen som gjev han denne framståande rollen — den kjensgjerninga at han er beinveges knytt til den høgste forma for sosialistisk eigedom, og den kjensgjerninga at han er den mest stålsette etter tiår med klassekamp og revolusjonær røynsle.

Dei kinesiske kameratane viser til at Marx sa at innhaldet i overgangsperioden frå kapitalisme til kommunisme berre kan vera proletarietets diktatur. Men Marx tenkte på kommunismen som heilskap, som ein heilskapleg sosial og økonomisk skipnad (der sosialismen er det fyrste steget), som det er uråd å gå over til utan ein sosialistisk revolusjon og proletarietets diktatur. Det finst ei rad utsegner frå V. I. Lenin der han understrekar heilt klårt at ein treng proletarietets diktatur nett for å vinna over motstand frå utbytarklassane, organisera bygginga av sosialismen, tryggja siger for sosialismen — det fyrste steget i kommunismen. Ut frå dette er det klårt at ein ikkje lenger treng proletarietets diktatur etter at sosialismen har sigra, når det berre finst arbeidande menneske og venskaplege klassar i samfunnet, og desse har endra natur, og det ikkje lenger finst nokon å undertrykkja.

Dersom vi skulle dra kjernen ut av mengda av psevdoteoretiske drøftingar som gjeld desse spørsmåla i brevet frå sentralkomiteen i KKP, ville det koka ned til fylgjande: Dei kinesiske kameratane er mot politikken til SUKP med å utvikla det sosialistiske demokratiet — denne politikken som er så kraftfullt uttrykt i vedtaka frå det tjuande, tjuetyrste og tjuetre landsmøtet i partiet og i programmet til SUKP. Det er slett ikkje tilfeldig at det langdryge brevet deira ikkje ein gong nemner utviklinga av demokratiet under sosialismen, når ein byggjer kommunismen.

Det er vanskeleg å få full visse for kva som er tanken bak når dei kinesiske kameratane vil halda ved lag persondyrkinga. I røynda er dette fyrste gongen i saga til den internasjonale kommunistrørsla at vi møter open lovprising av persondyrkinga. Ein bør merka seg at jamvel då persondyrkinga var på det høgaste i landet vårt, var Stalin sjølv, i alle fall i ord, nøydd til å gå mot denne småborgarlege teorien. Han sa at opphavet til han kom frå dei sosialrevolusjonære.

Freistnaden på å tala i namnet til Marx og Lenin når ein forsvarer persondyrkings-ideologien, kan berre vekkja undring. Kjenner verkeleg ikkje dei kinesiske kameratane til at Lenin i ein svært tidleg periode i saga til partiet vårt førte ein kraftig strid mot teorien til narodnikane om heltane og mobben, at dei ekte kollektive metodane for leiing i sentralkomiteen i partiet vårt og i sovjetstaten vart sette ut i livet under

Lenin, at Lenin var ein uvanleg smålåten mann og at han nådelaust hudfletta dei minste uttrykk for spytsleiking og kryping.

Sjølvsagt har ikkje partiet vårt eller dei andre marxist-leninistiske partia sett på striden mot persondyrkinga som ei fornektning av autoriteten til partiet og leiarane i regjeringa. Gong på gong, på det tjuande og det tjuende landsmøtet og ved andre høve, har SUKP understreka at partiet set pris på autoriteten til leiinga, at samstundes med at det avviser persondyrkinga og kjempar mot fylgjene av ho, set partiet høgt dei leiarane som verkeleg uttrykkjer interessene til folket og gjev all sin styrke til striden for kommunismen, og som difor fortener den vyrdna-den som vert vist dei.

IV

Den neste viktige saka vi er usamde om gjeld kva middel og metodar ein skal nytta i den revolusjonære striden til arbeidarklassen i dei kapitalistiske landa og i striden for nasjonal frigjering, og korleis heile menneskeætta skal kunna gå over til sosialismen.

Slik framstiller dei kinesiske kameratane meiningsskilnadene i dette spørsmålet — dei sjølve står for verdsrevolusjon medan SUKP og dei marxist-leninistiske partia har gløymt revolusjonen. Desse er jamvel «redde» revolusjon, og i staden for revolusjonær strid er dei opptekne av ting som er «uverdige» for ekte revolusjonære, som til dømes fred, å utvikla dei sosialistiske landa økonomisk og betra levestandarden til folka i landa sine, striden for dei demokratiske rettane og livsviktige interesser for det arbeidande folket i dei kapitalistiske landa.

Men i røynda går skiljelina mellom synet til KKP og synet til den internasjonale kommunistrørsla på eit heilt anna plan. Leiarane i KKP talar om verdsrevolusjon i tide og utide, dei viftar byrgt om seg med «revolusjonære» frasar ved alle høve, og ofte utan noko høve, medan den andre sida — dei dei kinesiske kameratane kritiserer — går til spørsmålet om revolusjon med alvor. I staden for å koma med høgtflygande frasar, arbeider dei uthaldande for å finna den beste vegen for at sosialismen skal sigra, ein veg som er i samsvar med vilkåra i tidbolken vår, og dei kjempar heilhuga for nasjonalt sjølvstende, demokrati og sosialisme.

La oss sjå på det prinsipielle synet til dei kinesiske kameratane når det gjeld problema i den revolusjonære rørsla i dag.

Kjem det til å hjelpa landa og folka til å gå over til sosialismen dersom dei i namnet til «verdsrevolusjonen» sluttar å stri for fred, for po-

litikken med fredeleg samlivnad og fredeleg økonomisk kappestrid, om dei sluttar å stri for dei livsviktige interessene til det arbeidande folket og for demokratiske reformer i dei kapitalistiske landa? Er det sant at kommunistane i dei sosialistiske landa berre tenkjer på seg sjølve når dei går inn for fred og fylgjer ein politikk med fredeleg samlivnad, og at dei gløymer klassebrørne i dei kapitalistiske landa?

Alle som tenkjer over innhaldet i den striden som no vert ført for fred og mot atomkrig, kjem til å skjønna at kommunistane i Sovjetunionen og i systerpartia i andre sosialistiske land gjev umåteleg verdfull hjelp til arbeidarklassen og det arbeidande folket i dei kapitalistiske landa allment med fredspolitikken sin. **Det er heller ikkje berre tale om å hindra atomkrig for å berga arbeidarklassen og folket i heile land, ja heile verdsdelar, frå utrydding, jamvel om dette i seg sjølv er god nok grunngeving for politikken vår.**

Det er òg eit anna omsyn bak — denne politikken er den beste måten å hjelpa den internasjonale revolusjonære arbeidarrørsla til å nå dei grunnleggjande klassemåla sine. Er det ikkje eit stort tilskot til den striden arbeidarklassen fører at dei sosialistiske landa har stridd seg til fredelege tilhøve og gjer framståande bragder i den økonomiske utviklinga, at dei går frå siger til siger i vitskap og teknikk, at dei heile tida betrar levakåra og arbeidsvilkåra for folket og utviklar og perfektionerer det sosialistiske demokratiet?

Andsynes desse framgangane og sigrane kjem alle arbeidarane i alle kapitalistiske land til å seia: «Sosialismen har prova at han er kapitalismen overlegen. Det er eit system det er verd å kjempa for.» Sosialismen vinn i dag hjarte og sjel hjå menneska, ikkje berre gjennom bøker, men fyrst og fremst ved det han gjer, ved det levande føredømet han har gjeve.

1960-Kunngjeringa reknar den kjensgjerninga at det sosialistiske verdssystemet er ved å verta den avgjerande faktoren i utviklinga av menneskesamfunnet som det fremste særdraget ved vår tid. Alle kommunistpartia som var med på møtet, kom til at den internasjonale arbeidarklassen og det han har skapt, det sosialistiske verdssystemet, er den sentrale faktoren i vår tidsalder.

Om alle dei andre problema den revolusjonære rørsla står andsynes skal kunna løysast, heng i svært stor mon saman med om det sosialistiske verdssystemet vert styrkt. Det er grunnen til at kommunist- og arbeidarpartia har teke på seg plikta til *utryyttande å styrkja det store sosialistiske samfunnet av nasjonar. Den internasjonale rollen og inn-*

verknaden det har på retninga i verdsutviklinga aukar frå år til år». Etter vårt syn er den fremste internasjonale plikta til partiet vårt å gjennomføra denne overlag viktige oppgåva.

V. I. Lenin har lært oss at «vi utøver størst innverknad på den internasjonale revolusjonen ved den økonomiske politikken vår. ... På dette feltet vert striden ført i internasjonal målestokk. Når vi løyser denne oppgåva, har vi vunne i internasjonal målestokk, endeleg og for visst.» (Verk, band 32, side 413.)

Kommunistane i Sovjetunionen har gjort dette bodet frå Lenin heilt og fullt sitt eige. Kommunistane i andre sosialistiske land held seg òg til det. Men det ser ut til at visse kameratar har beslutta at Lenin tok feil.

Kva er dette, mistru til at dei sosialistiske landa evnar å vinna den økonomiske kappestriden med kapitalismen? Eller er det synet til folk som vert skuffa når dei ser vanskane i bygginga av sosialismen, som ikkje ser at den fremste innverknaden vi kan ha på den internasjonale revolusjonære rørsla går gjennom dei økonomiske framgangane våre, gjennom det føredømet vi gjev ved at vi byggjer sosialismen med framgang i landa våre? Dei ynskjer at revolusjonen skal koma snøggare, ved at ein fylgjer vegar som etter deira syn er snarvegar. Men ein sigerik revolusjon kan berre grunnfesta og vidareføra framgangane sine og prova at sosialismen er kapitalismen overlegen ved arbeid, ved arbeidsinnsats frå folket. Det er sant at dette ikkje er lett, og særskilt ikkje når revolusjonen vert gjennomført i eit land som arvar ein underutvikla økonomi. Men dømet frå Sovjetunionen og mange andre sosialistiske land syner på overtydande vis at ein kan gjera umåtelege framsteg og prova for heile verda at sosialismen er kapitalismen overlegen jamvel under slike vilkår. Føresetnaden er at ein har rett leiing.

Vidare — kva er best for den revolusjonære striden til arbeidarklassen i dei kapitalistiske landa — ein atmosfære med fred og fredeleg samlivnad, eller ein atmosfære med jamn internasjonal spenning og kald krig?

Det kan ikkje vera tvil om svaret. Alle veit at det herskande elementet i imperialismakten utnyttar den kalde krigen til å kveikja sjåvinisme, krigshysteri og rabiati anti-kommunisme, for å få dei mest gjennomførte reaksjonære og profascistiske folka til makta, avskaffa demokratiet, gjera kort prosess med dei politiske partia, fagforeiningane, og andre av masseorganisasjonane til arbeidarklassen.

Den striden kommunistane fører for fred styrkjer banda deira til massane umåteleg mykje, og likeins autoriteten og innverknaden deira.

Såleis er han med på å skapa det som er kjent som den politiske hæren til revolusjonen.

Kampen for fred og fredeleg samlivnad mellom statar med ulike samfunnssystem hindrar slett ikkje striden for dei endelege måla til den internasjonale arbeidarklassen, og han seinkar heller ikkje denne striden. Tvert om gjer han det mogleg å føra denne striden i full målestokk.

Det er vanskeleg å tru at dei kinesiske kameratane, røynde folk som sjølve har gjennomført ein revolusjon, ikkje skjønar det som er hovudsaka — at verdsrevolusjonen i dag utviklar seg ved at det sosialistiske verdssystemet vert styrkt, gjennom den revolusjonære klassekampen til arbeidarane i dei kapitalistiske landa, gjennom den nasjonale frigjæringsrørsla, ved at dei nyss frigjorde landa i Afrika og Asia styrkjer det økonomiske og politiske sjølvstendet sitt, gjennom striden for fred, mot aggresjonskrig og gjennom striden massane fører mot monopola. Verdsrevolusjonen utviklar seg etter denne og mange andre vegar. Dei må ikkje setjast opp mot einannan, men sameinast, og rettast mot det eine målet — å styrta det imperialistiske herredømet.

Dei kinesiske kameratane er stormodige og krenkjer kommunistpartia i Frankrike, Italia, USA og andre land og skuldar desse for ikkje noko mindre enn opportuniste og reformisme, for «parlamentarisk kretinisme» og jamvel for å gli over i «borgarleg sosialisme». Kva er grunngjevinga? At desse kommunistpartia ikkje stiller parolen om proletarisk revolusjon no. Dei kinesiske leiarane burde vita like godt som andre at dette ikkje er råd når det ikkje er nokon revolusjonær situasjon.

Alle kunnige marxist-leninistar veit at det er for tidleg å reisa parolen om væpna opprør før det er ein revolusjonær situasjon, at arbeidarklassen er dømt til å li nederlag om ein gjer det. Vi veit kor omsorgsfullt og alvorleg V. I. Lenin vurderte dette spørsmålet og med kva politisk framsyn og kunnskap om den konkrete situasjonen han gjekk til spørsmålet om å velja tidspunktet for eit revolusjonært opprør. Straks før Oktoberrevolusjonen peikte Lenin på at det ville vera for tidleg å gå i gang den 24. oktober, og for seint den 26. oktober — då kunne alt vera tapt. Fylgjeleg måtte ein gripa makta den 25. oktober. Kven kan avgjera kor skarpt klassemotseiingane står, om det er ein revolusjonær situasjon, når rette augneblinken er komen? Berre arbeidarklassen i kvart land og fortroppen hans, det marxist-leninistiske partiet, kan avgjera det.

Soga til den internasjonale arbeidarrørsla syner at eit parti som kallar seg eit arbeidarparti, men som berre er oppteke av økonomiske spørsmål, som ikkje oppsedar arbeidarklassen i ein revolusjonær ande, som ikkje førebur det til politisk strid, på å ta makta, er eit dårleg parti. Eit slikt parti er nøydd til å gli over i reformismen. Men det er likeins eit dårleg parti som går til den politiske striden utan tanke for striden for å betra den økonomiske stillinga til arbeidarklassen, bøndene og det arbeidande folket allment. Eit slikt parti er nøydd til å verta isolert frå massane. Berre eit parti som evnar å gjera seg nytte av alle former for klassekamp på rette måten og sameina dei på dugande vis, kan verta eit ekte revolusjonært, marxist-leninistisk parti, eit parti som leier massane, eit parti som evnar å leia arbeidarklassen i åtaket på kapitalismen, leia han til å vinna makta.

Dei kinesiske kameratane meiner at dødssynda til mange av kommunistpartia i dei utvikla kapitalistiske landa er at dei ser det som den næraste oppgåva si å føra strid for dei økonomiske og sosiale interessene til det arbeidande folket, for demokratiske reformer som kan gjennomførast under kapitalismen og som betrar vilkåra til arbeidarklassen, bøndene og dei småborgarlege laga, og slik gjera det lettare å få til ein brei front mot monopola, ein front som kan vera grunnlaget for den vidare striden for at den sosialistiske revolusjonen skal sigra. Med andre ord at dei gjer alt som ligg i Moskva-Kunngjeringa frå 1960.

Når dei kinesiske kameratane går i rette med alt kommunistpartia i dei utvikla kapitalistland, legg dei ikkje ein gong for dagen den enklaste form for solidaritet med dei kommunistane som står i fremste rekkje i klassestriden mot kapitalen. Dei syner ikkje noka forståing for dei særskilde vilkåra i desse landa, dei særskilde vegane den revolusjonære rørsla til arbeidarklassen fylgjer. «I namnet til revolusjonen» går dei i røynda mot sjølve vegen som fører til revolusjon, og freistar å tvinga fram ein politikk som ville skilja kommunistpartia frå massane, og føra til at arbeidarklassen misser forbundsfellene sine i striden mot herredømet til monopola og kapitalismen.

Dei kinesiske kameratane har òg eit anna syn enn den kommunistiske verdsrørsla i spørsmålet om formene for overgangen til sosialismen i ulike land.

Det er allment kjent at SUKP og dei marxist-leninistiske partia — og dette er slege klårt fast i dokumenta frå Moskva-konferansen og programmet til SUKP — meiner at det er mogleg med både fredeleg og ikkje-fredeleg overgang til sosialismen. Likevel hevdar dei kinesiske

kameratane standhaftig at partiet vårt og andre systerparti berre godtar den fredelege vegen.

Sentralkomiteen i SUKP slo atter fast kvar vi står i dette spørsmålet i brevet som er dagsett 30. mars 1963:

«Arbeidarklassen og fortroppen hans, dei marxist-leninistiske partia, freistar å gjennomføra den sosialistiske revolusjonen med fredelege middel, utan borgarkrig. Om ein greier å gjennomføra denne moglege løysinga, vil det vera i samsvar med interessene til arbeidarklassen og heile folket, med den allmenne nasjonale interessa til landet. Men samstundes er det ikkje berre arbeidarklassen som vel kva veg revolusjonen skal utvikla seg etter. Dersom utbytarklassane tyr til vald mot folket, kjem arbeidarklassen til å verta tvinga til å ta den ikkje-fredelege vegen for å gripa makta. Alt spørst på dei konkrete vilkåra, på forholdet mellom klassekreftene i landet og internasjonalt.

«Same kva form overgangen frå kapitalisme til sosialisme får, er det sjølv sagt berre råd å gjennomføra han ved ein sosialistisk revolusjon og proletariatets diktatur i dei ulike formene det har. SUKP verdset høgt den sjølvofrande striden arbeidarklassen med kommunistane i brodden fører i alle kapitalistiske land, og vi ser det som vår plikt å gje dei all mogleg støtte og hjelp.»

Vi har gong på gong gjort greie for synet vårt, og det er uturvande å leggja det ut meir detaljert her.

Men kvar står dei kinesiske kameratane i dette spørsmålet? Det går tydeleg fram av alle utsegnene deira og i brevet frå sentralkomiteen i KKP av 14. juni.

Slik dei kinesiske kameratane ser det, er det viktigaste kriteriet på om ein verkeleg er revolusjonær at ein vedgår seg væpna opprør alltid, alle stader og i alt. Med dette fornektar dei i røynda at det er råd å nytta fredelege former i striden for at den sosialistiske revolusjonen skal sigra, medan marxismen-leninismen lærer oss at kommunistar må meistra alle former for revolusjonær klassekamp, både fredelege og ikkje-fredelege.

Eit anna viktig spørsmål er spørsmålet om tilhøvet mellom striden til den internasjonale arbeidarklassen og den nasjonale frigjeringsrørsla til folka i Asia, Afrika og Latin-Amerika.

Den internasjonale revolusjonære arbeidarrørsla — som i dag omfattar både det sosialistiske verdssystemet og kommunistpartia i dei kapitalistiske landa — og den nasjonale frigjeringsrørsla til folka i Asia, Afrika og Latin-Amerika — dette er dei store kreftene i vår tid, og eit

rett tilhøve mellom dei er eit hovudspørsmål for å kunna sigrå over imperialismen.

Korleis løyser dei kinesiske kameratane dette problemet? Løysinga deira er opplagt ut frå den nye «teorien» deira. Ifylgje denne er hovudmotseiinga i vår tid ikkje, vert vi fortalde, motseiinga mellom sosialisme og imperialismen, men motseiinga mellom den nasjonale frigjeringsrørsla og imperialismen. Slik dei kinesiske kameratane ser det, er det ikkje det sosialistiske verdssystemet som er den avgjerande krafta i slaget mot imperialismen, heller ikkje striden til den internasjonale arbeidarklassen, men, får vi atter høyra, den nasjonale frigjeringsrørsla.

Dei kinesiske kameratane ynskjer tydeleg nok å bruka dette som ein lettvinnt måte å vinna popularitet mellom folka i Asia, Afrika og Latin-Amerika på. Men ingen må la seg lure av denne «teorien». Det verkelege føremålet med han, same kva dei kinesiske teoretikarane måtte ynskja, er å isolera den nasjonale frigjeringsrørsla frå den internasjonale arbeidarklassen og det han har skapt, det sosialistiske verdssystemet. Det ville vera ein umåteleg stor fåre for den nasjonale frigjeringsrørsla sjølv.

Kunne no verkeleg mange asiatiske folk, same om dei er heltemodige og sjølvofrande, vinna siger dersom ikkje Oktoberrevolusjonen og seinare oppkomsten av det sosialistiske verdssystemet hadde skaka imperialismen i sjølve grunnvollen og undergrave styrken til koloniherrane?

Og er det ikkje slik i dag òg, no når dei frigjorde nasjonane har gått over til eit nytt steg i striden sin og samlar kreftene om å grunnfesta dei politiske vinningane sine og det økonomiske sjølvstendet sitt — forstår dei ikkje at det ville vera uendeleg mykje vanskelegare, om ikkje heilt uråd, å gjennomføra desse oppgåvene utan hjelp frå dei sosialistiske landa?

Marxist-leninistar understrekar alltid at den nasjonale frigjeringsrørsla er epokegjerande og har ei stor framtid. Men dei meiner at eit av hovudvilkåra for at ho skal ha vidare framgang er ein fast allianse med landa i det sosialistiske verdssystemet, hovudkrafta i slaget mot imperialismen, og med arbeidarrørsla i dei kapitalistiske landa. Dette synet vart slege fast i 1960-Kunngjeringa. Det er bygt på tanken til Lenin om at arbeidarklassen må ha leiinga (hegemoniet) dersom den anti-imperialistiske striden skal sigrå. Det er berre når ho har ei slik leiing at rørsla til sjuande og sist kan få eit ekte sosialistisk innhald som når høgdepunktet ved at ho slår inn på vegen til den sosialistiske revolusjonen.

Denne tanken til Lenin vart stadfest av røynsla frå Oktoberrevolusjonen og revolusjonen i andre land, og han har aldri vorte trekt i tvil av nokon. Men det ser ut til at dei kinesiske kameratane vil «retta» på Lenin og prova at ikkje arbeidarklassen, men tvert om småborgarskapet eller det nasjonale borgarskapet, ja, jamvel «visse patriotiske kongar, prinsar og aristokratar» skal ha hegemoniet i striden mot imperialismen i verda. Og så gjev leiinga i KKP seg til å læra den kommunistiske verdsrørsla at vi aldri, ikkje under nokon omstende, må gå frå det proletariske klassesynet vårt!

Trygda for sigrar i framtida, både for den internasjonale arbeidar-klassen og den nasjonale frigjeringsrørsla, ligg i ein fast allianse og samarbeid mellom dei, i sams strid mot imperialismen. Dette gjev seg ut frå dei sams interessene deira. I denne striden vert arbeidarklassen godteken som den leiande på grunn av at han usjølvisk ofrar seg for interessene til alle folka. Ved dette overtyder han forbundsfellane sine om at det at arbeidarklassen har leiinga er ein pålitande garanti for siger, både for seg og dei.

Det leninistiske partiet vårt ser på den nasjonale frigjeringsrørsla som ein del av den verdsomfemnande revolusjonære prosessen, som ei mektig kraft som kjempar mot imperialismen. Det store slagordet: «Arbeidarar i alle land, gå saman!» som Marx og Engels, grunnleggjarane av den vitskaplege kommunismen, gav oss, vart kampfana for det internasjonale proletariatet. Under dei nye historiske tilhøva som vart skapte då den store Oktoberrevolusjonen sigra, la Vladimir Iljitsj Lenin, som heldt fram arbeidet til Marx og Engels, særskilt vekt på det ubrytande bandet mellom den sosialistiske revolusjonen og den nasjonale frigjeringsrørsla.

«Arbeidarar i alle land, gå saman!» var og er det fremste slagordet i striden for at verdsrevolusjonen skal sigra. Det har fått eit breiare innhald under dei nye tilhøva. Vi veit at Lenin godkjende slagordet «Arbeidarar i alle land og undertrykte folk, gå saman!» I dette slagordet er den leiande rolla til proletariatet understreka, og likeins den veksande rolla til den nasjonale frigjeringsrørsla. Partiet vårt held seg strengt til dette marxist-leninistiske internasjonalistiske prinsippet i alt det gjer.

Ein kan spørja: Kva er forklaringa på at leiinga i KKP har eit rangt syn på dei avgjerande spørsmåla i vår tid? Anten er dei kinesiske kameratane heilt skilde frå røyndommen og går til spørsmålet om krig, fred og revolusjon på ein dogmatisk, bokleg måte og skjønar ikkje dei konkrete vilkåra i vår tid, eller så ligg det andre mål bak skrika deira

om «verdsrevolusjon», mål som ikkje har noko som helst med revolusjon å gjera.

Alt dette syner at den politikken leiinga i KKP prøver å tvinga på den kommunistiske verdsrørsla er rang og livsfårleg. Det dei kinesiske kameratane legg fram, løynt som framlegg til «generalline», er ikkje anna enn ei opprekning av dei mest allmenne oppgåvene til arbeidarklassen. Det er dessutan ei opprekning som ikkje tar omsyn til kva tid vi lever i, det innbyrdes tilhøvet mellom klassekreftene slik det verkeleg er, særdraga i det historiske steget vi står på. Dei kinesiske kameratane ser ikkje, eller vil ikkje sjå, korleis oppgåvene til rørsla vår skiftar i samsvar med vilkåra i vår tid. Ved å redusera generallina til dei allmenne oppgåvene som gjeld alle stega i overgangen frå kapitalisme til sosialisme, riv dei det konkrete, det føremålstenlege og verknadsfulle ut av generallina.

Då systerpartia utarbeidde den lina dei har i dag, analyserte dei konkret tilhøvet mellom klassekreftene i dei einskilte landa og i verda, særdraga i utviklinga til dei to innbyrdes motstridande systema, og nivået i utviklinga til den nasjonale frigjeringsrørsla.

Ein presis analyse av endringane i verdssituasjonen gjorde systerpartia i heile verda i stand til å utarbeida ein marxist-leninistisk definisjon av tidbolken vi lever i: «Hovudinnhaldet i vår tid er overgang frå kapitalisme til sosialisme. Dette tok til med den store sosialistiske Oktober-revolusjonen. Det er ei tid med strid mellom to motstridande samfunnssystem, ei tid med sosialistiske revolusjonar og nasjonale frigjeringsrevolusjonar, ei tid der imperialismen bryt saman, der kolonisystemet vert avskaffa, ei tid der fleire folk går over til den sosialistiske vegen, ei tid der sosialismen og kommunismen sigrar i verds målestokk.»

Denne definisjonen av tida vi lever i var grunnlaget for at den kommunistiske verdsrørsla kunne gå fram på rette måten då dei utarbeidde strategien og taktikken til rørsla.

Dei marxist-leninistiske partia har definert generallina si, og det grunnleggjande i ho er fylgjande:

— karakteren av og innhaldet i den revolusjonære prosessen i verda i dag vert avgjort av at striden til folka som byggjer sosialismen og kommunismen, striden til den revolusjonære arbeidarrørsla i dei kapitalistiske landa, striden til den nasjonale frigjeringsrørsla til dei undertrykte folka, og allmenne demokratiske rørsler smeltar saman til ein einaste straum av strid mot imperialismen. Den avgjerande rollen i alli-

ansen mellom anti-imperialistiske revolusjonære krefter vert spela av den internasjonale arbeidarklassen og det fremste skaparverket hans — det sosialistiske verdssystemet. Det utøver den viktigaste innverknaden sin på utviklinga til den sosialistiske verdsrevolusjonen ved føredømet sitt og ved den økonomiske framgangen det har,

— på grunn av dei rådande objektive historiske tilhøva (umåteleg sterk skjerping av den imperialistiske aggressiviteten, at det finst våpen med ei umåteleg øydeleggingskraft, osb.) er striden for å hindra atomkrig den sentrale oppgåva mellom alle dei oppgåvene dei anti-imperialistiske kreftene står andsynes i vår tid. Den fremste oppgåva til kommunistane er å sameina alle fredskrefter for å forsvara freden og berga menneskeætta frå ein atomkatastrofe,

— den sosialistiske revolusjonen vert gjennomført som eit resultat av den indre utviklinga i klassestriden i kvart land. Formene han tar og vegane han går vert avgjorde av dei konkrete tilhøva i kvart land. Det er ei sams lov for alle land at ein må styrta det kapitalistiske styret med revolusjon og skipa ei eller anna form for proletariatets diktatur. Oppgåva til arbeidarklassen og kommunistpartia er å gjera seg best mogleg nytte av dei sjansane som no finst for å gå den fredelege vegen i den sosialistiske revolusjonen, ein veg som ikkje er knytt til borgarkrig. Samstundes må dei vera førebudde på ein ikkje-fredeleg veg, på å kua motstanden til borgarskapet med våpenmakt. Den allmenne demokratiske striden er ein naudsynt del av striden for sosialismen,

— i den nasjonale frigjeringsrørsla er målet til arbeidarklassen og kommunistpartia å få fullført oppgåvene til den anti-imperialistiske, demokratiske revolusjonen, utvikla og grunnfesta den nasjonale fronten som er bygd på allianse med bøndene og det patriotisk-sinna nasjonale borgarskapet. Dei må bu grunnen for å skipa nasjonaldemokratiske statar og for å gå over til ein ikkje-kapitalistisk utviklingsveg,

— samarbeid og innbyrdes hjelp mellom dei sosialistiske landa, samhald og einskap i den internasjonale kommunist- og arbeidarrørsla, at ein held seg trufast til syn og vurderingar ein har utarbeidd saman, at ein er trufast andsynes dei leninistiske prinsippa for partilivet og tilhøvet mellom partia — dette er naudsynte føresetnader for å kunna løysa dei historiske oppgåvene til kommunistane med framgang.

Dette er dei grunnleggjande utviklingsvegane for den verdsomfemnande revolusjonære prosessen i vår tid, dette er grunnsetningane i generallina til den internasjonale kommunistrørsla på det steget vi står på no. Striden for fred, demokrati, nasjonalt sjølvstende og sosialisme —

det er stutt sagt, innhaldet i denne generallina. Vert denne sett konsekvent ut i livet, er det ein garanti for at den kommunistiske verdsrørsla vinn framgang.

Alle desse nøkkelprinsippa til den internasjonale kommunistrørsla i våre dagar, kollektivt utarbeidde av syster-kommunist- og arbeidarpartia og formulerte i Fråsegna og Kunngjeringa, er komne til uttrykk i det nye programmet til SUKP. Dette er heilt og halde bygt på ei marxist-leninistisk generalisering av vår eiga røynsle og av internasjonal revolusjonær røynsle.

V

Det range synet leiarane i KKP har på dei politiske og teoretiske hovudspørsmåla i vår tid er uskiljeleg knytt til den praktiske verksemda deira. Denne siktar seg inn på å undergrava einskapen i den sosialistiske verdsleiren og i den kommunistiske verdsrørsla.

I ord vedgår dei kinesiske kameratane at einskapen mellom Sovjetunionen og Folkerepublikken Kina er hjørnesteinen i heile det sosialistiske verdssamfunnet, men i gjerning undergrev dei tilhøvet til partiet vårt og landet vårt på alle felt.

Leiarane i KKP talar ofte om at dei er trufaste mot samfunnet av sosialistiske nasjonar. Men den haldninga dei kinesiske kameratane har til dette samfunnet står i motstrid til dei høglydde kunngjeringane deira.

Tala syner at Folkerepublikken Kina dei tre siste åra har skore ned handelen med dei andre sosialistiske landa med meir enn 50 prosent. Ein del sosialistiske land har særleg lidd under resultata av denne politikken til dei kinesiske kameratane.

Handlingane til dei kinesiske leiarane står i skrikande motstrid både til prinsippa for det innbyrdes tilhøvet mellom sosialistiske land og i mange høve til dei godtekne normene og reglane alle statar skulle halda seg til.

Brot på gjeldande avtalar førte til stor skade for nasjonaløkonomien til visse sosialistiske statar. Og rimeleg nok lir òg Kinas eigen økonomi ikkje så liten skade på grunn av at dei økonomiske sambanda er vortne skorne ned på denne måten.

I ein freistnad på å rettferdiggjera handlingane sine for folket, la leinga i KKP nyleg fram teorien om å «lita på eigne krefter». At kvart land som byggjer sosialismen fyrst og fremst må lita på strevet til fol-

ket sitt og på at ein gjer best mogleg nytte av sine eigne ressursar, er allment rette måten å leggja det materielle og tekniske grunnlaget for sosialismen. Å byggja sosialismen er og fyrst og fremst ei sak for folket i kvart land, for arbeidarklassen og kommunistpartiet i dette landet.

Sovjetunionen var det fyrste sosialistiske landet, og det var nøydd til å byggja sosialismen ved berre å lita på sine eigne krefter og gjera seg nytte av dei ressursane som fanst i landet. Og jamvel om det no finst eit system av sosialistiske land, inneber ikkje dette på nokon måte at folket i noko land kan sitja med hendene i fanget og lita eine og åleine på hjelp frå andre sosialistiske land. Kommunistpartiet i kvart sosialistisk land ser det som si plikt å mobilisera alle indre reservar for å utvikla økonomien med framgang. Ord for ord kan ein difor ikkje seia noko mot utsegna frå sentralkomiteen i KKP om at ein i hovudsak må byggja sosialismen med eigne krefter.

Men heile teksten i brevet frå sentralkomiteen i KKP og tallause utsegner i den kinesiske pressa syner at denne utsegna vert tolka på eit vis som ein umogleg kan godta.

Formelen om «å byggja sosialismen fyrst og fremst med eigne krefter» dekkjer over ein ide om å byggja opp nasjonaløkonomiar som er seg sjølv nok, og der det økonomiske sambandet med andre land er avgrensa til berre handel. Dette synet prøver dei kinesiske kameratane å tvinga på andre sosialistiske land.

Leiinga i KKP hadde tydeleg nok behov for å ropa ut lina om «å lita på eigne krefter» for å svekkja dei nære venskapsbanda mellom dei sosialistiske landa. Sjølv sagt har ikkje denne lina noko som helst med prinsippa for den sosialistiske internasjonalsismen å gjera. Ein kan ikkje sjå ho som noko anna enn ein freistnad på å undergrava einskapen i det sosialistiske samfunnet.

Parallelt med lina om å skjera ned dei økonomiske banda har KKP sett i verk ei rad tiltak som er meinte på å gjera tilhøvet til Sovjetunionen verre.

Dei kinesiske leiarane undergrev ikkje berre einskapen i den sosialistiske leiren, men òg i den kommunistiske verdsrørsla. Dei trampar på prinsippa for den proletariske internasjonalsismen og krenkjer grovt dei godtekne normene for tilhøvet mellom systerparti.

Leiinga i KKP organiserer og støttar ulike antiparti-utbrytargrupper som motarbeider kommunistpartia i USA, Brasil, Italia, Belgia, Australia og India. I Belgia står til dømes leiinga i KKP Grippa-gruppa.

Denne vart ekskludert frå partiet på førre landsmøtet. I USA stør dei undergravingsverksemda til den venstre-opportunistiske grupperinga «Hammar og Stål». Denne har gjort strid mot kommunistpartiet i USA til hovudmålet sitt. I Brasil stør dei kinesiske kameratane fraksjonsgruppene som er utstøytte frå kommunistpartiet (til dømes Amazonas-Grabois-gruppa).

I Australia prøvde sentralkomiteen i KKP å organisera kløyvingsverksemd mot kommunistpartiet og leiinga i det med hjelp av eit tidlegare medlem av leiinga, E. Hill. Hill, som ein gong hadde vitja Folkerepublikken Kina, gjekk offentleg ut mot kommunistpartiet i Australia og prøvde å samla saman ei gruppe personar som hadde same meininga som han. Då kommunistpartiet i Australia ekskluderte Hill frå sentralkomiteen, drog han demonstrativt av garde til Peking.

I Italia nærer kinesiske talsmenn opp under verksemda til ei gruppe som er skipa av tidlegare funksjonærar i Padua-føderasjonen i kommunistpartiet. Dei gav ut flygeblad som på provokatorisk vis oppmoda til eit «revolusjonært» opprør.

Kameratar frå KKP strevar særskilt mykje for å gjennomføra undergravingsverksemd i kommunist- og arbeidarpartia i landa i Asia, Afrika og Latin-Amerika.

Dei kinesiske leiarane hyllar renegatar og desertørar frå rekkjene til kommunistrørsla, og frå skriftene til desse renegatgruppene trykkjer dei opp i avisene og tidsskrifta sine bakvaskingsartiklar som er retta mot lina til SUKP, mot kursen til heile den kommunistiske verdsrørsla.

På Ceylon har kinesiske talsmenn nær kontakt med gruppa til E. Samarakkody, som er ein reiskap for den trotskistiske «fjerde internasjonalen».

Trotskistane i den «fjerde internasjonalen» prøver å utnytta stillinga til dei kinesiske kameratane til sine egne føremål. Dei sende jamvel eit ope brev til sentralkomiteen i KKP der dei seier rett ut: «Den fjerde internasjonalen har frå skipingsdagen ført ... strid mot dei ideane de motarbeider i dag, og står no på dykkar side ... Det internasjonale sekretariatet i Den fjerde internasjonalen helsar den diskusjonen de har starta i heile kommunistrørsla velkomen. Det oppmodar dykk til å utvikla han.»

Dei kinesiske leiarane rettar skarpe åtak på dei kommunistiske styrtipartia og leiarane deira som ikkje vil vika frå generallina til den internasjonale kommunistrørsla. Dei har trykt og spreidd artiklar på mange språk som talar nedsetjande om verksemda til kommunistpar-

ti i USA, og partia i Frankrike, Italia og India. Det finst ikkje eitt skjellsord opphavsmennene til desse artiklane ikkje slyngar ut mot velkjende leiarar i desse systerpartia. «Svindel» og «høgre-opportunisme», «revisjonisme» og «slikt som ikkje samhoever med normene i den kommunistiske moralen», «sosialdemokratisk degenerering» og «feigskap», og «ansvarsløyse» og «etterplapring», «overlegen og vanvyrddande haldning andsynes dei revolusjonære folka i landa i Asia, Afrika og Latin-Amerika» — alt er med.

Dei kinesiske leiarane skuldar kommunistpartia i USA og Europa for å «gå i spann med dei mest eventyrpolitiske amerikanske imperia-listane». Leiinga i kommunistpartiet i India vert aldri kalla noko anna enn ein «klikk». Leiarane i kommunistpartia i Frankrike, Italia, India og USA får slengt mot seg ei himmelropande grov skulding om at dei «har omsut for lagnaden til imperialismen og alle reaksjonære». I brevet av 14. juni søkk leiinga i KKP så djupt at dei ymtar om at SUKP òg «spelar rollen som medspelar for imperialismen». Dette er så absurd at ingen andre enn trotskistane til no har våga å koma med ei så slarvete skulding mot det store partiet til Lenin.

Er det noko rart at den imperialistiske propagandaen gler seg svært over slike handlingar frå dei kinesiske kameratane? Det er ikkje tilfeldig at borgarpressa heile tida skrik opp om ei «krise» i den kommunistiske verdsrørsla, og oppmodar dei imperialistiske regjeringane å utnytta til gagn for seg sjølve den usemja som er oppstått på grunn av standpunktet til sentralkomiteen i KKP.

Representantane frå KKP trekte seg frå redaksjonen i Den marxistiske verdsrevyen som er det kollektive teoretiske og opplysningstidsskriftet til kommunist- og arbeidarpartia. Og dei slutta å gje det ut på kinesisk. På denne måten freista dei å ta frå dei kinesiske kommunistane ei objektiv kjelde til kunnskap om verksemda til den kommunistiske verdsrørsla.

Kløyvingsverksemda til dei kinesiske leiarane i den kommunistiske verdsrørsla vekkjer rettkomen harme og motstand i dei marxist-leninistiske systerpartia.

Brevet frå sentralkomiteen i KKP seier at det kan ikkje vera lov for noko parti «å setja seg over systerpartia, det kan ikkje vera lov at det blandar seg inn i dei indre spørsmåla i eit systerparti ...» i tilhøvet mellom dei kommunistiske systerpartia. Dette er ei bra utsegn. Men det er nett dei kinesiske kameratane som tyr til slike utillatelege handlingar. Dei vanvyrddar interessene til den kommunistiske verdsrørsla, overser

normene og prinsippa som er fastslegne i Fråsegna og Kunngjeringa, og prøver å få andre parti under sin innverknad og kontroll.

Eit levande døme på den særlege lina til leiinga i KKP i den sosialistiske leiren og den kommunistiske verdsrørsla er haldninga dei har til Albania-spørsmålet. Det er kjent at dei albanske leiarane i andre halvdelens av 1960 gjekk ope ut med ei venstre-opportunistisk plattform i høve til hovudspørsmåla i vår tid, og tok til å føra ein politikk som var fiendsleg mot SUKP og dei andre systerpartia. Leiinga i Albania sette i gong ein anti-sovjetisk kampanje i landet sitt, noko som førte til brot i det politiske, økonomiske og kulturelle sambandet med Sovjetunionen.

Det overveldande fleirtalet av kommunist- og arbeidarpartia fordømte den anti-leninistiske verksemda til leiarane i Albania sterkt. Leiarane i KKP stilte seg på motsett side, og gjorde alt dei kunne for å bruka leiarane i Albania som talerøyr for seg. Det er no kjent at dei kinesiske kameratane beint ut skuva dei ut i open strid mot Sovjetunionen og dei andre sosialistiske landa og systerpartia.

Leiarane i KKP har tillagt spørsmålet om Jugoslavia ein særleg plass i åataka sine på SUKP og andre marxist-leninistiske parti. Dei prøver å få det til å sjå ut som om vanskan i kommunistrørsla har opphav i at tilhøvet mellom Sovjetunionen og andre sosialistiske land og Jugoslavia er vorte betre. Stikk i strid med kjensgjerningane står dei fast på påstanden om at Jugoslavia ikkje er eit sosialistisk land.

Alle veit at SUKP saman med andre systerparti gjorde opptak til å få normalisert sambandet med Jugoslavia i 1955. Meininga var å få ende på den langvarige konflikten som Stalin har størstedelen av skulda for. Den gongen var leiarane i KKP ikkje i tvil om karakteren til det sosialistiske systemet i Jugoslavia. Folkets Dagblad skreiv då at «Jugoslavia har alt vunne viktige framgangar i bygginga av sosialismen».

Ein objektiv analyse av dei sosiale og økonomiske prosessane i Jugoslavia syner at **sosialismen har vakse seg sterkare der etter dette**. Medan den sosialistiske sektoren i industrien i 1958 var på 100 prosent, i jordbruket 6 prosent og i handelen 97 prosent, er i dag den sosialistiske sektoren i industrien 100 prosent, i jordbruket 15 prosent og i handelen 100 prosent. I tida som har gått etter at normaliseringa av sambandet vart sett i gong, har Jugoslavia kome nærare det Sovjetunionen og andre sosialistiske statar står for i utanrikspolitiske saker.

Kvifor har så dei kinesiske leiarane endra synet sitt på spørsmålet om Jugoslavia så radikalt? Det er vanskeleg å finna nokon annan

grunn enn at dei såg det som endå ei god orsaking for å skjella ut politikken til SUKP og andre marxist-leninistiske parti.

Kommunistane i Sovjetunionen veit at det framleis er usemje mellom SUKP og Kommunistforbundet i Jugoslavia om ei rad grunnleggjande ideologiske spørsmål. Vi har sagt dette rett ut til leiarane i Jugoslavia, og vi held fram med å gjera det. Men det ville vera feil å «ekskommunisera» Jugoslavia frå sosialismen på dette grunnlaget, å avskjera Jugoslavia frå dei sosialistiske landa og skuva landet over i den imperialistiske leiren, slik leiarane i KKP gjer. Det er ikkje noko imperialistane heller vil.

Det er no 14 sosialistiske land i verda. Vi er djupt overtydde om at om stutt tid kjem talet til å verta endå større. Dei systerpartia som står ved roret på statsskipet får stendig nye spørsmål å hanskast med, og dessutan arbeider kvart av systerpartia under ulike vilkår. Det er ikkje til å undrast på at systerpartia under slike omstende kan ha ulikt syn på korleis det eine eller hitt spørsmålet skal løysast. Korleis skal marxist-leninistar stilla seg i slike tilfelle? Kunngjera at det eine eller det andre sosialistiske landet der leiarane ikkje er samde med dei, ikkje er sosialistisk lenger? Det ville vera vilkårlege handlingar av fyrste klasse — ein slik metode har ikkje noko med marxisme-leninisme å gjera.

Skulle vi fylgja føredømet til dei kinesiske leiarane, måtte vi, når ein tar omsyn til den alvorlege usemja mellom oss og leiarane i Arbeidets Parti i Albania, for lenge sidan ha kunngjort at Albania ikkje er eit sosialistisk land. Men dette ville vera ei rang, subjektiv haldning til spørsmålet. Trass i meiningsskilnadene mellom dei sovjetiske kommunistane og leiarane i Albania, ser kommunistane i Sovjetunionen på Albania som eit sosialistisk land, og gjer for sin del tiltak for å unngå at Albania vert rive laus frå det sosialistiske samveldet.

Det gjer oss sorgfulle når vi ser korleis leiarane i KKP undergrev den gamle venskapen mellom Sovjetunionen og Kina og svekkjer einskapen mellom dei sosialistiske landa.

SUKP står for og kjem til å stå for einskap og samhald i det sosialistiske samveldet og i heile den kommunistiske verdsrørsla.

VI

La oss ta opp att:

Tida som er gått sidan 1960-Kunngjeringa vart vedteken har til fulle stadfest at det marxist-leninistiske programmet til den kommunistiske verdsrørsla og verdsrørsla til arbeidarklassen er rett. Den framgangen

Sovjetunionen har hatt med å byggja kommunismen, framgangane andre sosialistiske land har hatt når dei byggjer sosialismen, har fått stendig større revolusjonær innverknad på tankane til folk over heile verda. Det revolusjonære Cuba har tent eit sosialistisk fyrtårn på den vestlege halvkula. Kolonisystemet har fått knusande slag mot seg, og nærmar seg no slutten. Arbeidarklassen i dei imperialistiske landa har vunne nye sigrar. Den revolusjonære verdsrørsla går stødig frametter.

Dette syner at generallina til den kommunistiske verdsrørsla vart utforma rett i 1960-Kunngjeringa. Oppgåva no er å arbeida og handla i samsvar med denne generallina, å utvikla og nytta ho i samsvar med dei særskilde tilhøva kvart kommunistparti arbeider under. **Alle freistnader på å tvinga ei eller anna ny generalline på den kommunistiske verdsrørsla og arbeidarrørsla, slik sentralkomiteen i KKP gjer det i 14. juni-brevet, er difor feil og skadeleg. Å godta ei slik «generalline» ville vera det same som å vika frå 1960-Kunngjeringa og godta programframlegg som skil seg frå denne Kunngjeringa som vart vedteken av 81 parti. Partiet vårt ynskjer ikkje å gå denne vegen.**

Så lenge det strålende leninistiske partiet vårt har vore til, har det ført nådelaus strid mot høgre- og venstreopportunisme, trotskisme og revisjonisme, dogmatisme og sekterisme, nasjonalisme og sjåvinisme i alle tenkjelege former, både i vårt eige land og internasjonalt. **Partiet vårt vart stålsett og voks seg sterkt i denne striden for å halda marxismen-leninismen rein. Det er ikkje redd åtak frå kløyvarar og opportunistar frå våre dagar, same kva kant dei kjem frå.**

Livet syner at SUKP, etter at det vart ein politisk organisasjon for heile folket, fekk sterkare band til massane, det vart sterkare og fekk betre disiplin enn nokon gong før. Då sosialismen sigra, vart ideologien til arbeidarklassen — marxismen-leninismen — ideologien til heile folket, til den framskridne delen av det. Målet til arbeidarklassen — å byggja kommunismen — har vorte målet til heile folket. Marxist-leninistane kan sjølv sagt ikkje anna enn gleda seg over at innverknaden til den kommunistiske ideologien har vakse på denne måten. Det må kunna seiast at partiet vårt aldri har vore så sterkt sidan Lenin døydde, at det aldri har vore så dugande til å setja ut i livet særskildt tiltak som er knytte til bygginga av den nye verda.

No når sosialismen har vunne fullt og endeleg i landet vårt, no når vi reiser, stein for stein, den vakre bygninga til kommunismen, er partiet vårt, heile sovjet-folket, meir overtydde enn nokon gong om at dei store marxist-leninistiske ideane kjem til å sigra i heile verda.

Folka i dei sosialistiske landa og det arbeidande folket i heile verda deler denne tiltrua. Dei set høgt det store tilskotet Sovjetunionen har gjeve til den sams striden for fred, demokrati, nasjonal fridom, nasjonalt sjølvstende og sosialisme.

Sovjetunionens Kommunistiske Parti har alltid stått for og står framleis for nær venskap med Kinas Kommunistiske Parti. Det er alvorlege meiningsskilnader mellom oss og leiarane i KKP, men vi meiner at tilhøvet mellom dei to partia våre, mellom dei to folka våre, må byggjast på den kjensgjerninga at vi har same målet, å byggja eit nytt, kommunistisk samfunn, og den same fienden — imperialismen. Dei to stormaktene Sovjetunionen og Folkerepublikken Kina kan ved sams strev gjera mykje for at kommunismen skal sigra. Det veit både venene og fiendane våre svært godt.

For tida er det eit møte mellom utsendingar for KKP og SUKP i Moskva. Diverre har talsmennene for KKP halde fram med å gjera stoda verre på dette møtet. Trass i dette er sendelaget frå SUKP svært tommodige og varsame, slik at samtalanene kan føra til framgang. Tida som no kjem, vil syna om dei kinesiske kameratane er viljuge til å byggja tilhøvet mellom oss på grunnlag av det som sameiner oss, og ikkje på det som skil oss, på grunnlag av prinsippa i marxismen-leninismen.

Fiendane våre reknar med at usemja mellom KKP og SUKP vert utdjupa. Dei ser seg alt rundt for å finna ut om dei kan gjera seg nytte av det. Her eine dagen oppmoda den amerikanske avisa Daily News til at ein skulle setja det raude Russland og det raude Kina opp mot einannan slik at dei kan riva kvarandre i filler. Vi kommunistar må aldri tilleta oss sjølve å gløyma at imperialistane har slike skumle planar.

Partiet vårt tenkjer på ansvaret det har andsynes den kommunistiske verdsrørsla, andsynes folka i verda, og oppmodar difor dei kinesiske kameratane om å slå inn på vegen med å få slutt på usemja og styrkja den ekte einskapen mellom partia våre på grunnlag av prinsippa i marxismen-leninismen og den proletariske internasjonalsismen.

Saman med alle systerpartia har det leninistiske partiet vårt arbeid og arbeider for einskap i arbeidarklassen og heile det arbeidande folket i striden mot imperialismen, for fred, demokrati, nasjonalt sjølvstende og sosialisme.

Sentralkomiteen i SUKP kunngjer for partiet og heile sovjet-folket at vi kan svara for at vi har gjort alt og kjem til å gjera alt vi kan for å styrkja einskapen med Kinas Kommunistiske Parti, for å tømra saman den kommunistiske verdsrørsla under Lenin si fane, for å tømra saman

landa i det sosialistiske verdssystemet, for å gje effektiv hjelp til alle folk som kjempar mot kolonialismen, for å styrkja fredssaka og vinna siger for dei store ideane i kommunismen i heile verda.

Heile det arbeidande folket i Sovjetunionen kjem til å fylka seg endå tettare rundt kommunistpartiet sitt og den leninistiske sentralkomiteen i det. Dei kjem til å setja all sin styrke inn på å setja fullt og heilt ut i livet det majestetiske programmet for bygginga av kommunismen.

Sentralkomiteen i
Sovjetunionens Kommunistiske Parti

TRE GRUNNBØKER OM BROTET MELLOM KINA OG SOVJET

Denne boka er den siste av tre bøker om «Den store polemikken» mellom dei kinesiske kommunistane og dei moderne-revisjonistiske leiarane i Sovjetunionens Kommunistiske Parti.

Denne striden førte til brotet mellom Kina og Sovjet og kløyvinga i den kommunistiske verdsrørsla. Inga hending i etterkrigstida har endra verdsbiletet så dramatisk som denne.

I desse tre bøkene finn du for fyrste gong ei brei framstilling av dette oppgjeret på norsk.

VALDELEG REVOLUSJON OG PROLETARIATETS DIKTATUR MOT «FREDELEG OVERGANG» OG EIN «HEILE FOLKETS STAT».

I dette bandet finn du:

— Polemikken frå Kinas Kommunistiske Parti mot Khrusjtsjovs line for «den parlamentariske vegen til sosialismen». Kinesarane syner her at Khrusjtsjov si line hindrar revolusjon og er i motstrid til Marx.

— Kinesarane sitt syn at det finst eit borgarskap i Sovjet som står i motstrid til proletariatet. Dette synet går mot Sovjet-leiarane sine teser om at det ikkje finst klassar i Sovjet og at proletariatets diktatur ikkje trengst lenger der, men at dei har ein «stat for heile folket».

TO OPNE BREV FRÅ LEIARANE I SOVJET.

Desse to breva, som drog striden fram på open scene, er attgjevne i full lengd i dette bandet. Du kan altså sjølv kontrollera dei kinesiske klagemåla mot Khrusjtsjov-klikken.